

ΦΔΥ

ФАКУЛТЕТ ДРАМСКИХ УМЕТНОСТИ

---

*FACULTY OF
DRAMATIC
ARTS*

Издавач

Факултет драмских уметности
Булевар уметности 20, Београд

За издавача

мр Зоран Поповић, декан ФДУ

Одговорни уредник

Светозар Рапајић, професор емеритус

Главни уредник

др Мирјана Николић

Чланови редакције

Биљана Машић, Славенко Салетовић,
Стеван Копривица, др Милена
Драгићевић Шешић, Јанко Баљак,
мр Горан Пековић, Снежана Ивановић,
мр Миладин Чолаковић, др ум. Зоран
Максимовић, др Иван Меденица,
др Невена Даковић и Јелица Ђокић

Ф Д У
11.12.1948.

Садржај

Contents

<i>Проф. мр Зоран Појовић</i>	
Реч декана	9
<i>Проф. Светозар Рајајић: Од глумачке школе до факултета</i>	17
<i>Prof. Svetozar Rajajić: From Acting School to Faculty</i>	81
Катедра за глуму	99
<i>Acting Department</i>	107
Катедра за позоришну и радио режију	113
<i>Theatre and Radio Directing Department</i>	121
Катедра за драматургију	127
<i>Dramaturgy Department</i>	133
Катедра за менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе	139
<i>Management and Production in Theatre, Radio and Culture Department</i>	149
Катедра за филмску и телевизијску режију	155
<i>Film and Television Directing Department</i>	167
Катедра за филмску и телевизијску продукцију	173
<i>Film and Television Production Department</i>	185
Катедра камере	191
<i>Camera Department</i>	201
Катедра монтаже	207
<i>Editing Department</i>	215

Катедра за снимање и дизајн звука	221
<i>Sound Recording and Design Department</i>	229
Катедра за теорију и историју	235
<i>Theory and History Department</i>	243
Специјалистичке академске студије Реклама и медији	249
<i>Specialist Academic Studies – Advertising and Media</i>	255
Докторске уметничке и научне студије	259
<i>Doctoral Artistic and Scientific Studies</i>	265
Институт за позориште, филм, радио и телевизију	271
<i>Institute for Theatre, Film, Radio and Television</i>	279
Филмски и телевизијски студио	283
<i>Film and Television Studio</i>	287
Позоришни и радио студио	291
<i>Theatre and Radio Studio</i>	295
Библиотека	299
<i>Library</i>	303
Декани и продекани од 1948. до 2013. године	307
<i>Deans and Vice-Deans from 1948 to 2013</i>	308
Алумни – студенти Факултета драмских уметности	
<i>Alumni – Students of Faculty of Dramatic Arts</i>	311
Ваннаставно особље	
<i>Non-teaching stuff</i>	389

Реч декана

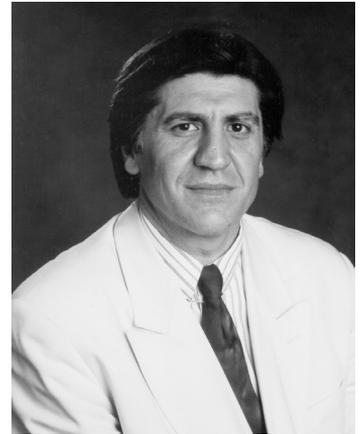
проф. мр Зоран Поповић

У тренутку када обележавамо 66 година од оснивања нашег факултета, с поносом се подсећамо самих почетака, као и богатог периода развоја, а с пуним оптимизмом гледамо и у будућност. У Србији готово да не постоји истакнути глумац, режисер, драматург, продуцент, сниматељ, монтажер, дизајнер звука, критичар, теоретичар у области позоришта, филма, радија, телевизије, као и културе у целини, а да није алумни нашег факултета.

Србија има дугогодишњу традицију, када је у питању театарско стваралаштво и образовање позоришних уметника. Школовање позоришних кадрова започело је још 1869. године, у оквиру Народног позоришта у Београду, а на високошколском нивоу 1937. године на новооснованој Музичкој академији. Иако је 1947. године почела са радом Висока филмска школа, на којој су студирали многи наши познати глумци и режисери, међу којима и будући професори Позоришне академије, ми обележавамо 11. децембар, дан када је 1948. године донета Уредба о оснивању Академије за позоришну уметност. Већ 1962. године назив је промењен у Академија за позориште, филм, радио и телевизију, а у складу са законским променама од 1973. године, наша школа добија данашњи назив – Факултет драмских уметности. Факултет драмских уметности је самостална високошколска установа, а заједно са још три уметничка факултета (Факултет музичке уметности, Факултет ликовних уметности и Факултет примењених уметности) улази у састав Универзитета уметности у Београду.

Академија је била и остала најелитнија високошколска институција, која образује врхунске кадрове у области драмских и аудио-визуелних уметности. У протеклих 66 година, Академију, односно Факултет драмских уметности завршило је 3.705 студената (основне студије укупно 3.248, мастер студије 166, специјалистичке студије 91, магистарске студије 189, а 76 кандидата је одбранило докторске тезе). Наши алумни су водећи уметници, научници и педагози у области драмских и аудио-визуелних уметности, како код нас, тако и у региону, као и у многим земљама широм света.

Посебна етапа у развоју Факултета почиње пресељењем у нову зграду 1974. године. Та велелепна зграда није била потпуно завршена, тако да смо свих ових година улагали велике напоре и одговарајућа средства како бисмо створили оптималне просторне и технолошке услове за рад. Почетну носталгију за старом Академијом превазишли смо новим могућностима, које је отворила нова, наменски направљена, зграда са огромним потенцијалима. Као што смо се на старој Академији са ентузијазмом окупљали у скупченим просторима уз недостатак технике, тако смо у новој

згради са великим еланом почели заједнички да градимо нову Академију. И у томе смо успели.

О томе сведоче успеси наших бивших и садашњих студената, наших наставника и сарадника, као и сведочења бројних гостију из готово читавог света (позоришних, филмских, радио и телевизијских стваралаца и теоретичара, као и многих амбасадора) који су боравили на Факултету и који с одушевљењем говоре о квалитету и потенцијалу наше школе.

Посебна етапа у развоју Факултета везана је за прелазак на систем образовања у складу са Болоњском декларацијом. То је донело и пуно бољитака, али и извесне проблеме, који би требало да буду превазиђени у процесу поновне акредитације, који је у току. Према акредитацији из 2010. године, Факултет драмских уметности је високошколска установа, која школује кадрове у области драмских и аудио-визуелних уметности на 23 студијска програма и на сва три нивоа студија. На основним студијама је девет студијских програма (Глума, Позоришна и радио режија, Драматургија, Менаџмент и продукција позоришта, радија и културе, Филмска и телевизијска режија, Филмска и телевизијска продукција, Камера, Монтажа, Снимање и дизајн звука), на мастер студијама десет студијских програма (Глума, Позоришна и радио режија, Драматургија, Менаџмент и продукција позоришта, радија и културе, Филмска и телевизијска режија, Креативна филмска и телевизијска продукција, Камера, Монтажа, Снимање и дизајн звука, Теорија драмских уметности и медија), на специјалистичким студијама један студијски програм (Реклама и медији) и на докторским студијама три студијска програма (Докторске уметничке студије у драмским и аудио-визуелним уметностима, Научне докторске студије – Теорија драмских уметности, медија и културе и Научне докторске студије – Менаџмент културе и медија). Основне студије трају четири године (осам семестара) са 240 ЕСПБ, мастер и специјалистичке студије су једногодишње (два семестра) са 60 ЕСПБ, а докторске трају три године (шест семестара) и кандидати остварују 180 ЕСПБ.

На ФДУ раде врхунски педагози (уметници, научници и стручњаци), као и веома стручно специјализовано ненаставно особље. Наставу (предавања и вежбе) изводи 117 наставника и сарадника, уз 15 спољних сарадника и 61 радника у саставу ненаставног особља.

Факултет драмских уметности поседује зграду од 10.630 м², која је наменски пројектована и у потпуности је прилагођена функцији – образовању драмских и аудио-визуелних уметника и теоретичара. Ту су функционално опремљене слушаонице и вежбаонице, уметничке лабораторије, позоришна сала „Мата Милошевић”, велика биоскопска сала, мала пројекција, Филмски студио, Телевизијски студио, Експериментални студио, Тонски студио, Библиотека са око 50.000 библиотечких јединица, Институт за научно-истраживачки и уметничко-истраживачки рад, радионице за израду декора и костима, студентски ресторан, кафетерија, као и други простори који омогућују рад свих факултетских служби.

Наставни процес на готово свим студијским програмима битно је везан за специјализоване просторне и одговарајуће техничке капацитете (сценска, филмска, телевизијска, радиофонска, рачунарска техника).

Посебна пажња посвећује се тим комплексним и веома скупим захтевима и сталном техничком и технолошком унапређењу и побољшању услова за оптимално одвијање наставе и реализацију вежби и уметничких пројеката студената ФДУ. Сопственим средствима и уз помоћ донација, последњих година интензивирањем је процес техничког опремања и осавремењавања процеса рада на ФДУ.

Факултет драмских уметности има веома богату уметничку продукцију. Само у једној студијској години реализује се више од 30 позоришних представа, преко 200 филмова и аудио-визуелних пројеката и више десетина радиофонских дела.

Готово сви студентски уметнички радови имају јавну презентацију, а значајан број улази у редовни репертоар наших позоришта и биоскопа, као и програма телевизијских и радио станица и других институција културе. Многа од тих остварења учествују на домаћим и међународним фестивалима и смотрема и готово редовно добијају награде и признања.

Томе треба додати репрезентативно учешће наших наставника и сарадника на свим значајним домаћим и светским смотрема и фестивалима, као и стручним и научним конференцијама, саветовањима, симпозијумима, семинарима и бројним радионицама. Они су имали и имају водећу улогу у готово свим дешавањима у области драмских и аудио-визуелних уметности и културе у нашој земљи, као и у региону. Наставници и сарадници ФДУ поред уметничке и научне активности имају значајно учешће у многим стручним и управљачким телима институција културе, како у нашој земљи и региону, тако и широм света. Познато је да су наставници и сарадници Факултета драмских уметности носиоци бројних домаћих и међународних награда и признања. И ФДУ, као институција, добитник је бројних домаћих и иностраних признања, међу којима се истичу Вукова награда и Изванредни златни беоцуг.

У оквиру Факултета од 1989. године функционише Институт за научно-истраживачки и уметничко-истраживачки рад, који поред вођења одговарајућих пројеката и организације конференција, саветовања, симпозијума, има и богату издавачку делатност. Ту је, пре свега, Зборник радова ФДУ, који је имао већ 26 издања, а од 2013. године је прешао у вишу научну вредносну категорију М 51. Осим Зборника, који у последње време има два издања годишње, Институт брине и о припреми, објављивању и промоцији књига наших наставника и сарадника, као и других издања која су од интереса за наставни процес на Факултету.

Поред значајног учешћа наших студената, наставника и сарадника на иностраним фестивалима, смотрема, радионицама, конференцијама, семинарима итд., ФДУ негује и све друге облике међународне сарадње. Потписани су међународни протоколи о сарадњи са више десетина иностраних факултета и универзитета. Факултет драмских уметности је један од покретача и потписника Протокола о сарадњи факултета и академија драмских уметности у региону. Последњих година је интензивирана међународна размена студената, наставника и сарадника, а ту су и честа гостовања на ФДУ истакнутих уметника, научника и педагога из читавог света.

Факултет драмских уметности је учествовао и учествује у многим домаћим и међународним уметничким, стручним и научним пројектима. Ту се посебно издвајају два ТЕМПУС пројекта, чија је реализација у току.

ФДУ са успехом реализује Европску летњу филмску школу – ЕСФС. Учесници ове школе су студенти филмских школа из читавог света, а предавачи истакнути домаћи и светски филмски аутори и педагози.

У сарадњи са дирекцијом београдског интернационалног фестивала филмских остварења (ФЕСТ), Факултет драмских уметности организује манифестацију „ФЕСТ на ФДУ”, у оквиру које се у факултетској биоскопској сали прикаже око 20 филмова, уз разговоре са њиховим ауторима. Од самог почетка ФЕСТ-а, наш факултет се показао као идеално место за студентске пројекције и стручне дискусије са ауторима и члановима екипа гостујућих филмова.

У оквиру обавезне студентске праксе, на ФДУ се од 2004. године организује Фестивал интернационалних студентских театара – ФИСТ, који представља изванредан облик међународне студентске театарске сарадње, уз креативну размену позоришних искустава.

Студенти и сарадници нашег Факултета оснивачи су и организатори Фестивала студентског филма, који је свој почетак имао на ФДУ, а последњих година се реализује у биоскопу Кинотеке.

Значајно је учешће наших студената и наставника у осмишљавању и реализацији Летње школе Универзитета уметности, која се сваке године организује у другом граду широм Србије.

ФДУ је носилац и учесник многих друштвено корисних акција (за децу са посебним потребама, за следе и слабовиде, за борбу против трафикаинга; за борбу против насиља над женама и насиља у спорту; за заштиту животне средине и др.).

ФДУ баштини 66 година веома успешног рада. Мало је факултета у свету који образују кадрове у области драмских и аудио-визуелних уметности, а да се могу похвалити тако дугом, а поготово тако успешном традицијом. Наш факултет је био и остао модел уметничке школе у области драмских и аудио-визуелних уметности, који представља узор за вредновање одговарајућих уметничких факултета. Према незваничним подацима, Факултет драмских уметности је рангиран међу пет најбољих позоришних и филмских школа у свету, а позната је изјава славног редитеља Френсиса Форда Кополе да је ФДУ најбоља филмска школа у свету. Сигурни смо да ће ФДУ очувати и даље унапређивати своје високо место у процесу уметничког образовања.

У нашој школи влада дух колегијалности и узајамног поштовања, а посебно је наглашен осећај припадности Факултету. Наши студенти, алумни, као и наставници и сарадници с поносом истичу да припадају Факултету драмских уметности.

У Београду, фебруара 2014.

ОД ГЛУМАЧКЕ ШКОЛЕ
ДО ФАКУЛТЕТА

---

*FROM ACTING SCHOOL
TO FACULTY*

Од глумачке школе до факултета

Светозар Рапајић,
професор емеритус

У децембру 2013. године обележен је јубилеј – 65 година Факултета драмских уметности у Београду. Међутим, историја школовања у области драмских уметности у Србији много је дужа и обухвата многе облике и нивое, који су се, са већим или мањим прекидима, настављали један на други и претходили нашем данашњем Факултету. По својој упорности, немирењу са неуспесима, непрестаном обнављању и тежњи да се створи континуитет, може се закључити о постојању јаке традиције у овој области школовања, која представља мали, али виталан и плодан сегмент опште културне и образовне традиције Срба.

Почеци уметничког школства у Србији јављају се још половином XIX века, у оквиру напора за културну еманципацију српског народа и за обогаћивање националне традиције тековинама европске културе. Током тегобног и често драматичног конституисања српске државе, паралелно са процесом успостављања система општег и стручног школовања и подизања његовог нивоа од Доситејевог и Карађорђевог Велике школе до Универзитета, јавља се и мисао о потреби образовања у области уметности.

Ова мисао утолико је била драгоценија и напреднија јер је морала да се сукоби са два концепта схватања уметника и уметности, међусобно опречна, али веома присутна и понекад преовлађујућа не само у нашој културној свести. Један је идеалистички, наивно-романтичарски концепт уметника као пророчног бића, барбарогенија, чије стварање зависи искључиво од неорганизоване искре божанског надахнућа (стимулисана евентуално животним недаћама и алкохолом). Други је материјалистички, наивно-позитивистички концепт, који бављење уметношћу и „лепим вештинама” поистовећује са доколицом, забавом и сувишним луксузом и, за разумног и скромног човека, неозбиљним и недостојним активностима, нарочито у тешким временима и сиромашним срединама. Такво схватање уметности јављало се и код оних који су претендовали да буду носиоци историјског напретка, као рушитељи феудалног система и непријатељи аристократије, која се, на свој начин, сматрала заштитницом уметности. Овакав став имали су апологети друштвене корисности различитих политичких опредељења, и они који су се борили за друштвену правду и егалитаризам, али и они који су развијали идеологију профита и материјалног напретка. Таквом демократском (са или без знакова навода) погледу на уметност, као супротном од аристократског, било је нарочито склоно експанзивно грађанство новостворених држава. Сједињене Америчке Државе, настале на таласу антиаристократизма, али и на протестантском култу стицања и корисног рада, као и на пуританском отпору према свим облицима забаве, одмах по стицању независности створиле су концепт по коме је уметност, као и сваки други луксуз, приватна ствар

појединца (скоро приватни порок), која, као и све друге сличне, некорисне дистракције, подлеже куповно-продајним односима и стоји ван интереса државе. Оваква идеологија обележава цео даљи развој америчке културе, па и данас она објашњава многе, наизглед противречне појаве америчког културног система.

У Србији су се јављала и оваква наивно-позитивистичка поједностављивања, као на пример када је Народна скупштина Краљевине Србије расправљала да ли учитељи певања заслужују да имају пензију, будући да, док други људи привређују тешким радом, у зноју лица свог, „музиканти” певају и забављају се (*Цврчак и мрави*). Ипак, овај приступ се јављао само повремено и временом је сасвим дезавуисан. За предмет којим се бавимо опаснија је била супротна, романтичарска идеја о српском барбарогенију, као појави по себи која не подлеже додатном обликовању. Ова идеја имала је јаке корене, па и данас, иако нема легитимитет у јавности, она се не тако ретко испољава у свестима и навикама.

С друге стране, овакви барбарогенијски појмови, постепено али сигурно, уступају место идеји о систематичном и осмишљеном обучавању уметника. На почецима српског професионалног позоришног живота, први критичари и хроничари позоришних збивања, и сами приучени, увиђали су да су први професионални глумци били веома различитог нивоа општег образовања, па чак и писмености, и без икаквог стручног образовања, сем више или мање искуства у путујућим трупима и сопствене надарености и интуиције. Зато су критичари, уз наклоност, али и уз неопходну строгост, постављали глумцима захтеве за „студијом”, било да се то односило на писца и дело, или на студију карактера, или глумачке „вештине”, односно изражајних средстава.

Треба истаћи да је и држава, под чијим је патронатом деловало Народно позориште у Београду, бар у појединим тренуцима, долазила до сазнања о потреби систематског школовања младих глумачких нараштаја. Док су први облици школовања у области музике и ликовних уметности (па чак и они континуирани), све до уједињења и међуратног периода, били резултат искључиво личне иницијативе и приватне организације, први покушаји глумачког школовања, истина ретки и краткотрајни, били су, на посредан или непосредан начин, везани за државу, односно за Народно позориште као државну институцију.

Узевши у обзир све ове околности, озбиљност са којом је припремљено отварање прве Глумачке школе у Београду, чији је „артистички директор” био Алекса Бачвански, као и солидност и модерност њеног концепта, и из данашње перспективе изазивају поштовање.

Непосредно по оснивању Народног позоришта, већ крајем 1868. године, први управник, Јован Ђорђевић, оснива, као што је то претходно учинио и у новосадском позоришту, привремену Позоришну школу, као интерни облик додатног образовања за већ ангажоване глумце позоришта. У њој је Ђорђевић држао једном недељно предавања из „позоришне науке”. Очигледно је да је први концепт стварања Народног позоришта подразумевао и подухват усавршавања његових чланова (оно што се данас зове *германенџино образовање*), и самим тим подизање нивоа позоришног

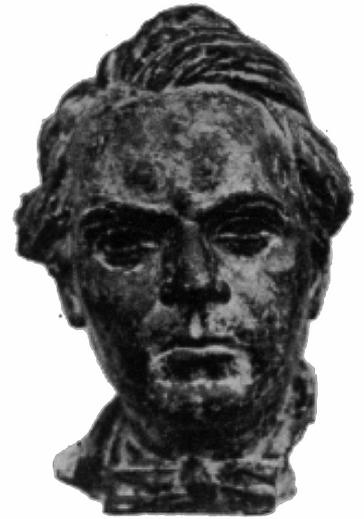
професионализма. Али тек доласком Алексе Бачванског, тада најобразованијег позоришног уметника-практичара, настали су услови да се створи стална школа, у којој ће се кроз осмишљен систем едукације припремати нови нараштаји за глумачку професију.

Алекса Бачвански, први српски глумац са интернационалном каријером, имао је тада већ скоро двадесетогодишње искуство у мађарском позоришту, које га је тежобним, али узлазним путем водило од аматера, преко путујућих трупа до статуса будимпештанске глумачке звезде. Под уметничким именом Шандор Вархиди (покушај превода српског имена на мађарски) доживео је славу, популарност и статус првака у Народном позоришту у Будиму (друго мађарско професионално позориште после Националног позоришта у Пешти), којим је руководио чувени Ђерђ Молнар. На позив новоформираног београдског Народного позоришта, Бачвански се одлучио, као и многи други, да чамцем пређе Саву и замени сјај европске престонице београдском калдрмом, ступивши у службу тада још не сасвим самосталне српске државе, као први глумац и редитељ. Препородио је београдску позорницу, али је доживео и многе горке тренутке, уз несигурну егзистенцију, која ће га одвести до трагичног краја.

Бачванском је у Београду, осим великих обавеза глумца и редитеља, поверена и организација и руковођење првом сталном Позоришном школом при Народном позоришту. На основу одлуке Позоришног одбора (одговара данашњем Управном одбору) од 16. децембра 1869. године, школа је почела са радом 2. јануара 1870. године. Пре отварања школе извршене су обимне и темељне припреме, о чему је сачувана документација, коју је пронашла и обрадила Олга Милановић. Проучени су Правилници позоришних школа Беча и Будимпеште, који су тада били важни центри европског позоришта, а свакако је Бачвански и сам имао прилике да упозна рад будимпештанске школе за драмску уметност, која је основана 1864, за време његове мађарске каријере.

Уз упознавање са устројством и наставним садржајима аустроугарских школа и уз неопходна прилагођавања нашим приликама, израђена је детаљна скица Правилника прве београдске школе, слично данашњим статутима. Већ из првог дела овог Правилника види се да је, иако је школа деловала при Народном позоришту, она била намењена и другим позорницама. Предвиђено је да се у школи прожимају теоријско и практично образовање, као и да ће ученици постепено почињати да учествују у представама Народного позоришта, прво као статисти, а затим и у мањим улогама. Школом је управљао Позоришни одбор, а било је предвиђено да школовање траје две године.

Најзанимљивији је попис предмета, данашњи наставни план. Он говори о амбицији да се створи озбиљна школа, чији ће ученици бити не само технички и занатски обучени, него ће се развијати у праве модерне уметнике на завидном културном и интелектуалном нивоу. И за данашње услове импресивно звучи попис теоријских предмета: Теорија драматске поезије са историјом драматске књижевности домаће и странске, Теорија позоришне уметности, Историја позоришне уметности, Српски језик и познавање стихова, Естетика, Историја српскога народа и општа историја.

Алекса Бачвански

Практични предмети, поред глумачке интерпретације, односе се, као и данас, и на уже глумачке дисциплине, везане за гласовни и телесни израз: Декламовање, Игра лицем и удовима (мимика и пластика), Тумачење улога и читавих комада и како их ваља беседити, Мачевање (код мушких), Певање, Играње и Пантомима. Овај план је у примени у извесној мери прилагођаван, па је у посебне вештине укључено и јахање. (Часове јахања давао је Дуцман, „шталмајстор” и штићеник кнеза Михаила. У чувеној сцени *Посмртне славе кнеза Михаила*, он је на белом коњу представљао свог убијеног добротвора.) Водећи наставници били су, колико се данас зна, Алекса Бачвански (Теорија глуме и режија), Јован Ђорђевић (Српска и светска књижевност са освртом на драму и позориште и Историја) и Јован Бошковић (Српски језик и књижевност). Ученици су Бачванског звали његовим помаћареним именом Вархиди, вероватно наглашавајући тако инострану славу свог професора, а Ђорђевића су међу собом звали „Фотер” (швапски искварено од немачког „отац”), како су га раније звали и у новосадском позоришту, јер је он на неки начин и био отац не само школе, него и целог позоришта. То доказује да су ученици осећали и блискост и поштовање према врховним ауторитетима школе, као и њихово осећање припадности колективитету, школи и, како то данас кажемо, класи – осећање које је толико важно у педагогији глуме. Ученици су били нарочито поносни што имају могућност да их поучава велики Бачвански. „Каквом је жељом, с каквим изненађењем прихватана свака његова поправка, сваки његов миг!” – сећао се Ђорђе Малетић, хроничар српског позоришта, песник и писац драмских алегорија и апотеоза (међу којима је и *Посмртна слава кнеза Михаила*, којом је, у режији Бачванског, отворена 1869. године нова зграда Народног позоришта у Београду) и једно време управник позоришта у току рада школе.

Занимљиви су услови који се траже од кандидата за пријем у школу: „а) да има одређене године; женске да нису млађе од 15, а мушки од 18 година; б) да је добре природе за позорницу; в) да има звучан, непогрешљив, чист изговор; г) да је непрекорног понашања и доброг моралног владања; д) да има толико школских знања колико се може тражити од особе којој је 15 или 18 година.” Овај последњи критеријум такође говори о озбиљности школе, јер се и у условима недовољно писмене Србије водило рачуна о претходном образовању и неопходним предзнањима да би се могла успешно пратити настава и то у време „...када се ни један готово од интелигентнијих људи у Србији није хтео тој струци да посвети као прави глумац. А с другима неинтелигентнима шта је се могло предузети?” – пита се строги Малетић.

Што се тиче режима студија, постојале су две категорије ученика: они који су се школовали о свом трошку, и они који су примали плату од 120 талира годишње, као неку врсту стипендије. (Плата Бачванског као глумца и редитеља је износила 1000 талира годишње). И једни и други ималу су обавезе према позоришту, с тим што су најспособнији имали обавезу да после завршене школе остану чланови ансамбла три до четири године. Испити су држани два пута годишње, у марту и у октобру. Мартовски испит је био интерни, а октобарски јавни и полагао се теоријски и практично,

на позорници. Овакав распоред одговара данашњим колоквијумима на крају зимског семестра (применом Болоњске декларације и они су стекли статус испита) и годишњим испитима на крају летњег семестра.

Мало је познато колико је ове амбициозне планове било могуће у пракси применити. Зна се да су питомци школе као свој испит извели комад *Карло XII на острву Рујану*, енглеског писца Џемса Робинсона Планшеа, дело које се више пута појављивало у тадашњим европским и нашим репертоарима. Испит је изведен „у присуству свију чланова одбора у потпуно осветљеном позоришту”. Школа се свакако суочавала са материјалним тешкоћама, позоришним кризама, променама управника, сумњама и инерцијом, и угасила се 1873. године (по подацима Малетића), када је после велике позоришне кризе привремено, на девет месеци, затворено Народно позориште.

Од учесника школе значајног трага у историји српског позоришта оставили су Мара Гргуrowa, Тоша Анастасијевић и нарочито Пера Добриновић, један од највећих српских глумаца, који се, међутим, у школи задржао кратко. Малетић сматра да је то незадовољавајући резултат рада школе. (Момчило Милошевић тумачи да је Малетићева мрзовоља према школи произашла из тога што није био ангажован за наставника, а Божићар Ковачек открива да је Малетић показивао изразито нерасположење према свему што је долазило од Јована Ђорђевића.) Други су управо случај Добриновића узимали као доказ неуспеха школе. Сам Добриновић је, међутим, сачувао најлепше успомене на школу, а нарочито је „хвалио сјајну обдареност и начин рада Бачванског, не кријући истовремено да није имао стрпљења за предавања Јована Ђорђевића”. Биће да постоје други разлози за кратки, али сјајни боравак Добриновића у школи. Он је и кроз школу и кроз Народно позориште у првом налету прешао метеорском енергијом и брзином. У школу је примљен накнадно, половином школске године, а већ пре испита прве године пребачен је у групу питомаца са платом и добио прве значајне улоге у представама позоришта, затим одмах постао стални члан позоришта и убрзо после тога напустио позориште, прешавши у путујуће глумце. Уопште је био немирног духа, па га је Бачвански зато и звао „обешенаковић”. Али су изгледа брзи успеси и похвале тај његов немир додатно подстакли. Уосталом и у каснија времена се догађало да студенти који су веома рано доживели велики глумачки успех напуштају студије, или их на прескок и са одуговлачењем завршавају.

После обнављања рада Народног позоришта, 1874. године, није обновљена и Позоришна школа. Умни људи и даље су настојали да се уведе позоришно школство. И поред свог незадовољства резултатима прве Позоришне школе, Ђорђе Малетић сматра да је неопходна нова школа, која би, на искуствима прве школе, могла дати боље резултате: „Сви се у томе слажу, да је глумачка школа позоришту од преке потребе, а то не само с тога, што ми немамо по нашим варошима других, мањих глумачких дружина, као што је то у других народа, од куда би нам долазили доста извежбани глумци, те тако би се на ову школу морали ограничити и ми и Новосађани и Загрeпчани – него и с гледишта економског, с гледишта

глумачке дисциплине и позоришне вештине... Од ваљаног оваквог подмлатка зависи опстанак и будућност позоришта, као год од добрих школа у опште што зависи опстанак државе". Малетић схвата да је за стварање правог позоришног уметника потребан природни дар (оно што данас неки пут називамо „склоности и способности“) и да сама „теорија, па ни практика никад није створила глумца, ако га природа није на то одредила“. С друге стране Малетић добро разуме да је том природном дару неопходно обликовање, а да се то на најцелисходнији начин стиче осмишљеним школовањем. Но и поред ових апела Малетића и других позоришту наклоњених људи, задуго се нису поново стекли услови за покушај новог организовања озбиљне позоришне наставе. Поједини угледнији глумци имали су своје приватне ђаке, али то није могло надоместити оно што даје организована и систематична школа. До поновног покушаја оснивања школе, опет у крилу Народног позоришта, дошло је тек 1909. године.

Тог 21. новембра 1909. године, говором тадашњег управника позоришта, Милана Грола, а у присуству министра просвете, Јована Жујовића, отворена је друга Глумачка школа у Београду. Присуство министра је охрабрујући податак о заинтересованости државе. Нажалост, овај покушај је био још краћег века него школа Бачванског. По неким сећањима одзив кандидата је био слаб, а од укупно петоро ученика школе уметничку каријеру, и то велику, остварио је само Александар Златковић, потоњи сјајни карактерни глумац (за кога се чак у Крлежиној *Енциклопедији Југославије* помиње да је 1909–1910. године „завршио“ Глумачку школу, као најбољи у класи). Постоје подаци који говоре да је у рад школе био укључен низ већ ангажованих млађих чланова позоришта, за које је то значило значајно усавршавање. Међутим, неки од њих су прерано завршили своје животе, истрошени недаћама и бојемским животом, а неки су часно скончали на поприштима наредних ратова. Ипак, неки од њих, и поред свих недаћа, развили су се у расне уметнике, као што су били Теодора Арсеновић или Петар Христилић. Као наставници школе помињу се људи великог позоришног искуства и ауторитета, као што су били Милан Предић, Илија Станојевић и Сава Тодоровић, али и чувени научници др Никола Вулић и др Веселин Чајкановић, који су предавали историју класичног позоришта и књижевности.

Школа је практично функционисала свега неколико месеци, односно један семестар, а прекид њеног рада објашњава се финансијским разлозима. Иако је ово објашњење сигурно тачно, јер у сличним институцијама никад нису недостајале финансијске тешкоће, могуће је да су се приликом затварања школе стекли и неки други мотиви. У то време дошло је до једне од великих позоришних криза, иначе сасвим непотребне и изазване тривијалним разлозима, у којој је букнула омраза и раскол у ансамблу. Министар Жујовић подржао је страну противну управи позоришта, и тако је дошло до изнуђене оставке Грола и Предића. Као што то често бива у сличним случајевима, када једни одлазе као кажњени, а други долазе као победници, долазећа страна вероватно није имала слуша за иновације претходне управе, па је као жртва таквог односа могла пасти и глумачка школа.

Међутим, већ после неколико месеци, након оставке министра Жујовића и доласка Јаше Продановића на функцију заступника министра просвете, долази поново до смене управе и до рехабилитације, којом гарнитура Грол–Предић поново стаје на чело Народног позоришта. Поред бројних, добро замишљених и успешно спроведених подухвата на подизању нивоа Народног позоришта (репертоар, уметнички израз, напредак режије, увођење опере и друго), Грол није заборавио ни недостатак позоришног образовања. У свом Меморандуму о сарадњи јужнословенских позоришта из 1912. године, пуном визионарских идеја о заједничким уметничким пројектима, сарадњи на опреми представа, на преводима, у области ауторских права и друго, Грол предлаже и оснивање великог заједничког конзерваторијума за образовање певачких и глумачких снага. Ова идеја, као и толике друге, остала је неостварена. Наступило је време серије ратова за национално ослобођење и нерешени проблем позоришног образовања одложен је, наравно, за боља времена.

После уједињења и стварања нове државе Срба, Хрвата и Словенаца, у општој обнови земље, овај проблем постао је још акутнији. Ратом проређени редови позоришних уметника, а с друге стране све већа потреба за свестрано образованим глумцима, услед захтева модерног репертоара и уметнички обликоване режије, захтевали су да се проблем позоришног школовања што хитније разреши. За време министровања Светозара Прибићевића, када је обновљена и некадашња Уметничка (ликовна) школа, овога пута као државна институција, на иницијативу Грола, као управника позоришта, и Нушића, као начелника Уметничког одељења Министарства просвете, почела је са радом 1. новембра 1921. године нова Глумачко-балетска школа. Ова школа је требало да одговори новим потребама све разноврснијих облика позоришног живота, који је сада подразумевао и оперу и балет.

За разлику од ранијих покушаја, нова школа није била институционално везана за Народно позориште, што је имало својих добрих и лоших страна. Школа је била замишљена као одсек будућег конзерваторијума, што значи као прелазни облик који треба да припреми подизање позоришног образовања на високошколски ниво. Школовање је у почетку било двогодишње, а затим је продужено на три године. У прву генерацију драмског одсека примљено је петнаест ученика, а после три месеца (првог семестра) одржан је контролни испит, после кога је задржано свега седам ученика. И следећих година је примано по пет до шест нових ученика. У почетку, директор школе је био песник и редитељ Велимир Живојиновић Масука, а затим ту функцију преузима Момчило Милошевић, драмски писац који је знатан део свога дугог живота посветио позоришној педагогији, и захваљујући коме су сачуване појединости о раду ове школе.

И овога пута програм рада је био амбициозан. Током постојања школе, од 1921. до 1927. године, у разним периодима наставу су водили, између осталих: Милан Грол (Читање наглас, Анализа текста, Дикција), који је врло брзо напустио школу; Милан Богдановић (Српски језик и књижевност, Историја новије домаће и француске драме); др Винко Витезица (Историја драме и Немачки језик); др Јован Максимовић (Руски језик);

др Милоје Милојевић (Елементи музике); Злата Марковац (Дикција, Техника гласа); Клавдија Исаченко (Телесне вежбе – пластика); Велимир Живојиновић (Читање и Дикција); Момчило Милошевић (Српски језик, Историја новије домаће и француске драме); Сима Пандуровић (Читање са естетском анализом текстова); Милан Кашанин (Историја уметности); др Ранко Младеновић (Историја позоришта). Међутим, заступљеност појединих предмета у разним периодима рада школе била је веома неједнака. Када је школа била притиснута финансијским тешкоћама обим наставе се смањивао, а у неким периодима сводио се само на глуму и дикцију.

У првој школској години наставу глуме је водио Михаило Исаиловић, редитељ и глумац, који је после дугогодишње успешне каријере на немачким сценама својим студиозним приступом реформисао београдску позорницу. Поред тога, он је био један од ретких српских глумаца који је стекао формално позоришно високо образовање, као дипломац бечког конзерваторијума, и представљао је без сумње најквалификованију личност за наставничку сврху. Међутим, изгледа да се његов немачки педантни приступ уметности глуме није баш најуспешније примио на српске ђаке и да је његово инсистирање на сценској дисциплини и на прецизном обликовању изазивало отпоре, или на другој страни слепу имитацију. После прве школске године, како каже Момчило Милошевић, „увидевши да није имао успеха као наставник (несумњиво, са немачким ђацима би га имао), Исаиловић се повукао”.

После Исаиловића, наставу глуме преузели су Пера Добриновић, а затим Јуриј Ракитин (Психологија глуме са практичним вежбама), обојица врхунски мајстори глуме, односно режије. Према описима Добриновићевих часова, могло би се данашњом терминологијом закључити да се, за разлику од Исаиловићевог инсистирања на прецизном обликовном цртежу, Добриновићев приступ заснивао на трагању за унутрашњим осећањем улоге, као базом за даљу градњу лика. Овај приступ је несумњиво био ближи ученицима и зато је омогућио и боље резултате.

За шест година свога постојања, школа је често била на нишану такозване јавности и била је излагана сумњама, а понекад и грубим, неумесним и лично интонираним нападима. Као што то често бива, људи од струке који нису били ангажовани у школи вазда су имали примедбе и сијасет другачијих идеја. С друге стране, као и приликом почетка школовања за друге струке из области драмских уметности, постојали су поједини угледни практичари са великим искуством, али без формалног образовања, који су ширили дефетизам, под девизом: „Није важна школа, важно је да си талентован”. Па ипак, када се погледа списак ученика који су изашли из ове школе, морају се са поштовањем процењивати њени резултати.

Школу је, у периоду њеног постојања, од 1921. до 1927. године, завршило укупно 25 ученика драмског одсека. Из прве генерације изашли су глумци као што су: Дара Милошевић, Лепосава Петровић, Милан Ајваз, Борислав Михаиловић (касније оснивач и редитељ Крушевачког позоришта) и Матеја (Мата) Милошевић. За нас је нарочито важан овај последњи,

јер он симболизује неопходни стваралачки континуитет у развоју нашег драмског школства. Алекса Бачвански, први српски педагог глуме, био је учитељ Пери Добриновићу, који је опет био наставник Мати Милошевићу, који је затим био први професор глуме при оснивању Академије за позоришну уметност, данашњег Факултета драмских уметности.

У каснијим глумачким генерацијама Глумачко-балетске школе били су, између осталих, Невенка Урбанова, Павле Богатинчевић, Бранко Татић, Никола Поповић, Васо Косић, Ружа Текић, Милош Паунковић, Марица Поповић, Софија (Цока) Перић (Нешић), Обрад Недовић. Момчило Милошевић скромно закључује: „Било би смело рећи да су они прошли кроз најбољу школу ове врсте, али је свакако од користи да је нису обишли”.

Значајну активност школе представљало је јавно извођење представа. За шест година изведено је 65 представа, што значи најмање једна месечно. Међутим, мора се признати да главни мотив ове делатности није био педагошке природе. Суочена са хроничном немаштином, Школа уопште не би могла опстати без прихода од тих представа, од кога су подмириване скромне потребе наставе и од кога је чак давана помоћ сиромашним ученицима. Представа је омогућило и Народно позориште, које је уступало салу Мањежа (после Другог светског рата преправљену у новоосновано Југословенско драмско позориште) и костиме, уз наплату минималних режијских трошкова. Извођени су најчешће комади који се иначе нису налазили на репертоару Народног позоришта, а представљали су значајне примере одређених стилских епоха, као на пример: *Ле Сажев Тиркаре*, *Игра љубави и случаја* Маривоа, *Стриндбергове једночинке*, *Баљзаминова свадба* Островског, *Ханелино вазнесење* Хауптмана, *Чудо светије Антоније* Метерлинка, *Шенхерова Дечја шпатеђија*. Режирали су Исаиловић, Ракићин, Масука, Пера Добриновић и Момчило Милошевић. Како се водило рачуна о едукативном карактеру ових извођења, пре почетка представа одржаване су тзв. конференције, односно предавања о ауторима извођених дела. Неке представе припремане су заједно са Музичком школом. То је имало одређену намеру, јер се тиме покушавала одржати идеја о будућем конзерваторијуму.

Поред извођења школских представа, многи ученици су учествовали и у представама Народног позоришта. То је имало својих предности, али је стварало и одређене проблеме. Управа позоришта није водила рачуна о педагошкој страни ангажовања ученика, већ јој је било стало пре свега до тога да за минималан хонорар по представи, уз бесплатне пробе, решава своје дневно-прагматичне потребе. При том се догађало да ученици добијају задатке који су превазилазили њихову тренутну обученост, као и да поједини ученици због превелике ангажованости у позоришту дођу у опасност да занемаре своје обавезе према Школи. Занимљиви су случајеви Невенке Урбанове, која је већ после месец-два од уписа у Школу била укључена у рад позоришта, и Мате Милошевића, који је, као ученик Школе, за двадесет осам дана месеца фебруара имао осамнаест представа у позоришту. С друге стране, не може се порећи да је ученицима играње у позоришту помагало у стицању неопходног искуства. Зато је управа Школе донела одлуку да ученици могу учествовати

у представама Народног позоришта само по одобрењу Наставничког савета, а од управе позоришта тражено је да ову одлуку поштује. Међутим, биће да се позориште у пракси није много обазирало на ову одлуку, која је често прећутно кршена. Управа Школе се трудила да води рачуна и о пристојном понашању својих ученика током оваквих гостовања, о чему сведоче и записници Наставничког већа (Музеј позоришне уметности Србије), у којима постоји и одлука о кажњавању појединих ученица због недолжног опхођења у ходницима позоришта.

Упркос приходу од представа, који је скоро достигао висину државних дотација, школа се непрекидно борила са недостатком средстава, па је због тога понекад смањиван и наставни план и програм. Дирљива жалопојка Момчила Милошевића најбоље говори о мукотрпним условима рада школе:

„Немајући своје стално седиште, Глумачко-балетска школа селила се с једног краја Београда на други. Часови су држани у шупама Манежа, у једној учионици II београдске гимназије, у Музичкој школи, у Руском официрском дому, у Теразиској основној школи! У Манежу се много пута морало чекати док се не сврши каква позоришна проба; у напред поменути школама, док из њих не изађу редовни ученици; у Руском официрском дому, док се не изнесу столови за којима се у подне ручавало. Ако би се позоришна проба случајно продужила, ученици су морали чекати напољу, не ретко на влази и хладноћи; ако би изненада на истом месту била заказана друга проба, час Глумачко-балетске школе би пропадао. У учионице гимназије или основне школе улазило се непосредно после одржаног часа, са децом, у нездраву атмосферу, у непријатну одају. Ничега за око што би побуђивало на уметнички рад: црна табла, географске карте или зоолошке слике! Нигде кута у коме би се човек осећао свој у својој кући! Дуги редови ђачких клупа, које су сваког дана морале бити гуране тамо-амо, да би се добило мало простора за глумачке вежбе. Под прљав. На таваници свега једна сијалица. Зими пећ недовољно загрејана. Из суседних учионица допире ларма: неко певачко друштво или збор учитеља! Акустика страшна. Нема довољно места за кретање, нема намештаја, нема реквизита. Све се мора замислити, излаз, улаз, често и седиште. Уместо клавира – празан зид. А дотле, кад је већ представа заказана, прелазило се на позорницу Манежа, где се одржавала свега једна проба са декором.”

Немаштина је Школу више пута приближавала опасној ивици. Када се та ивица већ сасвим приближила, Милошевић чини очајнички покушај и објављује детаљне податке о финансирању уметничких школа у Београду и Загребу, из којих се види да је загребачка глумачка школа од државе добијала десетак пута више средстава од београдске Глумачко-балетске школе. Међутим ни ова скандалозна чињеница никога није потресла. Глумачко-балетска школа се суочила са потпуном немогућношћу даљег рада.

У опасности од даљег смањивања буџета Школе, дошло је до иницијативе да се школа спасе тако што би се вратила у оквире Народног позоришта, очекујући да ће доћи боља времена, када би се могао обезбедити сталан

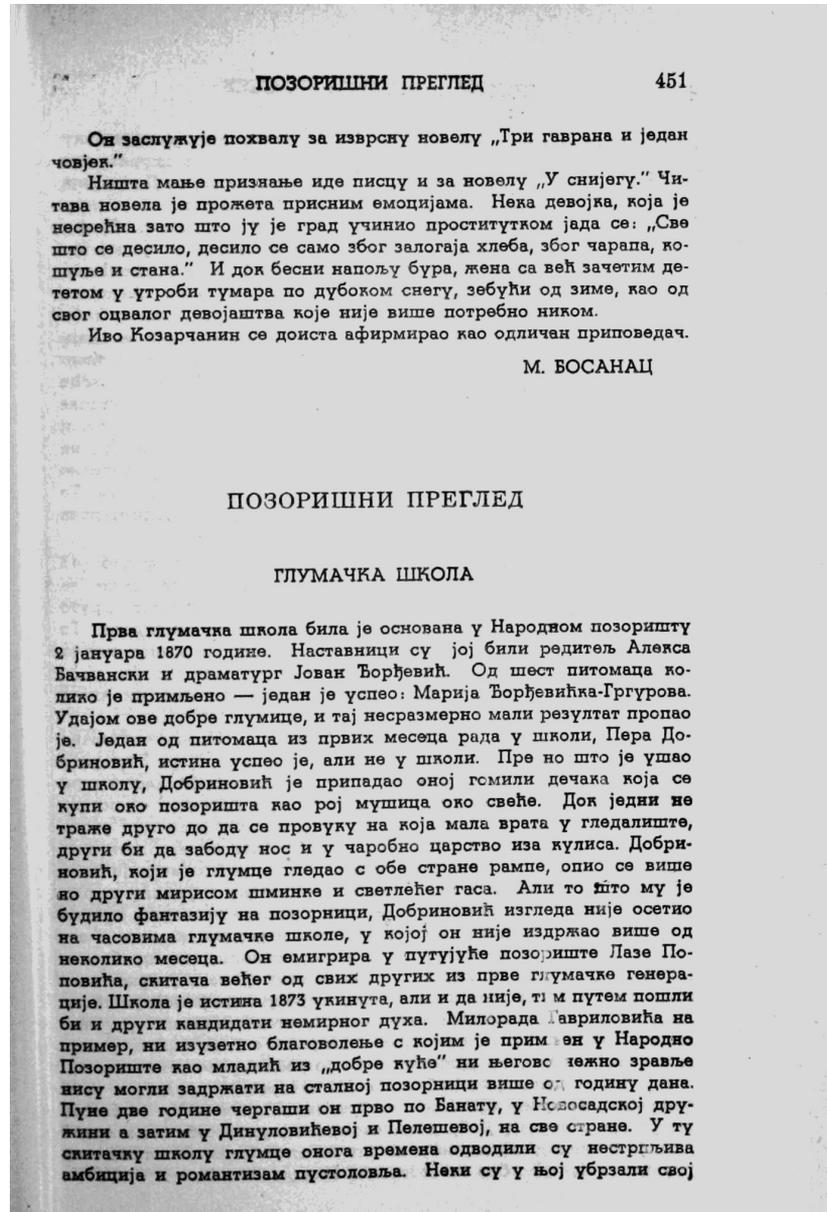
и довољан буџет, на основу кога би школа поново могла да постане самостална државна установа. Сва обећања су дата у том правцу. Али су та обећања брзо заборављена. У јесен 1927, када је требало да почне нова школска година, нико више, ни од стране државе, ни од стране позоришта, није помињао глумачку школу. Тако су, бар за неко време, нестале и идеје о конзерваторијуму.

Четврта Глумачка школа у Београду почела је да ради после паузе од преко шест година, овога пута опет у окриљу Народног позоришта, а не као самостална установа. Тадашњи управник Народног позоришта, Драгослав Илић, израдио је „Правилник о оснивању и раду Глумачке школе Народног позоришта у Београду”, одобрен 4. јануара 1934. године, од стране Министарства просвете, које је било задужено за државну субвенцију. Предвиђено трајање школовања је било три године, од којих је у прве две већи део наставе био теоријске природе, а у завршној години настава се скоро искључиво састојала од практичног рада, у који је улазило и учествовање у представама Народног позоришта. По формацији, управник Народног позоришта био је и директор школе. Секретар школе (у ствари уметнички руководилац) био је у почетку Јосип Кулунџић, а касније је то место било везано за функцију директора Дrame (Радослав Веснић, др Душан Милачић).

Током постојања Школе од 1934. до 1939. године, као наставници су се појављивали најпре Јосип Кулунџић (вежбе Дикције, Глума), Јуриј Ракитин (Техника глуме, Техника говора, Историја позоришта) и Момчило Милошевић (Психолошке анализе текстова са глумачком применом), а затим др Милан Марковић (Историја књижевности и Историја позоришта), Деса Дугалић (Визуелна глума), др Душан Милачић (Књижевна анализа драмског текста), Радослав Веснић (Дикција, Психолошка анализа драмског текста), др Милош Московљевић (Практичне вежбе из дикције), Милорад Ванлић (Психологија и Естетика), Бранко Драгутиновић (Елементи музике), Вера Греч (Техника глуме – импровизација), др Ерих Хеџел (Техника глуме), Владета Драгутиновић (Стилови глуме), инж. Војислав Јовановић (Техника позорнице), Милица Бабић Јовановић (Историја костима), Надежда Грбић (Ритмика), Владимир Жедрински и Станислав Беложански (Шминкање).

И осмишљени наставни план и висока квалификованост наставника требало је да обезбеде озбиљне резултате. Међутим, за пет година рада (1934–1939) ова четврта Глумачка школа у Београду само је у мањој мери оправдала наде које су у њу полагане. О томе са много жучи и горчине говори један изненађујући текст у „Српском књижевном гласнику” од 16. јула 1939. потписан псеудонимом „Повремени”, иза кога се крио Милан Грол. Овај текст, под насловом „Глумачка школа”, ставља под велики знак питања уопште постојање сталних глумачких школа, усмерених ка добијању дипломе, као легитимације за професионално бављење уметношћу. Као аргументе за овај став аутор наводи неуспех школе Алексе Бачванског, као и школе из 1909, обе у оквиру Народног позоришта. За оне који су изашли из ових школа, а ипак постали врхунски глумци, „Повремени” сматра да то није било захваљујући глумачкој школи, него глумачком

школовању кроз путујуће позоришне трупе, које су биле главни извор младих глумачких снага. Зато у савремено доба „Повремени“, односно Грол, уместо глумачке школе, предлаже организовану бригу о дилетантским (данас кажемо аматерским) позориштима, као основној јединици српске позоришне културе. Могло би се рећи да ова помало неодређена Гролова визија личи на компликовани, централизовани, али ефикасни систем балетске едукације, који на Кастровој Куби, под уметничким руководством светске звезде Алисије Алонзо, води степенасто од најмањих места до врхунског нивоа Кубанског националног балета.

Као аргумент за ово своје виђење Грол наводи и могућност шире селекције међу аматерима. Иако на другом месту у истом чланку говори о превеликом броју кандидата за глумачке школе, Грол у закључку каже: „Док се у конкурс за глумачку школу бира између двадесет или тридесет кандидата, у дилетантским и путујућим позориштима тај се избор врши између њих неколико стотина.” За оне који се међу дилетантима покажу вредни пажње, Грол великодушно закључује да „није од штете организовати – повремено – курсеве глумачке вештине”. Занимљиво би било видети како би Грол реаговао на данашњих четири, пет или шест стотина кандидата за глуму само на београдском факултету, или на хиљаду кандидата за све групе ФДУ?!

Познате чињенице о неизвесности глумачког позива, у коме никад ништа није гарантовано, и у коме само мали број успева да се попне на врх, из најразличитијих објективних и субјективних разлога, међу којима су чак и срећа и стицај околности, за Грола представљају доказ да је квалификовање младих људи за бављење глумом кроз стицање дипломе исувише ризикантно, док у дилетантизму сваки онај који се није доказао може на време да се повуче и посвети нечем другом. Све то, по њему, може да има и тешке социјалне последице: „Дипломе се нижу, судбине многих младих људи загорчавају, једних остављених у самообмани да су изабрали свој позив, других унесрећених бедом позива, у коме је због много званих – мало изабраних и на време прихваћених с пажњом. Јер читаво туце те деце врти се око позоришта неплаћено за стварни рад у глуми и у балету. То није бојемија некадашњих пустоловних скитача у позоришним дружинама, понесених романтизмом позива, и одговорних самих себи за своје судбине: то је беда без илузија, то су разочарања, и сумње, главе испуњене бригом о егзистенцији пре прве улоге, и упућене на питање о егзистенцији од првог корака као главно питање, упућене и невољом и читавим устројством школе, од гимназијских часова у њој до те несрећне дипломе.”

Овакве екстремне Гролове ставове тешко је разумети, нарочито ако се има на уму да је он био управник позоришта и иницијатор оснивања друге Глумачке школе 1909. године, на чијем је свечаном отварању држао говор, као и Глумачко-балетске школе 1921. године. Занимљиво је да приликом навођења неуспеха глумачких школа Грол ову школу не помиње, јер се вероватно не уклапа у његову тезу. Притом у *Споменници о њедесетогодишњици Народној позоришћа*, која је објављена 1923. године, у доба када је Грол био управник, главни креативни циљ је овако дефинисан: „Као своју највећу амбицију драма у последњој деценији истиче два главна напора за своју обнову: реформу режије и систематско образовање глумачког подмлатка. Ова два рада укрштају се у брижљивој опреми комада на позорници и у глумачкој школи.”

Како онда објаснити оволики преокрет, оволико конвертитство? Поред мрзовоље што већ годинама није био укључен ни у рад позоришта ни у глумачку школу, поред скепсе коју носе године и искуство, морао је постојати и неки јак лични разлог за дубоко огорчење и повређеност који избијају из овог Гроловог чланка. Па ипак, ако се оставе по страни

претеривања и недоследности, неке од критика на рад четврте глумачке школе могле би бити и основане. То се пре свега односи на несразмеру између теоријске и практичне наставе и на извесно запостављање главних глумачких дисциплина, као и на административно устројство школе, која је вођена уз све бирократске формалности као и друге школе и тиме била донекле неприлагођена специфичним потребама уметничког образовања.

И поред тога, из школе су излазиле истакнуте позоришне индивидуалности, међу којима су били Теја Тадић, Александар Стојковић, Миливој Поповић Мавид, Душан Антонијевић, Едита Милбахер (Јелена Трумић), Капиталина Апостоловић (Ерић), Мирко Милисављевић, Бранка Ђосић (Андоновић, Веселиновић), Љубица Секулић, Димитрије Парлић, Моша Бераха (Барић), Ладислав (Славко) Лајтнер, Дивна Радић (Ђоковић).

Гролов чланак био је последњи ексер забијен у ковчег четврте београдске глумачке школе. Она је укинута решењем Министарства просвете од 9. септембра 1939. године, уз образложење да нема финансијских средстава за њено даље издржавање. Уосталом, тада је већ две године функционисао драмски одсек на Музичкој академији, па се могло поставити питање сврхе даљег опстанка школе.

Уредбом Министарства просвете о оснивању средњих и виших уметничких школа у Београду од 31. марта 1937. године основане су Музичка академија и Уметничка (ликовна) академија. Тиме је начињен значајан корак ка унапређивању уметничког школства и остварена вишедеценијска жеља за оснивањем уметничких школа на универзитетском нивоу. У ствари, Уредба о конзерваторију у Београду била је донета од Министарског савета још 1920. године, али је убрзо потом из финансијских разлога била повучена.

Новооснована Музичка академија, чији је први ректор био Коста Манојловић, имала је у свом саставу и Одсек за позоришну уметност, а академији је била придружена Средња музичка школа, у оквиру које је постојао балетски одсек. Овакав спој музике и позоришне уметности склопљен је по угледу на многе и данас постојеће високе школе, академије и конзерваторије у Средњој Европи и Великој Британији (Music and Drama, Musik und darstellende Kunst). Министар просвете је прописао Правилник о владању, похађању часова и оправдању изостанака, као и Правилник о оцењивању. Из ових правилника се види да је студентима било забрањено не само сазивање ма каквих зборових или састављање дружина, него и свако јавно наступање изван приредаба Академије, осим по посебној дозволи ректора, на писмену молбу студента, а уз мишљење наставника главног предмета.

У првој генерацији школске 1937/1938. године на Одсек за позоришну уметност било је примљено 9 студената, од којих су троје већ били завршили претходну Глумачку школу при Народном позоришту. Прве године наставу су водили Момчило Милошевић (Књижевна и психолошка анализа текстова), чија педагошка делатност повезује обе претходне глумачке школе са Академијом, затим Раша Плаовић (Уметничка дикција), др Милош Московљевић (Дикција, Руски језик), др Винко Витезица

(Културна историја у вези са развојем драме и опере, Италијански језик), Милорад Ванлић (Основи психологије у вези са позоришном уметношћу) и Лујо Давичо (Ритмичка гимнастика по Жак-Далкрозу). Следеће године Раша Плаовић напушта Академију, тако да поред својих дотадашњих предмета, Момчило Милошевић преузима Практичну глуму, др Милош Московљевић Српско-хрватски језик, а Ђурђе Бошковић Преглед историје уметности.

Указом краљевских намесника од 24. августа 1939. године, за ректора је постављен Петар Коњовић, велики српски композитор и дугогодишњи руководилац више позоришних кућа. На место ректора Академије Коњовић је дошао са функције интенданта Хрватског народног казалишта у Загребу, а у новој организационој шеми Академије за школску 1939/1940. годину, Коњовић излаже свој концепт, у коме, уз општа образложења важности педагошког рада за музичку и позоришну уметност, излаже идеју по којој би се и на Средњој музичкој школи основао Позоришни одсек, на коме би се школовали будући глумци, а на Позоришном одсеку Академије „ће се спремати режисери и драматурзи првенствено и други академски образовани позоришни чиниоци.” По тој идеји „тек по изузетку свршени апсолвенти драмског одсека Средње музичке школе могу и треба да прелазе на позоришни одсек у Академији”.

Поред дужности ректора Коњовић преузима и руковођење Позоришним одсеком, као и наставу уметничког говорења стихова. Дирљива сведочења говоре о његовој огромној посвећености раду Позоришног одсека, као и о танкоћутности при цизелирању уметничког говора.

Коњовићева идеја о дистинкцији између глумачког (на Средњој музичкој школи) и ширег позоришног образовања (на Академији) резултирала је тиме што је средње глумачко образовање завршила само једна ученица, Мирјана Коцић, која је затим прешла на Академију. Та недовољно одређена Коњовићева идеја резултирала је тиме што је настава на позоришном одсеку Академије, намењена будућим редитељима и драматурзима, у школској 1939/1940. години сведена само на часове Историје позоришта, коју је предавао он сам; затим Културну историју, Ритмику и Мачевање, без главног практичног предмета. Наставе из глуме или уопште није било, што је највероватније, или је била извођена веома траљаво. Током ратних година наставу глуме држе Злата Марковац (Техника гласа и говора; Увод у практичну глуму), Јуриј Ракитин и Јованка Дворниковић, а помиње се и Виктор Старчић. Смиља Мандукић преузима наставу Ритмике после 1941. године и одласка у илегалу и партизане Луја Давича, који је потом заробљен и стрељан у Никшићу 1943. године. Академија је радила током ратних година, уз све тешкоће које је то време наметало. Позоришни одсек је постојао фактички до пролетњих англо-америчких бомбардовања 1944. године, када је једна група студената успела да изађе у партизане. После тога настава на Одсеку за позоришну уметност није обнављана.

И поред великих амбиција при оснивању, рад Одсека за позоришну уметност Музичке академије није испунио сва очекивања. Захваљујући вероватно и турбулентним предратним и страшним ратним годинама,

настава није увек била редовно ни потпуно извођена. На самој Академији, одсек је имао маргинално место, јер је највећа пажња била усмерена на музичке дисциплине. Лутајући концепт између вокационог глумачког и општег позоришног образовања имао је за последицу недоследан наставни план и програм, уз недовољну заступљеност практичних уметничких предмета и веома ретко (концертно) или никакво јавно наступање студената. Па ипак, међу студентима су били неки који су имали значајно место у послератном развоју позоришта и филма, као и у развоју Академије за позоришну уметност, као што су: Душан Антонијевић, Братислав (Бата) Миладиновић, Јован Путник, Предраг Динуловић, Љиљана Крстић, Илија Милчиновић (Милчин), Радош Новаковић, Димитрије Парлић, Бора Ханауска, Даница Мокрањац, Нада Касапић, Неда Деполо, Софија (Соја) Јовановић, Мића Томић, Мирјана Коцић и други. Ређање ових имена наводи нас на убеђење да се о овој првој високој школи у области драмских уметности, и поред њених недостатака и несрећних времена у којима је радила, мора говорити са озбиљношћу и уважавањем.

У ослобођеном Београду Музичка академија је поново почела са радом марта 1945. године. Тада је извршена реформа њене структуре, којом је, између осталог, укинут Одсек за позоришну уметност и поред грчевите Коњовићеве борбе за његово одржање. Истовремено је постало јасно да је неопходно створити школе чији ће главни задатак бити образовање позоришних стручњака. У општем замаху обнове и ширењу мреже установа културе после ослобођења земље настао је велики број нових професионалних позоришних кућа, најчешће без иоле школованог кадра. С друге стране, ратне несреће су однеле и многе драмске уметнике. Да би се тај акутни недостатак кадрова ублажио, у очекивању праве високе позоришне школе, поред Средње глумачке школе у Новом Саду, као привремено решење основан је Драмски студио при Народном позоришту у Београду.

Драмски студио био је смештен, као и неке од ранијих глумачких школа, у дворишној згради Мањежа, на месту данашњег Театра „Бојан Ступица“. Настава у Студију била је двогодишња, а школовање су завршиле две генерације. Први пријемни испит одржан је децембра 1945. године. Припреме за оснивање студија, као и пријемни испит, водила је ауторитативна тројка: Милан Предић, управник позоришта, Велибор Глигорић, директор Дrame и Милан Ђоковић, који је именован за директора Драмског студија. Теорију глуме, која је већином била посвећена проучавању „Система“ Станиславског, предавао је Раша Плаовић, а практичну наставу глуме водили су Мата Милошевић, Страхиња Петровић и Драгољуб Гошић, уз Љубишу Јовановића, који је предавао Рецитацију. Теоријске предмете предавали су др Хуго Клајн, Милан Богдановић, Божидар Ковачевић, Петар Митропан и Сретен Марић.

За разлику од Глумачке школе у Новом Саду, која је била званично верификована као средња школа, Драмски студио никада није добио званичну квалификацију у оквиру система образовања, иако је примао кандидате са завршеним средњим школовањем. Неколико пута су покретани захтеви да се студију призна ранг више школе у хијерархији образовања, али ти захтеви нису никада добили јасан одговор.

И поред неодређеног образовног положаја, поред прелазног и привременог статуса који је требало да премости недостатак високог образовања, Драмски студио је током своје три године постојања имао редовну, солидну и квалификовану наставу. Већина његових полазника наставила је рад у позоришту и другим медијима и остварила значајне резултате у периоду јачања, ширења и унапређивања креативног рада у позоришима, на филму и радију, као и у време рађања и развоја наше телевизије. Међу њима су били: Миролсав Беловић, Јован Милићевић, Небојша Комадина, Зоран Ристановић, Бранка Пантелић, Милан Пузић, Татјана Лукјанова, Добрила Костић, Рената Улмански, Вера Новаковић, Јелица Бјели, Бранимир Микоњић, Љубица Ковић, Јелена Нешић (Марковић), Љубица Јанићијевић, Бранивој Ђорђевић, Данило Срећковић, Мирослав Петровић, Дубравка Перић, Љуба Дидић, Вилхелмина Жедрински, Соња Арачки, Борис Ковач, Драган Оцокољић, Мирослава Бобић, Дара Вукотић (Плаовић), Миха Политео и други.

У међувремену, од 1946. године, једна група наших стипендиста упућена је на студије глуме и режије у Москву (ГИТИС – Државни институт позоришне уметности) и Лењинград (ГИТМИК – Државни институт позоришта, музике и кинематографије). Међу њима су били Мирослав Беловић, Миња Дедић, Огњенка Милићевић, Стево Жигон, Љуба Богдановић. Две године касније, по повратку у земљу, ови млади људи су значајно допринели оснивању Академије за позоришну уметност, преносећи основе система позоришног образовања из добре старе руске школе у наше услове.

Следећи важан корак у високошколском образовању у области драмских уметности (и први после оснивања позоришног одсека на Музичкој академији из 1937. године), јесте оснивање Високе школе за филмску глуму и режију. У послератном централистичком систему управљања, под директном ингеренцијом савезне Владе, долази до организованог приступа производњи филмова. Филмска уметност добија значајно место у систему културе, не само као ефикасно информативно и пропагандно средство, него и као специфичан облик уметничког изражавања, који добија друштвену и уметничку верификацију и углед који су имале остале признате уметничке дисциплине. Међутим, тај планирани развој домаћег филмског стваралаштва био је у великој мери отежан недостатком стручних кадрова, и уметничких и техничких, за тако сложену делатност, као што је филмска производња. Због тога Комитет за кинематографију Владе ФНРЈ, а одмах затим и Председништво Владе ФНРЈ, 5. маја 1947. године доноси одлуку о отварању Високе школе за филмску глуму и режију.

За директора Високе филмске школе постављен је Вјекослав Афрић, који је на тој функцији био до 1949. године. Овај предратни првак хрватског глумишта, ратни оснивач и руководиоца Казалишта народног ослобођења при Врховном штабу НОВ, и редитељ нашег првог поратног култног филма *Славица*, био је у правом смислу речи ментор школе, па и када га је на функцији директора сменио Обрад Недовић.

Школа је била под директним надзором Комитета за кинематографију Владе ФНРЈ и била је савезног карактера, па је примала студенте из свих крајева бивше Југославије. Била је интернатског типа, смештена у

згради у Толстојевој улици 15 (данас резиденција Норвешке амбасаде), а касније у Сремској улици. Интендантску бригу о интернату водила је Гита Нушић Предић. Селекција кандидата је вршена у две фазе (као данашњи шири и ужи избор), с тим што је прва фаза, претходни избор, обављана у центрима република, пред посебно образованим комисијама. Најбољи су били позвани на завршне испите у Београду. Од 100 пробраних кандидата на завршном испиту за глуму примљено је у првој генерацији 24, а од 50 кандидата за филмску режију примљено је 11. Међутим, вршена је још једна селекција, јер су студенти после прве године приступали контролном испиту, после кога је вршена елиминација. Тако је у првој генерацији после контролног испита остало 14 студената глуме и 6 студената режије. На контролном испиту у следећој генерацији чланови комисије били су Вјекослав Афрић, Милан Богдановић, Александар Вучо, Живојин Бата Вукадиновић, Никола Цвејић, Смиља Мандукић и други. Овај систем елиминације путем контролног испита задржао се још дуго и на Академији за позоришну уметност, као један од основних принципа режима студија.

Школовање је било планирано у трајању од три године, а предвиђени предмети били су: Историја уметности, Историја филма, Филмска драматургија са специјалним одељком за филмску режију, Друштвене науке, Теорија глуме, Монтажа, Југословенска књижевност, Српско-хрватски језик, Импостација гласа, Историја нове Југославије, Руски језик, факултативни језици (енглески, немачки, француски), Ритмичке игре. Наставу су поред Афрића у дужем или краћем периоду изводили: Јосип Кулунџић, Томислав Танхофер, Јозо Лауренчић, Дејан Дубајић, Сава Северова, Љубиша Јовановић, Обрад Недовић, Милош Ђурић, Станислав Бајић, Димитрије Вученов, Душан Тимотијевић, Светозар Радојчић, Ото Бихаљи Мерин, Милица Бабић Јовановић, Смиља Мандукић, Никола Херцигоња, Андреја Прегер и други.

У државним и партијским органима задуженим за праћење рада школе закључује се да не треба ангажовати професоре из иностранства, као и да треба прелазити са совјетског на амерички модел школовања. Значајна је сугестија „одозго“ да студентима у току едукације треба омогућити да гледају и оне филмове који нису прошли државну цензуру. (Слично се догађало и касније. Почетком шездесетих година, при обнављању филмске наставе на Академији за позоришну уметност, студентима је био омогућен један термин недељно, у коме су им приказивани значајни филмови из фондова Кинотеке, који из разлога политике, сексуалног морала или претеране суровости нису могли бити јавно виђени.)

У току расправа у политичким форумима јављају се и нове амбиције. Говори се о потреби за изградњом нове зграде за Високу школу за филмску глуму и режију, у којој би била сала од 600 места, употребљива и за позоришне и за филмске представе. Помиње се повећање броја студената, као и повећање броја профила који се школују. Још тада се размишља о школовању филмских и тонских сниматеља и сценариста, што говори да су људи који су руководили школом имали јасан концепт о потребама филмског стваралаштва и визију будућег развоја. Током постојања школе

остварен је само покушај да се отворе одсеци за филмске сниматеље и филмске организаторе. За разлику од школовања за глумце и редитеље, на ова два нова одсека школовање је трајало свега годину дана.

О обиму и дOMETИМА практичног обучавања студената говоре први школски филмови према делима Августа Шеное и Максима Горког, а нарочито филм *Барба Жване*, који је постао један од најпопуларнијих југословенских филмова у првом послератном периоду. Овај филм, за који је сценарио написао Федор Шкубоња по новели Драге Жервеа *Волови долазе*, у режији Вјекослава Афрића, настао је као заједнички школски пројекат студената прве и друге године Високе школе за филмску глуму и режију. И поред недовољног филмског искуства наставничког кадра, поред невештости испољених при оснивању, поред тога што се практична настава, нарочито у почетку, одвијала најчешће кроз постављање позоришних сцена, школа је одиграла пионирску функцију и несумњиво је допринела подизању нивоа југословенске филмске производње у послератном периоду. Њом започиње континуирано образовање намењено филмском медију, које се касније наставља на Академији, односно Факултету драмских уметности.

У међувремену почела је 1948. године са радом Академија за позоришну уметност. Аналогно томе, појавио се 1949. године предлог да Висока школа за филмску глуму и режију прерасте у Академију за филмску уметност, али овај предлог није усвојен. Уместо тога, 1950. године Влада ФНРЈ донела је „Решење о спајању Школе за филмску режију и глуму у Београду са Академијом за позоришну уметност у Београду”. Ово решење је можда проистекло и из извесне жеље за рационализацијом, будући да је било више професора који су истовремено предавали и у Филмској школи и на Академији.

Међу студентима Високе школе за филмску глуму и режију билу су Владимир Погачић, Радивоје (Лола) Ђукић, Ксенија Јовановић, Владимир Медар, Драгомир Фелба, Слободан Колаковић, Ђорђе Јелисић, Федор Шкубоња, Десанка Берић, Милутин (Мића) Татић, Мира Милићевић (Траиловић), Владимир Петрић, Љубомир Радичевић, Мухарем Ђена, Бранимир Микоњић, Данило Срећковић, Миха Политео, Бранка Митић, Јован Ранчић, Миљенко Викић, као и они који су после прекида рада школе наставили студије на Академији за позоришну уметност: Бранислав Војиновић, Бошко Бошковић, Миран Херцог, Дејан Косановић, Јосип Лешаћ, Миленко Мисаиловић, Димитрије Османли, Предраг Делибашић, Мило Ђукановић, Бранко Калачић, Милутин Косовац, Сава Мрмак, Здравко Велимировић и други.

Развој процеса школовања у области драмских уметности свој највиши облик добија оснивањем Академије за позоришну уметност, данашњег Факултета драмских уметности. До тада је постојала у ФНРЈ само једна висока позоришна школа, Академија за игралско уметност у Љубљани, основана 1947. године. Такође су постојале Земаљска глумачка школа у Загребу, Глумачка школа у Новом Саду и Државна театарска школа у Скопљу, које су имале ранг средње школе, као и Драмски студио у Београду, као привремено решење, који није имао дефинисан образовни ранг.

Да би се унапредило и систематски уједначило позоришно школство у целој тадашњој савезној држави, Комитет за културу и уметност Владе ФНРЈ организовао је конференцију посвећену овом проблему, која је одржана 28. јуна 1948. године у Београду. Међу учесницима конференције били су представници свих републичких министарстава просвете, као и угледни позоришни стручњаци, укључујући чланове посебне, претходно именоване стручне комисије, која је проучила тренутну ситуацију позоришног образовања и дала предлоге за будућа решења. Основне реферате о позоришном школству и о систему позоришних школа поднели су Милан Ђоковић и Станислав Бајић. На основу њихових реферата, предлога комисије и мишљења у дискусијама донети су закључци конференције о реорганизацији позоришног школства, које је потписао 14. јула 1948. године Владислав Рибникар, тадашњи председник Комитета за културу и уметност Владе ФНРЈ.

Закључци су предвиђали да се, поред постојеће Академије у Љубљани, оснују и академије у Београду и Загребу, што је истовремено значило и престанак рада Драмског студија у Београду и Глумачке школе у Загребу. Такође је била предвиђена, поред постојећих средњих глумачких школа у Новом Саду и Скопљу, и могућност евентуалног оснивања нових школа у другим местима, што је довело до отварања средњих глумачких школа и у Нишу 1948. године, и у Сарајеву 1949. године. Иако су неке од ових школа имале озбиљан ниво, нарочито новосадска, у којој су предавали Ракитин, Кулунџић, Путник, Љубица Раваси, оснивањем академија оне су губиле свој углед и постепено су се гасиле. Поред гласова који су заговарали њихово постојање и уверавали у њихову друштвену потребу, преовладало

Студенти Високе филмске школе на Првомајској паради

је мишљење да модерни, освешћени систем педагогије глуме одговара високошколском образовном и животном узрасту. Сходно поменутиим закључцима, после ових средњих школа и београдске Академије, основана је 1950. године и загребачка Академија за казалишну умјетност.

Припреме за оснивање београдске Академије биле су поверене Велибору Глигорићу, тадашњем управнику Народног позоришта, који је веома темељно обавио овај задатак. Између осталог, у припремама је учествовало и неколико студената руских високих школа, који су због прекида односа са Совјетским Савезом у доба Информбироа прекинули студије и вратили се у земљу (Мирослав Беловић, Стево Жигон), и који ће постати први асистенти на новооснованој Академији. Они су Глигорићу пренели своја сазнања о руским позоришним школама и њиховом плану и програму.

Уредба о оснивању и делокругу рада Академије за позоришну уметност у Београду донета је 11. децембра 1948. године и објављена у „Службеном гласнику ФНРЈ”. Донела ју је Влада ФНРЈ, на предлог министра за питања науке и културе, а потписали су је председник Владе ФНРЈ Јосип Броз Тито и министар Родољуб Чолаковић.

Из уредбе се види да се београдска Академија оснива као установа „при Комитету за културу и уметност Владе ФНРЈ”, значи као савезна установа, за разлику од постојеће љубљанске и будуће загребачке Академије, које су биле републичке установе. Један од разлога за то је био тај што се сматрало да ће нова Академија задовољавати кадровске потребе и оних република у којима није било драмских високих школа. Поред тога, постојала је тенденција оснивања савезних установа културе и уметности, које би окупиле уметнике највишег нивоа из свих крајева Југославије. На том

Фудбалска екипа Академије за позоришну уметност

принципу је основано и Југословенско драмско позориште, које због тога и носи своје име. Ако се погледају спискови првих студента и наставника београдске Академије (као и Високе филмске школе, која је такође била савезног карактера), може се закључити да су они били веома разнолике регионалне и националне провенијенције. Тај квалитет сачуван је све до најновијих времена. И после оснивања Академије у Загребу, и касније академија и високих школа у другим градовима, сачуван је интерес кандидата из других средина за студије на београдској Академији, као што су и студенти београдске Академије свој професионални уметнички рад ширили успешно на подручје целе Југославије, а не тако ретко и преко државних граница.

Уредба је прецизирала да је задатак Академије „да оспособљава висококвалификоване кадрове глумаца, редитеља и позоришних стручњака”. Ова формулација указује на свест тадашњих креатора Академије да сем основних профила глуме и режије у будућем развоју треба обезбедити могућност школовања и за друге учеснике комплексног екипног процеса стварања позоришног уметничког дела, односно дела у другим медијима. То је био пут који је Академија (односно Факултет драмских уметности) у целом свом каснијем развоју успешно следила и поступно освајала нове просторе у области драмских уметности, све до најновијих дана. Уосталом, већ у првој генерацији Академије, сем класа глуме и режије, уписана је и класа балета. Иначе у том свом првом периоду Академија је и финансирана преко буџета Комитета за културу и уметност Владе ФНРЈ.

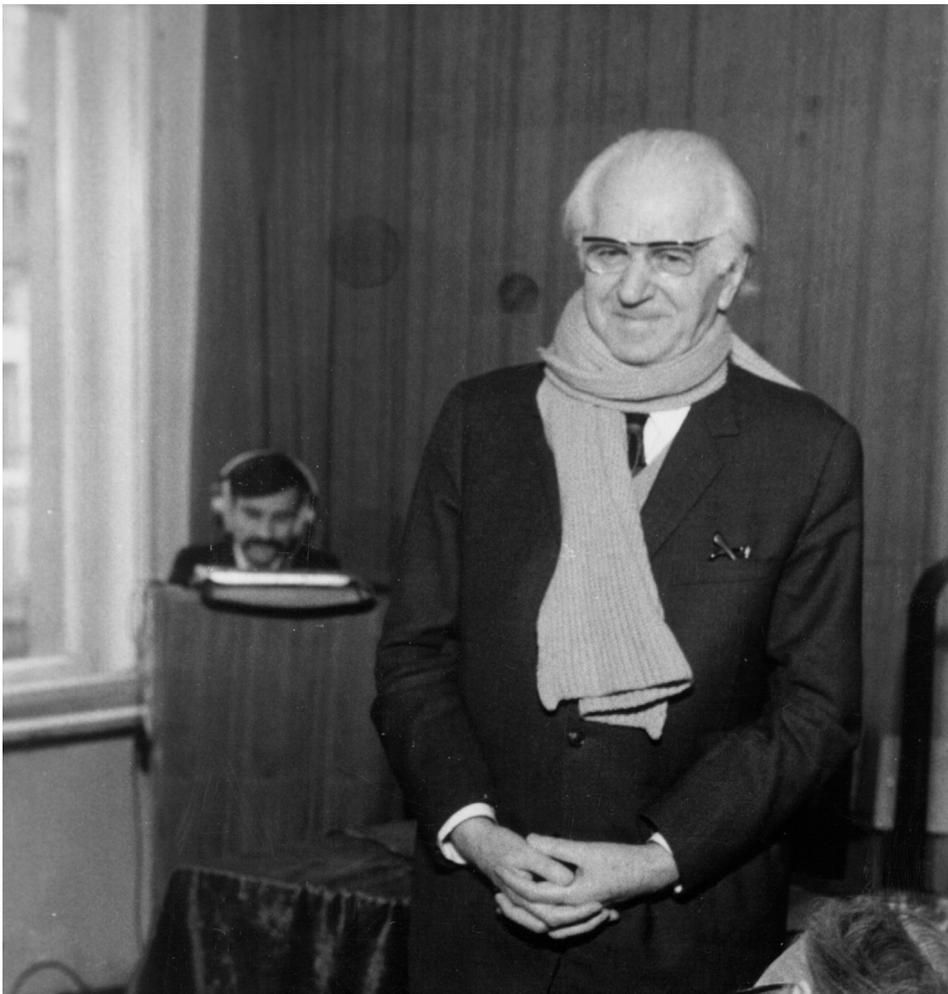
Формулација у уредби о висококвалификованим кадровима упућује на високошколски ранг, као и условљавање уписа претходно завршеном средњом школом. Међутим, већ та оснивачка уредба дозвољава изузетак, који важи до данашњих дана за све уметничке високе школе: „изузетно, а по одобрењу Комитета за културу и уметност Владе ФНРЈ, могу се у Академију примити и лица која имају нижу школску спрему од завршене средње школе [...], уколико иначе имају услове за школовање у Академији”. Таква лица, поред за све обавезног пријемног испита (испит за проверу склоности и способности), полажу и посебан испит на коме су обавезни да покажу ниво општих знања који одговара средњошколском образовању и омогућује праћење академске наставе. Наравно, данас се за такве изузетке, који се дешавају пре свега на студијама глуме и претпостављају изузетне таленте, не тражи посебно одобрење министарства, јер је ово питање регулисано законом као једна од специфичности које карактеришу уметничко високо школство.

Уредбом је овлашћен Комитет за културу и уметност Владе ФНРЈ „да у споразуму са Комитетом за школе и науке пропише ближе одредбе о пријему слушалаца у Академију, као и о наставном плану и програму”. Такође је предвиђено да радом Академије руководи директор, који ће тек 1951. године добити звање ректора. Ово звање су тада имали руководиоци свих уметничких академија, јер се радило о самосталним школама, које нису биле удружене у универзитет.

За првог директора Академије постављен је 1. јануара 1949. године књижевник Душан Матић, који је на челу Академије остао све до 1959.

године, прво као директор, затим ректор, и најзад декан, после удруживања у асоцијацију уметничких академија. Први наставници такође су били постављени. У јануару 1949. године у глумачком салону Југословенског драмског позоришта одржани су први пријемни испити, а први часови су одржани 12. фебруара 1949. године (а по неким подацима 11. фебруара). Цела Академија је била смештена у Улици Вука Караџића број 12, у неколико просторија једног мало већег стана, у коме је пре тога било Удружење Југославија–Француска. У овом простору је, после преласка Факултета драмских уметности у нову зграду на Новом Београду 1974. године, био смештен Ректорат Универзитета уметности, до 1993. године и преласка Ректората у зграду на Косанчићевом венцу.

У прву генерацију је било уписано 40 студената глуме и 24 студента режије. Они су били распоређени у три класе глуме – професора Мате Милошевића, Јозе Лауренчића и Бојана Ступице, и две класе режије – професора Хуга Клајна и Бојана Ступице. Поред њих у првом периоду главне предмете предавали су и Јожа Рутић, Виктор Старчић, Јосип

Душан Матић

Кулунџић, Нада Ризнић и Томислав Танхофер. Први наставници осталих стручно-уметничких предмета били су Обрад Недовић и Томислав Танхофер (Дикција), Нада Грбић (Сценске кретње), Карло Булић (Маска и шминка), Миомир Денић (Сценографија), Антон Поточњак (Техника сцене), Милица Бабић Јовановић (Историја костима). Теоријске предмете предавали су др Милош Ђурић (Историја античке драме и позоришта), Душан Матић (Модерна књижевност), Станислав Бајић (Историја светског позоришта и драме), др Ђорђе Живановић (Народни језик), Станислава Коларић (Историја уметности), Живорад Васић (Психологија). Стране језике су предавали Миљан Мојашевић, Наталија Радошевић, Никола Банашевић и Надежда Обрадовић. Први асистенти на главним предметима били су Мирослав Беловић, Соја Јовановић, Зоран Ристановић, Бранко Плеша, Љубомир Богдановић, Владо Јаблан, Богдан Јерковић, Стево Жигон, Браслав Борозан, Огњенка Милићевић и Мирослав Дедић.

Овај списак нам говори да су међу првим професорима биле личности које су представљале сам врх наше позоришне уметности. То су били људи најчешће без формалног академског позоришног образовања, јер оно раније код нас није ни постојало, али су зато носили огромно уметничко искуство, широко лично образовање, неоспорни уметнички ауторитет и харизматични персоналитет. Такође се мора признати да су се међу овим врхунским професорима, именованим од стране државе, налазиле личности различитих животних и идејних педигреа и различитих естетских опредељења, која нису увек била у складу са прокламованом естетском и идеолошком позицијом тадашње централизоване државе.

Док су први професори били велики мајстори позоришног стваралаштва, али најчешће без претходног формалног позоришног високог школовања, за прве асистенте одабрани су млади људи на почетку уметничког успона, који су своје школовање започели у једном од претходних, краткотрајних облика драмског школовања у земљи или на позоришним високим школама (институтима) у Совјетском Савезу, а школовање су морали прекинути због драматичних (ратних и политичких) околности. Њихов асистентски рад био је прилика да се искуство професора, великих бардова сцене, повеже са сазнањима ових младих људи, која су стекли у додиру, макар колико краткотрајном, са систематичним методским приступом заснованим на педагошкој традицији, што се наравно пре свега односи на сазнања стечена у руским институтима. Неки од ових младих људи обележили су даљи развој наших драмских уметности и наше драмске педагогије, као будући водећи професори глуме и позоришне режије.

Од прве генерације на Академији је примењиван систем класа, што значи да је одређену групу студената, примљену на прву годину, одређени наставник главног предмета (шеф класе) менторски водио до завршетка студија. Овај систем, после повремених покушаја модификација, сачуван је до данашњих дана на две првобитне групе студија, глуми и позоришној и радио режији, док је на осталим групама углавном напуштен, остављајући могућност да се поједини наставници посвећују сегментима програма одређене године студија главног предмета.

Главно обележје режима студија био је принцип контролних испита, који је примењиван све до 1967. године. Овај принцип подразумевао је да се на прву годину глуме и режије прима већи број студената него данас, иако је број кандидата на глуми био знатно мањи него данас, али је испит из главног предмета на првој (понекад другој) години имао карактер контролног, односно елиминаторног испита. Студенти који нису положили овај испит губили су право на даље школовање. Тиме је у ствари прва година студија постајала нека врста продуженог пријемног испита у најужем кругу, у коме се вршила најдетаљнија и најригорознија провера способности. Уклапањем у опште законитости универзитетског студирања и великим проширивањем група студија на Академији, односно ФДУ, овај принцип морао је бити напуштен, мада се и данас понекад чују гласови који заговарају увођење неке врсте „припремне године“, као услова за даље студирање.

Тако је од 40 студената уписаних у прву генерацију глуме до дипломске представе стигло њих 18 (поред оних који су прешли са Високе филмске школе). Међу њима су били Стојан Аранђеловић, Вера Белогрлић, Босилка Боци, Стојан Дечермић, Звонимир Ференчић, Радмила Гутеша, Душан Јакшић, Живомир Јоковић, Предраг Лаковић, Стеван Максић, Оливера Марковић, Миодраг Поповић (Деба), Маја Димитријевић, Олга Станисављевић, Властимир Стојиљковић (Ђуза), Михајло Викторовић. Класа Мате Милошевића (асистенти Соја Јовановић и Мирослав Беловић) одржала је дипломску представу 11. марта 1952. (Максим Горки: *Последњи*), као и 26. маја 1952. дипломски испит из класичних дијалога, уз испит из уметничког говора прозе и стихова. Класа Виктора Старчића извела је као дипломске представе комад Гринвуда и Гоуа *Љубав и беда* (асистент Зоран Ристановић) 23. јуна 1952. и комедију Лопеа де Вега *Вишез чудеса* (асистент Бранко Плеша) 29. и 30. јуна 1952. године.

Од 24 уписана студента у прву генерацију режије, осим оних који су прешли са филмске школе, дипломирало је њих 9: Александар Ђорђевић, Димитрије Ђурковић, Тодорка Кондова, Миленко Маричић, Владимир Плаовић, Василије Поповић (Павле Угринов), Слободан Седлар, Славољуб Стефановић (Раваси) и Душан Владисављевић.

Посебан куриозитет је да је у прву генерацију, осим класа глуме и режије, била уписана и класа балета. Њих је као наставник главног предмета водио Милорад (Миле) Јовановић, истакнути балетски педагог, некадашњи члан трупе Сергеја Дјагиљева. Међу уписаних 12 студената били су и Јованка Бјегојевић, Милица Јовановић, Катарина Обрадовић, Бојана Перрић, Душан Трнинић и други. Међутим, после две године студирања овај покушај високошколског образовања балетских уметника је прекинут. Од тада до данас сваких неколико година се поново актуелизује иницијатива за оснивање студија балетске педагогије. Разне неповољне објективне и субјективне околности (недостатак средстава, кадровски проблеми, недостатак јасне подршке врхунских балетских уметника) учиниле су да ниједан од ових покушаја није могао бити реализован.

Сви студенти у првој генерацији имали су стипендије, а уважавање тежине и корисности њиховог рада, у доба рационираног снабдевања на

Ансамбл прве дипломске представе „Последњи” студената глуме изведене у Београдском драмском позоришту

„тачкице”, било је вредновано књижицом Р-1, која је важила за најтеже послове, као што су били рударски. Услови рада у првим генерацијама, као и ангажман наставника и студената виде се из ових сећања Огњенке Милићевић:

„Тек кад се осврнемо да погледамо одакле смо почели, постаје јасније докле смо стигли. Почело је скромно, тачније врло скромно, сиромашно. Ентузијазам, који је тада био нормална температура нашег послератног позоришта, понео је и Академију, а тада и сиромаштво постаје богато, богатије за једну маштовитост која од ничега гради могућност за школовање. Ходник, степениште, без по муке постају учионица. Студенти, углавном из унутрашњости... капутићи од сомота, које су добили на реверс као радна одећа, били су најчешће њихова једина гардероба. Од библиотеке ни трага: драме се прекуцавају и читају у кружоцима. Предавања се вредно бележе, магнетофон је скоро непознат, грамофон скупоцена реткост. Школском сценом назива се један део учионице са неколико практикабала. Студенти присуствују генералним пробама у свим београдским позористима... Представе се страсно гледају и по десетину пута, и неретко

знају напамет. У бифе позоришта се само радознано завирује, а разговор са великим глумцем је доживљај првог реда. Свака премијера одјекује, изазива дуге и страсне расправе, оставља трагове.

Настава се изводи по плану који је замишљен на основу искустава иностраних школа, превасходно руских, програм сваког предмета ствара се у току извођења наставе; усклађују се настава стручних и теоријских предмета, тек се установљава изванредан режим студија. То је време првих правилника, кућног реда; наставници се међусобно саветују о методу рада; годишње скупштине се још нису уобичајиле, извештаји су усмени, а тек установљени принципи препуштају се пракси на коректуру. Правила живота и рада у Академији обавезују све подједнако на онај природни начин на који се одржавају у равнотежи велике, здраве породице. И Академија, у тим данима, пре подсећа на многочлану уметничку колонију него на високошколску наставну установу.”

Садржаји наставе, поготову уметничких предмета, још се у првом периоду не могу у правом смислу речи назвати програми. Они заиста у неким случајевима настају и мењају се током наставе и зависе у великој мери од личног уметничко-методског искуства и опредељења појединих наставника, или од специфичности које намеће састав класе и проблеми сваког појединог студента. Тако су програми првих професора режије, Клајна, Кулунџића и Афрића (после његовог преласка из филмске школе), били у великој мери различити, а некада и сасвим дивергентни, и у садржају и у методу. То ипак није спречавало да се настава изводи у некој врсти коегзистенције различитости, уз узајамно толерисање и уважавање, као што није омело ни развијање свести о потреби развијања заједничких програма, као заједничких садржаја и правила који би важили за све класе. Путеви конституисања заједничких наставних програма, између „помаме сталних промена” и свести о томе да је програм нешто што „мора да се припрема, и да се ствара, и да се чува годинама” најпластичније се виде из записа Предрага Бајчетића, који је скрупулозно сакупио, обрадио и приказао чак тринаест варијанти програма глуме, насталих између краја педесетих и почетка осамдесетих година. „Не стварају закони свет него свет ствара законе” узвикнуо је у једном тренутку диспута Бајчетић. Ова девиза, између осталог, омогућила је да и данас наставни програми ФДУ буду у довољној мери обавезујући и прецизни у садржају, а да с друге стране омогућавају неопходни лични аспект не само наставника, него и студената.

На почетку школске 1950/1951. године извршено је спајање Академије за позоришну уметност са Високом школом за филмску режију и глуму. Међутим, и пре тога формални и неформални контакти наставника и студената обе школе нису били ретки. Не само што су поједини наставници предавали истовремено на обе школе, него су чак, по оснивању Академије, током летњег и јединог семестра прве школске године, студенти филмске школе, уписани 1948. године, у већем делу наставе били прикључени студентима Академије. После спајања двеју високих школа, студенти филмске школе уписани 1948. и 1949. године прикључени су класама глуме и режије на Академији, уписаним у прве две генерације.

Ово спајање двеју школа требало је у уметничком и педагошком смислу да означава битан и квалитетан помак. О томе сведочи ентузијазам Јосипа Кулунџића поводом дипломирања прве генерације редитеља, потеклих са једне и друге школе: „Добра је и срећна била идеја високих просветних руководилаца, пре две године, да се Академија за позоришну уметност и Висока школа за филмску уметност споје у једну јединствену институцију. За прве две године постојања тих двеју високих школа дошло се до сазнања да се у изграђивању позоришних и филмских кадрова мора поћи од јединствене платформе, иако обе уметности, сцена и екран, имају своје специфичности. Дошло се, најзад, до сазнања да не може бити доброг филмског уметника – глумца или режисера – без савршеног познавања принципа позоришне уметности, а нарочито без познавања стваралачког поступка. С друге стране, необично је важно да позоришни уметник познаје основне елементе филмске уметности, поготово што је пракса показала да се филм при својим остварењима у најиздашнијој мери служи управо позоришним глумцима.”

Међутим, и поред разложности идеје о међузависности позоришног и филмског образовања (која се тек доста касније доказала на Академији и ФДУ), спајање двеју школа у практичном смислу резултирало је утапањем филмске школе у Академију за позоришну уметност. Бивши студенти Високе школе за филмску глуму и режију дипломирали су на Академији позоришним представама. Иако се понекад помињало име Академије за позоришну и филмску уметност (па и у претходно наведеном Кулунџићевом интервјуу), тај наслов никада није званично прихваћен, нити је ушао у незваничну колоквијалну употребу. Назив Академије, у коме се помињала само позоришна уметност, остао је непромењен. И поред неких покушаја, посебно код Кулунџића и Афрића, да се у настави бар додирују и елементи филма, они су остајали маргинални и филмски аспект наставе постепено се гасио. Филмска настава је свој последњи, али зато веома значајни замах, добила доласком гостујућег професора Славка Воркапића, великог холивудског мајстора филмске монтаже и теоретичара. Он је током школске 1952/1953. године држао за студенте Академије семинар из Теорије филма, посвећен изражајним средствима филмског језика. (Воркапић је своје гостовање на Академији поновио 1969. године, у доба када је филмска настава била обновљена.) После тога, филмска настава се потпуно угасила, све до поновне обнове, на почетку шездесетих година.

О условима у којима је филмска настава била организована, непосредно по спајању Академије и филмске школе, убедљиво говори један новински текст Слободана Глумца из 1951. године. Овај текст такође говори о још једном проблему, који је појачан спајањем двеју школа – нагло је повећан број студената, а простор за рад је остао онај првобитни (стан у Вука Карацића 12), који је био недовољан и пре доласка нових студената:

„Академија за позоришну уметност, која има Филмски одсек, сада је оно средиште које ће давати нове кадрове филмских редитеља и глумаца. За неколико година студенти су доста напредовали, доста научили

радећи под руководством својих наставника, истакнутих позоришних и филмских уметника, књижевника и других јавних радника.

Будући редитељи уче низ предмета: Теорију режије, Монтажу, Сценографију, Историју светске драме и позоришта, Историју књижевности, Историју уметности, Историју и теорију филма, Народни језик...

Не треба ствар замислити тако као да студенти са Филмског одсека Академије држе камере у рукама или управљају снимањем филма; они, напосто, спремају позоришну представу. Раде, истина, и, писмене задатке – „књиге снимања” – у којима је предвиђено и у коме се плану снима (општем, средњем или крупном) и где стоји и како се креће камера, и колико метара траје сцена, али се по тим „књигама снимања” – не снима. Додира са практичним радом на снимању филма студенти имају само за време годишње праксе; свако тада иде у понеку филмску екипу и ту, „на терену”, учи и гледа како се стварно снима филм. Они који су били у екипи филма *Бакоња фра Брне* хвале се и редитељем и сниматељем, који су остајали с њима после рада на филму, тумачили им, показивали, расклапали камере... Други, који су отишли у неке друге екипе, нису ништа ни видели ни научили: нису им, кажу, излазили у сусрет...

...Како сад стоје ствари, студенти се баве више теоријом, а за практичан рад немају услове. Академија нема позорнице. Укупно има пет соба, у којима се држе и предавања, а у њој учи, што позоришних што филмских, педесет кандидата за редитеље. Има их, зато, који долазе и у пет сати изјутра да би, пре часова, могли да постављају мизансцену; неки раде са глумцима у ходницима; избијају и свађе око просторија, поготово је тога било сада пред испите.”

У години спајања Академије и филмске школе укупан број студената повећала је и ванредна класа апсолвената. Радило се о младим уметницима који су, стицајем околности, прекинули школовање започето у претходним облицима драмских школа – на позоришном одсеку Музичке академије, драмским студијима при Народном позоришту у Београду и Хрватском народном казалишту у Загребу, позоришним институтима у Москви и Лењинграду, или Високој школи за филмску глуму и режију. Неки од њих већ су били асистенти на Академији и требало им је омогућити да и формално заврше своје школовање. Овој ванредној класи признат је статус апсолвената под условом да положе одређене диференцијалне испите, после чега су стекли право на полагање дипломских испита из глуме или режије. Међу тим ванредним апсолвентима били су Љубомир Богдановић, Бранко Плеша, Зоран Ристановић, Стево Жигон, Мирослав Беловић, Мирослав Дедић, Огњенка Милићевић, Владимир Петрић, Љубомир Радичевић, Мира Траиловић, Соја Јовановић, Богдан Јерковић. Већина њих су као ванредни апсолвенти дипломирали. Тако су први асистенти Академије стекли дипломе паралелно са првом генерацијом редовних студената.

Проблем повећаног броја студената и скромних просторних услова делимично је ублажен 1951. године добијањем простора у Ускочкој 2а, изнад робне куће „Београдски магацин”, предратног и данашњег „Митића”. На првом спрату зграде налазиле су се, раздвојене малим ходником

Зграда Академије
у Ускочкој 2а

у ком се кувала кафа, просторија која је истовремено била и ректорат (деканат) и наставничка зборница, и преко пута једна соба преграђена монтажним зидом, са мајушним шалтерским отвором, у којој је била смештена целокупна администрација (касније је дограђено једно сопче за рачуноводство). Осим пет соба у Вука Караџића 12, нови простор за наставу обухватао је још пет малих или мало већих соба. У соби број 6 на другом спрату лево (десно је био магацин робне куће) изграђена је мала позорница. На трећем спрату лево налазиле су се две мале учионице, број 7 и 9, у којима су били постављени касније и мали подијуми, па су за невољу коришћене и за наставу глуме и режије. Десно се налазила пролазна „осмица“, која је коришћена за теоријску наставу, и иза ње чувена „8-а“, која је била највећа и у којој је била изграђена џепна позорница, нешто комфорнија од оне у „шестици“. То је била најрепрезентативнија просторија, у којој су се одвијали испити из глуме и режије, као и јавни наступи и пријемни испити. Изнад, на мансарди, живели су станари. Зграда је била врло прометна, јер су кроз њу, осим студената и наставника, непрестано промицали радници робне куће, уносећи у магацин и износећи из њега намештај и друге артикле, као и станари и њихова деца, која су се играла по ходницима. У Вука Караџића 12 смештена је новоформирана библиотека, кабинет за технику гласа и просторије у којима се пре свега изводила настава сценског покрета и мачевања. Касније је у њих смештен филмски одсек. Колико год овај цео простор са данашњег аспекта изгледао скроман, у оном времену то је значило огромно побољшање услова, скоро некакав луксуз, у коме су се студенти много боље осећали.

Већ су ране педесете године и прве завршене генерације студената означиле крупне резултате педагошког рада Академије. Док су се у Југословенском драмском позоришту појавили нови, млади носиоци главних улога, Београдско драмско позориште је освојила генерација новог сензибилитета, која је заједно са редитељима, углавном асистентима на Академији, извела реформу позоришног репертоара и начина игре и тиме обележила целу деценију. Истовремено, генерација младих редитеља унапредила је критеријуме и метод рада у многим позориштима у унутрашњости. Ипак, те исте успешне педесете године донеле су и непријатну и непотребну ситуацију у којој се морала доказивати оправданост постојања Академије.

Док је у периоду непосредно после рата у Србији створена широко разграната мрежа професионалних позоришта у многим већим и мањим местима, током педесетих година дошло је до политике затварања извесног броја позоришта. Та појава је поново актуелизовала питања, која су се замарајуће понављала при оснивању свих ранијих позоришних школа: да ли се уопште сценска уметност може школски учити, или се она у довољној мери може савладати само праксом? И у доба ранијих школа, па и при оснивању Академије, понеки старији глумци који нису прошли кроз школски систем, али су прошли кроз мукотрпну школу искуства, са одбојношћу су дочекивали нове школоване генерације убацујући флоскулу: „Није важна школа, важан је само таленат“. Ова наивистичка и површна девиза понављала се и касније, приликом оснивања нових група

и одсека на Академији и факултету, а посебну прилику је добила у периоду затварања позоришта педесетих година. Ова ситуација је такође дала прилику онима који су се, тобоже из социјалних разлога, бринули за будућност дипломираних глумаца и редитеља, јер ће, наводно, затварање тих неколико професионалних позоришних кућа угрозити могућност запошљавања нових позоришних кадрова. Оваква наопака логика, која се није ослањала на поуздане стручне анализе, нити на дугорочно планирање кадрова, него на први површни утисак, „годинама је оптерећивала енергију тадашњих руководилаца Академије”, како то каже Огњенка Милићевић. Ипак, непорециве чињенице о успесима завршених студената Академије, који постепено избијају у апсолутни први план нашег уметничког живота, заувек су ућуткале питања о оправданости школовања драмских уметника. Уместо тога, долази до захтева потпуно супротног смера. Све чешће се постављају питања о оснивању нових група студија, поред првобитних студија глуме и режије.

Од свог оснивања 1937, односно 1948. године, четири београдске високе уметничке школе – Академије, функционисале су као потпуно одвојени ентитети, међу којима није било директне формалне везе. Челни човек сваке од академија носио је звање ректора, што је означавало ове школе као потпуно самосвојне, затворене универзитетске организме, директно везане само за просветне органе Републике, али не и међу собом. Све остале високе школе у Србији – факултети, биле су организоване у Универзитет у Београду, што им је олакшавало сарадњу и даљи развој. Због тога је Народна скупштина НР Србије донела 15. јуна 1957. године закон којим је основана Уметничка академија у Београду, данас Универзитет уметности, као највиша уметничко–научно–образовна установа у Републици. Она је објединила делатност до тада изолованих: Музичке академије, Академије ликовних уметности, Академије примењених уметности и Академије за позоришну уметност. За првог вршиоца дужности ректора Уметничке академије постављен је угледни вајар Сретен Стојановић, професор Академије ликовних уметности. Челници појединих академија од тада носе звање декана, као и на свим другим високим школама – факултетима, у оквиру Универзитета. Тако је Душан Матић, пошто је био први директор и први ректор Академије за позоришну уметност, постао и њен први декан.

Предности оваквог удруживања брзо су се показале. Посебан Универзитет који окупља уметничке високе школе ретка је појава и у другим земљама. Уметничке школе су обично одвојене институције и као такве неукључене у систем универзитетског образовања, или су укључене у велике, научне универзитете, у којима понекад нема довољно разумевања за уметничке специфичности. Удруживањем наших академија у заједничку универзитетску целину, поред координације у развоју и унапређивању високе уметничке наставе, омогућен је заједнички наступ према државној просветној администрацији и другим универзитетима, што се показало посебно значајно у дефинисању и легитимирању неопходних специфичности уметничке наставе, чији се принципи понекад битно разликују од процеса рада у научним факултетима. Тиме је уобличен

посебан идентитет високог уметничког школства, паралелно и на истом нивоу са осталим деловима универзитетске заједнице. Уметничка академија – Универзитет уметности, омогућила је и заједничке подухвате, који превазилазе подручја појединачних академија – факултета, као што су богата издавачка делатност, поједини мултидисциплинарни пројекти, крупни инвестициони захвати и друго. Сарадња са друге три академије, која је била успешна овим удруживањем, посебно је била значајна са аспекта синкретичности, која је увек присутна у драмским уметностима, нарочито у данашње доба, када се јављају нови облици преплитања у визуелном и звучном изражавању.

На основу Закона о Уметничкој академији донесен је и Статут Академије за позоришну уметност. Текст Статута је предложила управа Академије, Савет Академије га је утврдио октобра 1958. године, а Извршно веће Србије потврдило децембра 1959. године. Овим актом уређен је режим студија и наставним плановима дефинисан профил наставе глуме и режије. Преамбула Статута одређује да је Академија за позоришну уметност „највиша наставна установа која спрема висококвалификовани

Филмска пројекција за студенте и наставнике Академије

Вјекослав Аффрић

стручни и уметнички подмладак из позоришне и филмске уметности”. Иако се настава филмских предмета у међувремену потпуно угасила, о чему сведоче и наставни планови у Статуту, ово упорно, макар и фиктивно, одржавање филмске димензије у актима Академије одражава непрекинуту свест о потреби да се обнови настава из области филма. До те обнове дошло је убрзо, почетком шездесетих година.

Као последица овог Статута, а и као део општег система образовања, установљена је могућност стицања дипломе првог степена студија. Студенти уписани 1960, 1961. и 1962. године по завршетку друге године студија (првог степена) полагали су пријемни испит за наставак другог степена студија, или им је испит из главног предмета друге године (ако је био оцењен најмање осмицом) признаван као пријемни испит за други степен. Они који нису настављали студије могли су да добију диплому првог степена. То значи да је, уз већи број примљених студената, селекција вршена двапут: на контролном испиту после прве године студија и после друге године, при упису у други степен студија. Овај експеримент са двостепеном наставом убрзо је оцењен као неуспео и напуштен је и на Академији и у целокупном тадашњем систему образовања.

Почетак шездесетих година довео је до велике реорганизације процеса наставе на Академији. То је био почетак ширења наставних група, сходно појединим сегментима послова у сложеном ланцу колективног стварања у области драмских уметности, у позоришту, филму, радију и телевизији. Овај процес траје до данас. Концепт, чији је иницијатор био Вјекослав Аффрић, тадашњи декан Академије, а некадашњи оснивач и директор Високе филмске школе, подразумевао је да постоје четири групе студија (глума, режија, драматургија и организација), у којима процеси наставе обухватају примену у четири медија драмских уметности (позориште, филм, радио и телевизија).

Права слика овог проширеног медијског концепта била је новооснована група за драматургију, основана 1960. године, као прва нова студијска група после првобитних глуме и режије. Ова група намењена је проучавању свих облика креативног писања у драмским уметностима, од писања позоришних и радијских драма до филмских и телевизијских сценарија, као и до бављења критиком и теоријским радом. Овакав приступ у коме су равноправно заступљени сви медијски облици драматургије сачуван је до данашњег дана. Креатор ове групе студија у правом смислу речи био је Јосип Кулунџић, који је после каријере драмског писца и драмског и оперског редитеља и професора режије и глуме, своју коначну вокацију нашао у настави драматургије.

Обнова наставе из области филма унела је велике промене на групи за режију. Већ 1960. године за затечене студенте режије, који су до тада имали искључиво позоришну наставу, организована је семинар посвећен основним принципима филмске режије који је водио Радош Новаковић. Генерација уписана 1961. године прва је, после филмске школе, која је имала потпуну и систематску наставу практичних и теоријских филмских и телевизијских предмета. Ови студенти школовани су по посебном режиму студија. Током прве и друге године сви уписани студенти режије

слушали су и полагали равноправно све позоришне и филмске предмете. Студенти који су доспели на трећу годину, после селекције на контролном испиту и селекције пред упис другог степена, опредељивали су се за позоришну или за филмску и телевизијску режију. Сходно том опредељењу се на трећој и четвртој години гранао и наставни план студија режије. Из тога је следио и различит садржај дипломских радова, као и звања која су добијали дипломирани студенти. Овакав приступ студијама режије представљао је разложну средњу линију између новог концепта Академије, који је предвиђао наставу из области сва четири медија у све четири групе студија, и објективних специфичности које је наметао различит приступ редитељском раду у области позоришта и у области филма и телевизије.

Значајно је да је Академија непосредно пре поновног увођења филмске наставе обезбедила најосновнију техничку базу за изучавање практичних дисциплина. За то је посебно био заслужан декан Афрић, који је и иначе био иницијатор медијског ширења наставе. Од тада па до данас обезбеђивање могућности за практичну филмску и телевизијску наставу и за реализацију испитних задатака чинило је велики, а често и највећи део напора свих будућих деканата. У сарадњи са републичком просветном, културном и научном администрацијом, као и са производним кућама из области филма и телевизије, управе академије су уз крајње напоре, понекад уз акробатску еквилибристику и уз огромну инвенцију, успевале да превазиђу тешкоће, и да и у најтежим временима створе и измисле могућности за одржавање нивоа практичних задатака и неопходних критеријума.

Концепција четири групе у четири медија заокружена је уписом прве генерације студената организације 1961. године, такође на иницијативу декана Афрића. Некадашња идеја о школовању организатора на Високој филмској школи није се остварила. Овога пута студије организације биле су намењене школовању кадрова који би се бавили организационим, продукционим и сарадничким уметничким пословима унутар тимског процеса настанка уметничких дела у позоришту, на филму, радију и телевизији, као и у осталим областима културно-уметничких делатности. Овај профил универзалног организатора касније је постепено раздвајао у два смера, као што се то догађало и у студијама режије.

У оквиру новог концепта студија, на Академији је отворена могућност и ванредног студирања. Године 1961. уписани су први ванредни студенти на групи режије и на групи организације, а 1962. и на групи драматургије, чак и на групи глуме, што је био једини пут. Иако су се међу ванредним студентима налазили и понеки веома успешни, доказало се правило које је за уметничке студије већ раније било успостављено: озбиљне уметничке студије нису могуће без целокупног, свакодневног учешћа студената у наставним процесима. Време које студент научног факултета проведе у библиотеци учећи, студент Академије морао је да проведе у тимском раду у пробној сали, филмском или телевизијском студију, балетској сали, монтажи, на сцени итд. После крајње неуспешног експеримента са једном генерацијом уписаних ванредних студената на глуми и после

неколико генерација на режији и драматургији, од 1968. године класичне ванредне студије опстале су само на групи за организацију (касније на Групи за организацију сценских и културно-уметничких делатности), и оне су као такве постојале све док Законом из 1992. године нису укинута сви облици ванредног студирања.

У оквиру групе за режију организована је 1962. године и секција за луткарско позориште. Примљена су три студента. Пошто је прва и једина генерација завршила студије, ова секција била је укинута. После тога, у више наврата, на захтев луткарских позоришта, поново су биле актуелизоване идеје о успостављању наставе луткарства, но никад се нису стекле све околности за то, као ни у случају балетске педагогије.

Сагласно медијском ширењу наставе дошло је и до потребе за мењањем првобитног назива Академије, који је био ограничен само на позоришну уметност. Нови Закон о високом школству НР Србије објављен је 22. децембра 1962. године. У тексту тог закона озваничава се ново име: Академија за позориште, филм, радио и телевизију. Овај назив, ма колико био гломазан, осликавао је нову оријентацију и стварао обавезу да се, колико год је то могуће, равномерно развијају све матичне дисциплине.

Године 1966. први пут су у оквиру групе за режију одржани одвојени пријемни испити и одвојен упис за позоришни и филмски смер, а од 1968. године дошло је до трајног одвајања групе за позоришну и радио режију и групе за филмску и телевизијску режију.

Вредно је помена и да је 1967. године уписана класа глуме албанске народности, која је главни предмет слушала на албанском језику, а све остале предмете заједно са другим студентима глуме.

Ширење наставе и пораст броја студената појачали су просторне тешкоће у којима се налазила Академија. Зато је школске 1966/1967. године са добродошлицом дочекана иницијатива Робних кућа „Београд” да се Академији понуди простор у Кнез Михаиловој 46 (изнад ресторана „Коларац”, који је годинама био стециште наставника и студената), у замену за просторије у Ускочкој улици. Робне куће су обезбедиле и већи део средстава да се нови простор адаптира. Тако су добијене четири просторије са малим сценама, у којима се изводила настава практичних предмета, као и неколико малих учионица за теоријску наставу. Истовремено је Републичка заједница образовања обезбедила средства за адаптацију простора у Улици Вука Караџића, као и за набавку опреме и учила. У том простору смештени су филмски студио, радио студио и пројекциона сала. Тиме су обезбеђени скромни услови који су омогућавали одвијање наставе, што је било привремено решење до коначног усељења у нову зграду на Новом Београду.

Још од 1958. године, непосредно по удруживању у Уметничку академију, почела је акција за изградњу комплекса који би, као прави мали уметнички град, обухватио све четири академије, Ректорат и остале неопходне пратеће објекте (библиотека, ресторан, позориште, филмски студио, концертна сала, галерија итд.). Неколико година је прошло у одлучивању о погодној локацији. Између осталих решења, која нису била прихваћена, била су: Старо сајмиште, локација код Светосавске цркве, простор код

садашњег Музеја савремене уметности, локација преко пута СИБ-а на Новом Београду и друга. Коначно је 1966. године одлучено да се комплекс Уметничке академије гради на данашњој локацији ФДУ на Новом Београду, под Бежанијском косом, на простору старог аеродрома површине око 11 хектара, односно у данашњем новобеоградском блоку 39.

Године 1960. био је расписан, а 1964. поновљен конкурс за идејно решење зграда за све четири академије. На конкурс је прихваћен пројекат архитеката Божидара Јанковића и Александра Стјепановића, који су аутори-пројектанти целокупног комплекса Уметничке академије. Идејни пројекти завршени су 1967. године. Одређено је да се гради прво Академија за позориште, филм, радио и телевизију, па је њен главни пројекат завршен 1968. године. На конкурс за извођаче радова изабрано је предузеће „Ратко Митровић” из Београда.

Да би се обезбедило усклађивање потреба наставе са пројектом будуће зграде, формирана је комисија коју је водио професор Предраг Бајчетић. Ова комисија обавила је консултације са свим катедрама Академије, као и са стручњацима за сценску, филмску, телевизијску и радијску технику, и давала захтеве и сугестије пројектантима у свим фазама израде пројекта. Комисија је такође пратила цео процес изградње.

Зграда Академије у
Кнез Михаиловој 46

Радови на изградњи започели су 4. октобра 1968. године, када је на градилишту одржана свечаност полагања темеља. Свечаност је отворио ректор Уметничке академије Бруно Брун, а полагање темеља су извршили Огњенка Милићевић, декан Академије за позориште, филм, радио и телевизију и Душан Матић, први директор, ректор и декан Академије за позоришну уметност. Изградња свих академија планирана је амбициозно, до 1985. године, с тим да се најпре изграде основне школске зграде за све четири академије сукцесивно, а затим и пратећи објекти, укључујући позориште и филмски студио.

У међувремену Академија наставља рад у Кнез Михаиловој и Улици Вука Караџића, и даље ширећи своје програме. Године 1970. уписани су први пут студенти групе за филмску и телевизијску камеру, а 1971. године групе за филмску и телевизијску монтажу. Група за организацију, која је првобитно била основана као универзална и односила се на сва четири медија, почела је да усмерава своје студенте ка одређеним медијима и коначно се 1973. године раздвојила на групу за организацију сценских и културно-уметничких делатности и групу за организацију филмске и телевизијске делатности.

Нови значајан облик високошколског рада освојен је 1971. године успоставом последипломских студија. И поред повремених, разумљивих почетничких недоумица, на Академији, касније Факултету, све до болоњских реформи садашњег времена, преовлађивао је сличан концепт ових студија усмерен ка магистратури наука о драмским уметностима. Док су основне студије, уз неопходну теоријску компоненту, усмерене ка школовању за практична уметничка занимања у области четири наведена медија, последипломске, магистарске студије биле су посвећене претежно историјско-теоријском усавршавању студената у областима театрологије, филмологије и слично.

Оснивање магистарских студија подстакло је и општи развој теоријских истраживања на Академији, односно Факултету. Иако је теоријским дисциплинама посвећивана дужна пажња од самог оснивања Академије (а и у ранијим облицима школовања), Катедра за историју и теорију основана је 1963. године. Ранији извештаји помињу да су од 1967. године чињени први покушаји организованог научног рада. Међутим, тек са почетком магистарских студија и увођењем могућности одбране доктората, створене су озбиљније могућности за научни рад. Први докторат на Академији одбрањен је 1972. године. Кандидат је био Јосип Лешић, а тема дисертације била је „Позоришни живот у Сарајеву од 1878. до 1918. године”.

Изменом Закона о високом школству СР Србије 1973. године Уметничка академија, као асоцијација четири дотадашње академије, прерасла је у данашњи Универзитет уметности, а академије су постале факултети. Док са новим називима остале три академије није било никаквих проблема, јер је у старом називу реч „академија” једноставно замењена речју „факултет”, а све остало је остало исто, на Академији за позориште, филм, радио и телевизију вођене су дуготрајне и полемичке расправе око будућег имена школе. Иако се већина слагала да је досадашње име, у коме се поименице помињу сва четири медија, гломазно и сувише ад-

министративно („шта тек ако се појави још неки нови медиј“), тешко је било пронаћи име које би задовољило свачију специфичну особеност. У већ тако разгранатој школи понеки би се осећали фрустрирани ако већ из назива школе не би било експлицитно јасно да се он и на њих односи. Из тих недоумица и често сучељених мишљења, излаз је пронађен идејом да придев „драмски“ може обухватати све оно што се у неким земљама зове представљачка уметност или уметност спектакла. У основи ових уметности налази се аристотеловски принцип драмске радње и збивања, само су медији различити. Уосталом, и на неким универзитетима у англосаксонским земљама драмски одсеци обухватају и позориште и филм и телевизију и радио. Тако је законом Академија постала факултет, а консензусом је прихваћено име Факултет драмских уметности, као дефинитивни назив ове високе школе. Да би се ипак избегле забуне и задовољиле се све аспирације, задржан је поднаслов, у коме су, у загради, побројана четири медија.

Преименовање Академије у Факултет драмских уметности десило се током завршних радова на изградњи нове зграде на Новом Београду, у Хо Ши Миновој улици број 20, сада Булевару уметности. Цела школска 1973/1974. година, уз обављање редовних наставних и уметничких задатака, била је обележена ужурбаним активностима посвећеним завршетку зграде. Скоро свако од наставника појединачно, или одређене групе наставника, добили су од управе Академије односно Факултета, прецизно задужење да у контакту са извођачима радова помогну да поједини сегменти градње на оптималан начин одговарају потребама наставног процеса. Задужења су обухватала најразличитије области, од инсталације телефонских линија до проблема осветлења и хигијене. Координацију ових послова вршили су декан Дејан Косановић и Предраг Бајчетић, као представник Академије, у контакту са архитектима и извођачима током целог процеса пројектовања и градње. Због прецизности задужења,

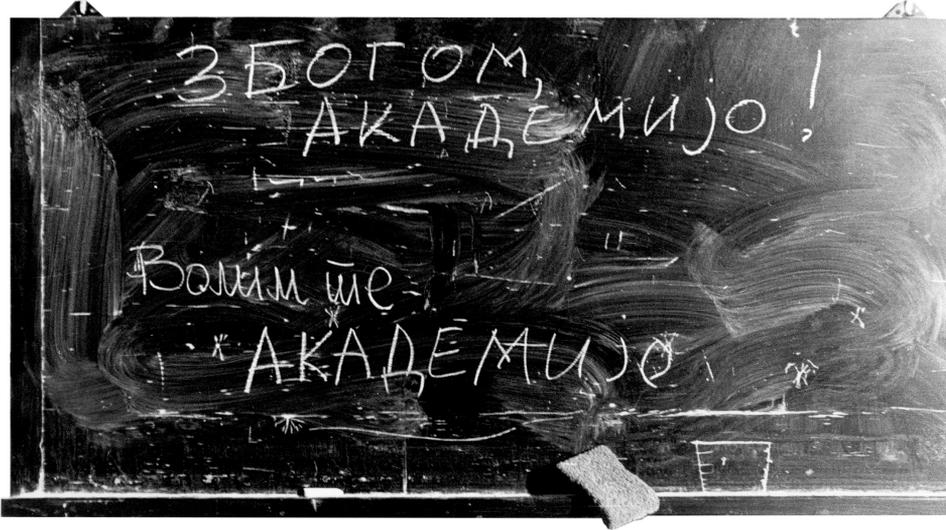
Изградња нове зграде
Факултета драмских
уметности на Новом Београду

контроле рокова извршења и количине уложене енергије, понекад су их у добронамерној шали називали „пуковничком управом” (алузија на тадашњу пуковничку диктатуру у Грчкој). Очигледно је таква конкретна и прецизна врста односа према задужењима била неопходна, као супротна уметничкој лежерности, да би се на време могла обавити огроман број задатака око завршетка изградње и пресељења.

О узбудљивости пресељења говори сачувана филмска и фото-документација, као и сећање „команданта акције”, декана Дејана Косановића: „Месеца новембра 1974. године Факултет драмских уметности се селио у нову зграду, прво завршено здање будућег Универзитета уметности на Новом Београду. Напуштене су просторије у Улици Вука Караџића 12, у којима је четврт века раније (1949) отпочела рад Академија за позоришну уметност, и просторије у Кнез Михаиловој 46 у којима су [...] радили и сањали своје уметничке снове студенти Академије за позориште, филм, радио и телевизију, односно Факултета драмских уметности (од 1973). Камиони, студенти, физички радници, изношење књига из библиотеке, архиве, старог намештаја који ће ипак наћи своје место и у новој згради, разграђивање позорница у учионицама глуме, прашина прошлости кроз коју запослено трчкарају студенткиње и студенти, носећи оно што треба сачувати. И на једној огуљеној школској табли неко је кредом, крупним словима, исписао „Академијо, волим те!...” – поруку сентименталног оптимизма који је зрачио кроз прашину селидбеног хаоса. [...] Та једноставна реченица је сажела осећања свих генерација студената и професора, бивших, садашњих, будућих.”

Коначно је дошао и дан свечаног отварања зграде. У препуном холу нове зграде окупили су се бивши и тадашњи професори, као и представници свих генерација студената, од оних из прве генерације, који су тада већ постали реномирани уметници и поштовани стручњаци, а неки од њих и професори на својој бившој школи, до тек уписане генерације, која је тада крочила први пут у будући уметнички живот. Присутни су били наши најзаслужнији ствараоци у области позоришта, филма радија и телевизије. Чин отварања обележили су свечаним говорима ректор Универзитета уметности Драгослав Стојановић Сип и декан Дејан Косановић. Званице су биле задивљене изгледом и могућностима нове зграде на скоро десет хиљада квадратних метара простора. Понеки су били и збуњени димензијама, тада још неуређеном околином зграде, модерном архитектуром, геометријском прецизношћу. Неки од ранијих студената зажалили су за малим, скромним, често боемски неуредним амбијентом у центру града, изнад кафане, близу младежи са других факултета и на корак од свих важних позоришних догађања.

Улазак у нову зграду значио је крупан квалитативни, али и квантитативни корак у даљем развоју Факултета. Просторне могућности пружи-ле су прилику за далеко прецизнију и богатију организацију наставних процеса, а услови свакодневног комфора створили су околности цивилизованог амбијента чистоће и уредности. Сама зграда добила је највеће похвале архитектонских стручњака, а пројектанти су добили Октобарску награду Београда. Још дуго су разне делегације архитектата, пуне

Опроштајна порука студената поводом пресељења Академије из Кнез Михаилове 46 на Нови Београд

страхопоштовања, обилазиле овај велелепни објекат, а чести посетиоци из света довођени су на Факултет, као у обилазак културно-туристичке знаменитости. На Факултету се већ усталио шаблон дужих и краћих тура кроз зграду, зависно од времена предвиђеног за госте и од њихове стручности.

Ипак, поред свих предности, Факултет се уласком у нову зграду суочио и са новим изазовима и новим проблемима. Уз многа убеђивања и обећања, управа Факултета прихватила је усељење, иако је био изграђен само централни део пројектоване зграде, и то не у потпуности. Два основна погона за извођење наставно-уметничке праксе, позориште и филмско-телевизијски студио, чијом изградњом би просторност зграде тек добила пуни функционални смисао, остављена су за неку каснију фазу, после завршетка све три остале главне зграде факултета уметности. Иако је завршетак изградње целог комплекса био планиран за 1985. годину, већ тада је било јасно да ће се чекање веома одужити. Убрзо су се времена променила и инвестиције пресушиле, а наставак градње је све више померан у све даљу, данас већ изгледа недостижну будућност. Тако су у ту будућност померени и наше позориште и наш филмско-телевизијски студио. (А када се, током протеклих година, у неким тренуцима чинило да би се могле стећи околности бар за намеру наставка радова, факултети уметности се нису могли договорити ко је на реду за изградњу.) Чак и Камерна сцена и биоскопска сала, издвојене у посебном крилу Факултета, биле су при усељењу само грубо грађевински изведене и практично неупотребљиве, уз обећање завршетка радова, које се такође није испуњавало.

Један од проблема представљала је неопремљеност наставним средствима, посебно филмско-телевизијском, сценском и радијском техником. Наша велелепна зграда сводила се, што се технике тиче, на голе зидове (наравно ако се занемари намештај). Удобност, хигијена и пространство, гардеробе и тушеви, цео спрат учионица за наставу теоријских предмета, одвојене вежбаонице за поједине класе глуме и позоришне

режије, низ наставничких кабинета, просторне и светле канцеларије за администрацију, све то значило је велики напредак у односу на претходне услове. Али такође све те сјајне погодности нису могле да надоместе оно што је недостајало.

Због тога је готово одмах после усељења започела борба за превазилажење ових тешкоћа – прво кроз прибављање неопходне технике. Ова борба траје непрекидно све до данас, а трајаће сигурно и убудуће. Отежавајући фактор у њој јесте вртоглави технолошки развој, који сваки напредак убрзо учини превазиђеним. Ипак, уз помоћ државе, појединих филмских, радио-телевизијских и позоришних кућа, па и неких привредних донатора, ови хронични недостаци и заостајања бивали су повремено достигани, па се онда опет губила трка, па опет добијала, и тако редом...

Како се после неког времена избистрило сазнање да се изградња анекса Факултета (позориште и студији), као ни заједничких објеката Универзитета (ресторан и друго) за живота садашње генерације вероватно неће дочекати, приступало се налажењу решења привременом пречицом, односно променом намене појединих простора уз више или мање импровизовану адаптацију. Тако је простор предвиђен за столарску радионицу претворен у импровизовани филмски студио, у коме су постављена и два декора ентеријера за једноставне филмске вежбе. Фото-лабораторија је вештом грађевинском и техничком адаптацијом постала мали телевизијски студио, а део радионичког простора адаптиран је у трик-студио.

Ипак, највише одјека тих првих година боравка у новој згради побудила је адаптација простора за ресторан. У том првом периоду у околини није било никаквог прехрамбеног објекта, док су многи студенти, а и неки наставници, били принуђени, због природе наставе, вежби и практичних радова, да бораве на Факултету скоро свакодневно од јутра

Родољуб Чолаковић
на отварању нове зграде

па до касне вечери. Једино решење је било да носе са собом суву храну, или да гладују. Многи су зажалили за „Коларцем” испод раније Академије, као „истуреним одељењем”, како су га називали. Како је изградња централног ресторана у оквиру целог комплекса Универзитета уметности била на дугачком, и све дужем штапу, морало се наћи неко практично, не много компликовано и не много скупо решење. Као такво решење наметнуо се простор предвиђен као магацин костима. Како још није било довољне количине костима за ту намену (јер није било ни позоришта, и још ни Камерне сцене), тај простор је коришћен по усељењу за седнице, већа, годишње скупштине и друге масовне скупове, јер биоскопска сала, која је била предвиђена и као амфитетар и као место за масовне скупове, такође још није била завршена. Тако је на том простору 1978. године спретном адаптацијом настао ресторан, који од тада представља важан део студентског, а понекад и наставничког стандарда. У осмишљавању адаптације учествовали су и првобитни аутори-пројектанти зграде Факултета и на том принципу су вршена сва каснија бројна унутрашња прилагођавања, чувајући изворни идентитет зграде.

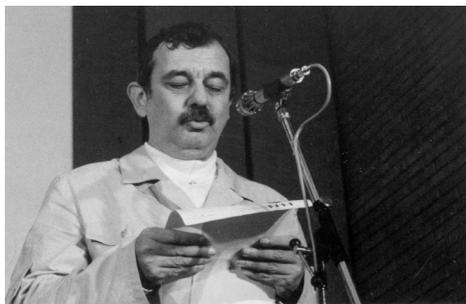
Биоскопска сала и Камерна сцена, као што је већ речено, биле су само грубо грађевински изведене, тако да су у том стању деловале као монументалне бетонске рушевине. Биле су потпуно неупотребљиве за било какво извођење, сем за понеку представу која је уз авангардну смелост рачунала на амбијенталност пустиње и рушевина, као што је то било *Пле-ме Ик* Питера Брука, играно на једном од БИТЕФ-а. Када је постало јасно да од чекања на нове инвестиције нема ништа, приступило се сопственој иницијативи у проналажењу средстава и организацији радова на довршењу ових простора, важних за основну наставно-уметничку делатност Факултета. Године 1979. завршена је биоскопска сала. Већ следеће године у њој је одржан посебни пратећи програм ФЕСТ-а, стручни симпозијум

У новој згради

„Филм у свету 1979”, у оквиру кога су одржане пројекције најзанимљивијих филмова са ФЕСТ-а, уз округли сто, на коме су свакодневно учествовали бројни значајни гости из целог света, редитељи, глумци, продуценти, критичари и теоретичари, представљајући студентима и наставницима ФДУ своје филмове и своју филмску поетику. Међу њима су неки, као Бернардо Бертолучи, били запањени нивоом дискусије појединих студентата и чињеницом да су неки од њих, аналитички и фактографски, боље познавали његово стваралаштво, него, како је изјавио, он сам. Све до данас „ФЕСТ на ФДУ” један је од већ традиционалних сталних програма овог филмског фестивала у оквиру кога студенти и наставници имају прилику да упознају респектабилан филмски програм најновије светске производње, а гости ФЕСТ-а, уметници и чланови екипа, преносе студентима своја искуства и стимулишу их за њихов будући професионални рад.

Доградња Камерне сцене извршена је 1988. године, уз прикупљање средстава у организацији Факултета и уз велику помоћ Скупштине града, Општине Нови Београд и неколико привредних и банкарских фирми. Свечано отварање сцене извршено је октобра 1988. године у оквиру прославе 40. годишњице Факултета. Као што су се поводом десетогодишњице, јуна 1958. године, срели ректори, тј. декани, тадашњих југословенских академија (Београд, Загреб, Љубљана) уз ревију студентских представа, овог пута окупили су се сви декани тадашњих драмских академија и факултета из СФРЈ – Београд, Нови Сад, Загреб, Љубљана, Сарајево, Скопље. Скуп у оваквом саставу одржан је тада први, једини и последњи пут. Многи су сумњали у реалност таквог сусрета, јер се већ радило о времену предвечерја пред распад Југославије. Ипак, декани су показали добру вољу и том приликом је пало много обећања о неопходности будуће сарадње. Догађаји су, као што знамо, пошли другим путем.

Отварање прве Европске летње филмске школе, 1989.
Светозар Рапајић,
Радомир Шарановић,
Иштван Сабо, Колин Јанг

Камерна сцена била је потпуно ентеријерно, инсталацијски и акустички обликована, али уз недовољну сценску технику. Ипак, она је била доведена у употребно стање. Њено постојање у многome је унапредило стандард наставе на позоришним групама. Она је омогућила да се вежбе из појединих практичних предмета – Глума, Дикција, Техника гласа и други – одвијају у правим сценским, а не само у студијским условима, да се испитне представе припремају и изводе у околностима које се приближавају професионалним, да се припремају представе као слободни пројекти, ван обавезних наставних задатака, да се успешне представе изводе више пута, а не само у терминима испита, да се организују гостовања других школа, и још много тога. Данашњи студенти не могу ни да замисле да се некад могло живети и радити без позоришне сцене, као и без много чега другог што данас представља рутински део постојања Факултета.

Године 1988. направљен је и један значајан корак у унапређивању организованог научног рада на Факултету. Јачањем теоријских дисциплина и растом броја доктора и магистара наука о драмским уметностима, појачала се и потреба за организованим, тимским научним радом, поврх дотадашњег индивидуалног научног рада појединих наставника и сарадника. У ту сврху основан је, по моделу који већ дуго функционише на научним факултетима, Институт за позориште, филм, радио и телевизију, као посебна истраживачка јединица у оквиру Факултета. После некадашњих краткотрајних неуспешних или полууспешних покушаја, по оснивању Института, научна делатност на проучавању историјског и теоријског аспекта феномена драмских уметности (театрологија, филмологија...) дефинитивно је легитимирана у оквиру система научног рада Министарства надлежног за област науке, чији део од 1992. године постају и научни пројекти припремани и реализовани на Факултету драмских уметности, односно у његовом Институту. Истраживачки рад на научним пројектима имао је као резултат не само објављивање великог броја релевантних научних радова наставника и сарадника укључених у пројекте, него и организовање међународних конференција, симпозијума и саветовања (до сада више од 20) из области театрологије, филмологије, студија медија и културе, на којима су учествовали најеминентнији светски стручњаци. О томе сведоче зборници научних текстова излаганих на овим скуповима.

Поред издавачке делатности Универзитета уметности, заједничке за сва четири факултета уметности, и раније повремене праксе издавања интерних скрипата (нарочито на Групи за филмску и телевизијску монтажу), Институт је успевао, чак и у тешким временима, да објави сваке године неколико репрезентативних издања, најчешће уз неплаћени ауторски и сараднички рад наставника и сарадника Факултета. Треба поменути да је чак и у најтежој 1993. години, години инфлације, Институт успео да објави седам наслова, што у том времену нису успеле ни неке издавачке куће са традицијом.

Поред издавачке делатности, у којој се објављују научне и стручне монографије, дисертације, уџбеници и драматуршка дела наставника и сарадника, као и значајна преведена литература, Факултет и његов

Институт су учинили још један крупан подухват. Установљен је годишњак, Зборник радова наставника и сарадника Факултета драмских уметности. Први уредник овог зборника и његов духовни покретач био је др Петар Марјановић. Зборници су објављивани редовно, годишње или полугодишње, а до сада је изашло 24 броја. У њима су скупљени научни и стручни радови из области театрологије, филмологије, теорије масовних медија, естетике и теорије културе, маркетинга и менаџмента уметности, као и прилози из историје Факултета драмских уметности. Поједини бројеви зборника били су тематске природе, посвећени научним скуповима и симпозијумима које је организовао Институт ФДУ.

Како је Факултет дугогодишњи угледни члан СИЛЕКТ-а (Светске организације филмских и телевизијских школа) и успешни учесник свих њених пројеката и фестивала, ова добро организована и моћна организација и њен европски огранак прихватили су иницијативу професора Радомира Шарановића да се у Београду установи Европска летња филмска школа за студенте филмске режије из целе Европе. Школа је деловала на принципу радионице, током три недеље у септембру. Позиване су филмске школе из Европе да кандидују своје најбоље студенте, шаљући њихове снимљене филмске или телевизијске радове, на основу којих је вршена селекција, тако да је на крају у сесијама Европске летње филмске школе током три године постојања учествовало сваке године дванаестак најбољих студената из најбољих европских школа, од Велике Британије до Грузије. Стручно покровитељство давао је СИЛЕКТ, а конкретну практичну помоћ обезбеђивали су Комисија за филм Савета Европе, ресори за просвету, културу и науку владе Србије, Радио-телевизија Србије, установе студентског стандарда и други. Част да уручи сертификат полазницима прве генерације припала је Колину Јангу, дугогодишњем уваженом председнику СИЛЕКТ-а и изасланику генералног секретара Савета Европе. Директор школе био је њен иницијатор, Радомир Шарановић. Рад школе изазвао је велику пажњу у круговима филмских школа Европе, а у следећим годинама њени ментори су били: Иштван Сабо 1989. године, Кшиштоф Зануси 1990. године и Душан Макавејев 1991. године. Ова трећа сесија одржана је у условима рата у непосредном окружењу, већ са отежаним комуникацијама и условима путовања. После тога услови су се погоршавали и даље организовање школе више није било могуће. И поред тога, у круговима СИЛЕКТ-а сачуване су повољне успомене на рад школе и добра воља за њено обнављање, када се за то буду стекли услови. У међувремену на неколико места у Европи (на пример у Будимпешти за камеру) примењен је наш модел међународне летње школе, што организатори отворено признају.

Европска летња филмска школа обновљена је јула 2008. године. Од тада до данас школу су водили истакнути филмски редитељи из земаља региона и других европских држава. У зависности од финансијских и програмско-организационих капацитета, односно могућности довођења значајних филмских уметника и педагога да воде уметничко-педагошки процес рада, школа је била организована у различитим месецима током године, у фебруару, јуну, јулу, септембру... Тако је, на пример, у

фебруару 2011. године организована Европска летња филмска школа – зимско издање, а 2013. године СИЛЕКТ поново постаје финансијер ове манифестације.

Током своје, сада већ шездесетшестогодишње историје, Факултет се непрестано развијао, и у обиму и садржају наставне, уметничке и научне делатности, и у броју студијских група. Од почетне две групе студија, преласком у нову зграду Факултет се стабилизовао на осам студијских група – Глума, Позоришна и радио режија, Драматургија, Позоришна и радио продукција, Филмска и телевизијска режија, Филмска и телевизијска камера, Филмска и телевизијска монтажа и Филмска и телевизијска продукција. Како стваралаштво у драмским уметностима настаје кроз бројне специфичне вештине, знања и занимања, често су се јављале и иницијативе за увођење и других студијских програма. Тако се на пример у доба увођења усмереног образовања јавила идеја о формирању педагошке групе студија, која би образовала стручњаке за рад са децом у основним и средњим школама, као и за рад са аматерима. Овај предлог из многих разлога није био реалан, али је Факултет, свестан крајње неповољне ситуације у овој области, у више наврата организовао краће семинаре за учитеље, наставнике српског језика и уметности, који се у школама баве и драмском уметношћу. Некадашњи предлози за оснивање теоријске групе студија нису били прихваћени, али је ово питање превазиђено успостављањем и развојем теоријски оријентисаних магистарских студија. Често се постављало питање недостатка образовања за луткарске уметнике, неки пут уз озбиљно припремљене елаборате, сачињене по угледу на високо квалитетне катедре за луткарство у источноевропским земљама.

Најчешће се враћало питање балетске педагогије (још од оснивања Академије) и снимања звука (још од Високе филмске школе). Чак је Скупштина Србије 1986. године, у једном покушају високошколске рационализације, у одлуци о профилима за које је основано организовати универзитетску наставу, у тај списак уврстила и балетске педагоге и сниматеље звука. У покушају да испита могућности за превазилажење препрека за овакву врсту наставе, Факултет је више пута организовао различите облике стручног усавршавања, чији је циљ био да у мањем обиму експериментално симулирају околности званичне четворогодишње наставе. Тако је у периоду 1980–1982. године организовано двогодишње стручно усавршавање за балетске педагоге, са веома захтевним и обимним наставним планом и програмом, уз квалификован наставни кадар и пун недељни, високошколски фонд часова. Резултати овог покушаја били су задовољавајући. По истом принципу касније је организовано и двогодишње усавршавање за фолклорне педагоге. Међутим, и поред добрих пројеката и обећавајућих резултата ових незваничних облика наставе, нису се стекли сви услови за успостављање редовних облика наставе.

Питање школовања сниматеља звука поново је актуелизовано крајем седамдесетих година, уз подршку Радио-телевизије Београд. Још 1980. године, на основу искустава реномираних катедри и из источне и из западне Европе, и на основу наших потреба и могућности сачињен је обиман и озбиљан елаборат. Препреке које су се постављале пред остварење овог

пројекта биле су некад објективне, односно финансијско-организационе природе, а некад субјективне, односно концепцијске природе (сразмера између креативног и техничког, или драмског и музичког сегмента у програмима). И у овом случају, после вишегодишњих поновљених неуспелих покушаја, пришло се организовању прелазних, огледних облика, као припреми за увођење редовних студија. У пролеће и у јесен 1996. године на Факултету је одржан семинар за асистенте сниматеља звука, односно „Школа звука”. Овај облик стручног усавшавања омогућио је у пракси проверу елемената из плана и програма, као и наставног кадра за будуће студије. Коначно, 1997. године уписују се први студенти нове групе за снимање и обраду звука, као првих високошколских студија овог усмерења у југоисточној Европи. Тиме је, после интензивног ширења програма Факултета у периоду од 1960. до 1971. године, први пут на Факултету уведена нова студијска група.

Креативни и педагошки процеси у драмским уметностима нужно су условљени и постојањем техничке базе и технолошке инфраструктуре. То је нарочито постајало акутно у годинама када се технолошка димензија у продукцијама извођачких уметности неслућеном брзином појачавала. Тако је импресивна и велелепна зграда Факултета на Новом Београду, у почетку богата простором, али не и опремом, уз огромне напоре,

компликације и понекад мучна довијања, постепено обогаћивана савременом технолошком инфраструктуром, која је омогућавала виши степен техничке реализације позоришних, филмских, аудио и видео радова.

После завршетка изградње биоскопске сале, а затим Камерне сцене, нови крупни инвестициони подухват у правцу даљег унапређења наставе била је изградња филмског и телевизијског студија. У недостатку било какве перспективе да буде изграђен некада пројектовани посебни анекс са овим студијима, а после година рада у импровизованим студијским условима, једино решење је било, као и у другим случајевима, само овог пута много амбициозније, да се темељном адаптацијом промени намена дела зграде. Тако је, на простору некадашњег радионичког и магацинског комплекса зграде, уз помоћ Министарства просвете, великим пројектантским и грађевинским захватом изграђен модерни, пространи и комфорни студијски блок, у коме се налазе три студија, различитих величина, са свим неопходним режијским и другим пратећим просторијама.

Нови блок филмско-телевизијских студија свечано је отворен у оквиру обележавања педесетогодишњице Факултета, као кулминациони тренутак прославе. Педесетогодишњица доношења одлуке о оснивању Академије за позоришну уметност обележена је 11. децембра 1998. године. Међутим, и овога пута је решавање просторних услова претходило опремању нових филмских студија неопходном техником. Тај проблем решаван је постепено. Током школске 2001/2002. године покренута је процедура аплицирања за донацију владе Јапана, о чему је потписан уговор 2003. године. Целокупна техничка опрема која је била предмет овог уговора испоручена је Факултету током 2005. године, захваљујући чему је постављен технички систем за оптимално функционисање филмског и телевизијског студија.

Од када је званично отворена, 2000. године, па све до данас, Сцена „Мата Милошевић” је континуирано и интензивно опремана – комплетним аудио и осветним системом, системом вентилације и противпожарне заштите. Овоме је допринела помоћ Технике РТС-а, а 2012. године, уз помоћ донације Амбасаде САД опремљен је тонски студио ФДУ.

У целом овом периоду унапређење услова рада на Факултету одвија се непрестано из дана у дан, уз адаптацију, функционално и техничко опремање учионица, вежбаоница, кабинета, студијских простора, библиотеке, канцеларија, а такође се велика пажња поклања и сређивању и улепшавању спољашњег и унутрашњег амбијента.

Ипак, активност која је у највећој мери обележила протеклих десет година везана је за реформу Факултета и његових студијских програма у складу са захтевима болоњске реформе универзитета. Србија је потписала Болоњску декларацију 2003. године и тиме се обавезала да ће извршити трансформацију високошколског система и његову хармонизацију са захтевима болоњског процеса.

Мора се признати да је то с једне стране доносило много недоумица, јер је било јасно да су болоњски захтеви примерени научним универзитетима, и да у њима многе неопходне специфичности уметничког школовања нису предвиђене (о томе говори и чињеница да многе уметничке

високе школе у западној Европи нису прихватиле, или су прихватиле само делимично болоњске захтеве), нарочито што се тиче композиције студијских програма и постављених административних стандарда, који су се чак првих година понекад у току самог процеса мењали, јер ни сами наши креатори реформе нису увек били сасвим сигурни да ли је оно што је постављено као зацртани оптимум увек у конкретним околностима спроводиво.

С друге стране, открили смо да се многе болоњске интенције, које се тичу самих наставних процеса, примењују на нашем факултету још од његовог оснивања, па све до данас, и то чак и у већој мери него што је то примењиво на научним факултетима. Континуирана провера напредовања студената током целе школске године, наставни рад са малим групама студената или чак индивидуално, удео практичног уметничког рада и његово прожимање са теоријским аспектом, блиска веза са професионалним институцијама уметности и културе у којима се одвија део креативног рада студената, пажња која се поклања сваком студенту појединачно, што доводи до високе проходности, све су то методи који природно проистичу из суштине наших уметности и зато су се са успехом и до тада примењивали, што је и доводило до високих резултата у процесу школовања.

Огроман труд и рад свих делова и свих органа факултета уложен је у налажење најбољих решења, којима би се избегла извесна административна шематичност и догматичност присутна у првобитним концепцијама реформе, и која не би оштетила доказано успешне наставне процесе дотадашњег развоја факултета (како то наша пословица каже, „да се са прљавом водом не избаци из корита и дете“), а с друге стране која би креативно искористила могућности које пружа и захтева болоњска реформа. Припреме за ову реформу започеле су током 2005/2006. школске године, 2007. године је уписана прва генерација студената по новом програму, а од 2008. је почела акредитација појединачних студијских програма и Факултета као целине.

Болоњски стандарди налажу да се на универзитетима осим превасходно едукативне функције студенти укључују и у акције друштвено одговорног карактера. У том смислу су поједине вежбе и уметнички пројекти настајали и као прилог акцијама или кампањама на светском, регионалном или националном нивоу, као што су на пример биле теме везане за инклузију слепих и деце са посебним потребама, кампања против насиља у спорту, против трговине људима (заједно са МТВ-јем), еколошка кампања и слично. Допринос томе дали су и студенти специјалистичких студија Реклама и медији, који су као испитне радове припремали креативна решења плаката и постера за борбу против климатских промена и за очување биодиверзитета, и тим радовима освајали награде на конкурсима под покровитељством Уједињених нација.

Реформа је резултирала променама структуре програма и увођењем нових облика студија. Поред основних четворогодишњих студија, уместо ранијих магистарских студија уведене су, као студије другог степена, једногодишње научне мастер студије, и по први пут уметничке мастер

студије на свим уметничким студијским програмима. Уместо ранијег стицања доктората, који се састојао само од припреме и одбране докторске дисертације, уведене су трогодишње докторске научне студије, и као потпуна новина у нашем укупном образовном систему докторске уметничке студије. Организоване су и специјалистичке студије Реклама и медији, које су настале као резултат реалних потреба тржишта рада и запошљавања и опште либерализације медијске сфере. Као последица овакве опсежне реформе, садашња структура наставе обухвата девет студијских програма основних академских студија, десет програма мастер академских студија, један програм специјалистичких академских студија, два програма докторских научних студија и један програм докторских уметничких студија. Целокупан процес акредитације свих студијских програма и Факултета као целине завршен је 2010. године, а 2007. године Факултет је добио акредитацију за обављање научно-истраживачког рада.

Шездесет шест година животног доба представља озбиљни, зрели узраст, а ако се узме у обзир и предисторија још од Алексе Бачванског и 1870. године, може се говорити о правој и отменој традицији. Поглед на протекли развојни период пружа прилику да основне особености Факултета буду сагледане у свој својој специфичности, као већ потврђене вредности које су у свом међузависном склопу условиле високи ниво резултата постизаних на овој школи током целе њене историје. Као што би се могло рећи да студијске групе и катедре, као и институт и остале стручне и заједничке службе, представљају хоризонталну структуру Факултета, тако његове специфичности представљају неку врсту вертикалне, дубинске структуре, која кохезионо испуњава и повезује све делове Факултета. Набрајање ових значајки може помоћи да се на крају овог прегледа боље уоче и разлози успешности Факултета, која је пратила све етапе његовог развоја.

У свету углавном постоје два типа високих школа на којима се проучавају драмске уметности. С једне стране, постоје драмски одсеци на универзитетима, на којима је настава углавном општег позоришног или филмског садржаја и претежно теоријске природе. Ове школе нису вокационе, а пријем на њих није селективан, или је само благо селективан. С друге стране, постоје уметничке високе школе, академије и конзерваторији, који нису укључени у систем универзитетског школства. Њихова настава је претежно практична и уметничко-техничка, на принципима мајсторске уметничке школе. Ове школе су вокационе и имају разрађен систем брижљиве селекције при упису студената.

Београдска школа је успела, колико је то могуће, да споји предности и једног и другог система, као и да избегне њихове недостатке. Она је искључиво вокационе природе, са студијским групама које су усмерене ка појединачним занимањима у процесу драмског стварања, а не ка неком општем позоришном или филмском профили. Упис на студије је крајње селективан, а наставни методи су усмерени менторски сваком појединачном студенту, односно у оквиру малих група. Настава се пре свега, кроз уметничке предмете, упућује ка решавању практичних уметничких задатака и ка путевима уметничке реализације и креације. С друге стране,

постоји као баланс снажна комплеметарност у теоријским дисциплинама. Са тим специфичностима које се трудимо да сачувамо, Универзитет уметности и у оквиру њега Факултет драмских уметности су саставни део универзитетског система Србије. Сходно томе, поред превасходно уметничког рада, Факултет има Институт, организује научне мастер и докторске студије и бави се и научно-истраживачким радом.

Крајње селективни упис студената (некада праћен и контролним испитом после прве године студија) спроводи се кроз систем испита за проверу склоности и способности, који се у свакодневном жаргону и даље традиционално називају пријемни испити. Поређењем са сличним испитима у другим школама намеће се закључак да пријемни испити на београдском Факултету спадају не само у најригорозније, него и у најбрижљивије и најсложеније. То је због тога што се покушава, у суочавању са неегзактношћу елемената који се проверавају, да се кандидат осветли са што више страна, не би ли се добила што мерљивија слика о његовим склоностима и способностима за одређену групу студија, односно за одређено занимање (вокацију) у комплексном процесу стварања уметничких дела у области драмских уметности (позоришта, филма, радија и телевизије).

Висока селективност пријема кандидата на студије најбоље се види кроз однос броја кандидата пријављених за студије и броја примљених студената. У првом периоду постојања Академије за позоришну уметност на групу глуме је обично конкурисло стотинак кандидата, а бивало примљено десетак, а некад и двадесетак студената, а на групу режије конкурисало је педесетак, а примано десетак студената. Како се школа развијала тако се број кандидата повећавао да би у новије време понекад достигао укупно и 1000 кандидата (за осам или девет студијских група), док се годишње примало 60 до 70 студената. Занимљиво је да је број кандидата био највећи у најтежим годинама, обележеним друштвеном кризом, падом стандарда и инфлацијом. Разлика између броја кандидата и броја примљених студената најдрастичнија је на групи за глуму, на коју у новије време конкурише између 300 и 400 кандидата годишње, а прима се дванаестак. Ово повећање броја кандидата током развоја Факултета још је наглашеније ако се има на уму да је у дужем периоду београдска Академија била једина таква висока школа у четири републике бивше Југославије (Србија, Црна Гора, Босна и Херцеговина и Македонија), уз дугогодишњи прилив кандидата из појединих крајева Хрватске, нарочито из Славоније и Далмације. У данашње доба могуће тржиште не само да је у извесној мери смањено на Републику Србију, него и у оквиру садашње државе сада постоји још неколико драмских високих школа, не само државних, него и приватних, па је могућа већа дисперзија кандидата. И поред тога притисак кандидата на београдски Факултет драмских уметности непрестано расте, а бити само примљен на студије сматра се великим резултатом.

Скрупулозна појединачна провера на пријемним испитима наставља се индивидуалним приступом сваком примљеном студенту током даљег школовања. Настава и практични рад обављају се или индивидуално или у оквиру малих група. Мали број студената (5–12) који се прима у поједине

студијске групе сваке године, резултат је више чинилаца. С једне стране, ради се о изузетно високој цени студија. Наше студије представљају, по студенту, најскупље студије у земљи, и то мора тако бити, упркос материјалној несташници, уколико желимо да такве студије постоје и да задовољавају неопходне критеријуме. (Годинама се понављала анегдотска, али истинита констатација да је школовање студента филмске режије јефтиније само од школовања студента који се припрема за пилотирање млазним авионом.) Уз финансијски разлог, ту је и питање ограничености техничких, просторних и кадровских капацитета. Међутим, најбитнији разлог за мали број студената у групама (и поред огромног броја кандидата) јесте суштинске природе: само у малим групама је могуће пуно посвећивање пажње сваком поједином студенту и овладавање креативним и техничким елементима личног и тимског уметничког стваралачког процеса. Директни однос ментора и студента, какав се у новије време претпоставља као планирани, скоро футуристички циљ будуће универзитетске педагогије, у нашем случају оствариван је од самог оснивања Академије, кроз основни концепт, који је, уз све модификације, присутан и данас.

С друге стране, креативна пракса у драмским уметностима, и то у свим медијима, одвија се скоро искључиво кроз тимски рад, кроз заједнички процес стварања уметника и сарадника разних специјалности, у циљу настајања заједничког уметничког дела. Због тога, колико год се на факултету пажња поклања индивидуалном напретку појединих студија и колико год студијски програми били усмерени појединачним вокацијама у стварању уметничких дела, толико се наставни процеси усмеравају и ка заједништву. Реализација и продукција студентских испитних радова или слободних пројеката, нарочито оних сложенијих, подразумева оспособљавање за тимски рад кроз прожимање више студијских програма. Таква

Студентски фестивал ФИСТ

пројектна настава довела је и до стварања продукционог система који уметничким и техничким нивоом позоришних, филмских, радиофонских и телевизијских остварења у значајној мери парира професионалним уметничким организацијама, комерцијалним медијима и продукцијским кућама. Када се све сабере, из наставних процеса факултета годишње настаје око 30 позоришних представа, око 200 филмских и видео радова и десетине радиофонских дела.

Овакав концепт студија, од селективног пријема до индивидуалног приступа студентима, као директну и доказану последицу има изузетан успех и напредак студената. Проходност студената, из године у годину до дипломирања, скоро је оптимална. Осипање студената од прве до завршне године студија, карактеристично за велики број других факултета, као појава је непознато. На Факултету драмских уметности број студената који годишње дипломира приближно одговара броју уписаних студената. Једини изузетак представља година НАТО бомбардовања, у којој је број дипломираних студената видно смањен.

Друга последица оваквог концепта наставе је висока оспособљеност студената за будући професионални уметнички рад. Највећи број студената (са варијететима од студијске групе до групе) успева да пронађе и одржи своје место у сложеним и већ дуже време неповољним околностима уметничког рада у позоришту, филму, радију и телевизији и ширим областима културе и уметности. То се ни близу не би могло рећи за велики број сродних високих школа у свету, нарочито за оне које нису вокационе природе. А дипломирани студенти ФДУ који своје усавршавање настављају на мастер и докторским студијама у свету, без посебних тешкоћа предњаче у резултатима, и тиме доказују предности наше школе. Посебан куриозитет је чињеница да нису ретки студенти који још током школовања добијају значајне професионалне ангажмане и угледна признања у професионалној конкуренцији.

Оваквом, могло би се рећи елитном концепту, у најбољем смислу те речи, одговара и састав наставничког колегијума. Већ традиционално, од Академије до ФДУ, катедре окупљају врх нашег креативног стваралаштва у појединим уметничким и теоријским дисциплинама из области драмских уметности, уз постизање исто тако високих резултата у уметничкој педагогији. Уосталом та традиција није створена само у ових шездесет и шест година постојања Академије, односно Факултета. Она потиче и из претходних облика школовања, још од Алексе Бачванског, Пере Добриновића, Јурија Ракитина и других.

Мирослав Беловић је, размишљајући о тадашњој Академији, закључио још раних седамдесетих година да се ради о школи „којој је стран ма какав догматизам, која није ни старински класична ни форсирано авангардна [...] која не фетишизира ниједан од постојећих система, већ се, пре свега, стара да обогати и усмери индивидуалност сваког студента, остављајући му широк простор за његово стваралачко самоопредељење”. Овакав антидогматизам присутан је на школи током свих година њеног рада до данас. (Када говоримо о догматизму, не треба заборавити да он није само конзервативног порекла. Авангардистичка искључивост

понекад је нетолерантнија и суровија од конзервативног догматизма.) Већ је поменуто да су међу првим професорима Академије, и то у доба јаког државног и партијског централизма, били врхунски уметници различитих естетских и идејних оријентација и различитих биографија. Тај уметнички плурализам децентно је подржавао и први и дугогодишњи руководилац Академије, Душан Матић, један од предводника српског надреализма.

Ипак, и поред свих плуралистичких варијанти, од настанка Академије па до данас развијао се један посебан педагошко-методски принцип, који је у већој или мањој мери присутан на свим катедрама. То је принцип освешћености стваралачког процеса, који описмењеног уметника издваја од необликоване спонтаности. Структурни приступ уметничком делу и његовом настајању, разазнавање из чега се стваралачки процес састоји, метод анализе и синтезе, уз неопходну теоријску комплементарност, као и свест о рецепцији, односно читљивости створеног, обезбеђују високи ниво вокационе оспособљености, без обзира на стилску или жанровску оријентацију.

Као последица таквог приступа, бивши студенти Академије за позоришну уметност и Факултета драмских уметности у највећој мери прожимају целокупни културно-уметнички миље нашег народа. У области позоришта, филма, радија и телевизије нема значајније институције, нити значајнијег пројекта, који нису обележени доприносом кадрова потеклих са ове школе. Па и касније основани драмски факултети и академије (Нови Сад, Скопље, Сарајево, Приштина, Цетиње, Бања Лука) започели су свој рад уз пресудну помоћ наставника београдског Факултета, њихови први наставници били су некадашњи београдски студенти, а планови и програми су им били сачињени, уз веће или мање модификације, наслањајући се на београдски модел. Слободно се може рећи да је Факултет драмских уметности вршио функцију матичне школе (у етимолошком смислу те речи) за све касније драмске високе школе, укључујући и најновије покушаје са приватним академијама (и подразумевајући наравно да се потомци одвајају од матице и доживљавају различите судбине).

Важну и неопходну карику у остварењу наставних процеса представља и повратна веза Факултета са институцијама културе и уметности. Уосталом, и сами почеци едукације позоришних уметника у Београду потичу од Народног позоришта. Такође, индивидуални приступ студентима током школовања као последицу има и њихову личну везаност за матичну школу током каснијег професионалног живота. То осећање припадности, уз високу укљученост бивших студената (алумни) у најважније сегменте уметничких збивања, доприноси стварању блиских односа између Факултета и већине чинилаца и институција у области позоришта, филма, радија и телевизије, од београдских позоришта, Радио-телевизије Србије, филмских продукционих кућа и Југословенске кинотеке до комерцијалних телевизијских станица и позоришта у мањим срединама. Осим појединачних подухвата, са појединим институцијама склапани су и посебни договори о континуираној сарадњи. Захваљујући томе, студенти имају могућност да део својих сложенијих практичних

радова реализују у професионалној продукцији, често у оквиру репертоара професионалних установа. У оваквој сарадњи, уз узајамну корист, остварене су многе дипломске редитељске представе, радио-програми, филмски и телевизијски радови. Неки од ових радова добили су висока професионална признања и заузели водеће место у репертоарима појединих кућа. У последњем периоду, када због економске кризе долази до смањивања програма у професионалним кућама и културној и уметничкој продукцији уопште, драгоцену је подршку која се добија од Министарства надлежног за област просвете и науке, Министарства културе и нарочито од Скупштине града Београда, која омогућава да сопствена продукција Факултета очува неопходни ниво.

Отвореност београдске школе најбоље се огледа у обиму и садржају међународних контаката. Још од педесетих година организоване су многе стручне екскурзије студената и наставника у више европских земаља, ради упознавања културног наслеђа и савременог уметничког миљеа, наравно и уз упознавање са радом тамошњих високих драмских школа. Поред тога, континуирано је вршена размена гостовања са великим бројем реномираних школа, потписано је више протокола о сарадњи, а остварена су и бројна гостовања значајних предавача, истакнутих уметника и теоретичара уметности из иностранства. Поменимо само неке: Филмска академија (ФАМУ) у Прагу, Макс-Рајнхарт-семинар у Бечу, Висока филмска и позоришна школа у Атени, Експериментални центар у Риму, Државни институт кинематографије (ВГИК) у Москви, Државни

Наставници и сарадници
који су учествовали у
реализацији филма
„Угао гледања”,
копродукција са ОСТПОЛ,
Лајпциг, Немачка

институт позоришне уметности (ГИТИС) у Москви, Висока филмска школа у Бабелсберг-Потсдаму, Академија за позоришну и филмску уметност у Букурешту, Висока позоришна школа (ВИТИС) у Софији, Државна позоришна школа у Ослу, Државна висока филмска и позоришна школа у Лођу, Национални високи конзерваторијум драмске уметности у Паризу, Институт за кинематографске студије (ИДЕК) и Европска фондација за проучавање слике и звука (ФЕМИС) у Паризу, Краљевска академија драмске уметности (РАДА) у Лондону, Универзитет у Бристолу, Висока позоришна и филмска школа у Будимпешти, Висока школа за аудио-визуелну уметност у Тулузи, школа Paolo Grassi из Милана и друге, међу којима је и неколико америчких универзитета. Са неким од њих су потписивани и посебни споразуми о сарадњи и размени.

Као најсистематичнија, најсадржајнија и најплоднија се може означити размена са Универзитетом Канзас (САД) током шездесетих година, која се између осталог огледала у дужим студијским боравцима уз систематско обострано упознавање са методама наставе глуме, затим сарадња са Британском националном филмском и телевизијском школом (Беконсфилд) седамдесетих и осамдесетих година, која је осим размене наставника резултирала и заједничким студентским филмским пројектима, и као најдужа и најредовнија, двадесетогодишња размена са Државним институтом театра, музике и кинематографије у Лењинграду (ГИТМИК) током седамдесетих и осамдесетих година. У последње време нарочито је интересантан пројекат реализован 2011. године са Немачким институтом за књижевност из Лајпцига. У оквиру овог пројекта снимљено је шест кратких филмова на основу сценарија немачких студената, уз комплетну креативну и продукциону реализацију нашег Факултета. Током школске 2012/2013. године Факултет драмских уметности је био један од покретача и потписника Протокола о сарадњи факултета и академија драмских уметности у региону.

Поред овакве, билатералне сарадње са појединим школама, од великог значаја је била и мултилатерална сарадња, кроз асоцијације као што су СИЛЕКТ – Међународни центар за везу филмских и телевизијских школа (CILECT) и његов европски огранак (GEECT), Међународни институт за позориште (ITI), Европска лига уметничких школа (ELIA), Европска мрежа за образовање менаџера у култури (ENCATC), Балкански сусрети позоришних школа, Медитерански институт за позориште и друге. У оквиру ових организација, на бројним конгресима, симпозијумима, сусретима и смотрама упоређивала су се искуства разних школа и метода у филмској и позоришној педагогији и успостављали нови контакти. Између осталог, наша школа је била организатор таквих сусрета током деведесетих година: међународни симпозијум организације КОНЦЕПТ, посвећен проучавању играња Шекспирових комедија, у Београду и Сусрети медитеранских позоришних школа „Маслина”, у Бару.

Асоцијација СИЛЕКТ, моћна и добро организована светска организација, примила нас је у своје чланство 1967. године. Од тада, наша школа је угледан и успешан члан ове асоцијације и њеног, касније организованог европског огранка. Челници СИЛЕКТ-а више пута су боравили на ФДУ и

уверили се у високе стандарде наше школе. Резултат тога је било и организовање Европске летње филмске школе, под патронатом СИЛЕКТ-а.

Као саставни део Универзитета уметности, ФДУ је био, а и сад је укључен у неколико међународних ТЕМПУС и ЕРАЗМУС пројеката, у чијој реализацији учествује више европских партнерских универзитета. Између осталих, тако је успостављено партнерство са универзитетима у Малмеу, у Сијени и у Единбургу.

Од шездесетих година радови наших студената учествовали су на великом броју фестивала, смотри, симпозијума. И у доба међународних рестрикција позиви су стизали са свих страна. Већи проблем је био обезбедити средства за одлазак на њих. Између многих међународних фестивала студентског филма, као и студентских селекција најзначајнијих светских филмских фестивала, на којима су учествовали наши студенти, издвајамо места као што су Лајпциг, Праг, Маријанске Лазни, Осло, Чикаго, Стокхолм, Кан, Берлин, Минхен, Штутгарт, Висбаден, Лондон, Ротердам, Лос Анђелес, Тел Авив, Монреал, Москва, Анеси, Карлове Вари, Анже, Монте Касино, Фиренца, Поатје, Луцерн, Токио, Лођ, Барселона, Мексико Сити, Кијев, Билбао, Драма, Клермон Феран, Софија, Букурешт, Тулуза... немогуће је све набројати. Овде треба додати и фестивале у региону: Љубљана, Скопље, Сарајево, Загреб, Херцег Нови, Битољ. На овим фестивалима радови наших студената више пута су бивали изузетно похвално оцењивани и награђивани. Само у школској 2010/2011. години студентски филмови су учествовали на преко 30 угледних међународних фестивала и добили преко 20 најзначајнијих награда.

Радови наших студената били су често укључивани и у програме домаћих филмских професионалних фестивала, уз признања и награде (Фестивал документарног и дугометражног филма у Београду на коме је ФДУ више пута, поред награђиваних филмова, добијао и награду за најбољу селекцију, затим фестивали у Новом Саду, Врњачкој Бањи, Нишу, Сопоту, Мокрој Гори), а понекад и у програме међународних професионалних фестивала. Посебно се издваја фестивал у Оберхаузену, као најугледнији светски фестивал краткометражног филма, на коме су наши студентски филмови више пута учествовали, и на коме је у најјачој међународној професионалној конкуренцији освојена и прва награда за кратки играни филм.

Позоришне представе студената ФДУ учествовале су на међународним фестивалима студентских позоришта у Синаји, Солуну, Букурешту, Валенсији, на Сусретима медитеранских позоришних школа „Маслина”, на фестивалу „Скомрахи” у Скопљу, у Безансону, Брну, Познању, на међународном Стеријином позорју младих у Новом Саду, а у припреми је и гостовање у Авињону, на једном од најзначајнијих позоришних фестивала у свету. Такође честа су била и учешћа на домаћим професионалним позоришним фестивалима, на Стеријином позорју, на фестивалу професионалних позоришта Србије „Јоаким Вујић”, затим у Крагујевцу, Врању, Смедереву, Ужицу. Вредно је напоменути да су испитне и дипломске представе наших студената позоришне режије и глуме добијале награде у најоштријој професионалној конкуренцији. Овоме треба додати и учешће

наших студената на реномираном фестивалу Prix Italia, на коме се такмиче ствараоци у области радија, телевизије и веба.

Школске 2004/2005. године студенти Катедре за менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе покренули су и реализовали амбициозни пројекат Фестивала интернационалног студентског театра (ФИСТ), као резултат потребе за повезивањем и разменом искуства између наше школе и других светских драмских школа и академија. На овом фестивалу, поред студентских представа којима се представљају поједине школе, организују се и радионице, на којима, уз учешће еминентних светских предавача, студенти имају прилику да се упознају са најновијим тенденцијама позоришног израза и посебним позоришним дисциплинама. ФИСТ ће 2014. године славити десетогодишњицу постојања. Значајно је да се овај фестивал, уз подршку Факултета, одржава искључиво према студентској концепцији и у комплетној студентској организацији.

Поред институционалне сарадње са појединим светским школама, Академију и Факултет драмских уметности посетио је огроман број појединачних гостију из најразличитијих земаља, од Кине, Филипина и Индије до Кубе и Бразила. Позоришни и филмски уметници, критичари и теоретичари, педагози, руководиоци културних институција, министри културе и образовања, менаџери, новинари, гости ФЕСТА-а и БИТЕФ-а посећивали су нашу школу и остављали свој траг на студентске генерације. Наши студенти су имали драгоцене прилике да разговарају и са таквим личностима као што су Славко Воркапић, Јуриј Завадски, Кирк Даглас, Хајнц Киндерман, Георгиј Товстоногов, Анатолиј Ефрос, Питер Брук, Френсис Форд Копола, Рене Клер, Радо и Рагни, Питер Богданович, Сергеј Бондарчук, Франко Неро, Марсел Ками, Жежи Босак, Јевгениј Јевтушенко, Ерик Бентли, Лив Улман, Мартин Еслин, Агњешка Холанд, Андреа Фереол, Ина Чурикова, Жан Митри, Ерланд Јозефсон, Сидни Полак, Милош Форман, Анджеј Вајда, Алексеј Герман, Андреј Кончаловски, Жан-Жак Бенекс, Аки Каурисмаки, Тенгиз Абуладзе, Ираклиј Квирикадзе, Дејвид Патнам, Силвија Пинал, Андре Венстен, Франко Зефирели, Џаст Џекин, Мартин Рит, Жежи Плажевски, Бернардо Бертолучи, Сајмон Пери, Мајк Чимино, Ан Иберсфелд, Никита Михалков, Жан-Марк Бар, Клаус-Марија Брандауер, Петер Бачо, Ханс-Тис Леман, Патрис Павис, Марко де Маринис, Хенрик Јурковски, Андреј Кирилов, Дарко Сувин и многи, многи други. Сви они изразили су у суперлативима своје утиске о условима рада на Факултету и о нивоу талента, вештина и знања студената са којима су се срели. Ови тако унисони комплименти били су далеко од тога да буду само куртоазни. Они сведоче о томе да се у сложеном систему многобројних светских позоришних и филмских високих школа Факултет драмских уметности налази у највишем делу лествице вредности. То се често доказивало и простим поређењем на многим сусретима и фестивалима, чак и у годинама најтежих санкција и највећих несташица.

Факултет драмских уметности је за све године свога рада био место на коме су се формирали стандарди у области драмских уметности, школа из које су се родили најзначајнији ствараоци и која је неоспорно дала велики допринос високом нивоу југословенског, односно српског

позоришта, филма, радија и телевизије. Као једно од најзначајнијих признање за успешно обављењу мисију, Факултет је поводом своје педесетогодишњице награђен Вуковом наградом, највишом наградом у области културе. И данас, када постоји плуралитет школских облика, Факултет и даље зрачи магнетском привлачношћу: на њега сваке године конкурише више кандидата него на све друге сродне школе заједно унутар српског културног подручја.

Протекле године нису никад биле сасвим лаке, а често су биле веома сложене и тешке. Упркос томе Факултет је континуирано јачао и развијао се. Сложена структура Факултета постала је довољно еластична да се прилагођава новим околностима, али је остала и довољно чврста да сачува проверене вредности. Факултет је успевао својом виталношћу да преброди многе буре и непогоде: и „липањска гибања” 1968. године, и потом политичко-педагошке афере, и сецесионистичке притиске за „оуризацију” и раздвајање филмских и позоришних студија, и распад земље, и санкције, инфлацију и општу несташицу, и комерцијализацију живота и културе, и разне врсте студентских протеста, бомбардовање НАТО-а, у коме је много хваљена зграда Факултета оштећена и најзад прелазак на нов тзв. „болоњски систем”, у коме је традиција уметничке едукације била значајно изложена потреби усаглашавања са општим европским образовним системом и стандардизацији, толико несвојственој уметности, која је у принципу тешко прилагодљива било каквом шематизму. Оно што је одржало Факултет у свим потресима, поред његове виталности, јесте свест наставника, сарадника и студената о припадности и захваљујући томе осећај колегијалности и у најтежим ситуацијама, као и свест о сопственој вредности и ономе што та вредност налаже. У последњих двадесетак година, упркос смутним временима у којима су се губили многи критеријуми и реметили системи вредности, Факултет драмских уметности је, уз огромне напоре, покушавао и у великој мери успевао да одржи високе стандарде који одговарају његовом реномеу. Неће ни следеће године бити лаке. Ипак, ових шездесет шест година обавезују. Следећи успешне принципе које је развијао у целом претходном периоду, Факултет ће, верујемо, и даље имати снаге, упркос неповољним околностима, да очува своје високе стандарде и да тиме испуни своју високу уметничку мисију.

ИЗВОРИ

- Бајчетић, Предраг: „13 програма”, *Зборник радова ФДУ*, бр. 1, 1997.
- Волк, Петар: *Пера Добриновић*, Нови Сад, 1968.
- Двадесет година Академије за позориште, филм, радио и телевизију*, Алманах, Београд, 1971.
- Дневници Високе школе за филмску глуму и режију*
- Ђуричић, Александра: *Оснивање и рад Глумачко-балетске школе у Београду – Балетски одсек 1921–1927*. (у рукопису)
- Извештаји Музичке академије за 1937/38, 1938/39. и 1939/40. школску годину*
- Ивановић, Олга: „Наш Драмски студио”, *Један век Народној позоришћа у Београду*, Београд, 1968.
- Ковачек, Божидар: *Јован Ђорђевић*, Нови Сад, 1964.
- Косановић, Дејан: *Висока филмска школа*, Београд, 2007.
- Косановић, Дејан: *Радош Новаковић*, Београд, 1991.
- Коџић, Мирјана: *Између две истре*, Београд, 1999.
- Малетић, Ђорђе: *Грађа за историју српској Народној позоришћа у Београду*, Београд, 1884.
- Марјановић, Петар: *Уметнички развој Српској народној позоришћа 1861–1868*, Нови Сад, 1974.
- Милановић, Олга: „Алекса Бачвански, глумац, редитељ и педагог Народног позоришта у времену од 1869. до 1881” у књизи *Један век Народној позоришћа у Београду*, Београд, 1968.
- Милошевић, Мата: *Моја глума*, Београд, 1977.
- Милошевић, Момчило: „Глумачко-балетска школа”, *Воља*, јули 1926.
- Милошевић, Момчило: „Глумачко-балетска школа”, *Српски књижевни гласник*, јули 1927.
- Милошевић, Момчило: „Београдске уметничке школе”, *Воља*, бр. 5 и 6, 1927.
- Милошевић, Момчило: „Пера Добриновић као професор”, *Наша сцена*, новембар-децембар 1956.
- Милошевић, Момчило: „Прве београдске глумачке и балетске школе”, *Годишњак Музеја града Београда*, 1957.
- Повремени (Милан Грол): „Глумачка школа”, *Српски књижевни гласник*, 16. јули 1939.
- Погачић, Владимир: *Имагинарни записи*, Нови Сад-Београд, 1994.
- Ранковић, С. Раденко: „Висока школа за филмску глуму и режију”, *Зборник радова ФДУ*, бр. 2, 1998.
- Стојковић, Боривоје С.: „Историја српског позоришта од средњег века до модерног доба (драма и опера)”, *Театрон*, Београд, 1977–1979.
- Трајковић, Никола: „Наше глумачке школе”, *Српска сцена*, 15. фебруар 1942.
- Универзитетски уметности у Београду 1957–1987*, Београд, 1987.
- Универзитетски уметности у Београду 1937–1957–1997*, Београд 1998.
- Универзитетски уметности*, Београд, 2014.
- Поједини подаци о Драмском студију при Народној позоришту у Београду добијени су од професора Мирослава Беловића, а о Високој филмској школи од професора др Дејана Косановића и професора Предрага Делибашића.

ПРВИ РЕД, С ЛЕВЕ НА ДЕСНУ СТРАНУ

1. мр Фети Даутовић, редовни професор
2. др Драгана Чолић Биљановски, редовни професор
3. др Маја Волк, редовни професор
4. др Ениса Успенски, ванредни професор
5. др Тијана Мандић, редовни професор
6. Дијана Маројевић Диклић, ванредни професор
7. Анка Гаћеша, стручни сарадник
8. Милена Марковић, доцент
9. др Маја Ристић, доцент
10. мр Ана Далоре, ванредни професор
11. мр Андрија Димитријевић, редовни професор
12. др Љиљана Мркић Поповић, редовни професор
13. мр Зоран Поповић, редовни професор
14. мр Марина Марковић, редовни професор
15. Бранислава Стефановић, редовни професор
16. др Весна Ђукић, редовни професор

17. мр Вања Шибалић, доцент
18. мр Зорана Поповић, доцент
19. Биљана Србљановић, ванредни професор
20. мр Гордана Марић, редовни професор

ДРУГИ РЕД

21. Ненад Прокић, редовни професор
22. др Ирена Ристић, доцент
23. др Милена Драгићевић Шешић, редовни професор
24. Марија Миленковић, ванредни професор
25. Јелица Ђокић, редовни професор
26. Алиса Стојановић, редовни професор
27. Нарциса Даријевић Марковић, доцент
28. др Мирјана Николић, редовни професор
29. др Невена Даковић, редовни професор
30. Горан Марковић, редовни професор
31. Славенко Салетовић, редовни професор

32. др Владимир Јевтовић, редовни професор
33. Снежана Ивановић, редовни професор
34. мр Марина Фафулић, виши стручни сарадник
35. мр Теодора Станковић, ванредни професор
36. др Иван Меденица, ванредни професор
37. МА Мила Манојловић

ТРЕЋИ РЕД

38. др Борис Деспот, редовни професор
39. Стеван Копривица, редовни професор
40. Дарко Бајић, редовни професор
41. др Никола Маричић, редовни професор
42. Миодраг Табачки, редовни професор
43. Андрија Ђукић, редовни професор
44. Егон Савин, редовни професор
45. мр Миладин Чолаковић, редовни професор

- 46. Милорад Глушица, редовни професор
- 47. др Мирослав Савковић, редовни професор
- 48. др Ана Мартиноли, доцент
- 49. Биљана Машић, редовни професор

ЧЕТВРТИ РЕД

- 50. мр Урош Анђелковић, асистент
- 51. Владимир Бараћ, асистент
- 52. Слободан Станковић, доцент
- 53. Горан Мијаиловић, ванредни професор
- 54. Радомир Тодоровић, редовни професор
- 55. Горан Терзић, редовни професор
- 56. Ферид Карајица, редовни професор
- 57. Драган Јовановић, редовни професор
- 58. мр Велимир Дејановић, редовни професор
- 59. мр Раденко Ранковић, редовни професор
- 60. Срђан Кољевић, ванредни професор
- 61. мр Горан Пековић, редовни професор

- 62. Владан Павић, редовни професор
- 63. Драган Петровић, редовни професор
- 64. мр Радован Кнежевић, редовни професор
- 65. Драгутин Ђирковић, ванредни професор
- 66. др Драган Попов, редовни професор
- 67. Југ Радивојевић, доцент
- 68. Срђан Ј. Карановић, доцент

ПЕТИ РЕД

- 69. Милош Павловић, редовни професор
- 70. Стефан Арсенијевић, доцент
- 71. Предраг Велиновић, редовни професор
- 72. Јанко Баљак, редовни професор
- 73. мр Миодраг Медиговић, редовни професор
- 74. Иван Шијак, доцент
- 75. мр Драган Димчић, доцент
- 76. Ђорђе Милосављевић, доцент
- 77. мр Бошко Милин, редовни професор
- 78. Мирко Стојковић, ванредни професор
- 79. Огњен Попић, доцент

- 80. Дејан Пејовић, доцент
- 81. Никола Кокотовић, ванредни професор
- 82. Павле Лазић, уметнички сарадник
- 83. др Саша Саиловић, доцент
- 84. Вељко Павловић, редовни професор
- 85. Александар Јаћић, доцент

ШЕСТИ РЕД

- 86. Бранко Сујић, доцент
- 87. Филип Гринвалд, асистент
- 88. Даријан Михајловић, доцент
- 89. Душан Петровић, редовни професор
- 90. Никола Јевтић, редовни професор
- 91. Иван Стефановић, ванредни професор
- 92. Олег Новковић, доцент
- 93. др Александар Јанковић, ванредни професор
- 94. мр Александар Милетић, самостални уметнички сарадник
- 95. Добривоје Милијановић, доцент
- 96. др Зоран Максимовић, ванредни професор
- 97. Милан Милетин, редовни професор
- 98. Петар Поповић, ванредни професор

From Acting School to Faculty

Svetozar Rapajić,
professor emeritus

Generally, there are two types of higher education art schools where drama arts are studied. On the one hand, there are drama departments within universities where the curricula are mostly of general theatre or film related content, and rather theoretical. These schools are not vocational and admittance to them is either not very selective or it is merely so. On the other hand, there are higher education art schools, academies and conservatories, not included in the university system. Their curricula are more practical and artistic-technical, guided by principles of master art schools. These are vocational schools and have a system of careful selection when admitting students.

Belgrade School – The Academy, later Faculty of Dramatic Arts (FDA), has succeeded – as much as that has been possible – in bringing together the advantages of both systems and avoiding their shortcomings. Rather than being oriented toward a certain general theatre or film profile, it is vocational in nature, and its study groups and departments are oriented towards particular occupations in the process of drama creation. Admittance is very selective and teaching methods are mentoring in nature, such that they address the needs of individual students and/or small study groups.

Teaching of art subjects is realized through solving particular artistic tasks in the process of artistic execution and creation. At the same time, as a balance, there are complementary theoretical disciplines. Striving to keep these unique characteristics, University of Arts and The Faculty of Dramatic Arts within it, are a part of Serbian university system. In addition to its mostly artistic work, the Faculty of Dramatic Arts has its Institute, organizes scientific master and doctoral studies and conducts scientific-research work.

High degree of selectiveness in admitting students is best illustrated by the proportion of the number of applied candidates and the number of those admitted. Applicants take a number of aptitude, skills and talent tests, commonly referred to as entry exams. Comparing these exams with similar exams in other schools, it becomes evident that the FDA's are among most rigorous, most carefully and meticulously prepared.

The rationale of maintaining small study groups (in spite of huge number of candidates) is crucial: only in small groups is it possible to give full attention to each individual student and enable him/her to fully master creative and technical elements of individual and team creation process. The direct mentor-student relationship, as it is presumed in modern times an almost futuristic goal of future university pedagogy, has been – in the case of the FDA – nurtured from the very beginning of the Academy and though modified many times it is still applied today.

In addition, creative practice in drama arts, regardless of media, is almost exclusively through teamwork, through collaborative work processes of artists and associates of various professions with the sole aim of creating a common work of art.

Upon graduating students are fully qualified for future professional art work and they are successful in finding and keeping their place in intricate and for a long time now unfavorable circumstances of work in theatre, film, radio, television and other areas of culture and media.

Since its first days until today, the Academy has been developing a unique pedagogical methodological principle, which is to a higher or lesser extent applied in all departments. It is the principle of being aware of the creative process which distinguishes knowledgeable artist from unstructured spontaneity. Regardless of stylistic and genre preferences, the high quality of professional ability is achieved through structural approach to the work of art and its becoming, distinguishing the elements of the creative process, the method of analysis and synthesis with necessary theoretical background, as well as awareness of reception, in other words readability of the created.

In December 2013 The Faculty of Dramatic Arts celebrated its 65th jubilee. However, the history of education in drama arts in Serbia is much longer and embraces many forms and levels, which more or less continued each other and preceded today's Faculty.

The beginning of arts education in Serbia can be traced back to mid 19th century within the efforts for cultural emancipation of Serbian people and enrichment of national tradition with European heritage. During the hard and often dramatic period of constituting modern Serbian state, the need

for arts education arose alongside the process of establishing a system of general and vocational education and fostering it to the university level from Dositej's and Karadjordje's Great School.

Not long after the establishment of Belgrade National Theatre in 1868, its first manager Jovan Đorđević founded temporary Theatre school, just as he had done in Novi Sad theatre. Theatre school was the inset school (with in service educational training), providing additional education for already hired actors. In it, Đorđević held weekly lessons in "the science of theatre". From this it is evident that the first concept of establishing a national theatre also meant further education of its members (today this is called life-long learning). In this way, the level of theatre professionalism was also being raised. The arrival of Aleksa Bačvanski, at that time the most learned theatre artist-practitioner, created the conditions for establishing a permanent school where future generations of actors would be educated through methodical instruction.

Aleksa Bačvanski, first Serbian actor with an international career, had by then had twenty years' experience in Hungarian theatre, which led him from amateur via traveling ensembles to fame, popularity and acquired him the status of a Budapest star actor. At the invitation of newly formed Belgrade National Theatre, Bačvanski decided, as did many educated Serbs throughout the Habsburg monarchy, to cross the river Sava by boat and trade the bright lights of a European capital for Belgrade cobblestones. Like so many other prominent Serbs of the time, he put himself in the service of then only partly formed independent Serbian state. He became the star actor and director of Belgrade National Theatre. Although he had faced many difficulties and experienced bitter moments, Bačvanski rejuvenated Belgrade stage despite the fact that he barely made ends meet, which eventually led him to a tragic end.

Apart from having big responsibilities as an actor and director, Bačvanski was also entrusted with the organization and management of the first permanent Theatre School within the National Theatre. Based on the decision of the Theatre Board (today's Management Board) dated 16th December, 1869 the school commenced work on 2nd January, 1870. Prior to this, immense and diligent preparations had taken place. Regulations of theatre schools in Vienna and Budapest, important centers of European theatre scene, had been carefully studied and Bačvanski himself had had the opportunity to get to know the Budapest school, founded in 1864, during his Hungarian career.

Taking after the structure and syllabus content of Austro-Hungarian schools and modified to suit our circumstances, first Belgrade school drew up a detailed Book of Regulations. Though the school was within the National Theatre, its services were available to other stages and this was regulated in the first part of the Regulations. The syllabus included theoretical and practical education, and encouraged gradual introduction of students into the productions of the National Theatre, starting as extras and later in side roles. The Theatre Board managed the School and the program lasted for two years.

These were ambitious plans and it remains questionable how far they were realized in reality. The school faced financial difficulties, theatre crises, changes of management, doubts and inertia. It was closed in 1873, together with the National Theatre due to a huge theatre crisis. The National Theatre remained closed for the next nine months.

More prominent figures who took part in the work of the school and who left an important mark in the history of Serbian theatre included: Mara Gurgurova, Toša Anastasijević and most notably Pera Dobrinović, one of the greatest Serbian actors who was at the school only shortly. Much to the disappointment of learned people advocating theatre education, the school was not revived after the reopening of the National Theatre in 1874.

A few more prominent actors had their own students, but that was far behind of what an organized and systematic school could offer. The second attempt to start a school, again within the National Theatre, was in 1909. The initiative was expressed in the speech delivered by Milan Grol, at that time a manager of the National Theatre, and in the presence of Jovan Žujović, education minister. Thus, the second Acting School was established. Based on memories and remembrances, the interest of students was low, and out of five students only Aleksandar Zlatković went on to have an impressive and important artistic career. He became a superb character actor. Unfortunately, this second school was quite short-lived. Even shorter-lived than the school of Bačvanski. It worked hardly several months, just one semester, and its closure is explained by financial reasons though the great theatre crisis (caused by trivialities) certainly played a part.

After the unification and proclamation of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes and at the initiative of Milan Grol, as the manager of the National Theatre, and Branislav Nušić, then the Head of the Arts Department of the Ministry of Education, a new Acting-Ballet School was established and started working on 1st November, 1921. The school was expected to address the needs of more varied theatre life, which now included opera and ballet.

Unlike previous attempts, the new school was not institutionally tied to the National Theatre, and this fact had its advantages as well as disadvantages. The first generation of the drama department numbered 15 students, and after three months (duration of the first semester) an exam was held after which only seven students remained. The syllabus was ambitious, and the teaching staff included prominent men and women, such as Milan Grol, Milan Bogdanović, Vinko Vitezica, PhD, Miloje Milojević, PhD, Zlata Markovac, Sima Pandurović and Milan Kašanin.

During the first school year, Mihailo Isailović, a director and actor, who after a long and successful career on German stages reformed Belgrade stage with his studious approach, led the Acting department. After Isailović, Pera Dobrinović and Jurij Rakitin headed the Acting department.

During the first six years, from 1921 to 1927, a total of 25 students graduated from the Drama Department. Among first generation acting graduates were actors such as: Dara Milošević, Leposava Petrović, Milan Ajvaz, Borislav Mihailović (founder and director of Kruševac Theatre), and Mateja (Mata) Milošević. Milošević is especially important for us, as it is him who

symbolizes creative continuity in the development of our drama education. Aleksa Bačvanski, first Serbian acting pedagogue taught Pera Dobrinović, who then taught Mata Milošević who then became first professor of acting at the newly formed Academy for Theatre Arts, today's Faculty of Dramatic Arts.

Due to the lack of funds, the school faced closure several times. In efforts to save the school, it was suggested to return the school within the jurisdiction of the National Theatre. However, this did not happen and the school was closed.

The fourth acting school in Belgrade started working after more than six years' pause, and this time within the National Theatre, again, rather than as a separate institution. Dragoslav Ilić, then manager of the National Theatre, prepared a "Protocol of Association and Work of the National Theatre's Acting School in Belgrade". The Protocol was approved on 4th January 1934 by the Ministry of Education, which was also responsible for ensuring state subsidy. The envisaged duration of studies was three years, out of which the first two years consisted of theoretical lessons, and during the last year students were to be engaged with practical work, including taking part in the National Theatre's productions. The manager of the National Theatre was also the manager of the School. The School's Secretary (in today's terms, its artistic director) was Josip Kulundžić, at first, and later this post was tied to the function of Drama Director (Radoslav Vesnić, Dušan Milačić, PhD)

Among the professors were: Josip Kulundžić, Jurij Rakitin, Momčilo Milošević, Milan Marković, PhD, Desa Dugalić, Dušan Milačić, PhD, Radoslav Vesnić, Vera Grec, Miloš Moskovljević, PhD, and many more.

During its five years (1934-1939) this fourth Acting School in Belgrade only marginally fulfilled the high hopes placed upon it. It was closed by a ruling from the Ministry of Education dated September 9th, 1939, with an explanation that there were no financial resources to sustain the school. The reason for this may lie in the fact that the Music Academy, founded on March 31st 1937, also had a Theatre Department. This joining of music and theatre arts was done following the practice, even today existing, of higher schools, academies and conservatories in Middle Europe and Great Britain ("Music and Drama", "Musik und darstellende Kunst").

In the 1937/1938 school year, Theatre Arts Department admitted nine students, three of whom had already completed the previous Acting School within the National Theatre. The teaching staff consisted mainly of teachers who had taught in the previous Acting School. At that time, the Rector of the Music Academy was Petar Konjović. He was also dedicated to the work of the Theatre Department and taught *Reciting*.

Despite high ambitions during establishment, Theatre Arts Department of the Music Academy did not live up to expectations. Given the turbulent pre-war years and horrific war years, the lectures were neither regular, nor fully performed. Within the Academy itself, the Department had marginal importance as the attention was placed on musical subjects. Nevertheless, the alumni included students who would in the years after the war have an important place in the development of theatre and film, and in the future Academy for Theatre Arts: Dušan Antonijević, Bratislav (Bata) Miladinović,

Jovan Putnik, Predrag Dinulović, Ljiljana Krstić, Ilija Milčinović (Milča), Radoš Novaković, Dimitrije Parlić, Bora Hanauska, Danica Mokranjac, Nada Kasapić, Neda Depolo, Sofija (Soja) Jovanović, Mića Tomić, Mirjana Kodžić, and others.

In March 1945, the Music Academy resumed working in liberated Belgrade. The structure of the Academy was completely reformed and this meant closing the Theatre Arts Department even though Petar Konjović tried everything in his powers to prevent its closure. At the same time, it became clear that it was of paramount importance to establish schools that would primarily educate theatre specialists. Apart from the Acting High School in Novi Sad, another temporary solution was the establishment of the Drama Studio within the National Theatre in Belgrade. As some previous acting schools, this one, too, was located in the backyard house of Manjež restaurant, today's *Bojan Stupica* Theatre. The studies lasted for two years, and two generations completed the course. Milan Predić, theatre manager, Velibor Gligorić, drama director, and Milan Đoković, appointed the Drama Studio director, organized the very first entry exam in December 1945. Raša Plaović taught *Theory of Acting* mostly based on studying Stanislavsky's 'System', while Mata Milošević, Strahinja Petrović and Dragoljub Gašić were in charge of actors' practical training. Ljubiša Jovanović taught *Reciting*, Hugo Klajn, PhD, Milan Bogdanović, Božidar Kovačević, Petar Mitropan and Sreten Marić held theoretical subjects.

During its three years the Drama Studio provided regular, well thought-out and good quality teaching. In the meantime, in 1946, a group of fellowship students was sent to study acting and directing in Moscow (GITMIK – State Institute for Theatre, Music and Cinematography). Among them were: Miroslav Belović, Minja Dedić, Ognjenka Milićević, Stevo Žigon, and Ljuba Bogdanović. When they returned two years later, these young men and women gave enormous contribution to the establishment of the Academy for Theatre Arts, as they implemented and passed on their experiences and knowledge of the good old Russian system and school structure.

The next important step in drama arts higher education was the establishment of the College for Film Acting and Directing. The post-war centralised system of governance gave film arts an important place in cultural policy. However, lack of specialists – technical as well as artistic – for film production presented a huge obstacle in the development of domestic film production. Accordingly, the Committee for Cinematography of the Federal People's Republic of Yugoslavia, and immediately after confirmed by the Presidency, adopted a decision to establish a College for Film Acting and Directing on May 5th, 1947. Vjekoslav Afrić, a pre-war Croatian acting star, founder and manager of the Theatre of People's Liberation, was appointed the College's first director. He was also the director of our first feature film made after the war, *Slavica*. He held the position until 1949, when Obrad Nedović took over, though it was Vjekoslav Afrić who remained the College's mentor.

The College was under direct supervision of the Committee for Cinematography of the Federal People's Republic of Yugoslavia. As the College was

a federal school, students from all parts of former Yugoslavia were admitted. The candidates were selected in two stages. Special commissions in each of the republics conducted the first stage. The best candidates were called for final exams in Belgrade. Out of 100 selected candidates for film acting, 24 were admitted; while out of 50 candidates for film directing, 11 were admitted. However, there was one more selection phase. After the first year, students took the eliminatory exam, the so-called 'control exam'. Thus, after this eliminatory exam the first generation of students consisted of 14 future film actors and 6 future film directors.

The studies were to last for three years, and the subjects taught were: *Art History, Film History, Film Dramaturgy with Film Directing, Humanities, Theory of Acting, Film Editing, Yugoslav literature, Serbo-Croatian, Voice Technique, History of New Yugoslavia, Russian Language, other foreign languages* – optionally ... The classes were taught by Josip Kulundžić, Tomislav Tanhofer, Jozo Laurenčić, Dejan Dubajić, Sava Severova, Ljubiša Jovanović, Obrad Nedović, Miloš Đurić, Stanislav Bajić, Dimitrije Vučenov, Dušan Timotijević, Svetozar Radojčić, Oto Bihalji-Merin, Milica Babić-Jovanović, Smilja Mandukić, Nikola Hercigonja, Andreja Preger and others.

The school's first produced films based on the work of Avgust Šenoa and Maksim Gorky, and especially film *Barba Žvane* (which later became one of the most popular after-war Yugoslav films) speak of the scope and achievements of teaching in the new school. The already mentioned *Barba Žvane* (screenplay by Fedor Škubonja based on the novel by Drago Žervec *The Oxen are Coming*, and directed by Vjekoslav Afrić) was made as a joint project of first and second year students of the College for Film Acting and Directing.

In the meantime, in 1948, the Academy for Theatre Arts started working. Velibor Gligorić, then manager of The National Theatre, was in charge of preparations and several students of Russian schools also took part. Due to abrupt halting of all relations with the USSR during the Informbiro period, several students and most notably Miroslav Belović and Stevo Žigon, came back to the country and were appointed first assistants at the newly established Academy. They passed on their experiences and knowledge of Russian theatre schools, curricula and syllabi to Gligorić.

On December 11, 1948, the Official Gazette of the Federal People's Republic of Yugoslavia published "The Act on Establishment and Scope of Work of the Academy For Theatre Arts in Belgrade". The Act was adopted by the Presidency of the Federal People's Republic of Yugoslavia, at the suggestion of Science and Culture Minister, and was signed by the President, Josip Broz Tito and Minister Rodoljub Čolaković.

The Act set out that the task of the Academy was "to educate highly qualified actors, directors and other theatre specialists". Such a wording signals the awareness of the Academy's creators that, apart from educating actors and directors, the Academy should provide education for other specialists involved in the complex team process of producing theatre art, as well as works of art in other media. This was the road that the Academy (later the Faculty of Dramatic Arts) has successfully followed throughout

its development. In this way, the Academy has gradually been adding new fields of drama arts.

Dušan Matić, a well-known writer and former member of Serbian-French surrealist art circle, was appointed the first director. He remained in this position until 1959, first as a director, then as a Vice-Dean and after the creation of association of art academies he was its first Dean. First entry exams were held in January 1949, in the acting saloon of Yugoslav Drama Theatre, and first lectures were held on February 12th of the same year (according to some sources the date was February 11th). The Academy itself was located in Vuka Karadžića Street at number 12, occupying several rooms of a rather large apartment, formerly the premises of Yugoslav-French Association.

The first generation numbered 40 students of acting, and 24 students of theatre directing. They were grouped into three acting classes each led by a renowned acting professor, Mata Milošević, Joza Laurenčić, and Bojan Stupica, and two theatre directing classes led by Hugo Klajn and Bojan Stupica. First lecturers included theatre elite of the time: Joža Rutić, Viktor Starčić, Josip Kulundžić, Nada Riznić, Tomislav Tanhofer... and chosen for their assistants were young people at the beginning of their artistic careers, who have started their education in one of the previous, short-lived schools in Belgrade, or at high schools (institutes) in the Soviet Union.

Since its first generation of students, the Academy has been applying a system of classes, whereby a group of students was mentored by the same professor of the core subject throughout schooling. This system, in spite of the attempts to modify it, is still in use today for students of acting and theatre and radio directing.

The main feature of studies was a system of control exams, applied until 1967. This entailed that a larger number of students was admitted on the first year of acting and directing than today (though the number of applicants was significantly lower than today), but the core subject exam on the first year (sometimes second) had the character of a control exam, in other words, it was eliminatory. Students who did not pass this exam could not continue their studies.

One peculiarity of that time was that apart from enrolling students of acting and theatre directing, a class of ballet students was also admitted. Their mentor was Milorad (Mile) Jovanović, a prominent ballet pedagogue, once a member of Sergey Djagiljev's ballet company. However, after two years the practice of providing higher education for ballet dancers was discontinued.

Although there were initiatives to transform the College for Film Acting and Directing into the Academy for Film Arts, given the fact that a number of professors taught both at the College and the Academy, in 1950 the government of FPRY adopted the "Decision to join the College for Film Acting and Directing in Belgrade with the Academy for Theatre Arts in Belgrade".

The joining of the two schools should have, at least in artistic and pedagogical sense, signified an important, qualitative step forward. Yet, in practice, this resulted in overwhelming of the film school by the Academy for Theatre Arts, because students of the College for Film Acting and Directing graduated from the Academy for Theatre Arts with theatre performances as their graduation exam. Film studies reached their last peak, nevertheless an important one, with the coming of guest lecturer Slavko Vorkapić, a great Hollywood master of film editing and film theory. During the 1952/1953 academic year, he held a seminar on film theory for the Academy's students. The seminar focused on expressive tools of cinematic language.

The 1960s brought on a huge reorganisation of the teaching process at the Academy. That was the beginning of expanding teaching disciplines so as to include particular segments of the complex production process in theatre, film, radio and television. This process of continuous change has never stopped. The initiator of the concept was Vjekoslav Afrić, then the Academy's Dean, and former founder and director of the College for Film. The concept entailed four distinct study departments (Acting, Directing, Dramaturgy and Producing) and the teaching of each one encompassed application in the four media of drama arts (theatre, film, radio and television).

As a result, Dramaturgy Department was founded in 1960 as a new department and in addition to already existing Acting and Directing Departments. The Dramaturgy Department focused on all types of creative writing in drama arts, from writing theatre and radio plays, to film and television screenplays, as well as writing criticism and theory. This approach, in which

all types of dramaturgy are equally represented, has been kept until today. The creator of the Dramaturgy Department was Josip Kulundžić who found his ultimate vocation as a professor of Dramaturgy after having a career as a playwright, drama and opera director, professor of directing and acting.

Renewal of film studies brought about important changes in the Directing Department. As early as 1960, a seminar on the basic principles of film directing was organised for the students of directing, whose studies were until then only theatre related. Radoš Novaković held the seminar. After the closure of The Film College, the generation of 1961 was the first generation of film students to have had a complete and systematic teaching of practical and theoretical film and television subjects. It is of importance to note that before (re)introducing teaching of film arts, the Academy acquired basic technical tools for the study of practical disciplines. The credits go to Dean Afrić, who was the initiator of media expansion of the curricula.

The concept of four departments in four media was completed in 1961 by enrolling the first generation of students in the Organization Department, also at the initiative of Dean Afrić. Studies in the Organization Department were meant to educate specialists in organizational, production and affiliated disciplines within the team creating art works in theatre, film, radio and television, as well as in other areas of culture and art. This approach of educating a universal organizer in arts has developed into two directions (film specific and theatre specific), as was the case with studies of directing.

In the 1966/1967 academic year, studies of directing were profiled as studies of theatre directing and film directing. During the next two academic years, two more departments were introduced; Film Camera (1970/1971) and Film Editing (1971/1972).

As the Academy was expanding its scope of studies, a need arose to change its name that encompassed theatre arts only. On the 22nd December 1962, a new Law on Higher Education of the People's Republic of Serbia was published, and in its Acts, Academy's new name was made official: the Academy for Theatre, Film, Radio and Television. This cumbersome name signified the Academy's new orientation and, in a way, showed a commitment to developing all core disciplines with equal perseverance.

As early as in 1958, immediately after the Music Academy, Fine Arts Academy, Applied Arts Academy and Theatre Arts Academy united into Arts Academy, an initiative was started to build a unique complex of buildings, a sort of a small arts town, that would house all four academies, the Rectorate and accompanying facilities (library, restaurant, theatre, film studio, concert hall, galleries, etc.) Eventually, in 1966 it was decided to start the construction of future Arts Academy at the site of today's Faculty of Dramatic Arts, in New Belgrade. The site was formerly an airport and it spanned on 11 hectares of land.

The construction work started on October 4th 1968, and important developments happened during the 1973/1974 academic year. In November 1974 Academy for Theatre Arts was moved into a new building at 20 Ho Chi Minh's Street, today Boulevard of Arts. Also, in 1973, pursuant to amendments to the Law on higher education, Arts Academy as an association of four academies

became today's University of Arts, and the academies themselves became Faculties within this specific university. So the Academy for Theatre Arts was renamed into The Faculty of Dramatic Arts.

Though the new building was a significant architectural achievement offering much better conditions and facilities, it was not finished. For this reason, during the following decades Faculty's management would strive to have the building finished, so that it becomes suitable for its main purposes: studying and realization of art projects.

When the Faculty moved in, cinema and theatre halls were only half finished. As such, they appeared as monumental concrete ruins and were unusable for performances, except for an occasional avant-garde production that counted on desolate ambiance of a desert or a ruin, as was the case with "The Ik" by Peter Brook, performed at 1976 BITEF.

Faculty's cinema hall was completed in 1979 and the following year a special program of FEST (Belgrade Film Festival) was held there. A professional symposium "Film in the World 1979" was held and most notable films of 1979 FEST were also shown. Many renowned international guests – Bernardo Bertolucci, among others – addressed the audience of students and scholars. Since then, this has become a continuous practice.

Theatre hall was completed in 1988. Though the Faculty provided as much financial resources as it could, it was not enough and Belgrade City Council, Novi Beograd municipality, several corporations and banks contributed to its completion.

After cinema and theatre halls, the next big investment project of the Faculty was film and television studio. The grand opening was on 11th December 1998, marking the 50th anniversary of the Faculty. Majority of the technical equipment for the studios was a donation of the government of Japan, subject to an Agreement signed in 2003. The Agreement was fully completed in 2005, when all of the technical equipment was delivered.

The very first Master Studies programme at the Faculty was organized in 1971/1972 academic year, and the first doctoral thesis was defended in 1972 – the candidate was Josip Lešić, and his thesis was "Theatre life in Sarajevo from 1878 until 1918". In 1988, the Faculty initiated an important step in developing its organized scientific work by establishing The Institute for Theatre, Film, Radio and Television as a separate research body. In this way, the Faculty has become a part of the academic scientific research system overseen by the Ministry of Sciences. The Institute prepares and realizes research projects in the fields of theatre, film, media and culture. The research work on these projects resulted in numerous published papers as well as in organizing international conferences, symposia and round tables. Research papers presented during these events have been published in collections of conference proceedings.

Apart from publishing scientific and professional monographs, dissertations, text books, dramas by professors and associates, translated literature etc, the Faculty and its Institute initiated an important publication: Anthology of Essays by Faculty of Dramatic Arts. The first editor of the Anthology of Essays and its founder was Petar Marjanović, PhD, and since 1997 the

Anthologies have been published regularly either annually or bi-annually. So far, 24 Anthologies have been published.

The Faculty of Dramatic Arts is a respected member of CILECT (International Association of Film and Television Schools) and under the auspices of this respected international organization and The Council of Europe, the Faculty established European Summer Film School in 1989 for students of film directing across Europe. The director of the first summer school was its initiator professor Radomir Šaranović, while Colin Young, CILECT's president and envoy of the Secretary General of the Council of Europe, awarded Certificates of Attendance to the students of the first summer school. The school had to close during the war years in former Yugoslavia, however its work was resumed in 2008. Among many prominent European artists and film directors who were directors of the school were: Istvan Szabo, 1989, Kshishtof Zanussi, 1990, and Dušan Makavejev, 1991.

During its sixty-five years, the Faculty has constantly developed the scope and content of its curricula, artistic and scientific work, and the number of its departments. Starting with just two departments, today's Faculty has nine undergraduate art departments: Acting, Theatre and Radio Directing, Dramaturgy, Management and Production in Theatre, Radio and Culture, Film and Television Directing, Film and Television Camera, Film and Television Editing, Film and Television Production, Sound Recording and Design, as well as scientific and artistic master and doctoral programmes.

Over the last ten years, the Faculty has been very active in reforming its teaching and study programmes with regard to implementing the requirements of the Bologna Declaration university reform process. The Republic of Serbia signed the Bologna Agreement in 2003 and thus obliged itself to reform its higher education and harmonize it with the requirements of the Bologna Agreement. Preparations for the reform started in the 2005/2006 academic year. In 2007, the first generation of students under the new programme was enrolled, and in 2008 accreditation of study programmes and the Faculty itself began.

The reform brought about much confusion as it was clear that the requirements of the Bologna Agreement were more aligned with sciences and that many peculiarities of arts education were not foreseen by the Bologna Agreement. After all, many art schools in Western Europe either did not accept the Bologna Agreement, or they did so only partially.

The reform resulted in changed structure of the study programmes and introduction of new forms of studying. In addition to four year undergraduate studies, postgraduate scientific master and doctoral studies were introduced instead of classic master studies. Also, the process of obtaining a doctoral diploma now includes a three-year-study programme, instead of just working on and defending a doctoral thesis. A completely new form of doctoral programme was also introduced, doctoral art studies. Furthermore, specialist academic studies in Advertising and Media were introduced as a result of job market needs in the light of media sphere liberalization.

The Faculty currently offers nine undergraduate study programmes, ten master programmes, one programme of specialist academic studies, two

programmes of scientific doctoral studies and one programme of artistic doctoral studies. The process of accrediting all of the study programmes and the Faculty as a whole was completed in 2010 and in 2007 the Faculty was licensed to do scientific-research work.

Apart from having educational function, the Bologna standards also require universities to engage in activities of social responsibility. In this respect, the Faculty has realized several art projects: campaign for inclusion of blind and special needs children, campaign against violence in sport, campaign against human trafficking (partners with MTV), ecological awareness campaign, and alike.

The Faculty's openness and involvement in European and world trends is best illustrated with a number of similar profile institutions with which the Faculty has cooperated: Film Academy (FAMU) in Prague, Max Reinhardt Seminar in Wien, Russian State Institute of Cinematography (VGIK) in Moscow, The Russian University of Theatre Arts (GITIS) in Moscow, St-Petersburg State Theatre Arts Academy (formerly LGITMIK), Civica Scuola di Teatro Paolo Grassi in Milan, Bristol University (UK), National Film and Television School (UK), and many others.

Students' works are part of domestic and international film and theatre festivals and often receive awards and prizes. Belgrade Feature Documentary Film Festival, film festivals in Munich, Cannes, Berlin, Karlovy Vary, Wiesbaden, Oberhausen, Montreal are but a few film festivals at which FDA students have won awards and prizes. Students also take part in international student theatre festivals such as those in Sinai, Thessaloniki, Bucharest, Valencia, Besancon, Brno, Poznan, gathering of Mediterranean theatre schools "Olive", "Skomrahi" festival in Skopje... It is impossible to list them all. Apart from taking part in student festivals, FDA's student films and projects have often appeared in professional competitions at important national, regional, and European festivals where they received important special awards and even first places.

The Faculty is very active internationally. Starting in the 2004/2005 academic year, a Festival of International Student Theatre (FIST) is organized each year with the aim of building connections and exchanging experiences between the Faculty and other international drama schools.

Being a part of the University of Arts, Faculty of Dramatic Arts is actively involved in several international projects TEMPUS and ERASMUS among whose partner members are several European universities.

Throughout its existence, The Faculty of Dramatic Arts has been the place where standards in drama arts have been formed, a school which gave most prominent artists and which has, undoubtedly, contributed enormously to the high level of Yugoslav, i.e. Serbian, theatre, film, radio and television. Its professors are among most significant artists in drama arts, and its former students have become leading artists in many important institutions of culture and art. Furthermore, The Faculty of Dramatic Arts has been a role model for almost all recently founded high schools of drama arts in the region, and the Faculty's professors contributed a great deal in establishing these new schools. For its 50th anniversary, and in recognition of its achieve-

FROM ACTING SCHOOL TO FACULTY

---

ments, the Faculty was awarded “Vukova nagrada”, the most prestigious acknowledgement in culture. Today, when there are so many other schools, the Faculty still shines with magnetic allure. More students apply to study at The Faculty of Dramatic Arts than at all other similar schools in Serbia.

The past years have never been easy, and often they were complex and challenging. Despite that, the Faculty has been developing and growing in its breadth. Though multifaceted, the Faculty’s structure has enough elasticity to adapt to new circumstances. At the same time, it has remained compact and able to keep proven values. We believe that by following our principles, so diligently developed over the years, the Faculty will be successful in keeping its high standards despite unfavourable circumstances, thus fulfilling its noble artistic mission.

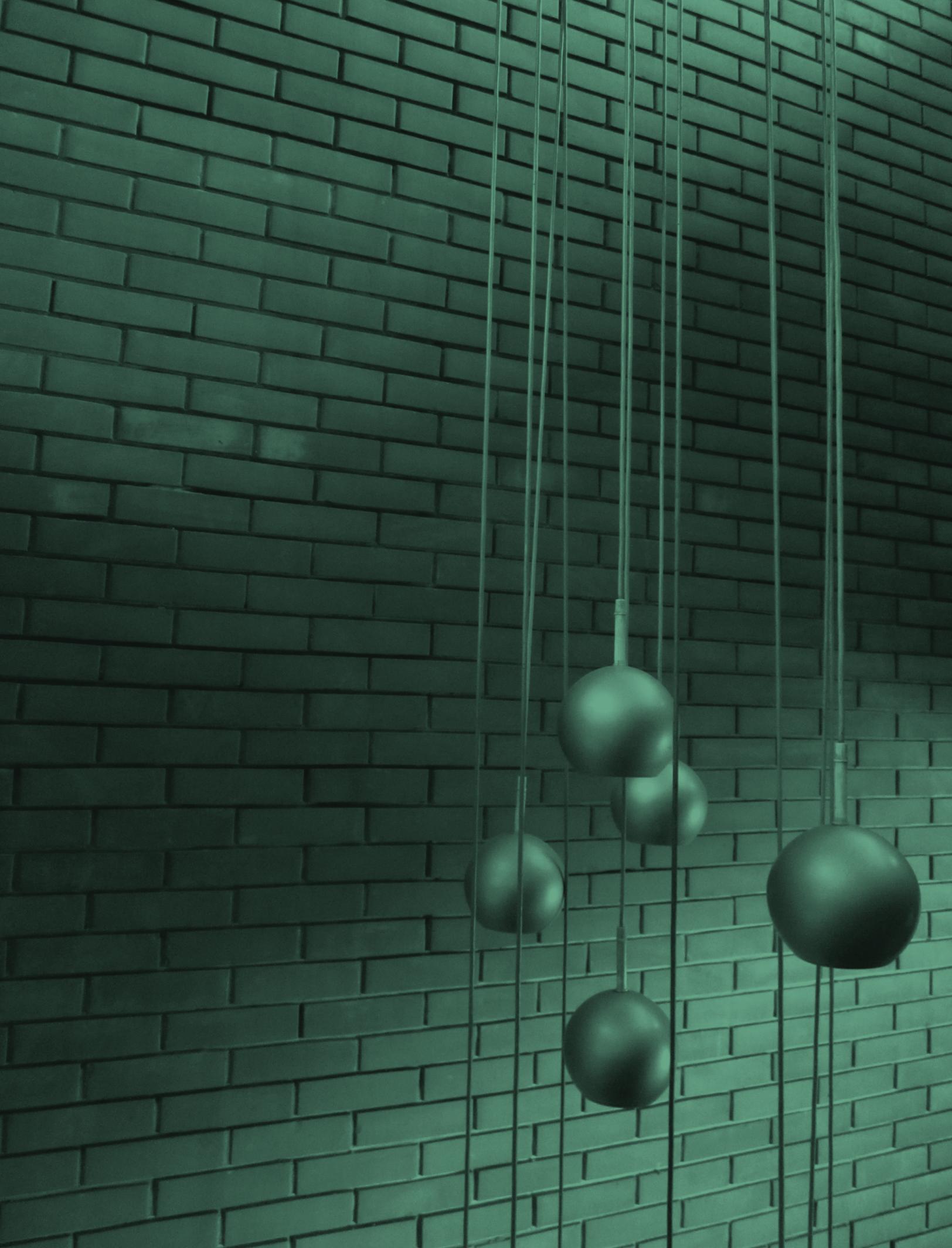

КАТЕДРА ЗА ГЛУМУ

ACTING DEPARTMENT

Катедра за глуму

Позоришна академија основана је 11. децембра 1948. године указом који су потписали савезни министар за просвету и културу Родољуб Чолаковић и Јосип Броз Тито, као заједничка југословенска школа, за разлику од већ постојеће љубљанске академије и загребачке академије, која је била у плану. Јуна 1949. године полажу први пријемни испит три класе Глуме, које су водили професори: Мата Милошевић, Јозо Лауренчић и Бојан Ступица. Маја 1951. године на сцени Београдског драмског позоришта изведене су прве јавне представе студената треће године глуме у класи Мате Милошевића, а маја 1952. године иста класа је дипломирала представом *Последњи* по тексту Максима Горког и избором класичних дијалога.

У првом периоду професори Глуме су, осим поменутих, били и Јожа Рудић, Виктор Старчић, Томислав Танхофер, Јосип Кулунџић, Нада Ризнић и Раша Плаовић. Професори стручних уметничких предмета били су Обрад Недовић, Карло Булић, Константин Егер, Љерка Пејчић, Тамара Полонска, др Бранивој Ђорђевић, као и њихови асистенти Нада Грбић и Дивна Ђоковић. Први асистенти за предмет *Глума* били су: Мирослав

Прва генерација дипломираних студената глуме, класа проф. Мате Милошевића, асистенти Мирослав Беловић и Соја Јовановић

Беловић, Соја Јовановић, Зоран Ристановић, Љубомир Богдановић, Владо Јаблан, Богдан Јерковић, Бранко Плеша, Стево Жигон и Дара Вукотић Плаовић. О успешном почетку рада Катедре или Глумачког одсека, како је тада називана, сликовито сведоче речи Мате Милошевића: „Велики број кандидата који се јавио на први пријемни испит на Глумачки одсек Академије омогућио је веома добар избор студената. У почетку, студенти су били подељени у три класе, но убрзо су, због одласка једног наставника, образоване две класе, свака са по двадесетак студената, што је за практичну наставу Глуме био сувише велики број. Захваљујући залагању наставника и асистената, као и одушевљењу првих студената, рад у класи се одвијао нормално и ускоро је показао задовољавајуће резултате.”

Убрзо је на одсеку ангажована нова генерација асистената, који су у следећем периоду прерасли у врсне професоре *Глуме*, који су у наредним годинама представљали главну педагошку и креативну снагу Катедре за глуму: Миња Дедић, Огњенка Милићевић, Миленко Маричић и Предраг Бајчетић. Краће време *Глуму* су предавали Љиљана Крстић и Јован Путник. Почетком шездесетих, као асистенти на одсеку су ангажовани: Иренеј Ђенан, Душан Михаиловић, Властимир Радовановић, Никола Веселиновић, Миодраг Радовановић, Олга Савић, Александар Ђорђевић, Љубомир Драшкић и Арсеније Јовановић. Од 1967. до 1971. године уведена је још једна додатна класа *Глуме* коју су чинили студенти албанске националности, коју води Славољуб Стефановић Раваси, са сарадницима Истрефом Беголијем и Мухаремом Ђеном.

Од краја шездесетих година до данас у извођењу наставе на одсеку, групи, Катедри за глуму ангажована је плејада сјајних професора стручних уметничких предмета, међу којима су Драгослав Јанковић Макс,

Час глуме
проф. Јоже Рудића

мр Љиљана Грујић Еренрајх, др Љиљана Мркић Поповић, Јованка Бје-гојевић, Милован Гађански, Ен Денис Јанковић, мр Радован Кнежевић, Софија Барац, Ферид Карајица, Лејла Манџука, др Марина Марковић, др Драган Попов, као и у скорије време ангажовани наставници: Бранка Пујић, др Александар Тасковић, Теодора Станковић, Дијана Маројевић и Марија Миленковић.

У настави *Глуме* уз раније ангажованог професора Арсенија Јовановића, свој педагошки печат дала је нова генерација професора: др Владимир Јевтовић, мр Гордана Марић, Бранислав Мићуновић, Биљана Машић Алексић, Анита Манчић и Драган Петровић, онедавно Југ Радивојевић и Срђан Ј. Карановић, као и најмлађа генерација асистената и сарадника, међу којима су, или су били: Варја Ђукић, Павле Лазић, Душан Петровић, Давид Путник, Жанко Томић, Ирена Мичијевић и Мила Манојловић.

Као асистенти и сарадници на реализацији наставе из стручно-уметничких предмета били су ангажовани и својим активностима допринели су: Биљана Словић, Александар Милетић, Слободан Бештић и др Владан Вукашиновић. Краће време *Глуму* су предавали Милош Лазин у звању доцента и сарадници Боро Стјепановић, Горица Поповић, Мирјана Карановић и Радмила Војводић.

Генерације глумаца из свих крајева бивше Југославије студирале су на нашој школи и по завршетку студија биле су међу водећим професионалцима у позориштима, некада Југославије и Србије данас. Многе награде на фестивалима којима су награђени актуелни или бивши студенти, као и успешно учествовање на многим сусретима позоришних школа, уверавају да је ниво наставе на Катедри за глуму веома висок, критеријуми су високо селективни, што студијама уметности глуме даје пун креативни смисао.

Катедра за глуму значајна је за све данашње академије на простору југоисточне Европе. Као професори *Глуме* и других стручно-уметничких предмета на академијама у Новом Саду, Приштини, Скопљу, Цетињу, Сарајеву и Бањалуци углавном предају наставници који су дипломирали глуму или позоришну режију на Факултету драмских уметности.

Катедра за глуму је 1974. године увела Награду „Мата Милошевић”, која се додељује студенту који је показао најбоље резултате из главног предмета *Глума*. Другу награду, „Др Бранивоје Ђорђевић”, названу према професору *Дикције* и изузетном познаваоцу језика, Катедра за глуму додељује од 1991. године и то студенту који је током студија постигао изузетне резултате управо из предмета *Дикција*.

Студије глуме на Факултету драмских уметности у Београду одвијају се кроз два студијска програма: четворогодишње основне академске студије и једногодишње мастер академске студије.

Током основних академских студија *Глуме* студенти прате наставу из главног уметничког предмета *Глума*; стручно-уметничких предмета: *Дикција*, *Техника гласа*, *Сценски покрет*, *Сценске истре*, *Сценске борбе* и *Сценска акробашика*, као и из теоријско-уметничких и друштвено-хуманистичких предмета, чији су програми усклађени, уско повезани и прожимају се са програмом главног предмета.

Мата Милошевић

Бранивој Ђорђевић

Природа уметничког школовања, а посебно школовања глумаца, тече у извесном смислу инверзним током у односу на школовање у научним и друштвено-хуманистичким областима. Основа, без које је студирање Глуме незамисливо јесте откривање и освешћивање личних уметничких могућности и средстава глумачког израза, са којима студент уопште започиње рад на себи. То је област којом се баве стручно-уметнички предмети у оквиру којих се унапређују „инструменти“ будућег глумца – тело, покрет, говор, глас. Она је обимна и деликатна, захтева посвећивање свакој појединачној глумачкој личности студената, њиховом таленту и могућностима, па самим тим захтева већи простор у њиховом образовању. Тек по освешћивању и овладавању собом као глумцем и својим вештинама у тој области, студент-глумац може да пореди, прихвата и сагледава позоришну и драмску уметност и са других аспеката.

СТИЦАЊЕ ТЕОРИЈСКОГ ЗНАЊА И ПРАКТИЧАН РАД ТОКОМ ПРВЕ И ДРУГЕ ГОДИНЕ студија омогућавају студенту да се прилагоди групном раду и оствари добру комуникацију са свим чиниоцима стваралачког процеса, да игра и дела на сцени ослобођено и истинито, упозна и користи основне елементе глуме (радња, сукоб, однос), стекне висок степен самосталности у разумевању и обради текста, подтекста и фабуле, стекне сценско самоосећање, ствара ликове (упознавши се са методама стварања лика кроз историју позоришта и теорију глуме – Станиславски, Брехт, Гротовски, Стразберг, М. Чехов...), тражећи и налазећи разноврстан и снажан глумачки израз.

На трећој години, увођењем у теорију жанра као елемента глуме – постанак и историјски развој одабраног жанра, првобитна правила и конвенције, опис жанра – студенту се омогућава да, поред теоријског знања о различитим жанровима и упознавања практичних метода за његово глумачко и сценско остваривање, провери и које мањкавости својих глумачких средстава мора да отклони и оцени које вредности свога дара може да користи. Тиме стиче способност да с лакоћом усклади већ познате елементе глуме са захтевима и особеностима жанра, контролише и користи глас, покрет и говор у односу на потребе лика и захтеве жанра. Савлађујући током студија, кроз теоријска предавања, практичне сценске вежбе, континуиране тренинге основне елементе глумачке игре, уз потпуно усавршавање глумачке технике и овладавање сопственим изражајним средствима (глас, говор, покрет) кроз практичну наставу на сродним предметима као што су *Техника гласа*, *Дикција*, *Сценски покрет* и *Сценске игре*, студент креира и потпуно профилише лични глумачки стил.

С обзиром на то да је овладао знањима и вештинама, од студента се очекује да, током завршних година школовања, у припремању и реализацији повереног задатка, свесно прилагођава изражајна средства у односу на изабрани медиј (позориште, филм, радио и ТВ) или разноврсне сценско-музичке наступе у медијима, користи знање и технику на креативан начин и остварује уметнички релевантну интерпретацију.

Услов за упис на прву годину основних академских студија Глуме је завршена средња школа, положен испит за проверу склоности и способности, као и друге одредбе усклађене са Законом о високом школству и

Статутом ФДУ. У случају да кандидат нема завршено средње образовање, полаже и допунски испит према Програму образовања за средње школе друштвено-језичког смера, што је дефинисано Статутом ФДУ.

Пријемни испити или испит провере склоности и способности полаже се пред комисијом студијског програма Глуме, одвија се у неколико кругова и укључује: усмене испите у првом и другом кругу, писмени испит, различите тестове за проверу склоности и способности под супервизијом професора, проверу психофизичких способности кандидата, склоности и особина личности које су неопходне за бављење уметничким радом из области драмских и аудио-визуелних уметности на Факултету драмских уметности. По завршеним основним академским студијама добија се звање *дипломирани драмски и аудио-визуелни уметник из области глуме*.

Предвиђено трајање мастер академских студија Глуме на Факултету драмских уметности је једна година. Током ових студија, студенти прате наставу из главног уметничког предмета – *Глума*; обавезних стручно-уметничких предмета, чији су програми усклађени и повезани са програмом главног предмета – *Дикција, Техника гласа, Сценски покрет и Сценске игре*, као и обавезним и изборним предметима из категорија теоријских и друштвено-хуманистичких предмета. Мастер програм Глуме осмишљен је тако да након што су студенти на основним студијама стекли активно знање и способност коришћења глумачких средстава и вештина у односу на елементе глуме, профилишу сопствени глумачки израз кроз усавршавање глумачке технике и изражајних средстава које сматрају најизразитијим карактеристикама свог дара.

Услови за упис на мастер академске студије су завршене основне академске студије Глуме, односно основне академске студије из области уметности, остварено 240 ЕСПБ и положен пријемни испит пред комисијом,

Огњенка Милићевић

Настава сценског покрета

коју чине наставници који предају на студијском програму Глума. Основни услови конкурса за упис на мастер академске студије усаглашени су са Законом о високом школству, Статутом УУ и Статутом ФДУ.

Будући да кроз основне академске студије глуме студент изучава глумачку игру, са свим њеним елементима у врло широком обиму, мастер академске студије тај широки простор фокусирају на поједине области, које студент бира за предмет дубље изучавања, у складу са својим могућностима и глумачким афинитетима.

Овладавајући знањима и вештинама током основних академских студија, студент стиче широк и добро постављен темељ за даље усавршавање. Циљ мастер академских студија је да тај темељ буде унапређен у извор активног знања и способности коришћења глумачких средстава и вештина, усавршавање глумачке технике и изражајних средстава, прилагодљивост у односу на изабрани медиј и разноврсне сценске и друге презентације, профилисање сопственог глумачког бића и израза, кроз развијање стваралачког и критичког мишљења и формирање начела заједничког стварања и професионалне етике.

По завршеним мастер академским студијама Глуме, студент добија звање *мастер драмски и аудио-визуелни уметник из области глуме* и има могућност да настави студије на специјалистичким и докторским студијама.

Студијски програми Глуме почивају на вишедеценијској педагошкој традицији у области студија глуме – Глумачка школа, Академија, Факултет, као и на перманентној усклађености са програмима најбољих руских и британских високообразовних институција у пољу уметности. Актуелни програми основних и мастер академских студија Глуме усклађени су са савременим светским токовима и стањем струке, науке и уметности у одговарајућем образовно-научном, односно уметничко-образовном пољу и упоредиви су са сличним програмима на иностраним високошколским установама, а посебно оним из европског образовног простора. Програми негују практичне, стручне вештине, које доприносе развоју комуникационих и глумачких средстава: глас, покрет, говор; проучавају теорију и историју глуме и позоришта кроз време; изучавају глумачке системе и поетике теоретичара и практичара позоришне и филмске уметности. У програм је уткано класично теоријско и практично образовање, које тече од Станиславског, Мејерхољда, Вахтангова, преко Брехта и Гротовског, до Михаила Чехова, Лија Стразберга, Питера Брука и других савремених позоришних и филмских стваралаца. Рад са студентима подразумева и критички однос према изучаваним системима и поетикама, као и индивидуалан допринос педагога глуме од формирања Катедре (1948. године) до данашњих дана.

Наставу на студијским програмима основних и мастер студија Глуме изводе: редовни професори др Владимир Јевтовић (1975–2013), др Љиљана Мркић Поповић (од 1973), мр Гордана Марић (од 1982), мр Радован Кнежевић, др Марина Марковић (од 1984), Биљана Алексић (од 1988), Драган Петровић (од 2001), Ферид Карајица (од 1981), др Драган Попов (од 1980) и др Александар Тасковић (од 1997); ванредни професор Бранка

Пујић (од 1996); доценти Југ Радивојевић (од 2004), Срђан Ј. Карановић (од 2003), Дијана Маројевић Диклић (од 1998), Марија Миленковић (од 2002) и Теодора Анастасија Станковић (од 1998); асистент Мила Манојловић (од 2010); самостални уметнички сарадник Александар Милетић; уметнички сарадник Павле Лазић (од 1996) и стручни сарадници Владимир Бараћ (од 2006) и Анка Гаћеша (од 2011).

Acting Department

Generations of actors from all parts of former Yugoslavia studied acting in our school and were among leading professionals in prominent theatres across Yugoslavia and Serbia. Many festival awards given to our present or former students, as well as taking part in international meetings of acting schools, confirm our belief that the level of teaching at the Acting Department is of the highest quality. It is characterized by a very selective criteria, thus giving the art of acting full creative meaning. It can be claimed that on the territory of former Yugoslavia there is not a single renowned drama artists who was not the student of Faculty of Dramatic Arts. Even today, Acting Department is of great importance to academies across South East Europe. Professors of acting and other art subjects in academies in Novi Sad, Priština, Skopje, Cetinje, Sarajevo and Banja Luka are by far and large graduates of the Acting Department or Theatre Directing department at the Faculty of Dramatic Arts in Belgrade.

An important feature of arts education, and especially education of actors, is that it flows in the direction opposite to the one characteristic of

education in natural and social sciences and humanities. The basis, without which it is not possible to study acting, is awakening and discovering the personal artistic abilities of future professional actors and actresses and the ways of expressing themselves artistically. With this aim students begin their studies. Only when they become aware of themselves as actors, and when they acquire adequate skills, student-actors can compare, accept and contemplate theatre and drama arts from different perspectives. It is in the actor's nature to do this empirically, through one's self. Otherwise, the only tool an actor has would not just be him/herself.

Students' own personal styles are created and profiled by way of theoretical lectures, practical stage tasks, continuous training, studying of elements of play and constant perfecting of acting technique. Students master their expressive tools (voice, speech, movement) through practical subjects such as *Voice Technique*, *Diction*, *Stage Movement*, *Stage Play*. In this way, students themselves create and profile their personal acting style.

The Acting Department at the Faculty of Dramatic Arts offers two study programmes: a four-year undergraduate academic studies programme and a one year master academic studies programme.

During undergraduate studies, students acquire skills and knowledge necessary to be independent as actors. They become capable of using and

applying these skills as independent actors and vary them depending on the task and/or media. Master studies programme gives actors an opportunity to better understand their own acting peculiarities and to profile their talent further, with regard to acting tools which characterize their talent. While acting and all of its elements are studied as general disciplines, master studies focus this vast subject on particular areas that students choose to study in depth and within his/her affinities and abilities.

Study programmes are contemporary and up to date. The Department follows the latest developments in acting, both practically and scientifically. By their nature the Acting Department's study programmes are comparable to similar international programmes, especially within European tradition.

The essence of the programme has a sixty-five year pedagogical tradition in acting studies (Acting School, The Academy, Faculty of Dramatic Arts). It is constantly being balanced with the programmes of the best Russian and British art schools. The programme focuses on practical acting skills which help develop communication skills and acting tools: voice, movement, speech; it includes the theory and history of acting and theatre, studying of different acting systems and poetics of theoreticians and practitioners in theatre and film. The programme encompasses classical theoretical education starting from Stanislavsky, Meyerhold, Vakhtangov, and continuing on to Brecht and Grotowski, Michael Chekhov, Lee Strasberg, Peter Brook and other contemporary theatre and film artists. The studied techniques and systems are approached critically and supplemented by the work of the Department's professors.

КАТЕДРА ЗА ПОЗОРИШНУ
И РАДИО РЕЖИЈУ

---

*THEATRE AND RADIO
DIRECTING DEPARTMENT*

Катедра за позоришну и радио режију

Када је школске 1948/1949. године основана београдска Позоришна академија, постојали су само одсеци за глуму и режију. На њима су као први професори били окупљени ствараоци чија имена и данас изговарамо са страхопоштовањем. То су биле личности које су представљале сам врх наших тадашњих знања и умења из области позоришне уметности. Иако су најчешће били без формалног, академског позоришног образовања, јер оно раније код нас није ни постојало, они су са собом носили огромно уметничко искуство, широко лично образовање, неоспорни уметнички ауторитет и харизматични персоналитет. Такође се мора признати да су се међу овим врхунским професорима налазиле личности различитих животних и идејних педигреа и различитих естетских опредељења. То међутим није спречавало да се настава изводи у некој врсти коегзистенције различитости, уз проналажење заједничких константи, што је карактерисало и цео каснији развој Академије, односно Факултета драмских уметности.

Оно што је обједињавало све нијансе приступа позоришној педагогији била је усмереност на освешћен приступ структури уметничког позоришног дела и процеса његовог стварања, односно токовима анализе и синтезе практичног уметничког чина. Разумевање структуре и њена освешћена примена постали су камен темељац београдске школе позоришне режије. Овакво одређење може се применити пре свега на њене зачетнике, професоре др Хуга Клајна и Јосипа Кулунџића.

Иако је после прикључења Високе филмске школе Позоришној академији постојала претпоставка да ће филмска настава наћи своје место уз већ конституисане позоришне предмете, то се није догодило. Режија, као главни или матични предмет, ипак је обухватала, у почетку претежно, а затим и искључиво, позоришну димензију. Континуирана настава филмских предмета обновљена је 1961. године. Тада је створен систем у коме је настава режије била усмерена на сва четири медија – позориште, филм, радио и телевизију, с тим што се после друге године вршило усмеравање на позоришни или на филмско-телевизијски смер.

Оваква организација наставе задржана је до 1967. године, када долази до потпуног раздвајања студијских група и катедри, тако да од тада функционише Катедра за позоришну и радио режију, са наставном оријентацијом која је, уз извесне модификације и осавремењивања, задржана и до данас.

Настава *Позоришне режије*, као главног предмета, распоређена је у неколико оквирних целина, које одговарају свакој години студија.

Прва година студија подразумева савладавање основних елемената режије и позоришног чина, заснованог на структури радње и сукоба, и на

Хуго Клајн

интеракцији свих чинилаца. Ови феномени се испитују у оквиру малих сценских целина, уз базичне сценске захтеве. На другој години акценат се ставља на редитељску анализу драмског текста и на студију сценског лика, у оквиру реалистичке фактуре. Трећа година посвећена је обликовању жанра и стила, на узорку једночинке или једнога чина веће драмске целине, док се у четвртој години синтетишу сва претходна искуства кроз проучавање проблема редитељске композиције кроз структуру целовечерње представе.

На студијама мастер нивоа предвиђено је усмеравање наставе ка специфичним жанровским обликовањима, или облицима позоришта, односно ка радијској креацији (инсценација класике, музичко позориште, позориште покрета, луткарско позориште, радио режија, режија звука и друго). Испитне представе студената позоришне режије изводе се на Факултету драмских уметности, на Сцени „Мата Милошевић”, али и у многим професионалним позориштима у Београду и Србији, као и ван Србије, а понекад и у другим, ванинституционалним и алтернативним просторима.

Приликом оснивања Позоришне академије, први професори режије били су др Хуго Клајн (до 1970. године) и Бојан Ступица, који је у настави провео само око годину дана. Следећу класу режије преузео је Јосип Кулунџић (предавао је режију до 1957. године), који је касније предавао глуму, а затим је основао, конципирао и до 1968. године изводио наставу драматургије. Овим доајенима уметничког образовања, после фузије са Високом филмском школом 1952. године, придружиће се Вјекослав Афрић, који је био ангажован у настави до 1973. године.

Свест о структури и систему интеракције била је линија водиља, која се преносила и на другу генерацију наставника *Позоришне режије*: Мирослава

Мата Милошевић и
Мирослав Беловић

Беловића, који је од 1948. до 1956. године предавао глуму, а од 1970. до 1983. године позоришну режију; Борјану Продановић (1961–1994); Димитрија Ђурковића (1969–1991) и Дејана Мијача (1974–1998). Као наставник позоришне режије своју стваралачку каријеру завршио је Љубомир Драшкић (1996–2002), а предмет *Позоришна режија* предавао је и Никола Јевтић (1980–2013).

Уз наведене наставнике, асистенти на предмету *Позоришна режија* били су и Вида Огњеновић (1975–1979), Јагош Марковић (1994–2002), Стеван Бодрожа (2003–2011) и Ана Ђорђевић (од 2011).

Наставу *Основа позоришне режије*, као нематичног предмета на групама за Драматургију и Организацију, у почетку је водио др Хуго Клајн (1949–1970), а затим Сергије Харашић (1960–2000). Касније наставу из овог предмета за студенте катедара за Глуму, Драматургију, Менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе и Снимање и дизајн звука, преузимају Светозар Рапајић (2000–2009) и Славенко Салетовић (2009–2012). Наставу *Основа позоришне режије* на студијским групама за Глуму, Драматургију, Менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе, Снимање и дизајн звука данас води доцент Даријан Михајловић.

Радио режија као предмет уведена је 1964. године и убрзо је постала други матични предмет на Катедри. Наставу је водила Мира Траиловић (до 1976. године), затим Дарко Татић (1976–2001), а од 1999. године и редовни професор Бранислава Стефановић.

Сценографија, као један од најважнијих предмета у наставном програму позоришне и радио режије, предавао је до 1972. године професор Миленко Шербан, након кога наставу сценографије преузима Живорад Кукић (1972–1977). Редовни професор Миодраг Табачки од 1978. године држи наставу из предмета *Сценографија и костимографија*.

Данас *Позоришну режију*, као главни предмет Катедре за позоришну и радио режију, на основним, мастер и докторским уметничким студијама предају: професор емеритус Светозар Рапајић (од 1971), редовни професори Славенко Салетовић, актуелни шеф Катедре (од 1974), Егон Савин (од 1979), Ивана Вујић (од 1990), Алиса Стојановић (од 1994) и Душан Петровић (од 1994); доцент Даријан Михајловић (од 2001) и асистент Филип Гринвалд (од 2010).

Редовни професор Ивана Вујић предаје *Поетшину позоришне режије* на мастер студијама, а професор емеритус Светозар Рапајић води предмет *Режија музичкој позоришну* на мастер студијама; *Позоришну режију* на докторским уметничким студијама и *Теорију режије* на докторским научним студијама.

Катедра за позоришну и радио режију додељује годишњу Награду „Др Хуго Клајн“ за студента са највишим просеком оцена из свих предмета на другој години студија и најбољом оценом на трећој години из главног предмета, *Позоришна режија*.

У жељи да унапреди укупан рад и отвори простор за уметничке експерименте, Катедра за позоришну и радио режију иницирала је оснивање две лабораторије:

- *Лабораторије доживљаја звука – СОБА 64* (основана 2010. године), која се као истраживачка јединица Факултета бави осмишљавањем, планирањем и реализацијом уметничко-истраживачких пројеката из области радиофоније и уметности звука и

- *Студио – лабораторија извођачких уметности* (основана 2011. године), чија је основна функција уметничко-истраживачки рад и стваралаштво у области драмских, односно извођачких уметности, посебно перформанса.

Катедра за позоришну и радио режију организује наставу на основним и мастер академским студијама и учествује у реализацији докторских уметничких студија у области драмских и аудио-визуелних уметности.

Сви кандидати који конкуришу за упис на основне академске студије Позоришне и радио режије полажу испит за проверу склоности и способности, као неопходан услов за упис. Овај испит садржи: проверу талента, то јест неопходних знања из области матичних и сродних предмета; проверу психичких и физичких способности, склоности и особина личности неопходних за бављење уметничким радом, односно одређеним занимањем из области драмских уметности. Провера се врши кроз практичне задатаке, усмене испите, писмене радове, тестове и интервјуе.

Током четворогодишњих основних академских студија Позоришне и радио режије наставу чине:

- два обавезна главна предмета: *Позоришна режија* и *Радио режија*;
- предмети из уже уметничке области: *Сценографија* и *костимографија* и *Дизајн звука у позоришну*;

- предмети везани за област глумачких вештина: *Сценски говор, Сценски покрет, Сценски плес, Основе сценских борби*;
- предмети из области драматургије: *Драматургија и Позоришни жанрови*;
- предмети везани за област уметности филма и телевизије: *Основи филмске режије, Основи телевизијске режије и Интерактивне комуникације*;
- предмет из области продукције: *Позоришна продукција*;
- теоријски предмети: *Историја светског позоришта и драме, Историја јужнословенског позоришта и драме, Историја филма*;
- општи теоријски и општеобразовни предмети: *Медији масовних комуникација, Естетика, Историја уметности, Психологија, Примењена музика, Страни језик*.

Настава обавезних и изборних предмета одвија се кроз предавања, вежбе, реализацију практичних задатака, појединачан, групни и колективни практични рад са студентима, реализацију уметничких пројеката, сарадњу са студентима других студијских програма ФДУ и других уметничких факултета, сарадњу са професионалним установама из области позоришта и радија.

Циљ четворогодишњих основних академских студија позоришне и радио режије јесте да студентима омогући савладавање елемената позоришне редитељске структуре, редитељско рашчлањавање драмског текста, рад са глумцима и студије лика, редитељске студије позоришног жанра, редитељску композицију позоришне представе, креативни приступ позоришној представи, рад са сарадницима у грађењу позоришне представе,

историјску и теоријску основу редитељске позоришне креације, процес, технологију и креацију режије звука.

По завршеним основним академским студијама, *дипломирани драмски и аудио-визуелни уметник из области позоришне и радио режије* влада основним практичним и теоријским знањима из области позоришне и радио режије и оспособљен је за уметнички креативни редитељски рад у позоришту и у области режије звука. Он је професионално и креативно оспособљен за режијску поставку позоришних представа као и за професионалну и креативну режију документарних и играних радио драма.

Катедра за позоришну и радио режију организује мастер академске студије Позоришне и радио режије. Кандидати који конкуришу за упис на овај програм полажу пријемни испит, као неопходан услов за упис.

Квалификациони пријемни испит се састоји из прегледа и анализе предатих докумената и практичних радова, након чега комисија кроз интервју врши проверу креативног и уметничког потенцијала кандидата за наставак школовања.

На једногодишњим мастер академским студијама позоришне и радио режије, поред главног предмета, *Позоришна режија*, и израде завршног рада, као и обавезних заједничких предмета (*Савремена естетика*, *Психологија личности и драмске уметности* и *Сценографија и кинематографија*), студенти се избором одређених група предмета опредељују за једну од три опције које им омогућавају профилисање и усмерење ка жељеној области. То су:

Опција А – РЕЖИЈА ДРАМСКОГ ПОЗОРИШТА, која укључује предмете: *Поетика позоришне режије*, *Радио режија* и *Режија музичког позоришта*;

Опција Б – РЕЖИЈА ЗВУКА, која нуди следеће предмете: *Радио режија*, *Основи аудио-технике* и *Савремена радио продукција* и

Опција В – РЕЖИЈА МУЗИЧКОГ ПОЗОРИШТА, у којој студент може да се определи за следеће предмете: *Режија музичког позоришта*, *Основи нотне писма* и *Основи музичких облика*.

Међу изборним предметима за које се студенти могу определити су: *Савремено позориште*, *Методике анализе драме* (опције А, Б, В), *Поетика позоришне режије* (опције Б и В), *Телевизијска режија* (опције Б и В) и *Сценске истре* (опција А).

Циљ мастер академских студија позоришне и радио режије је да студенте оспособе за креативну поставку сложених редитељских позоришних структура (позоришна представа са масовним сценама, велика класична позоришна дела, специфични позоришни жанрови, савремени облици сценског изражавања), савладавање специфичних редитељских проблема везаних за поставку музичког позоришта, увођење у поетику великих редитељских система, редитељску поставку сложених пројеката и истраживачких пројеката из области режије звука.

Студент који је завршио мастер академске студије позоришне и радио режије оспособљен је за редитељско постављање сложених позоришних пројеката и специфичних театарских жанрова, најразноврснијих медијских облика, односно режију и истраживање у области компоновања звучног дела. Завршетком овог програма и одбраном мастер, завршног рада, студент стиче опште и предметно-специфичне способности које су у функцији квалитетног обављања стручне, научне и уметничке делатности.

По завршеним мастер академским студијама Позоришне и радио режије, студент добија звање *мастер драмски и аудио-визуелни уметник из области позоришне и радио режије* и има могућност да настави студије на специјалистичким и докторским студијама.

Програми и кадрови Катедре за позоришну и радио режију допринели су конституисању сродних програма и на другим високим школама у Србији, односно бившој Југославији. Студенти који су завршили студије Позоришне и радио режије на Факултету драмских уметности водећи су уметници у области позоришта, носиоци су најзначајнијих уметничких признања и креатори су културног живота и културне политике у нашој земљи.

Theatre and Radio Directing Department

When Belgrade Theatre Academy was founded, in 1948, it had only two departments, the Acting and Directing Departments. The professors at these two departments were artists and creators whose names even today are pronounced with deepest respect and admiration.

The Department's first study programmes date from 1948 and were made under the influence of most prominent Russian Theatre High schools, based on Stanislavsky's method, and slightly modified to include the methods of western schools, namely French and German. Professor Hugo Klajn created the first systematization of the Department's study programme, and many generations of students have used it as a starting point in studying the art of theatre directing.

The very first professors of *Theatre Directing* were Hugo Klajn (until 1970) and Bojan Stupica whose teaching career lasted for only a year. Josip Kulundžić, who also taught *Acting* and *Dramaturgy* until 1968, took the next generation of students (he taught until 1957). After Belgrade Theatre Academy and High Film School were merged in 1952, Vjekoslav Afrić, who taught until 1973, joined this group of outstanding artists.

Awareness of the structure and system of interaction was a guiding principle passed on to the second generation of *Theatre Directing* professors: Miroslav Belović who taught *Acting* from 1948 to 1956, and *Theatre Directing* from 1970 to 1983; Borjan Prodanović (1961–1994); Dimitrije Đurković (1969–1991) and Dejan Mijač (1974–1998). Ljubomir Draškić (1996–2002) ended his career as a professor of *Theatre Directing* and Nikola Jeftić (1980–2013) also taught *Theatre Directing*.

The syllabus of Theatre Directing Department is divided into several distinctive units, each corresponding to one year of study. During their first year, students are expected to master elements of theatre directing and theatrical act based on the action's structure and confrontation, and the overall interaction. These phenomena are examined within smaller stage units requiring elementary stage conditions. In the second year, focus is on theatre director's analysis of a dramatic text and the study of character within the framework of realism. Third year is dedicated to genre and style on the sample of one-act play or a single act of a longer play. In the fourth year the aim is to synthesize all previous experiences through study of directorial composition for a full play. Master studies programme focuses on specific genres and more complex theatre forms (staging classics, musical theatre, pantomime, puppet theatre, sound directing, radio directing, etc.). Students' final exam directions are performed at the Faculty of Dramatic Arts theatre stage "Mata Milošević", in other theatres in Belgrade, Serbia,

and sometimes even in theatres in other countries in the region, as well as in non-institutional and alternative spaces.

As members of the Department's faculty teaching the core subject *Theatre and Radio Directing*, on undergraduate, master and doctoral studies, are: professor emeritus Svetozar Rapajić (since 1971), and full time professors Slavenko Saletović, also current Department Chair (since 1974), Egon Savin (since 1979), Ivana Vujić (since 1990), Alisa Stojanović (since 1994) and Dušan Petrović (since 1994); associate professor Darijan Mihajlović (since 2001), assistants: Filip Grinvald (since 2010) and Ana Đorđević (since 2011).

Over the years, the Department has been constantly updating and adjusting its programme in terms of its content and methods, and has tried to follow the steps of world theatre through exchange of experiences with international theatre schools. In 1964, as a part of development process, a second core subject *Radio Directing* was introduced and since its introduction it has evolved into contemporary research practice in sound directing. Until 1976, it was Mira Trailović who led this part of the syllabus, and then Darko Tatić (1976–2001), and Branislav Stefanović (since 1999). The introduction of the second core subject led to the change of the name and now the Department's official name is Theatre and Radio Directing Department.

Stage Design, as one of the more important subjects in the syllabus of Theatre and Radio Directing Department, was taught by Milenko Šerban until 1972, and Živorad Kukić (1972–1977) after him. The full-time professor, Miodrag Tabački, started teaching *Stage and Costume Design* in 1978.

Aiming to improve its work and open itself for art experiments, the Department initiated the establishment of two laboratories: *Laboratory for the Experience of Sound* – ROOM 64 (founded in 2010) and *Studio – Performance Arts Laboratory* (founded in 2011). ROOM 64 realizes artistic-

research projects in radiophony and the art of sound, while *Studio* is focused on artistic-research work in drama and performance arts.

Both the syllabi and the faculty of the Theatre and Radio Directing Department have contributed to the establishment of related study programmes at other schools of higher education in Serbia and former Yugoslavia. Graduates of the Department are leaders in contemporary theatre practice in Serbia. They have won distinguished awards and prizes in recognition of their work and are active creators of cultural life and policy in the country.

КАТЕДРА ЗА ДРАМАТУРГИЈУ

---

*DRAMATURGY
DEPARTMENT*

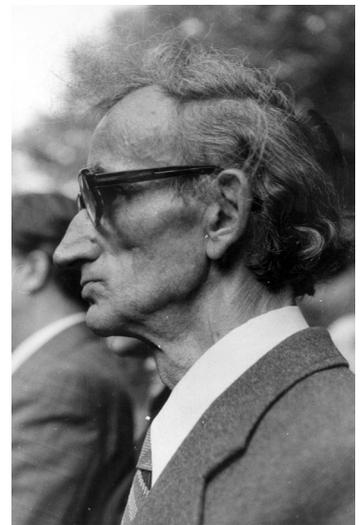

Катедра за драматургију

Група за драматургију основана је 1960. године, када је на прву годину студија примљено 14 студената. Утемељивач студија драматургије био је професор Јосип Кулунџић, драмски писац, позоришни редитељ и дотадашњи наставник глуме и позоришне режије на београдској Академији. Кулунџић се између два рата јавио као водећи југословенски експресиониста, чију су каријеру обележила висока признања (две Деметрове награде као и Седмојулска награда за уметничка достигнућа). Истовремено се најинтензивније посветио позоришној режији, коју је међу првима са ових простора изучавао у Немачкој и Аустрији.

Студије драматургије осмислио је по узору на и данас престижну америчку школу The Yale School of Drama. Као и у време оснивања групе, тако је и данас, програм и циљ студија драматургије припадају ретким универзитетским програмима у Европи на којима се школују будући драмски аутори и то субвенционисано од стране државе. „Задавао сам одређене теме, идеје и почетне сукобе, захтевајући да их студенти драматуршки обраде и прочитају на једном од следећих часова, после чега би се, обавезно, развила обимна дискусија, коју сам, природно, усмеравао и давао исцрпна теоријска објашњења када је било потребно.” Ову методу је прихватио и професор Ратко Ђуровић, филмски сценариста, који је 1961. године у оквирима Катедре за драматургију почео да предаје предмет *Филмски сценарио*: „Подједнако је постојала тежња да се, кроз студије, у слушаоцу развија потреба за стварањем оригиналних умјетничких радова из једног или више ових медијума, као и то да се оспособи и спреми зрела и даровита личност, са развијеном критичком и теоријском мишљу у практичном раду.”

Доласком нових наставника, теоријски се обогаћивао садржај наставе. Професор Љубиша Ђокић (од 1962. године) упознавао је студенте са основама драматургије и практичном применом појмова из области технике драме; професор Јован Христић (од 1967. године) проширивао им је сазнања, од Аристотелове *Поетики* преко италијанских ренесансних теоретичара до француских класика; професор Владимир Стаменковић (од 1968. године) уводио их је у драмске теорије 18. и 19. века и стварање „грађанске драме”, као и у поетику радио-драме, а професор Слободан Селенић (од 1965. године) упућивао је студенте у драмске правце 20. века. Дипломирани драматурзи ове групе, бирани су најпре за асистенте, касније и професоре – за предмет *Драмајурџија* Весна Језеркић (1977. године), а за предмет *Филмски и ТВ сценарио* Петрит Имами (1978. године) и Небојша Пајкић (1979. године). У дужем или краћем периоду, наставу из предмета *Драмајурџија* држали су Филип Давид и мр Дубравка Кнежевић; а из предмета *Филмски и ТВ сценарио* Живојин Павловић,

Ратко Ђуровић

Јосип Кулунџић

Властимир Радовановић, Душан Ковачевић, Гордан Мухић, Милош Радивојевић, Слободан Стојановић и Предраг Перишић. Такође, са циљем развоја и употпуњења наставе, у програм је уведена анализа драмских и филмских дела.

Катедра за драматургију, заједно са Катедром за теорију и историју, покренула је 1971. године последипломске студије из области театрологије и филмологије, касније Студија позоришта и Студија филма, на које су се уписивали поред студената Факултета драмских уметности и студенти других факултета у земљи.

Уз професоре других катедара, предавања на последипломским студијама су држали професори Катедре за драматургију: Ратко Ђуровић, Слободан Селенић, Јован Христић, Владимир Стаменковић и Предраг Перишић.

Прва генерација студената драматургије дипломирала је 1964. године, са изузетком првог дипломираног драматурга, Велимира Лукића, коме је због изузетног успеха постигнутог током студија дозвољено да на завршни испит изађе годину дана раније, 1963. године. До данас, студије на овој катедри завршило је преко 250 студената. Многи од њих постали су угледни драмски писци и филмски сценаристи, драматурзи у позориштима, филмским кућама, на радију и телевизији, познати позоришни и филмски критичари, успешни филмски редитељи, цењени управници позоришта и установа културе, уредници у радио и телевизијским станицама... Међу њима су и добитници бројних домаћих и страних награда и признања.

Катедра за драматургију годишње додељује две награде. То су Награда „Јосип Кулунџић”, која се додељује студенту који је током школске године остварио значајан успех на креативном плану, делом које је професионално реализовано у позоришту, на филму, телевизији, радију или учешћем на скуповима и радионицама, односно теоријско-критичарским радом. Награда „Слободан Селенић” додељује се студенту чији је дипломски рад комисија оценила као најбољи у претходној школској години.

Од школске 2007/2008. године, студије Драматургије су трансформисане у складу са Болоњском декларацијом и усаглашене са укупним променама на Факултету и Универзитету уметности. Од тада, студије Драматургије се реализују кроз програм основних и мастер академских студија у четворогодишњем, односно једногодишњем трајању. Са овом променом дошло је до преименовања матичних, главних предмета. Тако сада предмет *Драматургија*, који су бројне генерације пратиле и полагале под овим називом, постаје *Позоришна и радио драматургија*, док *Филмски и ТВ сценарио* постаје *Филмска и ТВ драматургија*.

У студијском програму нашао се простор и за два нова главна предмета: *Копирајшинг* и *Драматургију видео-игара*, чиме је Катедра за драматургију показала да иде у корак с временом, будући да све већи број студената ради управо на креативним пословима у маркетиншким агенцијама, индустрији видео-игара и продукцији садржаја у новим медијима.

На студије Драматургије сваке године се уписује до 10 студената.

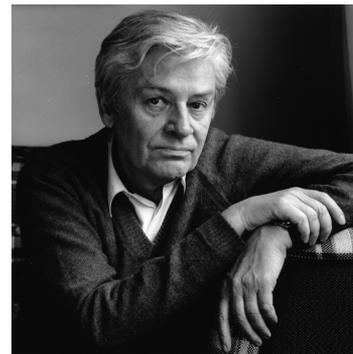
Кандидати који конкуришу за упис на прву годину основних студија Драматургије дужни су да приложе једно сопствено објављено или

необјављено драмско дело или сценарио за играни или ТВ филм или радио драму, односно теоријски рад из области позоришне или филмске драматургије, писано на српском језику. Испит за проверу склоности и способности чине два елиминаторна дела. Први део састоји се из: комисијске анализе приложеног дела; анализе посебно одабраног и приказаног филма и писања једне драмске сцене на задату тему у медију по избору – позориште, филм, радио или телевизија.

Други део је усмени испит, разговор са комисијом о радовима кандидата, његовим општим знањима из области теорије и историје позоришта и филма, светске и домаће драме, књижевности и уметности и познавању обавезне и препоручене литературе.

Студијски програм усмерен је ка обучавању за посао драматурга у свим медијима, па су зато матични предмети *Позоришна и радио драматургија* и *Филмска и телевизијска драматургија*. Поред тога, програм обухвата: уметничке предмете из области режије у драмским уметностима – *Позоришна режија, Филмска режија, Телевизијска режија, Примењена музика, историјско-теоријске предмете – Историја светског позоришта и драме, Историја јужнословенског позоришта и драме, Историја филма, Теорија филма*, као и опште теоријске предмете – *Естетика, Психологија, Теорија културе, Историја уметности, Медији масовних комуникација, Сцрани језик*. Посебан сегмент студијског програма чине изборни предмети као што су: *Грамматика јовора, Документарни филм, Основи комјутерске анимације, Музичко позориште, Естетика XX века* и други.

Примарни циљ четворогодишњих основних академских студија јесте да студентима пружи примењена знања из области драматургије, пре свега кроз искуство писања драмског текста и критика за разне медије који припадају драмским и аудио-визуелним уметностима – позориште,

Слободан Селенић

Биљана Србљановић

филм, радио, телевизија, видео-игре, копирајтинг. Почев од најједноставнијих до најсложенијих форми, студенти се упознају са свим фазама рада на драмском тексту и кроз креативни процес писања уче да користе елементе технике драме, различите стилове и жанрове, али и посебности писања за различите медије.

По завршеним основним академским студијама студент добија звање *дипломирани драмски и аудио-визуелни уметник из области драматургије* и има могућност да постане драмски писац, филмски сценариста, позоришни и филмски критичар, уредник на радију и телевизији, драматург у позоришту, на филму, радију и телевизији.

Једногодишње мастер академске студије драматургије пружају студентима прилику да унапреде своје уметничко стваралаштво тиме што ће ширим теоријским образовањем освестити и продубити свој креативни потенцијал, док ће кроз завршни мастер рад у одабраном медију, а уз надзор професора – ментора, стећи искуство у свим фазама настанка једног уметничког дела из области драмских и аудио-визуелних уметности. За разлику од основних студија, мастер студије драматургије студенту пружају прилику да се уже профилише као драмски уметник у одређеном медију.

За упис на мастер академске студије Драматургије могу конкурисати кандидати који имају завршене основне академске студије са остварених најмање 240 ЕСПБ и кандидати који су завршили основне студије по прописима који су важили до ступања на снагу Закона о високом образовању 2005. године, уз услов да су аутори изведених или објављених дела из области позоришта, радија, филма и телевизије. Уз пријаву за пријемни испит, биографију, уверење о завршеним основним академским студијама са просечном оценом, кандидати морају да приложе професионалне радове (креативне и теоријске), у штампаној или дигиталној верзији (снимљене на DVD-у). Комисија процењује радове кандидата и у разговору са њима врши проверу њихових знања и креативног потенцијала.

Од школске 2011/2012. уметничку област Драматургије је могуће студирати и на докторским уметничким студијама, на којима су ментори редовни професори *Позоришне и радио драматургије* и *Филмске и телевизијске драматургије*.

По завршеним мастер академским студијама, студент добија звање *мастер драмски и аудио-визуелни уметник из области драматургије* и има могућност да настави студије на специјалистичким и докторским студијама.

Наставници и сарадници Катедре за драматургију су: редовни професори Стеван Копривица (од 2000), Ненад Прокић (од 1995), Небојша Пајкић (од 1979), Маја Волк (од 1992), мр Бошко Милин (од 1994); ванредни професори Срђан Кољевић (од 1999), Биљана Србљановић (од 1999), Мирко Стојковић (од 1999), Борђе Милосављевић (од 2010), доцент Милена Марковић (од 2012) и асистент Даница Пајовић (од 2012).

Дипломирани драматурзи и студенти Катедре за драматургију Факултета драмских уметности у Београду заузимају лидерску позицију међу сличним образовним профилима, о чему говори податак да је преко

осамдесет посто драмских комада који се изводе у позориштима Србије управо ауторски рад студената који су завршили студије на овој Катедри и њихових професора који су такође активни драмски писци. Са друге стране, савремену филмску продукцију у нашој земљи немогуће је замислити без сценарија чији су аутори професори и дипломирани студенти ове Катедре.

Dramaturgy Department

Dramaturgy department was founded in 1960, when fourteen students were admitted on the first year of studies. The founder of the department was professor Josip Kulundžić, a playwright, a theatre director and until that year a professor of acting and theatre directing at Belgrade Academy. Between the First and the Second World War, Kulundžić emerged as a leading Yugoslav expressionist, and envisaged the department after prestigious Yale School of Drama. In 1961, the department expanded with the arrival of professor Ratko Đurović, a screenplay writer, who introduced *screenplay writing* as a subject.

The arrival of new professors developed the department and content of studies. Professor Ljubiša Đokić (since 1962) taught principles of dramaturgy and practical application of terms concerning drama technique; professor Jovan Hristić (since 1967) lectured in history of drama from Aristotle's Poetics, Italian renaissance theoreticians to French classicists; professor Vladimir Stamenković (since 1968) introduced students to theory of drama in 18th and 19th century and the birth of so-called 'civic drama', he also taught poetics of radio-drama; and professor Slobodan Selenić (since 1968) led students through the 20th century drama. Graduates of the department were selected first for the assistants and later as department professors: Vesna Jezerkić (1977), Dramaturgy; Petrit Imami (1978) and Nebojša Pajkić (1979), Film and Television Screenplay Writing. As others before them, they developed the scope of study programmes and introduced new methods in analysing works of drama and film. Among those who taught in the Dramaturgy Department (for longer or shorter periods) were Filip David and Dubravka Knežević, Dramaturgy; Živojin Pavlović, Vlastimir Radovanović, Dušan Kovačević, Gordan Mihić, Miloš Radivojević, Slobodan Stojanović and Predrag Perišić, Film and Television Screenplay Writing.

From the day of its establishment, Dramaturgy Department of the Faculty of Dramatic Arts in Belgrade is one of those rare departments among European universities where students are subsidised by the state throughout the entire study programme.

In 1971, and in collaboration with Theory and History Department, Dramaturgy Department introduced post graduate studies in teatrology, filmology, and later theatre studies and film studies. Post graduate studies are open to the graduates from Faculty of Dramatic Arts, as well as to the graduates from other faculties.

Until today, 250 students have graduated from the Dramaturgy Department. Many of them have become renowned playwrights, screenplay writers, dramaturgs in theatres and film studios, radio and television stations, or have become accomplished theatre/drama and film critics. Some have

ventured into film directing or were appointed managers of theatres and other institutions of culture. Furthermore, Department's graduates are editors of radio and television stations. Many have received domestic and international awards in recognition of their work and contribution.

During 2007/2008 academic year, Dramaturgy Department study programme was reformed in accordance with the Bologna Declaration and other changes that took place at the Faculty itself and University of Arts. Since then, the study programme has been realized on undergraduate and master level, lasting four and one year(s) respectively. The changes meant new names for traditional subjects, e.g. *dramaturgy* is now *theatre and radio dramaturgy*, while *film and television screenplay writing* has become *film and television dramaturgy*.

Upon successful completion of the study programme, a student acquires the degree of BA in drama and audio-visual artist in dramaturgy, and has fulfilled the requirements to seek employment as a playwright, screenplay writer, theatre and/or film critic, radio and/or television editor, dramaturge in theatre, film, radio and television.

Master academic studies in dramaturgy give students an opportunity to enhance their artistic work through study of theory, and in this way become able to ground their own practice on firm theoretical basis. Such

methodology enables a deeper insight into the creative process, and by doing a master thesis in chosen media, supervised by a mentor, students gain experience in all phases of the creation of a work of art in drama and audio-visual arts.

Dramaturgy department of the Faculty of Dramatic Arts in Belgrade is a leader among similar departments in the region. More than 80% of plays performed in theatres in Serbia have been written either by graduates of the department or department professors (many of whom are active playwrights). Also, it is impossible to imagine modern Serbian film production without a screenplay written by a dramaturgy department graduate or professor.

КАТЕДРА ЗА МЕНАЏМЕНТ
И ПРОДУКЦИЈУ
ПОЗОРИШТА,
РАДИЈА И КУЛТУРЕ

---

*MANAGEMENT AND
PRODUCTION IN THEATRE,
RADIO AND CULTURE
DEPARTMENT*

Катедра за менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе

Катедра за менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе уз Катедру за филмску и телевизијску продукцију, историјски је наследник Групе за организацију. Још давне 1961. године као резултат још тада очигледне потребе за школовањем кадрова који би се бавили организационим пословима у позоришту, на филму, радију и телевизији као и у области културно-уметничког стваралаштва, на Академији за позориште, филм, радио и телевизију основан је прво одсек, а потом и група за организацију. Реч је о потпуно аутентичној идеји да се на темељима теорије и праксе, јединствено у европском образовном простору, започне процес едукације професионалаца који ће равноправно са будућим глумцима и редитељима учествовати у реализацији и руководити уметничким пројектима и стварати, још током студија, генерацијске тимове.

У то време, по завршеним четворогодишњим студијама, организатор школован на Академији за позориште, филм, радио и телевизију требало је да познаје: организациону проблематику позоришта, филма, радија и телевизије; историју организационих облика у овим областима; техничко-технолошке процесе, има практична искуства у наведеним областима; има идеје о потенцијалним проблемима уметничког стваралаштва и начинима на који се они могу предупредити... Школовање студената за обављање потпуно новог занимања, новог образовног профила, било је праћено и проблемима који су углавном били везани за потребу увођења нових стручних предмета као и прекомпоновање постојећих у складу са потребама образовања организатора. Сви ови изазови су успешно решени, чиме је чак осам година пре оснивања Факултета организационих наука на Академији за позориште, филм, радио и телевизију у Београду постојало систематизовано, промишљено, научно и емпиријски утемељено изучавање организације у области драмских уметности, медија и културе.

Први шеф Катедре за организацију и наставник предмета *Организација сценско-уметничке делатности* у звању доцента био је Исак Амар, запослен на Академији од 1961. године. Осим њега, од 1962. године као наставник предмета *Економика и право уметничких делатности* ангажован је др Борислав Јовић, ванредни професор; затим Дејан Косановић, доцент; Љубомир Радичевић, доцент; Алојз Ујес, асистент и Сретен Јовановић, асистент и први сарадник на катедри који је као студент прве генерације после дипломирања постао део педагошког тима.

Од школске 1974/1975. године Група за организацију се дели на: групу организације – позоришни смер и групу организације – филмско-телевизијски смер, што је био одраз жеље да се већ од прве године студенти школују са јасним фокусом на област позоришта односно филма и

Проф. Исак Амар

Проф. др Борислав Јовић

телевизије. Након четири године, почев од школске 1978/1979. године, Група организације – позоришни смер, мења име у Група за организацију сценских и културно-уметничких делатности, а пратећи актуелне трендове од школске 1993/1994. постаје Катедра за позоришну и радио продукцију.

Од школске 2004/2005. Катедра за позоришну и радио продукцију преименована је у Катедру за менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе. Ново име Катедре није довело само до декларативних, већ и до суштинских промена како у структури наставних планова и програма, тако и у профилисању едукације студената у складу са измењеним друштвеним амбијентом, транзиционим процесом, процесом европских интеграција, те потребом да се катедра реформише према постулатима Болоњске декларације. У том смислу изучавање менаџмента и продукције у области културе, медија, позоришне уметности и уметности уопште позиционирано је у образовно-научном пољу друштвено-хуманистичких наука и реализује се на нивоу основних, мастер и докторских академских студија.

Сви кандидати који конкуришу за упис на основне академске студије Менаџмент и продукција позоришта, радија и културе полажу испит за проверу склоности и способности, који се састоји из три дела. Први део је тест опште културе; други део чине израда писаног рада – есеја на задату тему и пројектног задатка и трећи део – интервју, разговор са комисијом.

Циљ основних академских студија Менаџмент и продукција позоришта, радија и културе је да студентима пружи знања о позоришним, културним и медијским системима и омогући им да овладају вештинама из области менаџмента и продукције у овим областима. Кроз предавања, рад на пројектима, радионице, професионалну праксу, теоријски и практични истраживачки рад, трибине, дискусије, студијске посете референтним установама и студијска путовања у земљи и иностранству, студенти се оспособљавају за активно учешће у организовању и вођењу уметничких продукција, установа културе, медијских и других уметничких организација и ансамбала, дакле, за позиције са којих ће моћи да концептуализују културни развој земље. Важан циљ програма је да будуће професионалце у извођачким уметностима, електронским медијима и култури усмери ка истраживачком поступку као предуслову за успешан менаџмент и продукцију у позоришту, култури и медијима.

Током четворогодишњих основних академских студија, студенти прате наставу из општих, менаџерских предмета, чиме се ствара основа за моделовање и примену општег теоријског оквира на специфичне области какве су драмске уметности, култура и медији. Конкретизација продуцентско-менаџерске теорије и праксе у наведеним областима остварује се кроз низ јединствених научних, односно уметничко-стручних предмета какви су: *Менаџмент позоришта*, *Менаџмент електронских медија*, *Менаџмент у култури – пројектна логика*, *Финансијски менаџмент позоришта*, *Менаџмент установа културе – стратешка анализа*, *Културна политика...* Неопходно је истаћи да значајну потпору стицању знања и

целовитом школовању дају обавезни или изборни: стручно-апликативни, теоријско-методолошки и академско-општеобразовни предмети какви су: *Архитектура и техника сценског простора, Ауторско право, Дизајн звука у позоришту, Историја јужнословенског позоришта и драме, Историја светског позоришта и драме, Историја уметности, Историја филма, Маркетинг, Медији масовних комуникација, Основе позоришне режије, Основе радио режије, Основи снимања и дизајна звука за радио, Основи телевизијске продукције, Пословна комуникација, Примењена музика, Психологија, Теорија културе, Увод у филмску продукцију, Савремена филмска продукција и Сирани језици.*

По завршеним основним академским студијама, *дипломирани менаџер из области менаџмента и продукције позоришта, радија и културе* овладао је и у пракси успешно примењује знања из домена управљања организацијама културе, уметности и медијима; води и организује технолошки процес рада на продукцији програма у медијима, управља уметничким пројектима и пројектима у култури; организује фандрејзинг; креира и реализује маркетинг активности и односе са јавношћу; управља људским ресурсима; конципира и уговара партнерске интерсекторске пројекте; примењује методе и технике стратешког менаџмента... По завршетку ових студија могуће је наставити школовање на мастер академским студијама.

Катедра за менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе организује једногодишње научне мастер академске студије Менаџмент културе и медија.

Студијско путовање у
Нови Сад, 1980. године

Право да конкуришу на овај студијски програм имају кандидати који су завршили основне академске студије из области уметности, друштвених или друштвено-хуманистичких наука током којих су остварили најмање 240 ЕСПБ и кандидати који су завршили основне студије према наставним програмима важећим пре законске реформе 2005. године. Пријемни испит се састоји из комисијске процене писаног рада који кандидати прилажу приликом пријаве на конкурс и интервјуа, разговора са кандидатима на теме које су у вези са литературом, писаним радом и актуелним трендовима у области менаџмента културе и медија.

Циљ ових студија је да студентима омогуће стицање теоријско-истраживачких знања и овладавање менаџерским вештинама на вишем, стратешком нивоу, који је неопходан за успешно руковођење пројектима и институцијама културе и медија – позориштима, фестивалима, културним центрима, радио и телевизијским станицама, рекламним агенцијама. Истовремено, овај студијски програм даје подстицај развоју индивидуалних способности студената (аналитичко и критичко мишљење, способност моделовања, концептуализација...), посебно оних које су неопходне за развој постојећег медијског и културног система.

По завршеним мастер академским студијама студенти су оспособљени да успешно анализирају проблеме, синтетизују и изводе одговарајуће закључке, примењују теорију у пракси, успешно решавају менаџерске и продуцентске проблеме на вишем нивоу од оперативног. Оспособљени су за истраживачко-аналитички приступ областима културе и медија – овладали су методологијом и процесом истраживања, развили су критичко

Прослава
35 година Катедре

мишљење и адекватно су припремљени за примену стечених знања и перманентни развој како сопствених способности и каријере, тако и институција културе и медија у којима делују.

Акценат наставе мастер академских студија МенаѢмент културе и медија стављен је на обавезне предмете – *СтратеѢијски менаѢмент и маркетинг*, *Финансијско пословање организација културе и медија*, *МенаѢмент људских ресурса у култури и медијима*, чији је циљ адекватно увођење студента у теорију (и праксу) функционисања и пословања установа културе и медија. Друга два обавезна предмета – *Естетика* и *Методологија и техника научног рада*, неопходна су подршка која омогућава квалитетно сналажење студената у сфери уметности, али и у области научног истраживања и презентације остварених резултата. Широка палета изборних предмета и главни изборни предмет у другом семестру пружају могућност студентима да усмере своја интересовања на једну од три матичне области.

По завршеним мастер академским студијама, *мастер менаѢѢр из области менаѢмента културе и медија* школовање може да настави на специјалистичким академским студијама и докторским научним студијама.

Од школске 2007/2008. године, Катедра је започела реализацију програма докторских научних студија, прво под називом МенаѢмент уметности и медија, а од школске 2010/2011. МенаѢмент културе и медија. До краја 2013. године докторске дисертације су одбранила три студента – Сања Петричић, Вук Вукићевић и Александар Бркић.

Сврха програма докторских студија менаџмента културе и медија је да омогући развој научног истраживања и допринесе стварању релевантних знања, чијом се применом може унапредити систем културних делатности, првенствено уметности и медија. Приступ је интердисциплинаран, јер од студента захтева познавање наука о уметности као и теорије менаџмента, али и поседовање културолошких и комуниколошких знања интегрисаних на интердисциплинаран начин у различите обавезне и изборне предмете. Кроз критичко ревидирање постојећих знања, тј. њихових теоријских закона и претпоставки, студенти развијају нове, оригиналне моделе и препоруке за деловање у домену културе, уметности и медија.

Значајна потпора научних докторских студија Катедре је врло изражен ангажман наставника и сарадника у научно-истраживачким пројектима који се реализују на Факултету и под покровитељством министарства надлежних за област науке. Истовремено, Катедра значајно учествује у делатности Института за позориште, филм, радио и телевизију ФДУ, како у домену издавачке делатности, у оквиру које наставници не само да објављују своје радове, већ су и уредници издања, тако и у конципирању и организацији међународних конференција, симпозијума и саветовања.

У дугој историји прво интегралног одсека, групе за организацију, а данас Катедре за менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе били су ангажовани бројни врхунски теоретичари и практичари. Посебан допринос развоју програма рада на катедри, обликовању њене физиономије и јасне препознатљивости у земљи, региону и Европи, дали су:

- проф. др Борислав Јовић, први професор предмета *Економика и право уметничких делатности*, касније *Организације културној живој* и предмета *Организација радио делатности*;
- проф. Исак Амар, професор *Организације сценско-уметничких делатности*;
- проф. Алојз Ујес, дипломирани позоришни редитељ и професор *Организације сценско-уметничких делатности*, касније *Позоришне продукције*;
- проф. Александар Кораћ, професор предмета *Организација радио делатности*, касније *Радио продукције*;
- проф. др Данка Манџука Муждека, професор *Организације сценско-уметничких делатности*, касније *Позоришне продукције*;
- мр Сања Топић, доцент, предавач *Организације сценско-уметничких делатности*, касније *Позоришне продукције*;
- др Дивна Вуксановић као асистент и доцент на предмету *Организација културној живој*;
- Гордана Вучо, Сузана Јованић, Милан Миловановић, у различитим периодима асистенти на предмету *Организација сценско-уметничких делатности*;
- Небојша Мисковић, асистент на предмету *Радио продукција*;
- проф. др Бранко Прњат, професор предмета *Културна историја*;
- проф. др Жорж Поповић и проф. др Радивоје Динуловић, професори предмета *Архитектура и техника сценској простора*.

Додела диплома и награде Архонџ студентима који су основали Фестивал интернационалног студентског театра, Годишња скупштина ФДУ 2006. године

На Катедри за менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе, ангажовани су: редовни професори др Милена Драгићевић Шешић (од 1978), др Никола Маричић (од 1988), др Весна Ђукић (од 2003), др Драгана Чолић Биљановски (од 1998) и др Мирјана Николић (од 1994); доценти др Саша Саиловић (од 1994), др Маја Ристић (од 2001), др Ана Мартиноли (од 2003) и асистенти: мр Светлана Јовичић (од 2001) и мр Урош Анђелковић (од 2005).

На Катедри за менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе до данас је дипломирало више од 700 студената, који су од извршног до управног, менаџерског нивоа укључени у рад позоришта, радио и телевизијских станица, министарстава и других органа управе (градских секретаријата за културу, друштвене делатности итд.), бројних институција културе и уметности. Захваљујући знањима стеченим током студија, а која су унапредили практичним радом, многи дипломирани студенти су запажени продуценти и менаџери, аналитичари културног и уметничког развоја и активни креатори позитивних промена у култури, уметности и медијима.

Школске 2004/2005. студенти Катедре за менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе, покренули су пројекат „Игралиште”, чија је главна активност била усмерена на покретање и реализацију Фестивала интернационалног студентског театра – ФИСТ. Основни циљеви овог студентског фестивала су: међународна сарадња и размена искустава студената уметничких факултета – првенствено позоришних академија; институционализација поменуте сарадње кроз потписивање протокола о сарадњи са високим уметничким школама и академијама; размена позоришних и фестивалских искустава; едукација студената кроз организовање радионица и трибина; представљање савремених позоришних тенденција...

Први Фестивал је одржан у марту 2005. године, а од 2008. организује се у месецу новембру. Неке од тема Фестивала биле су: *Пош елиџизам, Актуелизација класике, Арџивизам, Гозба*, а 2014. године тема је *Суочавање*.

Током свог постојања, ФИСТ је постао престижна културна манифестација која публици представља дела младих аутора, студената позоришних школа из Европе и света, чиме се добија увид у различите приступе театру и разноврсне уметничке и педагошке поступке чија исходишта су нова, често иновативна и алтернативна уметничка дела. Кроз програме и продукцију ФИСТ-а негује се традиција позивања реномираних професора и професионалаца који се баве театрологијом, уметничком и конкретном позоришном продукцијом, уметничком педагогијом, режијом, глумом...

У програмима ФИСТ-а до данас је учествовало преко 800 глумаца, редитеља, професора, продуцената, предавача из 30 земаља региона, Европе и света; приказано је преко 70 представа; организовано је око 50 радионица и 40 пратећих програма, које је видело преко 30 000 посетилаца.

Од 2006. године Катедра за менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе установила је награду „Архонт“, која се сваке године додељује студенту или студентском тиму за успешну концептуализацију и реализацију иновативних пројеката у домену менаџмента и продукције

позоришта, радија и културе. Прву награду, 2006. године, добио је продуцентски тим ФИСТ-а: Ненад Мершник, Јована Поповић и Марко Раденковић.

Из године у годину, напори Катедре усмерени су ка иновирању наставних садржаја, облика и метода извођења наставе, ширењу сарадње са универзитетима у земљи и иностранству који школују студенте за исте или сличне области деловања. Трендови, како друштвени и образовни, тако и уметнички и медијски, морају бити испраћени, а оно што остаје најјача компаративна предност ове катедре, као и Факултета драмских уметности у Београду је вишедеценијско искуство у едукацији младих за област менаџмента и продукције драмских уметности, медија и културе.

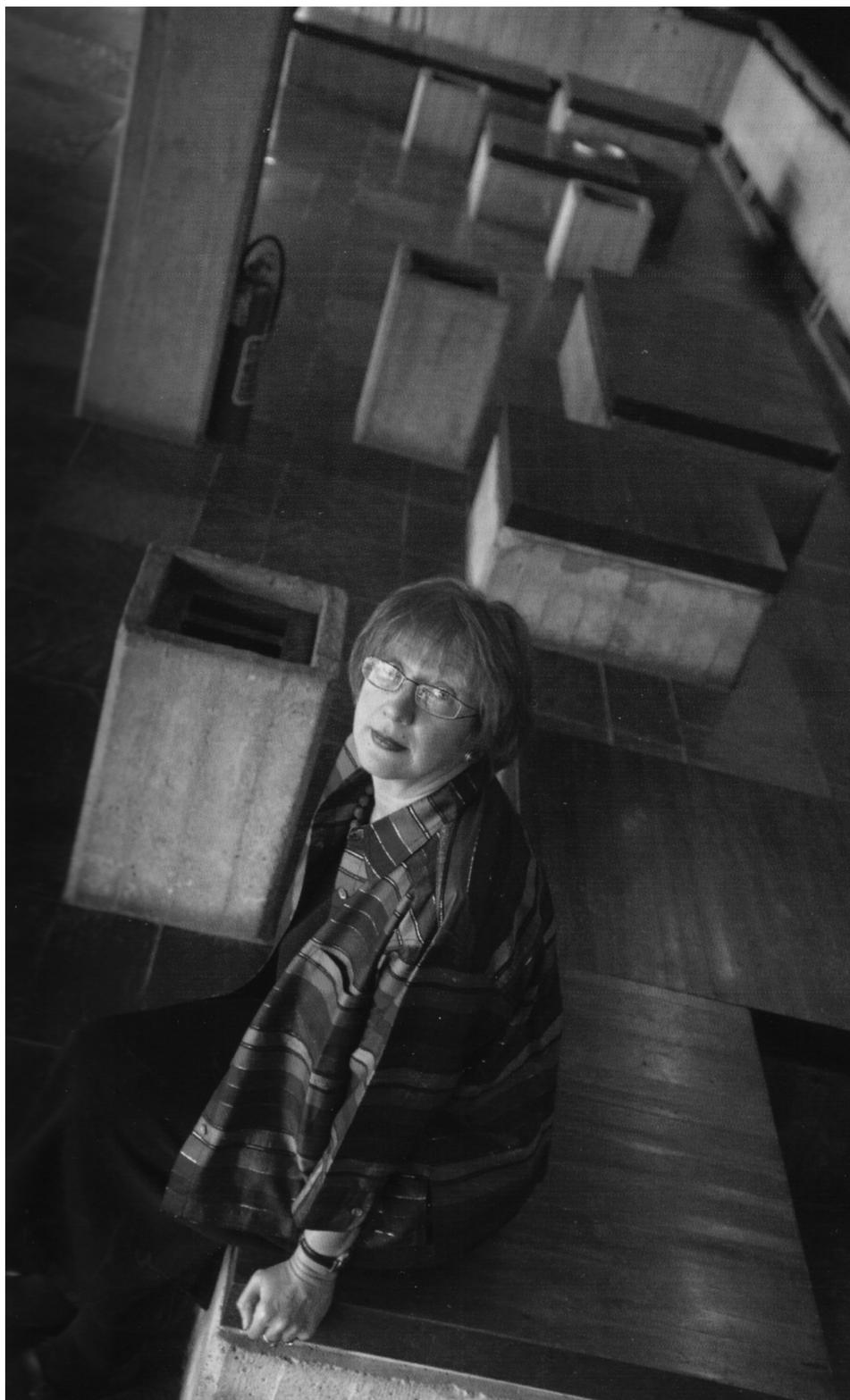

Management and Production in Theatre, Radio and Culture Department

The Management and Production in Theatre, Radio and Culture Department, together with the Film and Television Production Department is a historical successor of the Organization Department. In 1961, and resulting from an obvious demand for the professionals who would work in the areas of organizing and producing in theatre, film, radio and television, as well as in areas of cultural-artistic production, the Academy for Theatre, Film, Radio and Television established first a small group and then the Organization Department. The idea and initiative to establish education of professionals, based on theory and practice, who would work with students of acting and directing in creating and realizing artistic projects and thus form generation teams ready for future professional engagements, were completely new and original within the context of European education.

Education of students for a new occupation required introduction of new vocational subjects and changing of those already existing. All of these challenges were successfully accomplished eight years before the establishment

Prof. Milena Dragičević Šešić,
Rector of University of Arts
in Belgrade, 2000–2004.

of the Faculty of Organizational Sciences. The Academy for Theatre, Film, Radio and Television in Belgrade, was the first to scientifically and empirically establish the study of organization in drama arts, media and culture.

The first Department Chair and professor of Organization of Stage-Artistic Activities was Isak Amar, associate professor, employed at the Academy since 1961. Besides him from him, Borislav Jović, PhD, a part-time lecturer was hired to teach Economics and Law in Arts; then Dejan Kosanović, associate professor; Ljubomir Radičević, associate professor; Alojz Ujes, assistant lecturer; and Sreten Jovanović, assistant and the first member of faculty staff who graduated from the Department.

In the 1974/75 academic year, the Organization Department was divided into Theatre Organization Group and Film-Television Organization Group. The split reflected the intent of the Department to enable students to focus on their chosen area, theatre or film and television, from the very first year of their studies. After four years, in the 1978/79 academic year the Theatre Organization Group changed its name into Group for Organization of Stage and Cultural-Artistic Activities, and following trends in these area, the Group became the Theatre and Radio Production Department in the 1993/94 academic year.

In the 2004/05 academic year, the Theatre and Radio Production Department was renamed Theatre, Radio and Culture Production and Management Department. The new name was much more than just a change in name. Essential changes were made in the very structure of educational programmes; in the way students were profiled in the light of different social circumstances, the transition process, EU accession, and the need to reform the Department according to the requirements of the Bologna Declaration.

The Theatre, Radio and Culture Production and Management Department organizes undergraduate studies, one-year master academic studies and three-year doctoral scientific studies *Culture and Media Management*.

The Department's faculty staff is engaged in scientific-research projects realized at the Faculty of Dramatic Arts, as well as in the publishing and conference-organizing activities of the Institute for Theatre, Film, Radio and Television.

In the 2004/2005 academic year, the Department's students founded a Festival of International Student Theatres – FIST. The aim of the Festival is to foster international cooperation and exchange of art students' experiences, namely students of theatre schools. The first Festival was held in March 2005, and the 10th Anniversary Festival will be held in November, 2014. Its theme is *Confronting*.

More than 700 students have graduated from the Department. All of them are involved in all levels, from executive to managerial and operative, in the work of theatres, radio and television stations, ministries and other state bodies (city departments for culture and civic activities), numerous institutions of culture and arts. Thanks to the knowledge they acquired during studies and which they improved through practice, many of the graduates have become renowned producers, managers, analysts of cultural and artistic trends, and creators of positive changes in culture, arts and media.

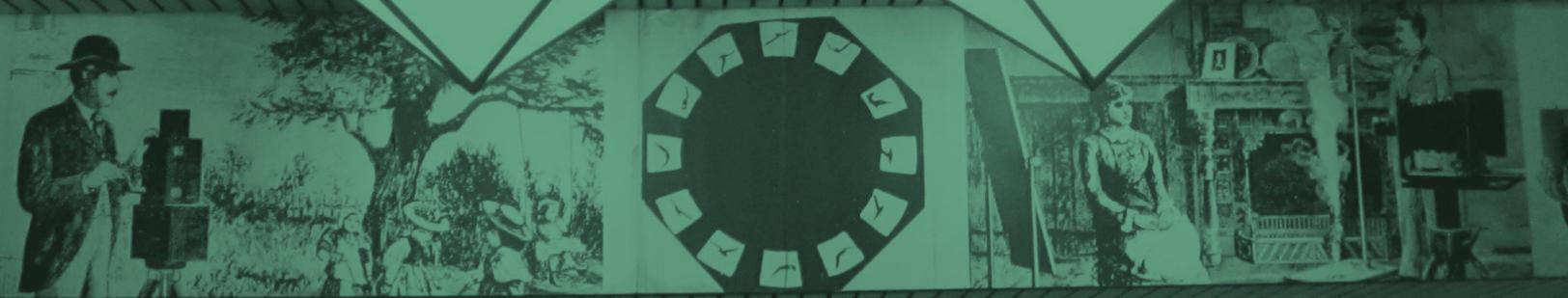
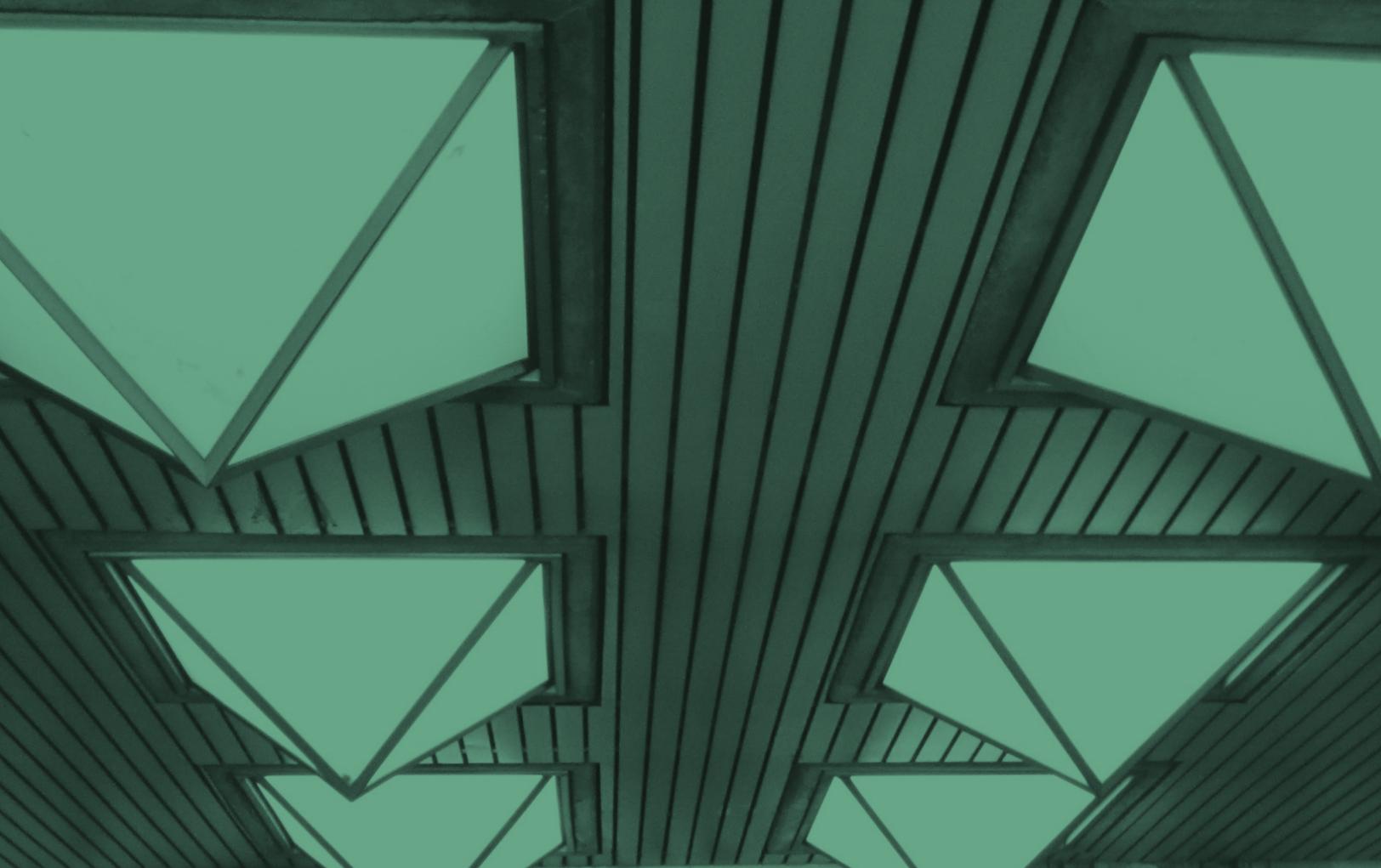

КАТЕДРА ЗА ФИЛМСКУ И ТЕЛЕВИЗИЈСКУ РЕЖИЈУ

---

*FILM AND TELEVISION
DIRECTING DEPARTMENT*

ПРОЈЕКЦИОНА КАБИНА

ФТВ РЕЖИЈА

Катедра за филмску и телевизијску режију

Прича о Катедри за филмску и телевизијску режију почиње отварањем Високе школе за филмску глуму и режију у Београду, 5. маја 1947. године. За овај пионирски период образовања филмских редитеља незаобилазно је име Вјекослава Афрића, професора и директора ове школе. Тада су реализоване прве филмске вежбе, студентски филмови: *Просјак Лука* према приповеци Аугуста Шеное и *Маџи* према роману Максима Горког.

Први дугометражни играни филм продуциран на овој школи носио је радни наслов *Волови долазе*. Режирао га је Вјекослав Афрић, а на редовном биоскопском репертоару приказиван је под називом *Барба Жване*.

Наставници школе су се у педагошком раду могли ослонити само на сопствене представе о педагошким методама и на знања о филму која су стекли у сопственој пракси.

Године 1950. дошло је до спајања Високе филмске школе са Академијом за позоришну уметност у Београду, због чега су студенти филмске школе уписани 1948. и 1949. године прикључени класама глуме и режије које су уписане у прве две генерације Академије.

За наставу из области филма, филмске уметности и филмске режије значајна је школска 1952/1953. година, када је на Академији семинар из *Теорије филма* одржао легендарни холивудски редитељ, монтажер и теоретичар југословенског порекла Славко Воркапић. Воркапић у наставу уводи принципе који у филму виде „динамично-пластични визуелни потенцијал независан од позоришта или било које друге уметничке дисциплине”. „Увек сам веровао да је у основи стварања филма уметност, а не индустрија”, говорио је тих година професор Воркапић студентима филма у Београду, долазећи из највеће светске индустрије филма. После ових предавања, настава из области филма потпуно се угасила.

Почетак школске 1961/1962. године обележило је увођење наставе филма коју је непосредно иницирао професор Вјекослав Афрић, тадашњи декан Академије. У то време, студенти су се уписивали на јединствену групу за режију и након две године су се опредељивали да ли ће се бавити филмском или позоришном режијом. Ова школска година донела је и увођење низа нових стручних предмета. *Историју филма* предавао је

Владимир Петрић, истински настављач теоријских ставова и следбеник славног Славка Воркапића; *Теорију филма* предавао је Душан Стојановић, а предмет *Техника реализације филма* Предраг Делибашић. *Филмској монџажи* био је посвећен Марко Бабац, а у првим данима телевизије као медија, тајне *Телевизијске режије* студентима је откривао Сава Мрмак. Радош Новаковић, својим педагошким радом оставио је дубоки траг на нашој Академији, посебно као аутор дела *Историја филма*, првог уџбеника из ове области на српском језику.

Као професор *Филмске режије*, Александар Петровић је значајно утицао на концепцију и наставни план овог предмета. Прецизно је разрадио план практичних радова, за шта је тек требало обезбедити материјална средства. Овај период у историји Академије може се означити као период у коме се прелази на ниво озбиљне уметничке школе у којој се настава филмске режије одвија на завидном и високом академском нивоу.

Године 1966. на Академији за позоришну уметност, у оквиру групе за режију први пут су одржани одвојени пријемни испити и одвојен упис за позоришни и филмски смер, што је било увод у трајно одвајање групе за позоришну и радио режију и групе за филмску и телевизијску режију.

Школске 1967/1968. дошло је до званичног оснивања Катедре за филмску и телевизијску режију, када отпочиње и модернизација наставе, коју

су иницирали професори Радош Новаковић и Владан Слијепчевић. Да би се унапредила образовна делатност, Катедра мења, унапређује и усклађује наставне програме како би се студентима пре свега пружила техничко-технолошка знања.

Тада се уводи принцип који је задржан и до данас у наставном процесу Катедре. Први корак у образовању филмског редитеља мора бити савладавање редитељског „заната“. Тек након тога, студенти могу да развијају своје индивидуалне, креативне, ауторске личности. У ово време се повећава број практичних радова које студенти реализују, а Академија, касније Факултет, постаје све озбиљнији продуцент кратких играних и документарних филмова. Студентски филмови почињу да се приказују и учествују на домаћим и светским филмским фестивалима. Освајају се прве награде.

Са пуним поверењем својих професора Новаковића и Слијепчевића, даљи процес модернизације наставе на Факултету током седамдесетих година наставио је професор Радомир Бајо Шарановић. У наставу се уводе потпуно нове методе у којима се користе најбоља искуства домаће и светске кинематографије. Настава *Филмске режије* прати достигнућа најуспешнијих западноевропских и источноевропских школа, а на иницијативу професора Шарановића остварују се први међународни контакти са школама у Лондону (*National Film and Television School – NFTS*), Паризу (*École Nationale Supérieure des Métiers de l'Image et du Son – La Fémis*) и Москви (*Всероссийский государственный университет кинематографии – ВГИК*). Почиње интензивна размена искустава. Професори режије на Академији гостују на бројним универзитетима у иностранству. У Београду, нашим студентима своја знања и искуство преносе европски и светски аутори филмова. Већ прва генерација студената професора Радомира Шарановића остварује запажене међународне успехе. Сељами Тараку, Дарко Бајић, Предраг Антонијевић и Милош Павловић предводе ову генерацију

успешних студената. У годинама које следе, радом и талентом ће им се придружити Горан Гајић, Владимир Славица, Јанко Баљак, Срђан Драгојевић, Предраг Велиновић, Слободан Скерлић, Марко Маринковић, Олег Новковић, Срдан Голубовић, Иван Стефановић, Дејан Зечевић и други. Неки од ових студената ће свој професионални и животни ангажман везати управо за Катедру за филмску и телевизијску режију Факултета драмских уметности, где данас с успехом предају новим генерацијама студената режије, будућим редитељима.

Тренутно на Катедри за ФТВ режију предаје једанаест наставника и три сарадника: професор емеритус Горан Марковић (од 1979); редовни професори Андрија Ђукић (од 1974), Дарко Бајић (од 1986), Драган Веселиновић (од 1988), Милош Павловић (од 1990) и Предраг Велиновић (од 1998); ванредни професор Јанко Баљак (од 1995); доценти Олег Новковић (од 2010), Срдан Голубовић (од 2002), Иван Стефановић (од 1999) и Нарциса Даријевић (од 2002); асистенти Стефан Арсенијевић (од 2005), Андријана Стојковић (од 2012) и Никола Лежаић (од 2012). Током последње две школске године извршена је својеврсна смена генерација на Катедри. У заслужену пензију отишли су професори Александар Мандић, Срђан Карановић и Слободан Шијан. На њихово место, у асистентска звања, пристигли су некадашњи студенти, данас већ афирмисани редитељи српске кинематографије.

Катедра за филмску и телевизијску режију додељује годишњу Награду „Радош Новаковић”, која се додељује студенту 4. године ове катедре који је остварио највишу просечну оцену из предмета *Филмска режија* и *Телевизијска режија*.

Наставници и сарадници Катедре за филмску и телевизијску режију реализују наставу на основним и мастер академским студијама, а учествују у извођењу наставе на специјалистичким и докторским уметничким студијама које се организују на Факултету.

Током протеклих деценија, рад Катедре је у потпуности профилисан како би испратио развој и потребе српске кинематографије и кинематографије уопште, телевизијске продукције, али и низ промена које су технолошки условљене и које су се као „на траци” смењивале у филмској и телевизијској индустрији и уметности. Ипак, највећа промена и трансформација наставе филмске и телевизијске режије била је условљена преласком на систем студирања у складу са Болоњском декларацијом. У првој фази овог процеса, Катедра за филмску и телевизијску режију се, уз Катедру монтаже и Катедру камере, определила за студије по моделу 3 + 2, што значи три године основних и две године мастер академских студија. Међутим, временом су се показале мањкавости оваквог модела студирања, тако да се студије филмске и телевизијске режије синхронизују и од школске 2011/2012. године све катедре Факултета, укључујући и три наведене, организују студије по моделу четири године основних и једна година мастер студија.

За разлику од студијских програма основних студија Глуме и Позоришне и радио режије, које су организоване по принципу класе са којом четири године наставу из главног предмета води исти наставник и са-

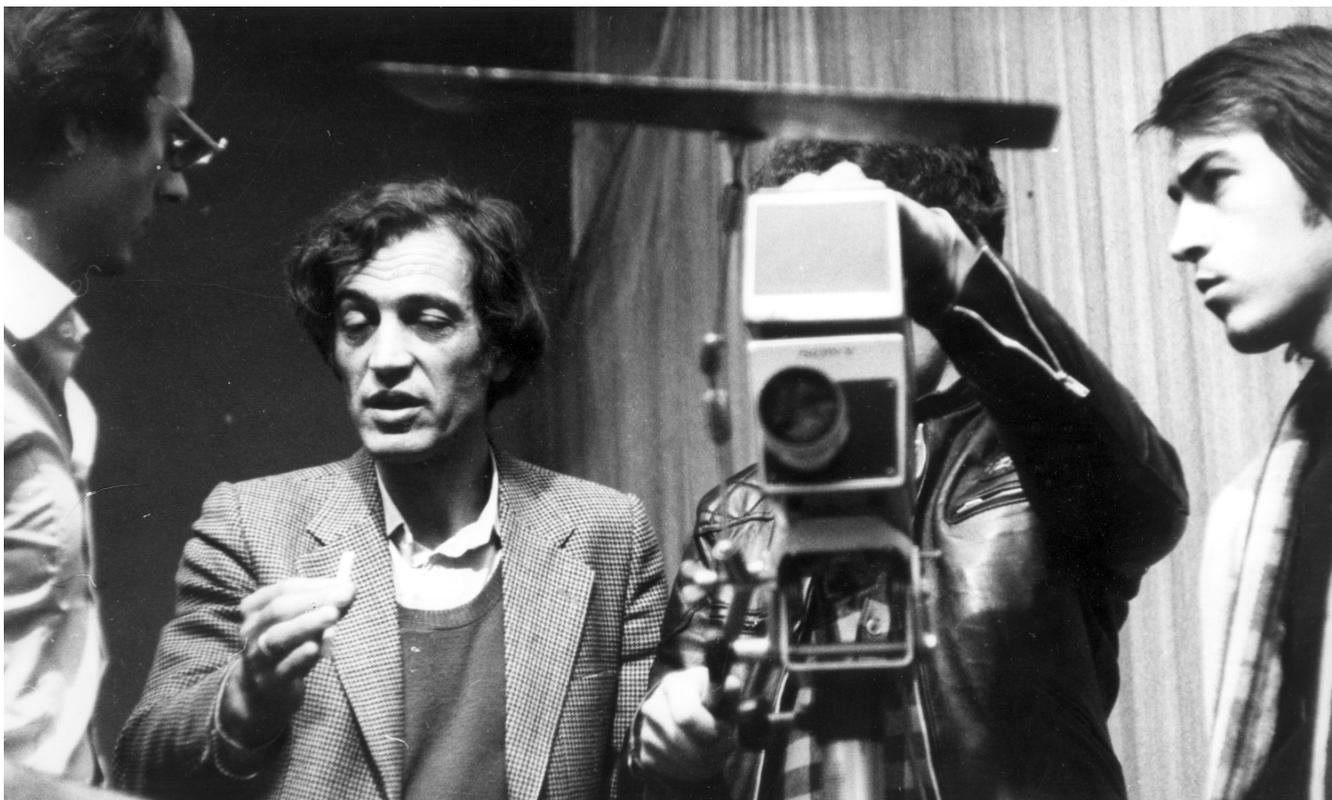
радник, основне студије Филмске и телевизијске режије конципирани су тако да студенти на свакој години студија наставу из главних предмета прате код другог наставника и сарадника.

Када је реч о условима за упис на основне академске студије Филмске и телевизијске режије, заинтересовани кандидати приступају испиту провере склоности и способности који се састоји из три елиминаторна дела. Сви кандидати су дужни да приликом предаје докумената приложе вежбу, филм у трајању до десет минута.

Први део испита састоји се из: теста из области филмске и опште културе, сажете анализе играног филма и израде редитељских задатака. Други део је усмени испит – разговор с кандидатом, презентација филма, одбрана редитељских задатака... Трећи део се састоји од практичног и теоријског дела.

Током основних студија, студент стиче сазнања: шта је професија редитељ, о појму стваралаштва филмског редитеља, историјату редитељског позива, разлици у поимању реалног и филмског простора, о кадрирању, грађењу и организацији филмског времена као основе филмског језика и, коначно, теоријско и практично знање о редитељском концепту, раду с глумцима и другим креативним сарадницима.

Главни предмети на којима почива програм основних студија су: *Филмска режија*, *Телевизијска режија*, *Документарни филм* и *Документарни и наменски филм*; затим други помоћни уметнички предмети какви су:

Основи филмске и телевизијске драматургије, Филмска монтажа, Кинематографска слика, Основи снимања и дизајна звука за филм и телевизију, Сценарио за кратки филм, Основи телевизијске делатности, Основи филмске делатности, Глумачки постојање пред камером; затим бројни теоријско-уметнички предмети: Историја филма, Историја светској позоришта и драме, Ликовна култура, Технологија филма, Историја уметности, Историја српској и југословенској филма, Примењена музика, Теорија филма, Технологија телевизије, Ликовни жанрови и Визуелни медији и, коначно, друштвено-хуманистички предмети: Сирани језик, Психологија, Естетика и Теорија културе.

Сем теоријске наставе значајно место у овом програму припада практичним вежбама које се изводе током свих година студија.

Сврха студијског програма основних академских студија Филмска и телевизијска режија је да омогући студентима стицање основних знања о редитељском „занату“; режији кратких играних и неиграних форми, ТВ форми, документарног филма; упознавање и усвајање основне терминологије и технологије филмске и телевизијске режије; преношење уметничких и стручних знања и вештина, образовање уметника – редитеља, са циљем развоја и унапређења уметничког – редитељског стваралаштва у аудио-визуелним медијима.

По завршеним студијама, студент добија звање *дипломирани драмски и аудио-визуелни уметник из области филмске и телевизијске режије и*

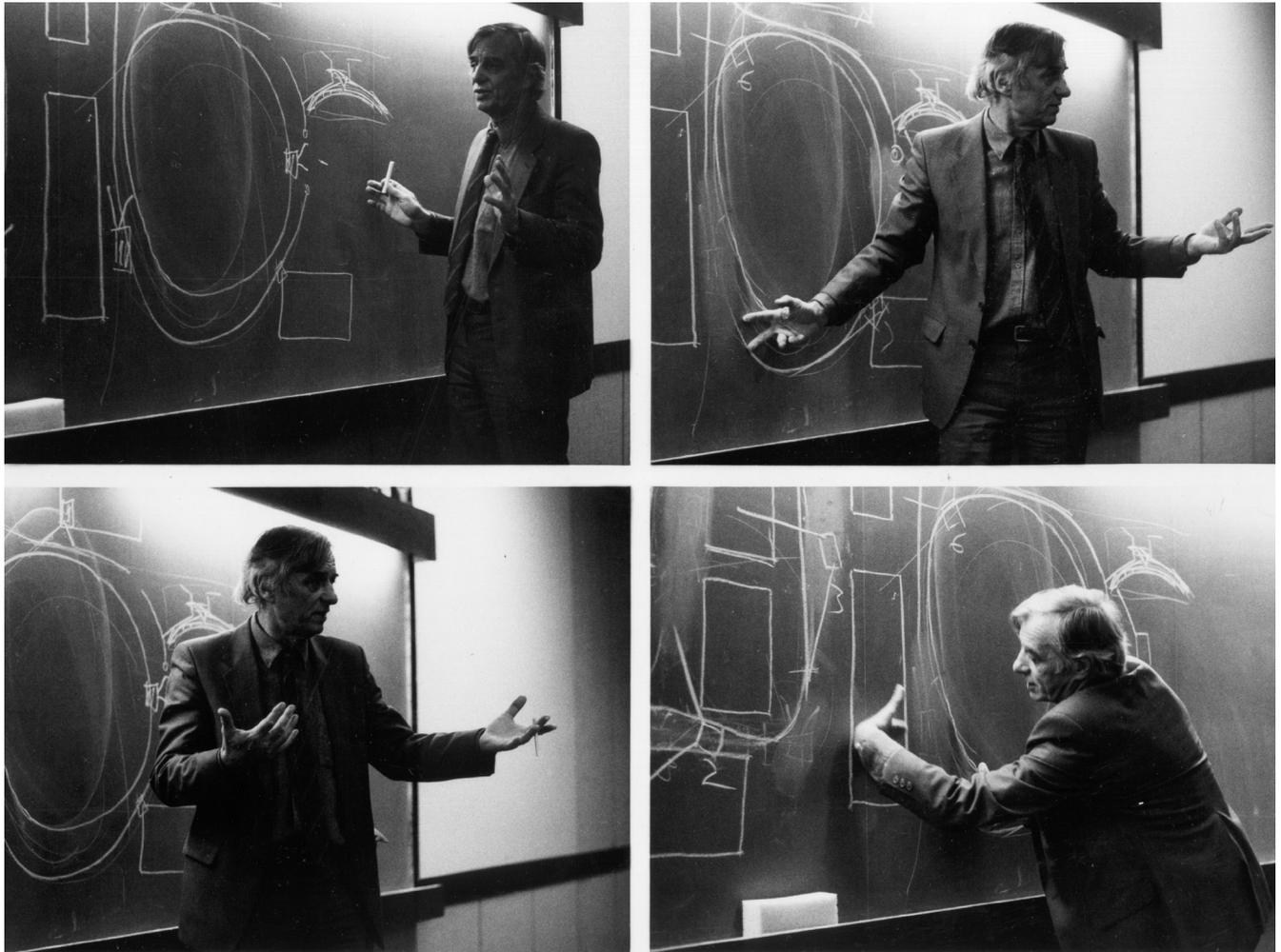
образован је и оспособљен да учествује у производњи сваког филмског, телевизијског, документарног или другог аудио-визуелног пројекта, коме ће као редитељ или његов најближи сарадник дати свој професионални, естетски и уметнички допринос.

Мастер академске студије Филмске и телевизијске режије организују се у једногодишњем трајању и по њиховом завршетку студент добија звање *мастер драмски и аудио-визуелни уметник из области филмске и телевизијске режије*.

Пријемни испит је неопходан услов за упис на мастер академске студије, на које могу конкурисати кандидати који имају завршене основне академске студије са остварених 240 ЕСПБ и кандидати који су завршили основне студије по прописима који су важили до ступања на снагу Закона о високом образовању.

Пријемни, квалификациони испит се састоји из прегледа и анализе практичних радова и пројеката које је кандидат обавезан да преда приликом пријаве. По прегледу радова комисија у интервјуу са кандидатом врши проверу његовог креативног и уметничког потенцијала за наставак школовања на мастер академским студијама. Комисија аналитички разматра све аспекте приложених практичних радова, као и приложене документе, биографију, мотивационо писмо и предложени пројекат.

Током једногодишњих мастер студија, студенти прате наставу из главних предмета: *Филмска режија*, *Телевизијска Режија* и *Документарни и наменски филм 3 и 4*. Осим главних предмета студенти у зимском семестру бирају четири, а у летњем два изборна предмета. У центру интересовања мастер студија је играни, документарни или телевизијски

пројекат који је кандидат приложио на пријемном испиту. На крају зимског семестра, кандидат снима једну секвенцу из филма у школском студију са глумцима – студентима ФДУ или део документарног филма или телевизијског програма. У наставку наставе, ради се на припреми и реализацији планираног играног, документарног филма, односно телевизијског пројекта.

Сврха мастер студија је стварање аутономне креативне личности, способне да ствара најсложеније пројекте било које аудио-визуелне форме. Студенти који су завршили мастер студије способни су да руководе стварањем аудио-визуелних пројеката како у процесу креативног настајања тако и током технолошке изведбе. Због специјализације у разним областима аудио-визуелног стваралаштва ове студије обезбеђују да одмах по њиховом завршетку добијемо стручњаке спремне да се одмах уклопе у професионално окружење.

Мастер академске студије из области филмске и телевизијске режије омогућавају студенту: стицање технолошких, продукционих, практичних

Проф. Владан Слијепчевић

знања; развијање индивидуалне, креативне способности и склоности да се да лични допринос и покаже ауторски рукопис у области режије дугог и кратког играног филма; или режије културно-уметничког и драмског, играног телевизијског програма, као и „живог” програма; или режије целовечерњег документарног филма и других аудио-визуелних форми; коначно, поседује способност да учествује у тиму или као самосталан креатор идеја и предлога за било који облик аудио-визуелног изражавања.

По завршеним мастер академским студијама Филмске и телевизијске режије, студент има могућност да настави студије на специјалистичким и докторским студијама.

Филмски и телевизијски пројекти чији су аутори студенти филмске и телевизијске режије и њихови професори заузимали су и заузимају запажено место на престижним иностраним фестивалима као што су: Билбау, Ротердаму, Карловим Варима, Луцерну, Лондону, Москви, Љубљани, Скопљу, Сарајеву, Загребу, Херцег Новом, Битољу, као и на фестивалима у земљи: Фестивал документарног и краткометражног филма у Београду, Фестивал „Синема Сити” у Новом Саду, Фестивал филмског сценарија у Врњачкој Бањи, Фестивал глумачких остварења у Нишу, Софест у Сопоту...

Са посебним поносом истичемо један од најзначајнијих међународних пројеката који реализује Факултет драмских уметности, а у коме носећу

улогу има Катедра за филмску и телевизијску режију. Реч је о *Европској летњој филмској школи* (European Summer Film School – ESFS), која је покренута 1989. и реализована до 1991, када је због политичке ситуације престало њено одржавање. Школа је обновљена 2008. године, од када се редовно одржава.

Film and Television Directing Department

The story of the Film and Television Directing Department begins with the opening of High School for Film Acting and Directing in Belgrade on May 5th 1947. The name Vjekoslav Afrić, a professor and director, remains the most important name during this pioneering period in education of film directors.

The first full feature film produced by the school had a working title "The Oxen Are Coming". It was directed by Vjekoslav Afrić, and shown in cinemas under the title *Barba Žvane*. The professors at the High School had only themselves, their own understanding of pedagogical methods, knowledge and experience of their own film-making to rely on in their teaching.

In 1950, the High School was merged with the Academy for Theatre Arts in Belgrade. Because of this, students of the film school enrolled in 1948 and 1949 were joined with the Academy's students of acting and directing, enrolled in the first two generations of the Academy.

The beginning of the 1962/1963 academic year was marked by the introduction of film studies formerly initiated by professor Vjekoslav Afrić, then the Dean of the Academy. At that time, students were enrolled in a common group as students of directing, and after two years they chose either theatre or film directing. During this academic year, several new subjects were introduced. Vladimir Petrić, a successor of famous Slavko Vorkapić and his

theoretical principles, taught *Film History*; Dušan Stojanović taught *Film Theory*; and *Technical Realisation of Film* was taught by Predrag Delibašić. *Film Editing* was Marko Babac's subject, and students learned secrets of *Television Directing* from Sava Mrmak. The very first textbook in *Film History* in Serbian language was written by Radoš Novaković, who left an important pedagogical legacy to the department. At that time, the only professor of *Film Directing* was Aleksandar Petrović. He made a concept for the syllabus of the subject, and a detailed plan of practical work for which financial and material resources were supposed to be provided.

The official establishment of the Film and Television Directing Department was made in the 1967/68 academic year. The process of modernizing the Department, initiated by professors Radoš Novaković and Vladan Slijepčević, also started in that academic year. The Department has constantly been changing and updating its syllabi with the aim of giving students the opportunity to gain technological and technical skills first. A principle, still in force today, was introduced: the first step in the education of a film director must be 'learning the craft'. Only after, can they develop their individual creative auteur personalities. The scope of practical work at the Faculty increased, and the Faculty itself was becoming more and more key principal producer of short feature and documentary films. Student films started taking part in domestic and international film festivals, and winning first prizes.

Encouraged and endorsed by his professors Novaković and Slijepčević, Radomir Bajo Šaranović continued the Department's modernization during the 1970s. New methods were introduced into teaching such that they utilize the best practices and experiences in domestic and international cinematography. The teaching of *Film Directing* followed the attainments of best western and eastern European schools, and at professor's Šaranović's initiative first international contacts were made with schools in London (*National Film and Television School – NFTS*), Lodz, Paris (*École Nationale Supérieure des Métiers de l'Image et du Son – La Fémis*) and Moscow (*Всероссийский государственный университет кинематографии – ВГИК*). Professors of *Film Directing* were guests at numerous international universities, while in Belgrade students were taught according to the experience of European and world-wide film practitioners. Professor Šaranović's first generation of students, led by Seljami Taraku, Darko Bajić, Predrag Antonijević, and Miloš Pavlović, achieved significant international success. In the years to follow, Goran Gajić, Vladimir Slavica, Janko Baljak, Srđan Dragojević, Predrag Velinović, Slobodan Skerlić, Marko Marinković, Oleg Novković, Srđan Golubović, Ivan Stefanović, Dejan Zečević and others joined them. Some of these students would become the Department's faculty members, and the ones teaching new generations of students, future film directors.

Over the past decades, the Department's syllabus has been completely profiled. The development of the teaching programme followed the development and needs of Serbian cinematography on one hand, and on the other, developments ensuing from rapid technical and technological advances in film arts.

The aim of the undergraduate Film and Television Directing study programme is to enable students to gain basic knowledge of the “director’s craft”; how to direct short feature and non-feature forms, TV forms, documentary film; to acquire basic terminology and technology of film and television directing. The master studies programme aims to help directors in forming an autonomous, creative personality able to realize most complex projects in any audiovisual form.

Projects and films by students of the Department and their professors’ have had significant success in prestigious international film festivals (the Cannes Film festival, Berlin Film Festival, festivals in Wiesbaden, Bilbao, Rotherdam, Karlovy Vary, Lucerne, London, Moscow, Ljubljana, Skopje, Sarajevo, Zagreb, Herceg Novi, Bitolj ...) as well as in festivals in the country: Documentary and Short Feature Film Festival in Belgrade, Festival *Cinema City* in Novi Sad, Film Screenplay festival in Vrnjačka Banja, Acting Festival in Niš, Sofest in Sopot ...

One of the most important projects that the Faculty of Dramatic Arts realized, and in which the Film and Television Directing Department played the key role was *European Summer Film School – ESFS*, started in 1989 and held until 1991. The ESFS was revived in 2008.

КАТЕДРА ЗА ФИЛМСКУ
И ТЕЛЕВИЗИЈСКУ
ПРОДУКЦИЈУ

---

*FILM AND TELEVISION
PRODUCTION DEPARTMENT*

Producer's Day

6 Jun 2009
10:00 - 12:00
Pavilion Theatre
London

4

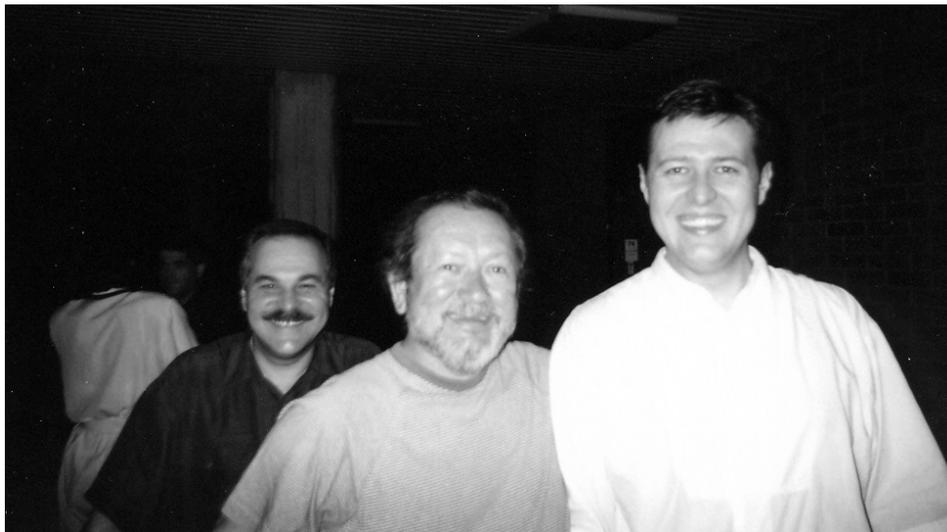

Катедра за филмску и телевизијску продукцију

Школовање изузетно потребних кадрова који ће се бавити организационим пословима у области кинематографије и телевизије започело је на Академији за позориште, филм, радио и телевизију 1961. године, у оквиру јединствене Групе за организацију. Студенти ове катедре стицали су знања која су им омогућавала успешан организациони рад, не само у области кинематографије и телевизије, него и у домену радија, сценско-уметничких и културних делатности. Прва деценија функционисања Катедре показала је високе педагошке резултате, као и правце даљег унапређења функционалног школовања овог стручног профила.

Треба имати у виду чињеницу да се упоредо са развојем концепције високошколског образовања кадрова који ће се бавити организационим пословима у драмским уметностима и култури водила и паралелна акција за промену њиховог положаја у институцијама културе, као и у другим ванинституционалним организационим формама. Било је потребно аргументовано превазилажење предрасуда о важности организационих

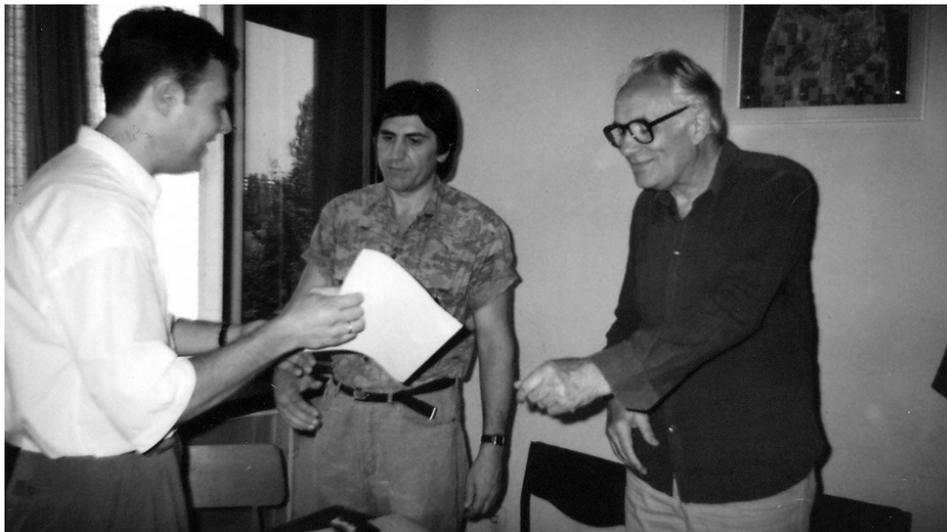

задатака у драмским уметностима и култури, о начину њиховог обављања, као и о модусу школовања и обликовања стручног профила извршилаца. Велики проблем је проистицао из постојећег стања, где су најбитнији, а посебно креативни организациони послови, неправедно и нелогично додељивани другим професијама, при чему су организатори углавном обављали послове нижег ранга. У том смислу, нарочито су отежавајућа била искуства пренесена из домена филма, где су организатори често регрутовани из редова других филмских и помоћних радника, који нису имали одговарајућа знања и способности за обављање организационих послова на оптималан начин.

Статус професије захтевао је изузетно стручне, професионално компетентне и креативно оспособљене кадрове. У том правцу је морало да се усмери и школовање организационих кадрова у области филмске и телевизијске делатности. Веома важан сегмент образовања кадрова који ће се бавити организацијом реализован је на Академији кроз обавезни рад студената на заједничким студентским уметничким пројектима, као и кроз обавезну праксу у институцијама културе (позоришта, телевизија, радио, филмске екипе, домови културе и др.). Када су студенти Организације у питању, велики проблем у том периоду је био како ускладити и обезбедити подједнаке услове и то за све студенте у свим тим медијима и областима културе и уметности, а да при томе и сама настава обезбеди сазнања из свих битних аспеката свих медија и сегмената културе. Једино могуће решење је било у специјализацији процеса едукације и стварању посебних студијских програма.

И сама организациона структура тадашње Академије за позориште, филм, радио и телевизију битно је утицала на промену концепта образовања организатора. На Академији је готово од самог почетка постојала подела на два смера: (1) позоришни и радио смер и (2) филмско-телевизијски смер. Оваква подела је проистекла из одговарајуће поделе режије (у почетку: позоришна и филмска режија, а касније: позоришна и радио

режија, и филмска и телевизијска режија), при чему су већ постојећа настава и реализација заједничких уметничких пројеката – обавезних вежби биле непосредно усмерене таквим стањем. Стога је било веома логично и нужно да се и школовање организационих кадрова прилагоди овој подели како би се омогућила оптимална реализација заједничке наставе, као и обавезних вежби – уметничких пројеката студената, а пре свега како би се обезбедила висока стручност организатора за њихово професионално учешће у одговарајућим уметничким областима и институцијама културе.

Тако су се створили реални услови за формирање специјализованих студијских програма, по узору на режију, при чему је омогућено да студенти добију темељнија знања из тих ужих, али сада функционално фокусираних области, уз комплетнији ангажман у заједничким студентским пројектима, односно у медијима за које се и школују.

Управо су то били разлози за „дељење” Катедре за организацију на два дела. То је почело непосредно пре пресељења у нову зграду Академије 1974. године, најпре са поделом на три смера: (1) позоришни и радио смер, (2) филмски и телевизијски смер и (3) општи смер.

Већ следеће године, када је систем организације Академије промењен, у складу са законским одредбама, при чему су основне јединице на којима се школују студенти постале групе, док су катедре остале стручна тела која су чинили наставници и сарадници који држе предавања и вежбе студентима на појединим студијским групама, дошло је до формирања две групе: (1) Група за организацију филмске и телевизијске делатности и (2) Група за организацију сценско-уметничких и културних делатности.

Међутим, Катедра за организацију је и даље остала јединствена. У наредном периоду показало се да је сувише компликован и неефикасан рад у оквиру јединствене катедре а са два студијска програма, тако да је 1978. године дошло до њене поделе, при чему је свака група (студијски програм) добила и своју катедру. Сарадња ове две групе и катедре ни у

једном тренутку није била пољуљана, иако је тежиште заједничког рада сада било више оријентисано ка смеровима и сарадњи са одговарајућим катедрама истог смера.

Катедра за организацију филмске и телевизијске делатности је своју активност усмеравала ка неколико битних аспеката. Ту је, пре свега, стално унапређење наставних планова и програма и то не само главних предмета, него, у договору са другим наставницима, и свих осталих предмета које су слушали наши студенти, уз неминовно увођење нових предмета. Упоредо се радило на побољшању услова и начина реализације заједничких студентских уметничких пројеката – филмова и других аудио-визуелних садржаја. Значајно је унапређена обавезна пракса студената у Телевизији Београд, а касније и у другим ТВ станицама које су временом основане. Упоредо са овим побољшањима и захваљујући њима, као и знању и способностима наших дипломираних студената, кроз њихов ангажман у филмским, телевизијским и маркетиншким институцијама и екипама, водила се стална борба за одговарајући статус професије.

Велику сметњу у том процесу подизања професије на адекватан ниво представљао је и сам назив – „организација“. Овај израз је био веома профанисан и односио се на поједине послове у кинематографији и телевизији, углавном најнижег ранга, за чије извршење, према мишљењу противника водеће улоге ове професије, и није потребно факултетско образовање. Искуства развијених кинематографија, као и телевизијских станица у свету указивала су на потребу да се промени назив катедре и саме професије. То се неминовно и десило 1980. године, када је промењен назив катедре и она постаје Катедра за филмску и телевизијску продукцију (ФТВ продукцију), а звање које добијају свршени студенти је дипломирани филмски и телевизијски продуцент. Ова промена није била формалне, него суштинске природе и битно је утицала како на процес образовања ове категорије драмских и аудио-визуелних уметника, тако и на унапређење њихове позиције и статуса у области кинематографије и телевизијске делатности.

У овом процесу промене назива и саме суштине школовања продуцентата за одговарајуће креативне послове у области кинематографије и телевизије, непосредно су учествовали и учествују наставници који су предавали главне предмете: др Дејан Косановић (на Катедри од 1962. године), Љубомир Радичевић (од 1963. године), мр Сретен Јовановић (од 1969. године) и мр Зоран Поповић (од 1973. године). Значајан сегмент вежби и координације праксе студената у Телевизији Београд водио је стручни сарадник Светислав Недељков.

У следећем периоду настављена је активност унапређења процеса образовања филмских и телевизијских продуцентата, при чему су се на Катедри дешавале и значајне кадровске иновације: мр Раденко Ранковић (од 1983), др Мирослав Савковић (1986–2013), Бојан Лукић (1986–1996), мр Горан Пековић (од 1990), мр Велимир Дејановић (од 1993), мр Фети Даутовић (од 1993), мр Вања Шибалић (од 1997), Горан Ђорђевић (1997–2005), мр Ана Далеоре (од 1996), мр Марина Фафулић (од 2006), мр Зорана Поповић (од 2010).

Катедра за ФТВ продукцију, током свог дугогодишњег и веома плодног рада, пружила је врхунску академску и професионалну високошколску обуку многих генерација студената. Наши алумни се налазе на веома значајним позицијама, како у Србији, тако и у читавом региону, као и у многим земљама широм света (од Боливуда до Холивуда). Поменућемо само неке од њих: Милан Цига Цветковић, Мартин Панчевски, Ненад Романо, Чедомир Колар, Дуња Клеменц, Ранко Гак, Анђелка Влаисављевић, Злата Калић, Косовка Ивковић Бобић, Милан Тодоровић, Мила Турајлић, Алеш Павлин, Радомир Миловић, Мирко Штарк, Борис Костов, Милан Никодијевић, Александар Шукало, Стојан Равњашки, Александар Ивањиков, Драган Никодијевић, Иван Карл, Невена Даковић, Стеван Јовичић, Миодраг Перишић, Владан Шкорић, Веселин Грозданић, Бојан Тричковић, Радослав Дравић, Зоран Синобад, Александар Јанковић, Драган Јеличић, Ана Станић, Игор Гојковић, Тијана Анђелић, Сандра Штајнер, Зоран Трифуновић, Мирјана Мијојлић, Иван Аранђеловић, Небојша Татомир, Невена Маџаревић... Ту је и читава плејада њихових колега, сјајних продуцената, који су остварили и остварују изузетне резултате у области кинематографије, телевизије, као и других медија и културе. Већина наставника који предају предмете из области филмске и телевизијске продукције, као и друге предмете из области филма и медија (историја филма, теорија филма, теорија медија...) на државним и приватним уметничким факултетима, не само у Србији него и у свим државама које су настале распадом СФРЈ, били су студенти наше катедре.

Наставници и сарадници наше катедре непосредно су учествовали у изради концепције, наставних планова и програма, као и уџбеника за усмерено образовање кадрова за стручна занимања у области кинематографије и телевизије. Аутори првих уџбеника из области организације

филмске делатности и филмске продукције су Дејан Косановић и Сретен Јовановић, а из организације ТВ делатности и телевизијске продукције Зоран Поповић.

Веома је значајно то што су наставници Катедре за ФТВ продукцију допринели оснивању Катедре за организацију Факултета драмских уметности у Скопљу (Зоран Поповић), Катедре за продукцију Факултета драмских уметности на Цетињу (Велимир Дејановић и Зоран Поповић) и Катедри за продукцију Академије драмских уметности у Бањалуци (Зоран Поповић и Горан Пековић), где су били и гостујући професори.

Катедра за ФТВ продукцију има кохезиону улогу, како на Факултету драмских уметности, тако и у процесу сарадње у оквиру Универзитета уметности, а наставници и сарадници наше катедре имају запажен ангажман у области аудио-визуелних уметности, медија и културе (ауторски и продуцентски рад у оквиру филмске делатности, телевизије, маркетиншких агенција, чланство у жиријима и менаџменту институција културе и фестивала и др.). Када је у питању допринос Катедре за ФТВ продукцију остварењу високог рејтинга Факултета драмских уметности, треба нагласити да су чак три наша професора били декани ФДУ (Дејан Косановић, Сретен Јовановић и Зоран Поповић).

На Факултету драмских уметности, Катедра за ФТВ продукцију баштини педесетогодишње искуство. За тих пет деценија она је у потпуности формирала свој педагошки и развојни профил. Основни концепт рада на Катедри за ФТВ продукцију, нарочито у последње две деценије, усмерен је ка школовању креативних продуцената, који су оспособљени за обављање свих продуцентских задатака на високопрофесионалан начин. Они својим знањем и талентом могу да дају велики допринос унапређењу кинематографије и телевизијске делатности.

Даљи развој Катедре за ФТВ продукцију, а на основу пропозиција које су дефинисане имплементацијом Болоњске декларације, усмерен је ка што комплетнијем и ефикаснијем школовању креативних филмских и телевизијских продуцената, уз обезбеђивање њихове потпуне оспособљености за високо професионалан и креативан рад, не само у области кинематографске и телевизијске делатности, него и у новим електронским медијима, као и маркетиншким и PR агенцијама.

Од самог почетка свог рада (1961), а посебно од школске 2000/2001. године Катедра за ФТВ продукцију у наставни процес инкорпорира све оно што је тог тренутка представљало најсавременије трендове у образовању продуцената, далеко пре многих сличних школа у свету. На такав начин су заправо извршене стратешке припреме за свеукупну конвергенцију медија, која је започела почетком миленијума. Креативност продуцента постаје идеја водиља у образовању ових кадрова. Наставници и сарадници Катедре за ФТВ продукцију, у заједништву са својим студентима, остварују сталну везу са практичним облицима кинематографске и телевизијске делатности. Та стална веза са филмском и телевизијском праксом не само да је пружила могућност за уграђивање тих сазнања у наставни процес, већ је обезбедила и изградњу јединственог методичког поступка којим се подстиче и развија креативност студената продукције.

Вежбе креативне продукције постале су саставни део практичног самосталног или групног рада студената продукције на свим годинама студија. Овај процес добио је ново убрзање променама које су уследиле применом принципа Болоњске декларације. У складу са реформисаним правилима студирања Катедра за ФТВ продукцију извршила је одговарајућу реорганизацију наставе на свим нивоима студија.

Основне академске студије (студије првог степена) трају четири године (8 семестара – 240 ЕСПБ) и студенти који их заврше добијају академско звање *дипломирани драмски и аудио-визуелни уметник из области филмске и телевизијске продукције*. За упис на основне академске студије Филмске и телевизијске продукције заинтересовани кандидати приступају испиту провере склоности и способности, који се састоји из три елиминаторна дела. Први део испита је тест опште културе и знања из области филма и телевизије из задате литературе, други део представља писање есеја на задату тему. Трећи део чине практични креативно-организациони задаци и интервју.

Имајући у виду развој аудио-визуелних медија, а посебно филма и телевизије, као и њихов утицај, не само на културу, него и савремено друштво у целини, филмска и телевизијска продукција заузима све значајније место у готово свим аспектима друштвеног живота. Како управо филмска и телевизијска продукција представљају покретачку и кохезивну карику у ланцу остварења циљева у области ова два најутицајнија медија, школовање филмских и телевизијских продуцената на ФДУ усмерено је управо таквом сврхом. Захваљујући пажљиво одабраној ширини овог студијског програма и инсистирању на креативној филмској и телевизијској продукцији, омогућено је да свршени студенти овог студијског програма поред уобичајених текућих послова у кинематографији и телевизији, буду професионално оспособљени да допринесу квантитативном и квалитативном повезивању најразличитијих програма и садржаја, не само на локалном, него и на глобалном нивоу. На другој страни, свршени студенти ФТВ продукције на основним академским студијама представљаће главну спону у даљој неопходној професионализацији медија, посебно филма, телевизије, видеа и мултимедијалних пројеката и њиховог односа према тржишту, култури и уметности.

Циљеви студијског програма ФТВ продукције су садржани у темељном и квалитетном оспособљавању студената да се потпуно самостално, креативно и одговорно укључе у савремене услове филмске продукције, односно креативно осмисле, реализују и пласирају телевизијске садржаје на тржишту.

Сврха студијског програма основних академских студија ФТВ продукције је да образује и оспособи студенте да креативним приступом буду експерти пре свега са јасном уметничком, али и тржишном визијом и мисијом у области филма, телевизије, видеа и мултимедијалних пројеката. Стеченим знањима су оспособљени да препознају и на најадекватнији начин примене нове техничко-технолошке, креативно-уметничке и продукционе иновације. На другој страни ће компетентно и квалитетно примењивати и користити знања из менаџмента и маркетинга филмске

и телевизијске продукције. Захваљујући томе, студенти овладавају материјом која се односи како на светски и домаћи медијски систем и његове карактеристике, тако и на техничко-технолошке, менаџментско-маркетиншке, економске и продукционе законитости филмске и телевизијске делатности. Уметничка концептуализација филмских, телевизијских, видео и мултимедијалних пројеката, те напредња теоријских и практичних знања студенте уводи и у област стратегијског управљања филмском и телевизијском делатношћу.

По завршеним основним академским студијама, студент ФТВ продукције стекао је општа и специфична знања из делатности филма и телевизије са нагласком на филмској и телевизијској уметничкој продукцији, као и свест о неопходности континуираног усавршавања. У стању је да критички вреднује и процени програмске пројекте за производњу са креативно-продукционог становишта, као и да процени све ресурсе (људске, финансијске, материјалне, техничке), њихове валидности и значај.

Овако образовани стручњаци су оспособљени да потпуно самостално, креативно и одговорно обављају све врсте послова у продукцији, дистрибуцији и приказивању филмова, односно емитовању телевизијских емиција. Такође, као врхунски филмски и телевизијски продуценти, обучени

су да креирају и доносе сврсисходне планове и одлуке у сложеним и непредвидивим контекстима. Треће, али не мање значајно поље рада за које су у потпуности оспособљени свршени студенти основних академских студија на студијском програму Филмска и телевизијска продукција, обухвата институције у области културе и уметности.

Мастер академске студије (студије другог степена) представљају логичну надградњу после основних студија. Трају једну годину, тј. два семестра и носе 60 ЕСПБ. Свршени студенти добијају академско звање *мастер драмски и аудио-визуелни уметник из области креативне филмске и телевизијске продукције*. На овом нивоу посебно се инсистира на креативним аспектима ФТВ продукције и њиховом повезивању са другим елементима продуцентског рада. Зато мастер студије на Катедри за ФТВ продукцију имају адекватан назив – Креативна филмска и телевизијска продукција, при чему се истицањем речи *креативно* заправо указивало на уметничку оријентацију студија по јединственој методици развијеној на овој катедри.

Кандидат приликом пријаве прилаже, поред законом обавезних докумената, и експликацију креативног концепта завршног мастер пројекта – филма или телевизијске емисије у трајању од 15 до 30 минута.

Пријемни испит се састоји из прегледа и анализе, те усмене експликације креативног и организационо-оперативног концепта мастер пројекта пред комисијом. Комисија у разговору са кандидатом утврђује креативно-продукциони потенцијал његовог рада, као и потенцијал кандидата за школовање на мастер студијама.

На мастер академским студијама студенти кроз предавања и ангажовање на самосталном практичном уметничком пројекту у потпуности овладавају креативним и технолошким процесима савремене филмске и телевизијске продукције, техникама и методама медијске продукције, као и техникама и методама програмирања и тржишног надметања медија. На овај начин студенти су оспособљени за самостално креативно постављање, продукционо обликовање и реализацију уметничких пројеката: филмова, телевизијских програма, као и мултимедијалних остварења.

Циљ мастер академских студија је да студенти овладају знањима о креативно-технолошким поступцима савремене филмске и телевизијске продукције, техникама и методама медијске продукције, као и техникама и методама програмирања и тржишног надметања медија. На такав начин, студенти се оспособљавају за самостално критичко управљање филмским, телевизијским, маркетиншким и сличним институцијама, за креативно концептуализовање и реализацију најсложенијих уметничких пројеката из области филма, телевизије, рекламе, културе и уметности уопште.

По завршеним мастер академским студијама, мастер драмски и аудиовизуелни уметник из области креативне филмске и телевизијске продукције поседује знања из филмске и телевизијске продукције, као и темељна теоријска, креативна и емпиријска знања из области уметности, а такође свест о етичким питањима: способност суочавања са етичким дилемама професионалног и теоријског бављења уметничком филмском и телевизијском продукцијом.

На иницијативу нашег професора Горана Пековића, на Факултету су основане и академске специјалистичке студије Реклама и медији, које трају једну годину (два семестра) и носе 60 ЕСПБ, а кандидати их могу уписати са претходно остварених 300 ЕСПБ.

Наставници Катедре за ФТВ продукцију непосредно су укључени у реализацију уметничких и научних докторских студија Факултета и Универзитета уметности. Ове студије трају три године (шест семестара) и носе 180 ЕСПБ.

Од школске 2004/2005. године одржава се манифестација *Продуцентски дан*, која има за циљ представљање и валоризацију радова студената из области филмске и телевизијске продукције у претходној школској години. Ова смотре радова је врло брзо постала, осим значајног образовног, и медијски догађај, место на коме се окупљају све генерације студената продукције, размењују искуства, идеје и креирају нови пројекти. На манифестацији *Продуцентски дан* уручују се и награде за најбоља студентска остварења из области филма и телевизије у протеклој школској години, али и награда најбољем младом продуценту за остварења постигнута након завршетка студија – награда „Лучоноша“. За велике продуцентске

успехе Катедра додељује награде „Специјални Лучоноша“ и „Лучоноша за животно дело“.

Сваке године на годишњој скупштини Факултета, Катедра уручује и две награде у спомен на своје бивше колеге. Награда „Сретен Јовановић“ за најбољи успех из предмета Филмска продукција на трећој или четвртој години студија и Награда „Бојан Лукић“ за најбољи успех на првој години студија.

Катедра за ФТВ продукцију представља значајну кохезиону снагу у оквиру ФДУ и посебно ФТВ смера, а њен даљи развој усмерен је ка још комплетнијем образовању продукционих кадрова у складу са савременим потребама кинематографије, телевизије и пратећих медија, као и културе у целини.

Film and Television Production Department

Education of students who would pursue careers in film and television production started in 1961 at The Academy for Theatre, Film and Television. At that time, this was a single Organization Department, comprising both theatre and radio and film and television. However, even then the Organization Department was unofficially divided into two strands: theatre and radio, and film and television. The division was a consequence of separating the Directing Department into Theatre and Radio and Film and Television Directing Departments. The purpose of the division was an intent to optimize realization of lectures and students' practical work (artistic projects and their professional engagement in arts and institutions of culture).

As the profession of film and television producer required competent and creatively capable professionals, their education had to be oriented towards achieving these goals. A very important segment of educating these future professionals was realized at the Academy through students' required engagement in group artistic projects and work in various institutions of culture (theatres, television, radio, film crews, art centres, and alike). As the practical work spanned across different media, securing equal opportunities for both practical and in-classroom work for all students presented a challenge. One of the solutions was further specialisation of the education process and forming of particular study programmes.

In 1974, just before the Academy was to be moved into a new building, the Organization Department was officially divided into three strands: (1) theatre and radio strand, (2) film and television strand, and (3) general strand. Four years later, in 1978, there was another reorganization and two separate departments were formed, Department for Organization in Film and Television, and Department for Organization in Theatre and Radio.

Department for Organization in Film and Television always directed its activities toward several key aspects. First of all, constant upgrading of curricula, not only in core subjects, and in consultation with lecturers of all subjects, was offered to students. Also, new subjects were added with the aim of making study programmes current and relevant to diverse student and profession needs. Parallel to that, every effort was made in achieving better conditions and ways of organizing student teams' artistic projects – films and projects of audio-visual nature. Practice within Radio Television Belgrade, and later in other TV stations (as they were established), has become mandatory for all students. All of these efforts, together with achievements of students and professors through their engagement in film and television productions, marketing companies and other institutions of culture, have greatly contributed to the profession itself and its importance.

In 1980, department's name was changed to Film and Television Department. The change of name was not just formal. It reflected an essential shift in education of these drama and audio-visual professionals and the status of the profession in film and television industries. During the process of department transformation, the professors of core subjects left important legacies, Dejan Kosanović, PhD, (Faculty member since 1962), Ljubomir Radičević (Faculty member since 1963), Sreten Jovanović, MFA,

(Faculty member since 1969), and Zoran Popović, MFA, (Faculty member since 1973).

Faculty members are actively engaged in all aspects of audio-visual arts, media and culture – being authors or producers in film and television, marketing agencies; they are jury members for numerous festivals, and members of managing bodies in culture institutions. As many as three professors of the Department were appointed deans of the Faculty of Dramatic Arts – Dejan Kosanović, Sreten Jovanović, and Zoran Popović.

From its very beginning, and especially from 2000/2001 academic year, the Department has been incorporating the latest achievements and trends in the education of film and television producers. Producers' creativity is a guiding principle in the education of future professionals. Professors and associates of the Department, along with students, are constantly present and take active roles in all practical aspects of film and television industries.

Film and Television Production Department organizes four-year undergraduate academic studies, as well as a one-year master study programme in *Creative film and television production*. By highlighting the word *creative* artistic orientation based on the Department's unique methodology is emphasized. Through lectures and individual practical work students gain full mastery of creative processes of modern creative film and television production, media production techniques and methods, and techniques and methods relating to programming and market competition.

At the initiative of professor Goran Peković, Department's faculty member, the Department organizes academic specialist studies in *Advertising and Media*. The programme is one year long (two semesters). In addition, Department's Faculty members are actively involved in doctoral studies offered by the Faculty of Dramatic Arts.

Starting in 2004/2005 academic year, a special event *Producers' Day* is organized annually. The aim of *Producers' Day* is presentation and valorisation of students' work in film and television production completed over the course of the previous academic year. Though the event is not meant to be a competition, best and most successful projects in film and television production are awarded a prize. Additionally, the best young producer for works completed during the study programme is awarded a prize *Lučonoša* for his/her achievements. The Department also awards the *Specijalni Lučonoša* and *Lučonoša* awards for life's work. In commemoration of its former distinguished colleagues, the *Sreten Jovanović* award is given to the best student in subject *Film Production*, 3rd and/or 4th year core subject, and the *Bojan Lukić* award is given to the best student of the 1st year.

КАТЕДРА КАМЕРЕ

CAMERA DEPARTMENT

Катедра камере

Суштински значај визуелне компоненте за филм и телевизију, као и чињеница да су у Европи и свету већ постојале студије камере, допринели су да се 1970. године на тадашњој Академији за позориште, филм, радио и телевизију, на иницијативу групе професора филмског смера, оснује Група за филмску камеру. Исте године одржава се први пријемни испит и школске 1970/1971. године почиње да студира прва генерација будућих филмских сниматеља. Ту прву генерацију студената камере чинили су као редовни студенти Драган Јовановић, Милорад Глушица, Љубомир Секулић и Драган Мунижаба, а као студенти уз рад Божидар Николић, Војислав Вучинић, Милан Спасић, Властимир Банковић, Миодраг Павловић, Велисав Томовић и Фатмир Нуши.

Оснивач *Групе за филмску камеру* био је Владета Лукић (1910–1978), пре Другог светског рата филмски аматер, дипломирани правник, а од

ослобођења истакнути сниматељ више од 40 краткометражних филмова као и већег броја играних филмова. Од 1960. године био је једини предавач предмета *Филмска камера на Групи за филмску режију*. Професори првих генерација студената били су истакнути филмски уметници и теоретичари: Радош Новаковић, Бранибор Дебељковић, др Душан Стојановић, Владимир Погачић, Марко Бабац, др Павле Васић, Влада Петрић. На прве две године настава, коју је водио професор Владета Лукић, обухватала је упознавање са основама филмске технике и елементима филмског језика, методама осветљавања у атељеу, експонметријом, као и лабораторијским процесима обраде филмских материјала.

Доласком професора Предрага Поповића са студија филмске камере у Прагу, школске 1972/1973. настава се у оквиру предмета *Филмска камера* на трећој години студија проширује и на колор кинематографију, укључујући како креативне, тако и техничко-технолошке аспекте употребе боје на филму. Школске 1973/1974. године професор Никола Мајдак у оквиру предмета *Филмска камера* на четвртој години студија почиње да предаје специјална, комбинована и трик снимања, као и анимацију, чиме се комплетира наставни програм главног предмета *Филмска камера*.

У старој згради Академије у Улици Вука Караџића одвијала се углавном теоријска настава са пројекцијама филмова због непостојања већег атељеа за практичан рад. Студенти камере су једино имали на располагању добро опремљену фото-лабораторију. Међутим, и са тако скромним техничким средствима и у неодговарајућим условима, годишње се снимало мноштво квалитетних кратких филмова и то на формату 35 мм. Пресељење у нову, данашњу зграду ФДУ донело је знатно боље услове за рад.

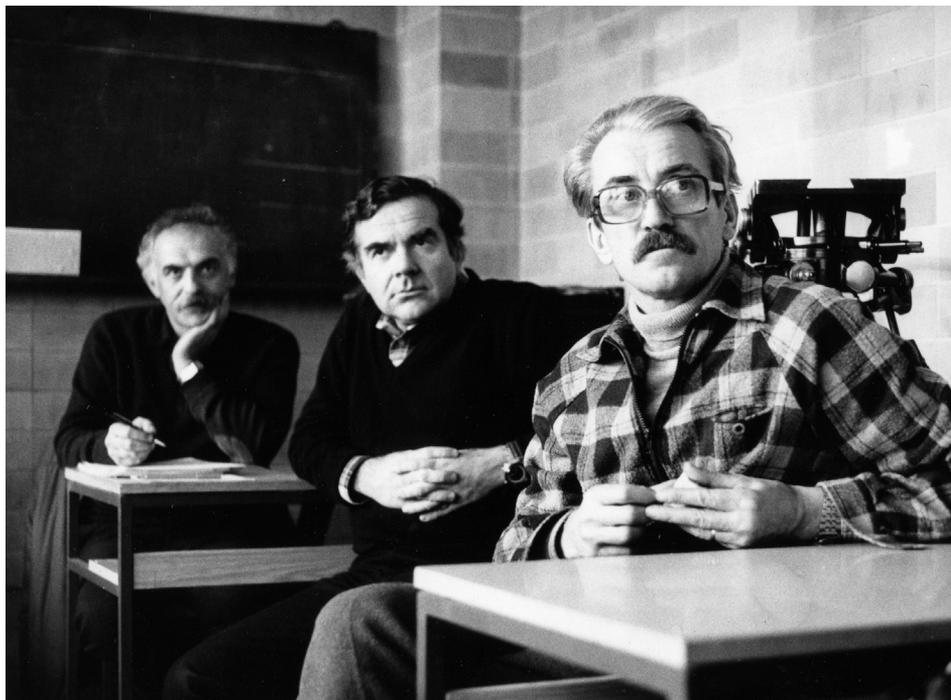
Владета Лукић

Праћећи потребе телевизије и развој електронике, 1978. године уводи се предмет *Технологија телевизије*, који у почетку предаје Мирослав Борисављевић, касније Александар Тодоровић. *Телевизијска камера* уводи се као други главни предмет 1980. године и тако Група за камеру прераста у Катедру за филмску и ТВ камеру.

Предмет *Фотографија* од оснивања Групе за камеру предавао је професор Бранибор Дебељковић (1916–2003), магистар фармације, велики српски фотограф и историчар фотографије. У почетку, *Фотографија* је предавана на прве две године студија.

Након одласка професора Дебељковића у пензију, на место предавача предмета *Фотографија* долази професор Милан Милетин, који је завршио студије фотографије на ФАМУ у Прагу. Услед наглог и убрзаног развоја визуелних комуникација и њиховог све већег интердисциплинарног карактера, као и улоге фотографије у савременим комуникационим процесима, Катедра за филмску и ТВ камеру уочила је потребу за повећањем заступљености предмета *Фотографија*, тако да он од средине деведесетих година добија статус главног предмета и део је наставног програма на свим годинама студија.

Школске 1994/1995. године, Катедра је пионирском улогом на ФДУ покренула акцију увођења рачунара, односно савремених технологија у наставу. Поред набавке хардверских конфигурација, дат је и предлог за увођење нових методских јединица у наставу за предмете *Филмска камера*, *ТВ камера*, *Фотографија* и *Анимација*, јер дигитална слика у процесу стварања, касније и обраде, добија тада у свету филма, videa и фотографије све значајнију улогу. Катедра и данас прати токове у професионалном

Војислав Опсеница,
Предраг Поповић и
Никола Мајдак

окружењу и укључује у наставу најсавременија техничко-технолошка достигнућа из праксе.

После 2000. године, услед интензивног развоја визуелних комуникација, њиховог све већег значаја и присутности у свакодневном животу, брисања јасних граница између различитих медија и њиховог међусобног преплитања, а све то у склопу промена у настави које је донела примена Болоњске декларације, Катедра за филмску и ТВ камеру мења назив у Катедра камере.

За протекле 43 године постојања Катедре камере, дипломирало је преко 200 студената из свих крајева бивше Југославије, од Копра до Приштине и Скопља. Они представљају најзначајније ствараоце филмске слике у својим срединама. Милорад Глушица, Божидар Николић, Радослав Владић, Милош Спасојевић, Радан Поповић, Милан Спасић, Душан Јоксимовић, Миладин Чолаковић, Владан Павић, Александар Илић и многи други су за своје филмове освајали низ награда на фестивалима у земљи и иностранству (Пула, Београд, Битољ, Херцег Нови, Нови Сад, Сопот, Острава и многи други) и једини су носиоци награде Кристална призма, која се додељивала за најбољи сниматељски рад у бившој Југославији. Поред кинематографије, наши некадашњи студенти су водећи и незаобилазни ствараоци и на многобројним телевизијским станицама, као и у подручју фотографије (Велисав Томовић, Александар Келић, Весна Павловић, Маја Медич, Нада Плескоњић и многи други). Креативан рад стваралаца који су се школовали на Катедри камере је најсигурнији ослонац сваког новог пројекта на филму, телевизији, фотографији и у другим мултимедијским процесима.

Катедра камере сваке године додељује Награду „Владета Лукић” студенту који има највиши просек оцена из главних уметничких предмета и положене све испите из претходне године студија.

Данас на Катедри камере постоје основне и мастер студије, по завршетку којих студенти имају могућност да наставе школовање на специјалистичким и докторским студијама.

Основне академске студије на Катедри камере трају четири године (8 семестара). За упис на ове студије кандидати полажу испит за проверу склоности и способности који се састоји из три елиминаторна дела. Први део представља решавање писменог теста из области опште, ликовне и техничке културе и снимање фотографија на задату тему. На другом делу испита кандидати снимају филмове на задату тему. Трећи део је усмени испит.

По завршеним основним студијама студент стиче звање *дипломирани драмски и аудио-визуелни уметник из области камере*.

Предвиђено трајање мастер студија је једна година (2 семестра). Услов за упис на ове студије су претходно завршене одговарајуће уметничке основне академске студије. Кандидати који испуњавају предвиђене услове полажу пријемни испит који се састоји из прегледа и анализе предатих практичних радова и пројеката које је кандидат дужан да преда приликом пријаве (играни филм, кратки играни филм, документарни филм, ТВ остварење било ког жанра, експериментални филм, анимирани филм).

Неопходно је да радови представљају ауторски рад у минималном трајању од 15 минута. По прегледу радова, комисија у интервјуу са кандидатом врши проверу његовог креативног и уметничког потенцијала за наставак школовања на мастер студијама. По завршеним мастер студијама студент стиче звање *мајстор грамски и аудио-визуелни уметник из области камере*.

На Катедри камере данас постоје три главна предмета: *Филмска слика*, *Телевизијска слика* и *Фотографска слика*.

Предмет *Филмска слика* у програму је свих година основних и мастер студија. У оквиру овог предмета на основним студијама студенти изучавају историјски развој уређаја за снимање и репродукцију покретних слика, елементе и врсте филмских камера, руковање филмским камерама, алате и прибор за филмско снимање, визуелно компоновање филмске слике, врсте и употребу сценске технике, природу светлости, врсте и карактеристике светлосних извора, филтере, рад у филмском студију, осветљавање у ентеријеру и екстеријеру, стварање различитих светлосних атмосфера,

рад директора фотографије, елементе стила у покретној слици, филмски простор, филмско време, стилски континуитет, принципе обликовања филмске слике, перспективу, специфичности стварања филмске слике за различите форме и жанрове (играни филм, документарни филм, експериментални филм, интернет садржаји), покрет филмске камере, сниматељски поступак у функцији стила, теме и идеје филмског дела, употребу објектива и многе друге методске јединице.

На мастер студијама у оквиру истог предмета студенти обрађују методске јединице као што су: потенцијал визуелног садржаја, тумачење простора у играним структурама, простор, покрет и ритам, виртуелни простор, стилски континуитет у приказу простора, простор и покрет у стереоскопској слици, дескриптивна и трансформативна улога покрета, покрет код музичких и комерцијалних форми, стилски континуитет код употребе покрета камере, виртуелни покрет, дескрипција и трансформација у бојеном приказу, манипулација бојом у процесу колорисања слике, континуитет у третману боје, динамички лимити слике, артистичка визија – наративна и фиктивна, трансфер димензија (тродимензионално у дводимензионално и дводимензионално у тродимензионално), кинематски континуитет, слика у европској кинематографији, филмска слика и измењена перцепција, утицај видео-игара и компјутерски генерисане слике на филмску слику, филмска слика и долазеће технологије, стварање филмске слике виртуелним поступцима, улога светлосних извора најновије технологије у стварању слике, третман простора и покрета у процесу постпродукције, медији за дистрибуцију кинематографске слике, могућности филмске слике у спрези са глобалним технолошким напретком и друго.

Фотографска слика се предаје на свим годинама основних и мастер студија. На овом предмету на основним студијама изучавају се настанак и развој фотографије, природа светлости, аналогне и дигиталне фотографске камере, техничке карактеристике и употреба објектива, природни и вештачки светлосни извори, експонometriја и примењена сензитометрија, класични фотографски материјали, дигитални сензори, хемијска обрада фотографске слике, дигитална обрада фотографске слике, елементи композиције фотографске слике (линија, површина, облик, текстура, валер, боја), принципи компоновања фотографске слике (репетиција, градација, хармонија, контраст), карактеристике композиције фотографске слике (јединство, равнотежа, ритам), документарна, ликовна и пропагандна фотографија, фотографски жанрови (портрет, пејзаж, архитектура, репортажа, акт, мртва природа), осветљавање у фотографији, специфичности осветљавања људског лица, тела, ентеријера, матираних, сјајних и комбинованих површина, субјективно и објективно у фотографској слици, дводимензионални и тродимензионални простор, перцепција фотографске слике, форма и стил у фотографији, стилско јединство, оптички рукопис и друге методске јединице.

На мастер студијама у оквиру предмета *Фотографска слика*, између осталог, изучавају се фотографија као комуникациони систем, простор и протагониста у фотографији, генерисање фото-реалистичне слике, дигитални композити снимљене и генерисане слике, теорија информација у фотографији, информативна, емотивна и пропагандна порука у фотографији, формирање основног и секундарног значења фотографске поруке, ниво експресије у фотографији, идеални фотографски комуникациони систем, однос статичне и кинетичке информације – фотографија

и кинематографија, разлике у компоновању фотографске и кинематографске слике, облици манипулације фотографском и кинематографском информацијом, будући развој фотографске и кинематографске слике са становишта теорије информација.

Предмет *Телевизијска слика* заступљен је на прве две године основних студија и обрађује теме специфичне за стварање телевизијске слике: техничке параметре и основе коришћења електронских аналогних и дигиталних камера, стандарде и правила телевизијског снимања, специфичности ENG и EFP снимања, креирање слике за различите телевизијске жанрове и програме (вести, играни, документарни, забавни, образовни програм), сензоре, оптичке системе и квалитативне параметре савремених електронских камера, дигиталну и аналогну слику, аналогно-дигиталну конверзију, компресију и квалитет телевизијске слике, нове телекомуникационе медије и уређаје, осветљавање у студију и екстеријеру за потребе телевизије, постпродукцију телевизијске слике и друго.

Предмет *Специјални визуелни ефекти* обрађује визуелне ефекте настале испред камере, у камери и визуелне ефекте у постпродукцији, фронт пројекцију и рир пројекцију, појмове величине и запремине у визуелним ефектима, односе микро и макро елемената у слици, релативност величине и појам тродимензионалности, осветљавање за потребе креирања специјалних ефеката, стробоскопију, инклинацију и конкатенацију, глас пејнтинг и мејт пејнтинг, колор диференс (плави и зелени екран), травеллинг мејт, мултифилм системе, колорне сепарате и суперконтрастне материјале, уређаје за посебна снимања (рострум камера, зоптик систем), посебне технике снимања, ефекте у копирању, дигитално композовање слика, компјутерске програме за креирање специјалних визуелних ефеката, параметре дигиталне слике у софтверима за дигитално композовање и друго.

Предмет *Анимација* се бави историјом покрета, историјом анимације, сторибордом, визуелизацијом у анимацији, принципима анимације, плошним техникама, анимацијом песка, цел анимацијом, пин скрином, просторним техникама у анимацији, пиксилацијом, тајм лепсом, стоп моушном, анимацијом лутака, техникама колажа и асемблажа, компјутерском анимацијом, основним софтверима за анимацију, дводимензионалним и тродимензионалним техникама компјутерске анимације, ротоскопијом, флеш анимацијом, развојем архетипских и стереотипских ликова, проблемима продукције анимираног филма, видео-играма, интерактивном анимацијом и другим темама.

Поред наведених, на Катедри камере изучавају се и други предмети значајни за образовање будућих стваралаца слике: *Ликовна култура, Ликовни жанрови, Визуелни медији, Технологија фото-филмске слике, Технологија телевизије, Филмска режија, Филмска монтажа, Документарни филм, Примењена музика, Снимање и дизајн звука, Историја филма, Историја уметности, Филмска продукција, Телевизијска продукција, Естетика, Психологија* и други.

Студенти су након завршених студија на Катедри камере оспособљени за самостални ауторски рад у најсложенијим и најзахтевнијим облицима

стварања слике, како у примењеној, утилитарној сфери, тако и у сфери чистог уметничког визуелног стваралаштва. Подручја рада свршених студената камере су у областима кинематографије, телевизије, фотографије, интернет садржаја, као и у подручјима дизајна светла за различите намене, постпродукцији кинематографске, телевизијске и фотографске слике, стварању генерисане и композитне слике и другим интердисциплинарним и вишемедијским облицима стваралаштва.

На Катедри камере од оснивања предавали су професори: Владета Лукић (оснивач Катедре и први предавач предмета *Филмска камера*), Бранибор Дебељковић (*Фотографија*), Жика Албуновић, Милорад Марковић (*Филмска камера*), Невенка Рецић (*Филмска камера*), Предраг Поповић (*Филмска камера*), Никола Мајдак (*Филмска камера* и *Анимирани филм*), Вељко Павловић (*Филмска камера*), Павле Васић, Чедомир Васић, др Лепосава Вушковић (*Физички основи филма*), др Изток Чадеж (*Оптика*), др Дејан Пантелић (*Оптика*), др Срећко Прњат (*Технологија фото-филмске слике*), Луј Тодоровић (*Технологија телевизије*), Владимир Красњух (*Технологија телевизије*), Војислав Опсеница (*Телевизијска камера*), Милорад Глушица (*Филмска камера*).

Данас Катедру камере чине: редовни професори Драган Јовановић (од 1980), Милан Милетин (од 1984), Миладин Чолаковић (од 1992) и Владан Павић (од 1996); ванредни професори Александар Костић (од 2001) и Петар Поповић (од 2001); доценти Иван Шијак (од 2008) и Бранко Сујић (од 2010).

Camera Department

The essential importance of visual component in film and television, along with the fact that camera studies had already been present in Europe and the world, contributed to the establishment of the Film Camera Department in 1970, at (then) the Academy for Theatre, Film, Radio and Television. The initiative came from a group of professors teaching at the Film Department of the Academy. In that same year, the first entry exam was held and the first generation of students was enrolled for the 1970/71 academic year. Among those first students of film camera were full time students Dragan Jovanović, Milorad Glušica, Ljubomir Sekulić and Dragan Munižaba, and as part-time students Božidar Nikolić, Vojislav Vučinić, Milan Spasić, Vlastimir Banković, Miodrag Pavlović, Velisav Tomović and Fatmir Nuši.

The founder of the Film Camera Department was Vladeta Lukić (1910–1978), a film amateur prior to WWII, a graduate of law school, and after the War, a respected cameraman of more than 40 short feature films and several full feature films. Since 1960 he was the only one teaching film camera within the Film Directing Department at the Academy. With the arrival of Predrag Popović, after he had finished film camera studies in Prague, in the 1972/73 academic year, third year students got a new subject *Colour Cinematography*. The new subject enriched the Departments' syllabus by focusing on creative and technological aspects of the use of colour in film. In

the 1973/74 academic fourth year, professor Nikola Majdak started teaching special, combined and trick camera recording, as well as animation. With these important additions, the syllabus of Film Camera Department was complete.

As a result of developments in electronics and growing needs of television, in 1978, the Department introduced a subject *Television Technology*, first taught by Miroslav Borisavljević and after him, Aleksandar Todorović. *Television Camera* was introduced as a second core subject in 1980, and so the Film Camera Department grew into Film and Television Camera Department.

Upon the establishment of the Department, the subject *Photography* was taught by Branibor Debeljković (1916–2003), an MSc in Pharmacy, a great Serbian photographer and a historian of photography. At first, photography was taught on the first and second year only. After professor Debeljković retired, his successor became Milan Maletin, a graduate of photography studies from FAMU in Prague.

During the 1994/95 academic year, the Department initiated introduction of computers and modern technologies into teaching. Apart from acquiring hardware configurations, a suggestion was made to introduce new teaching units into the syllabi of subjects *Film Camera*, *TV Camera*, *Photography and Animation*. This was the result of a fast-growing presence and importance of digital photography and pictures in the process of filming, editing and processing. Today the Department is up-to-date with the latest developments in the field and it uses the latest technological achievements in its teaching.

The period after 2000 has been marked with rapid development of visual communications, their ever-growing importance and presence in everyday life, blurring of boundaries between previously distinctive media and their overlapping. For this reason, and as a consequence of the implementation of the Bologna Declaration, the Film and TV Camera Department was renamed into Camera Department.

The Camera Department offers undergraduate and master studies programmes. Upon completing these studies students can continue their education at either specialist or doctoral studies.

Three core subjects are taught and studied at the Camera Department: *Film Image, Television Image, and Photographic Image*; other key subjects include *Special Visual Effects, Animation* and other subjects relevant for the education of future images creators: *Fine Arts, Visual Media, Technology of Photo-Film Image, Television Technology, Film Directing, Film Editing, Documentary Film, Applied Music, Sound Recording and Design, Film History, Art History, Film Production, Television Production, Aesthetics, Psychology, etc.*

After successful completion of the study programme graduates of the Camera Department are able to work independently and produce their own work in the most complex and demanding circumstances, be it in the sphere of the applied, utilitarian or purely visual artistic expression. Students of the Camera Department usually find employment in the fields of cinematography, television, photography, creating Internet content, light design for various purposes, post-production of cinematographic, television or photographic images, creating generative and composite images, and other interdisciplinary and multimedia forms of production.

КАТЕДРА МОНТАЖЕ

EDITING DEPARTMENT

Катедра монтаже

Образовање на високошколском нивоу у области филмске монтаже на Академији за позориште, филм, радио и телевизију почело је увођењем предмета *Филмска монтажа*, чији је утемељивач и предавач од 1966. године био професор Марко Бабац. Дугогодишњи истакнути члан Кино-клуба „Београд”, редитељ и монтажер, проф. Бабац схватио је потребу времена да се, поред редитеља, сниматеља и организатора за филм и телевизију, школују и стручњаци за филмску монтажу. Тако је донета одлука да се оснује Група за филмску и телевизијску монтажу. Уз изузетно залагање проф. Марка Бабаца, у септембру 1971. године одржани су пријемни испити и примљени први студенти, будући дипломирани филмски и ТВ монтажери. Биле су то прве четворогодишње студије те врсте у Југославији.

Филмска монтажа је био главни стручни предмет на Групи. Предавали су га Марко Бабац, Михаило Јовановић и Драгољуб Крстић. Кроз наставни програм овог предмета изучавала се техника и технологија филмске монтаже као и граматика филмског језика, неопходни елементи професије монтажера као тимског сарадника, али и самосвојног ствараоца. Наставне јединице су обухватале и проучавање еволуције монтажних форми, драматуршке облике монтаже, монтажу звука, монтажу документарног и играног филма итд. Практичне вежбе су се изводиле на 8 мм, 16 мм и 35 мм траци. Брзи развој електронских медија Група за монтажу пропратила је тиме што је школске 1979/1980. године увела други главни предмет – *Електронску монтажу*. Прве програме и наставу овог предмета утемељује истакнути монтажер – видео миксер Телевизије Београд, Живојин Лалић. Програм је обухватао изучавање техничко-технолошких и креативних поступака рада на електронским уређајима за монтажу слике и звука на телевизији. Употреба магнетоскопа, видео миксете и рад на реализацији различитих телевизијских програма, попут драмског, музичког, спортског и информативног, чинили су окосницу едукације на овом предмету.

Комбинација теоријског и практичног рада са студентима била је подстакнута и живом издавачком активношћу Катедре, која је, као интерна издања у оквиру Факултета драмских уметности, издала многа капитална дела из области филмске технике и естетике. *Језик филма I и II*, Жежи Плажевски; *Грамашика филмског језика*, Дениел Ерицон; *Филмска монтажа*, Едвард Дмитрик; *Основна правила филмске монтаже*, Алексеј Соколов; *Драматургија звука на филму*, Иво Блаха; *Вештина монтажера звучних ефеката*, Марвин Кернер; *Монтажа филмске музике*, Милтон Лустиг; *Историја, технологија и стил филма*, Бери Солт; *Полишика и филм*, Лејф Фурхамар и Фолке Исаксон само су неки од наслова који су, уз неуморно залагање проф. Бабаца и његових сарадника, помогли гене-

рацијама студената филмског смера да унапреде своје познавање филма и подигну квалитет практичног рада како на студијама, тако и у професионалној кинематографији. До сада је у сарадњи са више издавачких кућа објављено преко 30 наслова, што преведених, што оригиналних радова професора Катедре. Највећи број потписује проф. Бабац – *Филм у вашим рукама, Техника филмске монтаже, Визуелна природа филма, О правом филму, Ново лице телевизије, Језик монтаже покретних слика, Филм и сан, Иза монтаже, Просјор-време филма...* Ова дела представљају не само незаменљиве уџбенике за студенте монтаже и других филмско-телевизијских катедара, већ својом непролазном актуелношћу дају значајан допринос нашој филмској култури уопште. Као главни уредник и један од аутора, професор Марко Бабац је најзаслужнији и за настајак двотомног капиталног дела из области филма и телевизије *Лексикон филмских и телевизијских појмова*. И други професори су својом активношћу на овом пољу дали свој допринос одржању континуитета издавачке делатности Катедре. Проф. Живојин Лалић је објавио уџбеник *Симултан електронска монтажа* а проф. мр Андрија Димитријевић је приредио књигу *Гладак рез* и написао лексикон филмских стереотипа, клишеа и конвенција *Удобности разјажених цицела*. Последњи у низу објављених је наслов *Изабрани дублови (Филмски монтажери о филмској монтажи)* Винсента ЛоБрута, који као један од преводиоца и приређивач потписује проф. мр Миодраг Медиговић.

Деведесетих година прошлог века, у складу са револуционарним технолошким променама које су се десиле у области продукције медијских садржаја, у програм едукације уведена је и компјутерска монтажа. У времену у ком је филмска трака полако али сигурно нестајала из употребе,

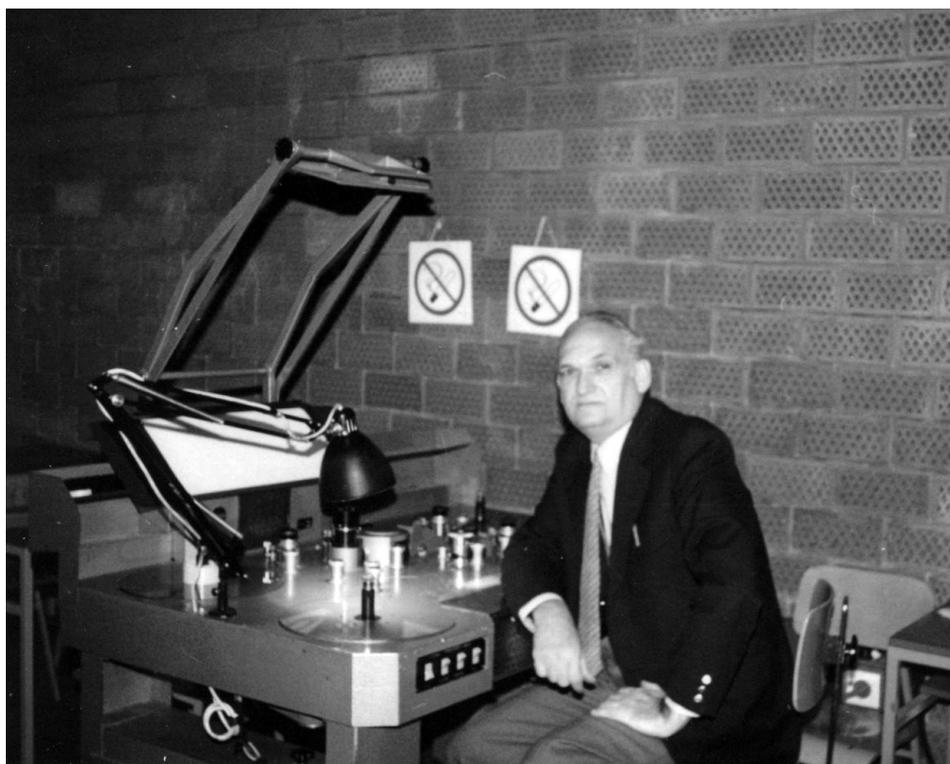
а дигитална технологија отвара неслућене могућности манипулације покретним сликама, обука студената на нелинеарним монтажним системима постала је један од приоритета новог наставног програма. Уџбеник *Дигитални филм* проф. мр Миодрага Медиговића, издање ФДУ 1999. године, допринео је утемељењу нелинеарне компјутерске монтаже као главног облика практичног рада на студијама монтаже данас. Катедра монтаже настоји да и у технолошком и у креативном погледу прати сталне промене које се дешавају у сфери производње медијских садржаја и да своје студенте припреми за изазове које доноси професионална каријера у условима слободног тржишта.

У периоду који је за нама, на Групи за филмску и телевизијску монтажу у рад су укључивани многи дипломирани и признати филмски и телевизијски монтажери, од којих су неки и данас наставници и сарадници на нашој катедри. На предмету *Филмска монтажа* то су: Јелица Ђокић, Хорхе Микиели, мр Андрија Димитријевић, Горан Терзић, Снежана Ивановић, Горан Мијаиловић, Александар Јаћић и др. На предмету *Електронска монтажа*: Радомир Тодоровић, Петар Путниковић, Рихард Клајн, Иванка Правица, Павле Марковић, Небојша Савићевић, мр Миодраг Медиговић, мр Драган Димчић и др. Већина предавача и сарадника је дипломирала управо на Катедри монтаже.

Осамдесетих година на Катедри се организују студије уз рад, чиме високошколско образовање добијају бројни монтажери већине југословенских ТВ центара (ТВ Београд, ТВ Нови Сад, ТВ Титоград, ТВ Сарајево, ТВ Скопље, ТВ Љубљана).

Године 2007. Катедра за филмску и ТВ монтажу мења име у Катедра монтаже. Поред рада на едукацији студената, професори Катедре активно учествују и у другим пољима филмских делатности: раду на играним и документарним филмовима, писању за домаће и стране публикације, као гостујући предавачи на страним и домаћим високошколским установама, као чланови комисија за акредитацију студијских програма и другим активностима које доприносе уређењу и побољшању филмског и уметничког живота Србије и региона. Рад појединих професора је награђиван на многим фестивалима у земљи и региону: Златна медаља на Београдском фестивалу документарног и краткометражног филма, Кристална призма АФУН, Златна мимоза на Филмском фестивалу у Херцег Новом, Златна арена у Пули, Годишња филмска награда за најбољу монтажу – Фипресци Србија, Плакета Кинотеке за допринос филмској уметности итд.

До сада је студије филмске и телевизијске монтаже завршило преко 300 студената. Некадашњи студенти монтаже са ФДУ су носећа снага филмске и телевизијске производње у Србији и региону. Историја филма и телевизије на овим просторима памти многа имена која су, својим монтажерским умећем, допринела успеху великог броја филмова и телевизијских остварења. Поменућемо неке од њих: Петар Марковић, Лана Вукобратовић, Петар Путниковић, Бранко Нешков, Мира Митровић, Петар Јаконић, Бранислав Милошевић, Гордана Зафрановић, Мустафа Прешева, Зијад Мехић, Сениша Бокан, Барбара Богавац, Александра Миловановић, Сузана Стевановић, Стеван Марић, Дејан Урошевић, Ђорђе Марковић,

Проф. Марко Бабац

Филип Дедић, Стеван Филиповић, Драган Петровић, Александар Стојанов, Ана Радојичић, Наташа Пантић и многи други. У новијем раздобљу српске кинематографије свакако се издваја име прерано преминулог Марка Глушца са опусом од преко 40 филмова.

За свој практичан рад, студенти монтаже често бивају награђивани на фестивалима студентског, документарног и краткометражног филма. Последњих година, студенти треће године, са својим ауторским кратким играним филмовима, редовно учествују и добијају награде на фестивалима у Србији, региону а и шире. Студенти завршних година такође учествују и добијају награде за своје експерименталне и документарне филмове како на Београдском фестивалу документарног и краткометражног филма, тако и на бројним регионалним и европским фестивалима.

Квалитетан спој практичног и теоријског образовања изнедрио је генерације дипломираних студената који су се својим свестраним радом потврђивали, не само у оквиру монтажерске и филмске праксе уопште, већ и у теоријским и критичарским круговима српског филма. Већ више од 30 година Катедра додељује Награду „Славко Воркапић” најуспешнијем студенту монтаже за показано знање и стваралачки рад у протеклој школској години.

Данас се на Катедри монтаже настава реализује у оквиру студијских програма основних и мастер студија, а постоји могућност да по њиховом завршетку заинтересовани кандидати упишу специјалистичке и докторске студије.

Основне академске студије на Катедри монтаже трају 4 године (8 семестара). За упис на ове студије кандидати полажу испит за проверу склоности и способности који се састоји из три елиминаторна дела. Кандидати, уз пријаву на конкурс, прилажу видео-аутобиографију, трајања до три минута, којом треба јасно и разумљиво да истакну важне биографске елементе у артикулисаном монтажном облику. Први део испита је писмени тест, којим се проверавају основна знања из области филма, телевизије, информатике и опште културе. Други део је усмени испит којим се проверавају склоности кандидата за бављење филмском и телевизијском монтажом кроз анализу филмских инсерата и поднетог практичног рада. Трећи део испита се састоји од монтаже задатог филмског одломка, одбране рада пред комисијом и усмене анализе звучне слике.

На првој години основних студија, студенти се на предмету *Филмска монтажа* упознају са основним појмовима филмског језика, филмским простором и временом и њиховом наративном артикулацијом, монтажним континуитетом, мотивацијом за рез итд. На предмету *Електронска монтажа*, између осталог, упознају се са врстама и облицима електронске монтаже, особинама телевизијске слике и система, историјским развојем монтажне технике, нелинеарном компјутерском монтажом и дигиталним филмом.

На другој години основних студија, на предмету *Филмска монтажа* изучавају се различите монтажне форме, визуелно-звучне конвенције филма, аналитичка и интегрална нарација у играном филму, монтажа звука и музике, монтажна артикулација стилских фигура и филмског времена

итд. У оквиру предмета *Електронска моншажа* проучавају се врсте телевизијског програма (информативни, спортски, образовни, забавни, документарни, програми за децу) и специфичности рада на њима.

На трећој години основних студија, на предмету *Филмска моншажа* студенти стичу знања из монтаже слике и звука у играном филму, ритма и темпа, нарације и саспенса, односа глуме и монтаже, монтаже дијалогских сцена, кохерентности бројних изражајних потенцијала унутар целине, филмског трејлера итд. На предмету *Електронска моншажа* изучавају се симултана електронска монтажа, директни преноси спортских, музичких и позоришних догађања, видео миксовање различитих телевизијских форми (ТВ драма, ситком, квиз).

На четвртој години основних студија, на предмету *Филмска моншажа* дефинишу се и истражују филмски жанрови, док из предмета *Електронска моншажа* студенти изучавају визуелне ефекте и дигиталну графику на филму и телевизији, дигитални композитинг слике, мултимедијалну презентацију садржаја и интерактивност.

По завршеним основним студијама, студент стиче звање *дипломирани графски и аудио-визуелни уметник из области моншаже*.

На основним академским студијама, предмет *Филмска моншажа*, као обавезни или изборни, похађају студенти ФТВ режије, Камере, Снимања и дизајна звука и Драматургије.

Студенти монтаже похађају наставу и из других предмета значајних за образовање будућих професионалаца у визуелно-аудитивним уметностима: *Основе филмске режије, Основе телевизијске режије, Снимање и дизајн звука, Историја филма, Теорија филма, Технологија филма, Основе филмске и ТВ драматургије, Кинематографска слика, Примењена музика, Ликовна култура, Психологија, Медији масовних комуникација* и други.

Мастер студије трају 1 годину (2 семестра). На ове студије могу конкурисати кандидати који имају завршене одговарајуће уметничке основне академске студије. Они који испуњавају тај услов полажу пријемни испит који се састоји из прегледа и анализе предатих практичних радова које је кандидат самостално монтирао – играни филм, кратки играни филм, документарни филм, телевизијско остварење било ког жанра, експериментални филм, анимирани филм, минималне дужине 10 минута.

На мастер студијама изучавају се форме документарног, алтернативног и експерименталног филма, архивски ТВ филм и ТВ експеримент, као и нове изражајне ТВ форме. Студенти су у обавези да реализују завршни мастер рад – самостални кратки филм или телевизијску емисију. По завршеним мастер студијама студент стиче звање *мастер драмски и аудио-визуелни уметник из области моншаже*.

Током студија, студенти се самостално баве теоријским истраживачким радом и практичним вежбама, под менторством својих професора. Ова практична настава конципирана је у виду самосталних вежби и заједничких пројеката са студентима режије, камере, снимања и дизајна звука и продукције. Студенти су након завршених студија оспособљени за рад на монтажи свих врста филмског и телевизијског садржаја, самостално или као одговорни чланови екипе који, на крају процеса стварања

аудио-визуелног дела, омогућавају очување труда свих чланова екипе и, у креативној сарадњи са редитељем, уобличавају коначни изглед дела.

Монтажа на филму и телевизији захтева од студената способност сједињавања вештине, талента и знања. Вртоглави развој технологије аудио-визуелних медија захтева брзо схватање и прихватање могућности и све виших стандарда дигиталне ере. Да би студент успешно „компоновао” филмске, телевизијске и друге аудио-визуелне садржаје, мора поседовати свест и знање о свему до сада достигнутом у овим областима. Посебан је дар монтажера да осети целину као склад свих елемената филмског и телевизијског дела. Зато је неговање стваралачких потенцијала студената и ојачавање њихове критичке свести у центру свих едукативних напора професора на Катедри монтаже.

Наставни програм на Катедри монтаже подржава широка интересовања својих студената и припрема их за активнију улогу у кинематографији и телевизији 21. века, не само као монтажера већ и као аутора разноликих филмских и телевизијских врста.

На Катедри монтаже данас предају редовни професори Јелица Ђокић (од 1976), Радомир Тодоровић (од 1994), мр Андрија Димитријевић (од 1982), Снежана Ивановић (од 1994), Горан Терзић (од 1990), мр Миодраг Медиговић (од 1991), Небојша Савићевић (од 1994); ванредни професор Горан Мијаиловић (од 1998) и доценти Александар Јаћић (од 2004) и мр Драган Димчић (од 2010).

Editing Department

Higher-level education in film editing began at the Academy for Theatre, Film, Radio and Television when *Film Editing* was introduced as the subject in 1966. The initiator was professor Marko Babac, a long time distinguished member of the Cine Club Belgrade, director and film editor. Professor Babac realized that apart from educating directors, cameramen and organizers (producers) there was a need for professional film editors. Thanks to professor Babac's efforts, first entry exams were held and first film editing students were admitted in 1971. That was the first four-year undergraduate study programme in film editing in Yugoslavia.

The Department's core subject was *Film Editing*. The syllabus included studying of technique and technology of film editing as well as cinematic grammar, elements of the 'craft' and teamwork. Students learned about the evolution of film montage forms, dramaturgical montage forms, sound editing, editing of documentary and feature films, etc. Students did their practical work on 8mm, 16mm and 35mm films. Resulting from the rapid development of electronic media, the Department introduced a new core subject in the 1979/80 academic year, *Electronic Editing*. The creator of the subject was a distinguished editor and video-mixing specialist from Television Belgrade, Živojin Lalić.

The Department combined theoretical and practical work, and it developed its own internal publishing activity. So far, over 40 titles have been published, some of which are translations, or original works in the area of film editing technique, montage and aesthetics. Professor Babac was the author of most of the titles.

The Department aims to be up to date with rapid developments in the field of media content production, both technically and creatively and to prepare its students for challenges in their future professional life in free-market conditions.

Many renowned and distinguished film and television editors have taken part in the work of the Department, and some of them are today's faculty members either as professors or associates.

In 2007, Film and Television Editing Department changed its name into Editing Department. In addition to their regular work with students, Department's professors have active roles in other areas of film work: editing of documentary and feature films, writing for domestic and international publications, as guest lecturers at domestic and international universities, as members of study programme accreditation committees, and other activities contributing to the development of film and arts in Serbia and the region.

Until today, over 300 students have graduated from the Department. A unique blend of theoretical and practical education has produced generations of graduates who have affirmed themselves not only in film editing and film practice in general, but also in Serbian criticism and theoretical circles. It is impossible to imagine current film production in Serbia and the region without active involvement of the Department's graduates. Serbian and regional film history remembers many of those whose editing skills and creativity have contributed to the success of many film and television works.

Editing Department offers study programmes on undergraduate and master levels. Upon successful completion of the master programme students are eligible to enrol in specialist or doctoral studies.

Throughout their studies, students are, under the mentorship of their professors, engaged in independent theoretical research and practical work. Upon completing their studies they are able to perform any kind of editorial work in film and television, either independently or as team members. The Department gives special attention to developing students' abilities and gifts to feel the wholeness of a work as a harmony of elements comprising a film or television work.

The Department's study programme aims to support its students' diverse interests and prepare them for their future active roles in the 21st century's cinematography and television, not only as editors, but as authors and creators of different film and television forms as well.

КАТЕДРА ЗА СНИМАЊЕ
И ДИЗАЈН ЗВУКА

---

*SOUND RECORDING AND
DESIGN DEPARTMENT*

Катедра за снимање и дизајн звука

Идеја о школовању високообразованих сниматеља и дизајнера звука на нашим просторима рођена је половином седамдесетих година 20. века. Тада је формирана комисија у коју су ушли представници Факултета драмских уметности у Београду и тадашње РТВ Београд. Предлог за оснивање Катедре конципиран је 1985. године. Две године касније, Министарство просвете Републике Србије доноси одлуку да профил *дипломирани сниматељ звука* буде уврштен у шему високошколских образовних профила. Међутим, почетак школовања сниматеља и дизајнера звука на Факултету био је због административних препрека на дуже време одложен.

Радећи на Факултету драмских уметности као виши стручни сарадник, а на РТВ Београд као сниматељ и дизајнер звука, професор Рихард Мерц је успео да споји професионално и педагошко искуство и у пролеће 1996.

године организује на ФДУ семинар који у јесен исте године прераста у „Школу звука” са дванаест стручних предмета. То је помогло да се реактивира стара идеја и да се убрзају припреме за отварање Катедре. Тадашњи Декан ФДУ, проф. др Љиљана Мркић Поповић, заједно са професором Рихардом Мерцом приступа припреми и изради наставног плана рада будуће Катедре. Коначно, 21. августа 1997. године, Министарство просвете Републике Србије одобрава оснивање Катедре за снимање и обраду звука, која од школске 2002/2003. године мења назив у Катедра за снимање и дизајн звука. Тако Факултет драмских уметности постаје прва високошколска установа у југоисточној Европи на којој се у четворогодишњем трајању школују кадрови за снимање и дизајн звука у области драмских и аудио-визуелних уметности.

У историји Катедре постоји неколико значајних датума:

- 1. октобар 1997. године: формално је започела настава на Катедри. Овај дан усвојен је као дан Катедре за снимање и дизајн звука;
- 28. јун 2001. године: дипломирао је први студент, прве уписане генерације студија на Катедри – Драгутин Ђирковић;
- 14. децембар 2001. године: редовном професору Рихарду Мерцу, оснивачу Катедре за снимање и дизајн звука, додељена је Велика плакета Универзитета уметности са Повељом, у знак признања за изузетне заслуге и допринос развоју Универзитета уметности и Факултета драмских уметности;
- 15. септембар 2005. године: Оливера Кристић Грачанин, дипломирани студент прве генерације на Катедри за снимање и обраду звука, успешно је одбранила магистарску тезу на студијском програму Сценски дизајн на Универзитету уметности у Београду;
- 18. март 2011. године: мр Зоран Максимовић, дипломирани студент прве генерације студија на Катедри, успешно је одбранио

докторску дисертацију на студијском програму Сценски дизајн на Универзитету уметности у Београду;

- 28. септембар 2012. године: дипломирао је педесети студент Катедре за снимање и дизајн звука – Никола Грегловић.

У периоду од оснивања (1997) до данас, шефови Катедре су били: Рихард Мерц, ред. проф; Зоран Јерковић, доцент; Драгутин Ђирковић, ванр. проф. и Љубиша Шпегар, ред. проф.

Данас, статистика показује изузетне успехе Катедре. На студијски програм Снимања и дизајна звука до сада је конкурисало око хиљаду кандидата, уписано је преко 160 студената, од којих је 50 дипломирало и завршило студије по старом, а још око 20 студената по новом програму, реформисаном у складу са Болоњском декларацијом. Од укупно једанаест наставника и сарадника који су ангажовани на Катедри чак осам је дипломирало управо на Катедри за снимање и дизајн звука.

Наставници и сарадници Катедре за снимање и дизајн звука су лидери креативног промишљања у својим областима, доказани стручњаци и професионалци, чије су импозантне професионалне каријере прожете успешном сарадњом са најзначајнијим именима домаће и интернационалне уметничке сцене и потврђене најпрестижнијим наградама за област снимања и дизајна звука на домаћим и интернационалним фестивалима. Са поносом можемо истаћи чињеницу да су студенти Катедре за снимање и дизајн звука направили прекретницу у приступу и односу према звуку у српској кинематографији, али и у кинематографијама у региону. Током свог постојања, Катедра за снимање и дизајн звука постала је генератор најквалитетнијих кадрова и стожер креативног мишљења из области звука у овом делу Европе. Не треба никако занемарити улогу Катедре, њених дипломираних студената запослених у струци, који на креативан начин

приступају осмишљавању, реализацији и развоју теоријског и практичног приступа звуку у позоришту, на радију, филму, телевизији и у музичкој продукцији. Наши студенти и дипломирани дизајнери звука заузимају водећа места и као шефови својих сектора и као истакнути креативци, који својим утицајем доприносе побољшању квалитета, успостављају стандарде и представљају покретачку снагу и незаобилазну карикатуру у креирању свих врста програма.

Данас је јасно да је сниматељ и дизајнер звука уметничко занимање. Сложеност грађења звучне слике у филмским, телевизијским, позоришним и радиофонским делима изискује озбиљно познавање драматургије звука, високу креативност и естетичност, добар слух и осећај за ритам. Дипломирани сниматељ и дизајнер звука је уметник у области снимања, дизајна и реализације звука у медијима. Активно обавља уметничку праксу, стварајући звучну слику у складу са драматуршким и стилским захтевима постављеног задатка. Има проверен и однегован слух као и изражену музичку писменост. Познавалац је карактеристика говорног апарата, музичких инструмената и њихових акустичких особина. Може веома успешно да користи техничке могућности сложених аудио-система и да влада новим технологијама. Детаљно је упућен у природу аудио-визуелних изражајних средстава у оквиру филма, телевизије, радија, позоришта као и нових интерактивних медија.

Катедра за снимање и дизајн звука организује основне академске студије, које трају четири године (8 семестара) и мастер академске студије, које трају једну годину (2 семестра).

За упис на основне академске студије кандидати полажу испит за проверу склоности и способности, који се састоји из четири елиминаторна дела. Први део представља решавање теста из области опште културе,

филма, телевизије, радија, позоришта, музике и аудио-технике. Други део испита представља провера музикалности и писана анализа звучне слике филмског инсерта. У трећем делу се проверавају способности распознавања звука, као и предзнања из области аудио-технике и рачунара. Финални круг подразумева проверу креативних потенцијала кандидата за постављање односа звучних средстава у једноставном музичком и драмском садржају, анализу обавезног приложеног практичног рада и општи интервју са кандидатом како би се провериле склоности, интересовања кандидата, особине личности и сл.

Катедра за снимање и дизајн звука истовремено припада групацији филмско-телевизијских и позоришних и радио смерова, што значи да њени студенти учествују у реализацији вежби за обе групације, а равноправно се изучавају позоришни, филмски, радијски и телевизијски предмети.

У структури студијског програма основних академских студија централно место заузимају четири главна, уметничка предмета: *Снимање звука*, *Снимање и дизајн звука за филм и телевизију*, *Снимање и дизајн звука за позориште и радио* и *Снимање музике*. Поред главних предмета, значајно место у програму припада предметима: *Монтажа звука*, *Основни појмови писма*, *Музички инструменти*, *Примењена музика*, *Аудио-уређаји и системи*, *Акустика* и *Основе аудио-технике*. Студенти Катедре такође прате наставу из низа теоријских и стручно-уметничких предмета, који су по статусу обавезни или изборни.

Полагањем свих испита на основним академским студијама, студенти стичу академско звање *дипломирани драмски и аудио-визуелни уметник из области снимања и дизајна звука*.

Катедра за снимање и дизајн звука организује једногодишње (2 семестра) мастер академске студије. За упис на овај ниво студија могу да

конкуришу кандидати који су претходно завршили основне академске студије. Пријемни испит састоји се од кандидатове презентације самосталног ауторског рада из области дизајна звука, реализовања практичног рада на самом испиту, као и разговора са комисијом, како би се проверили његови уметнички потенцијали.

Окосницу студијског програма чине уметнички предмети: *Снимање и дизајн звука за филм и телевизију, Снимање и дизајн звука за позориште и радио, Снимање класичне музике, Снимање популарне музике и Дизајн звука у мултимедијима*. Поред ових, изучава се и низ обавезних и изборних друштвено-хуманистичких предмета.

Тежиште наставе је пре свега на креативном раду у аудио-визуелним формама, развијању способности давања „личног печата” у звучном изразу и осећаја за проналажење нових редитељско-драматуршких решења у звучној слици, као и стварање основе за бављење теоријским и практичним радом на вишим нивоима студија.

Полагањем свих испита и одбраном завршног, мастер рада, студент стиче звање *мастер драмски и аудио-визуелни уметник из области снимања и дизајна звука* и има могућност да настави студије на специјалистичким и докторским студијама.

Снимање и дизајн звука се изучавају и у оквиру докторских уметничких студија на Факултету драмских уметности и то кроз предмете: *Дизајн звука 1, 2 и 3*. Наставни програм обухвата изучавање феномена перцепције и психологије звука, односа звук-простор и звук-слика, као и критичко преиспитивање употребе звука као изражајног средства у медијима. Избором предмета *Дизајн звука* као главног, студенти могу свој докторски уметнички пројекат да раде из области дизајна звука.

Полагањем свих испита и одбраном докторског уметничког пројекта, студенти стичу академски назив *доктор драмских и аудио-визуелних уметности* и могућност да школовање наставе на постдокторским уметничким студијама.

Сваке године, на свечаној скупштини ФДУ, најбољи и најуспешнији студент Катедре за снимање и дизајн звука добија годишњу Награду Катедре за снимање и дизајн звука.

Прве генерације студената су извели следећи наставници и сарадници Катедре за снимање и дизајн звука: Рихард Мерц, ред. проф. (*Снимање звука, Снимање и дизајн звука за ФТВ*), Љубиша Шпегар, ред. проф. (*Снимање и дизајн звука за ФТВ*), Ђуро Санадер, доцент (*Снимање звука, Дизајн сценског звука*), Зоран Јерковић, доцент (*Снимање и дизајн звука за радио*), Петар Марић, виши стручни сарадник (*Дизајн сценског звука*), Светолик Зајц, ванр. проф. (*Мониџа звука*), Ђорђе Петровић, виши стручни сарадник ФМУ (*Снимање музике*), др Миомир Мијић, ред. проф. ЕТФ (*Акустика, Основе аудио-технике*), Милош Гавански, виши стручни сарадник (*Аудио-уређаји и системи*), Рајко Максимовић, ред. проф. ФМУ (*Музички инструменти, Основи ноћног џизма*), Зоран Симјановић, ред. проф. (*Примењена музика*) и Никола Лоренцин, ред. проф. (*Режија звука*).

Кроз 15 година постојања Катедре, као наставници и сарадници су били ангажовани: Зоран Филиповић, виши стручни сарадник (*Основи*

снимања и дизајна звука за ФТВ), Зоран Јерковић, уметнички сарадник (Снимање и дизајн звука за позориште и радио, Снимање класичне музике), мр Оливера Кристић Грачанин, асистент (Дизајн сценског звука), Велибор Хајдуковић, виши стручни сарадник (Снимање и дизајн звука за ФТВ), Зоран Маринковић, стручни сарадник (Снимање и дизајн звука за радио, Снимање музике), Љубинко Гордић, стручни сарадник (Снимање музике), Александар Протић, демонстратор (Монтажа звука) и Александар Перишић Спасић, демонстратор (Монтажа звука).

Данас, наставни кадар Катедре за снимање и дизајн звука чине: редовни професори Љубиша Шпегар (од 1998), др Борис Деспот (од 2004) и др Миомир Мијић (од 1997), професор Електротехничког факултета у Београду; ванредни професори Драгутин Ђирковић (од 2002), Никола Кокотовић (од 2003) и др Зоран Максимовић (од 2001); доценти Дејан Пејовић (од 2004), Слободан Станковић (од 2009), Огњен Попић (од 2011) и Добривоје Милијановић (од 2007); асистент Дино Долничар (од 2013); демонстратор Слободан Михајловић као и студенти-демонстратори Павле Динуловић и Дора Филиповић.

Сумирајући историју и развој Катедре за снимање и дизајн звука до данас, са задовољством можемо констатовати да могућност изучавања уметности дизајнирања звука на високошколском нивоу представља круну и исходниште дугогодишње борбе да се овој уметничкој дисциплини у академском свету да место које одавно заслужује.

Sound Recording and Design Department

The idea of educating sound recordists and designers in this region was born during mid-1970s. A committee, comprising representatives from the Faculty of Dramatic Arts in Belgrade and Radio Television Belgrade, was formed and a proposal for the establishment of the department was put forward in 1985. Two years later, Republic of Serbia's Ministry of Education adopted a decision to include profile "graduated sound recordists" into the framework of tertiary education qualifications. However, the actual beginning of the Department's work was delayed due to administrative obstacles.

Being employed at the Faculty of Dramatic Arts as a professional associate, and as a sound recordist and designer at Radio Television Belgrade, professor Rihard Merc used his professional and pedagogic experience and organized a seminar on sound recording and design at the Faculty of Dramatic Arts, in the spring of 1996. In the same year, the seminar grew into "School of Sound", having twelve specialist subjects. The event helped revive an old initiative and speed up preparations for the establishment of the Department. Ljiljana Mrkić Popović, at that time Dean of the Faculty of Dramatic Arts, and professor Rihard Merc worked together and prepared the study programme of the future department. On August 21st 1997, the Ministry of Education of the Republic of Serbia approved the establishment of the Sound Recording and Editing Department. In the 2002/2003 academic year, the

name was changed into Sound Recording and Design Department. In that way, Faculty of Dramatic Arts became the first higher education institution in southeast Europe to offer a four-year undergraduate degree programme in sound recording and design in drama and audio-visual arts.

During the time between its establishment (1997) and today (2013) Department's Chairs were: Rihard Merc, full-time professor; Zoran Jerković, associate professor; Dragutin Ćirković, part-time professor and Ljubiša Špegar, full-time professor.

Department's professors and associates have become leaders in creative thinking within their fields, proven professionals whose impressive careers include cooperation with most distinguished names in the world of domestic and international art scene. In recognition of their outstanding work, they have received numerous domestic and international awards and prizes at festivals worldwide. We are proud to state that our students have pushed limits in their approach and treatment of sound not only in Serbian cinematography, but in the region as well. Over the years, the Sound Recording and Design Department has become a generator of top specialists in the field and a cradle of creative thinking about sound in this corner of Europe.

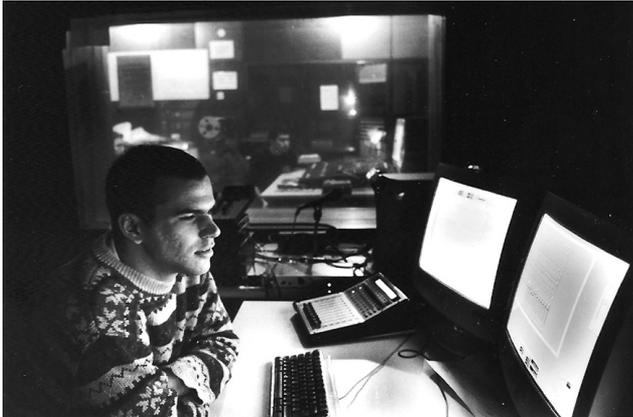
Undergraduate studies programme at the Sound Recording and Design Department lasts four years (eight semesters). Artistic subjects include: *Sound Recording and Design for Film and Television*, *Sound Recording and Design for Theatre and Radio*, *Recording Classical Music*, *Recording Popular Music*, and *Sound Design in Multimedia*. Other core subjects include a selection of theoretical-artistic subjects and humanities.

The Sound Recording and Design Department organizes a master study programme, which lasts one year (two semesters). The focus of the programme is on creative work in audio-visual forms, development of personal style in sound expression creation, and refinement of feeling for creating new dramaturgical solutions in the sound image of a given work. The programme also prepares students to work as theorists and to be engaged in the work of higher-level studies.

Sound Recording and Design is also studied at doctoral level as artistic-doctoral study programme at the Faculty of Dramatic Arts. The core subjects,

SOUND RECORDING AND DESIGN DEPARTMENT

Sound Design 1, 2 and 3 address issues of sound perception and psychology, sound-space relationship, as well as critical thinking about the use of sound as an expressive tool in media.

Today, sixteen years after the Department's establishment, statistic data show its remarkable achievements. About 1000 candidates applied for undergraduate level studies, out of which 160 were admitted. Of those admitted, 50 students graduated following the old syllabus and 20 students graduated following the new syllabus. Out of eleven professors and associates employed by the Department, as many as eight are graduates of the Sound Recording and Design Department.

КАТЕДРА ЗА ТЕОРИЈУ
И ИСТОРИЈУ

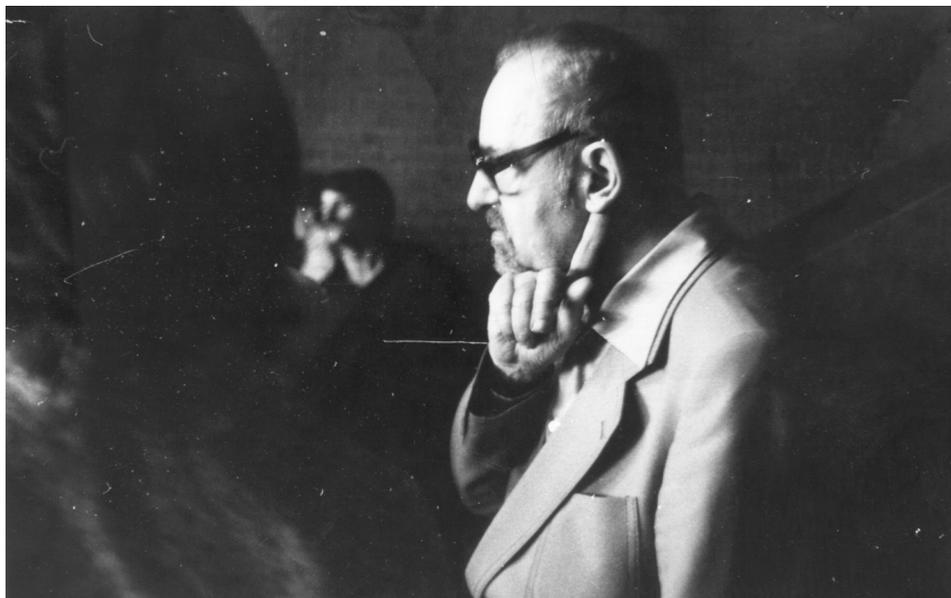
*THEORY AND HISTORY
DEPARTMENT*

Катедра за теорију и историју

Школовање на Факултету драмских уметности на основним студијама усмерено је превасходно на формирање посебних уметничких професија у областима које функционишу у оквиру сложених и тимских стваралачких процеса, а то су поља позоришта, филма, радија и телевизије. Међутим, од самог оснивања Академије за позоришну уметност и Високе филмске школе, било је присутно, а касније и додатно развијано уверење да би ова школа, као универзитетска установа, у складу са стратегијом нове социјалистичке државе, у то време веома блиске концептима и идејама СССР-а, требало да својим студентима, осим практичног уметничког образовања, пружа и најшире теоријске и историјске основе за аналитички и синтетички приступ различитим позоришним и филмским стваралачким праксама, као и темељно опште хуманистичко образовање.

Теоријско образовање омогућава студентима који се припремају за појединачна уметничка занимања да феномен драмског, позоришног, филмског или медијског дела, као и свој удео у процесу њиховог стварања, сагледају са ширег, интердисциплинарног аспекта, који је и нужан с обзиром на изворну синкретичност ових уметности. Због тога теоријски предмети у систему школовања у области драмских уметности заузимају посебно место, иако на нивоу основних студија не постоји посебна студијска група са искључивим усмерењем на изучавање теорија драмских уметности, медија и културе. С друге стране, на Факултету драмских

Др Станислав Бајић

Јосип Кулунџић и
др Милош Ђурић

уметности успешно су некада организоване магистарске, последипломске студије, а данас мастер и докторске студије које су научно профилисане, што је видљиво и кроз промену имена програма – од теорије преко *лоџије* (театрологија, филмологија) до студија какве су студије позоришта и извођачких уметности, студије филма, студије медија и културе. Највећи део наставе на овим програмима реализују управо наставници Катедре за теорију и историју.

Као што су професори на уметничким катедрама Академије, односно Факултета били, у већини случајева, врхунски југословенски и српски позоришни и филмски уметници, тако су и професори, чланови Катедре за теорију и историју били реномирни научници у одговарајућим областима, доктори наука и академици, водећи уметнички критичари. Као маркантна имена издвајају се: др Милош Ђурић, Душан Матић, Ђуза Радовић, др Павле Васић, др Душан Стојановић, др Предраг Огњеновић, Станислав Бајић, др Владимир Петрић, др Милан Дамњановић, др Милан Ранковић, Варткес Баронијан, др Сретен Петровић, др Мирјана Мичиновић, Владимир Погачић, др Петар Марјановић, др Петар Волк, др Драган Клаић, др Александра Јовићевић, др Радослав Ђокић, др Никола Стојановић и други.

Према званичним подацима, Катедра за теорију и историју академски је институционализована 1963. године, а први шеф Катедре био је професор Ђуза Радовић, који је од 1963. до 1964. године био и декан Академије за позориште, филм, радио и телевизију.

Неопходност теоријског правца развоја и богаћења универзитетских студија у области уметности подржана је принципима укупног развоја универзитетског образовања у свету као и одредницама реформе у складу

Др Душан Стојановић
и мр Божидар Зечевић

са Болоњском декларацијом. У том смислу, предмети на Катедри за теорију и историју могу се поделити на: уникатне теоријске и историјске предмете (*Теорија филма, Историја светској позоришта и драме, Историја јужнословенској позоришта и драме, Историја српској позоришта и драме, Историја филма, Историја српској и југословенској филма*), који се у овом облику предају само на ФДУ, општеобразовне предмете (*Психологија, Теорија културе, Естетика, Историја уметности*) и наставу страних језика (*Енглески језик и Руски језик*).

Пратећи захтеве бројних реформи, програми према којима се изводи настава – силабуси предмета су систематизовани, модернизовани и освежени, уведени су нови предмети, а у периоду између 2007. и 2012. године на Катедри је дошло до значајних кадровских промена. Као последица рецентних геополитичких и историјских промена, уведени су предмети *Историја српској позоришта и драме* и *Историја српској и југословенској филма*, док се предмет *Историја јужнословенској позоришта и драме* надовезује на стари – *Историју југословенској позоришта и драме*.

После 2007. године стари програми магистарских као последипломских студија, иза којих је следио концепт према коме су заинтересовани кандидати приступали пријави и изради докторске дисертације, замењени су осавремењеним и теоријски профилисаним мастер и докторским студијама које организује Катедра.

На мастер програму Студије теорије драмских уметности и медија, професори Катедре за теорију и историју предају општеобразовне предмете методолошко-епистемолошке природе (*Методе и технике научног рада, Психологија личности и драмске уметности, Савремена естетика*); предмете који проблемски и аналитички уводе студенте у актуелну

театролошку, филмолошку и медиолошку проблематику и истовремено иницирају теоријску припрему за израду завршне мастер тезе (*Савремено позориште – режије класика, Увод у студије филма, Теорија комуникације, Теорије и праксе дигиталних медија*), све до ширег спектра изборних курсева, у које, од обавезних, спадају: изучавање театарских и филмских „класика” – Шекспира и Достојевског, истраживања савременог театра и онтогенезе феномена филмске режије, што омогућава специфичнији приступ различитим интерпретативним теоријама драмских уметности и медија.

Методe извођења наставe прилагођене су суштини студијског програма и састоје се од различитих приступа предметним областима кроз: предавања класичног и интерактивног типа (дијалoшки облик рада, дискусије, дебате и сл.); креативне радионице; предавања; трибине; округли столови са гостујућим предавачима из земље и иностранства, стручњацима и јавним личностима из културног и уметничког живота, као и из медијске сфере; презентације различитих аудио, штампаних, визуелних, као и материјала у дигиталној форми који су везани за садржаје појединих курсева; самостална излагања студената у усменој или у писаној форми (семинарски радови и сл.); обавезне консултације са полазницима курсева, одређени облици рада са студентима у мањим групама и/или индивидуални – менторски рад. По завршеном мастер програму Студије теорије драмских уметности и медија студент добија звање *мастер теоретичар из области драмских уметности и медија*.

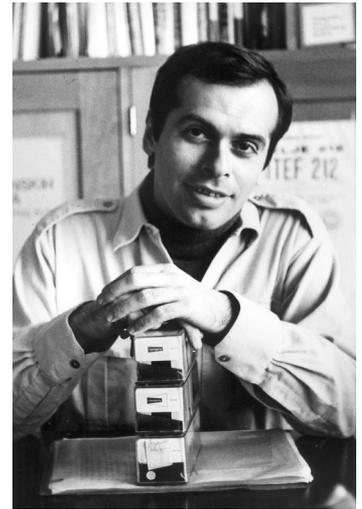
Основни циљ овог мастер програма је едукација која одговара актуелним друштвеним потребама, како домаћег, тако и регионалног, односно

европског културног амбијента, у коме све више нараста потреба за теоријским, интердисциплинарним промишљањем и вредновањем драмских уметности, медија и културе. Планирани исходи учења овог мастер програма су да: оспособи студенте за опште и посебне теоријске области, дисциплине и поддисциплине у оквирима наука о драмским уметностима и медијима; успешно идентификују, анализирају и валоризују питања и проблеме који се тичу домена ових истраживања; успоставе неопходну дистанцу у односу на одређена истраживачка питања и обележе их властитим интерпретативним ставовима, у духу компетентних анализа и синтетизованих конструкција, и уђу у матрицу промишљања на метатеоријском, теоријском и емпиријском нивоу.

Катедра за теорију и историју од школске 2007/2008. године организује докторске научне студије Теорије драмских уметности, медија и културе, као један од два научна докторска програма Факултета. Програм обухвата малобројне општеобразовне и заједничке предмете и сложени систем модерних области студија театра, филма, медија, популарне културе, екранских уметности и перформанса, у оквиру којих предавачи бирају различите сегменте, одржавајући актуелност и иновативност курсева.

Програм докторских студија има за циљ да пажљиво осмишљеним системом модула и курсева мапира научну област, путеве теоретизације и критике као и да омогући студенту да усмери сопствена интересовања и да се оспособи за самостални научни, научно-истраживачки, критички и педагошки рад према највишим светским стандардима. У том смислу се изучавају савремена теоријска, аналитичка, интерпретативна сазнања најширег поља студија културе – која обезбеђују иновирану теоријску платформу, интерпретативно-критичке оквире и комплексну и разноврсну методологију – односно издвојена дисциплинарна поља студија филма, медија, театра и извођења. Програм докторских студија обухвата аналитичке предмете као што су: *Методе анализе представљачких уметности*, *Методе анализе филмској и медијској тексти*, *Филозофија медија*, *Теорије екранских уметности*, *Популарна култура*, *Психологија комуникације*, *Увод у студије позоришта и извођења*, *Теорија глуме*, *Теорија режије*, *Теорија културне полијике*, *Етика медија* и друге.

Циљ студијског програма је да полазнике упозна са актуелним питањима из научне области теорија драмских уметности, медија и културе, што омогућава даљи развој теоретизације, проблематизације, те критичке анализе теорије и праксе ових области. По завршетку студијског програма, компетенције студента су: самостално научно, теоријско и истраживачко деловање; проблемско и теоријско промишљање/развој метатеоријске позиције; писање и усмено излагање о проблемима као и анализа на одговарајућем академском нивоу и у складу са научним концептом студија; идентификација и дефинисање кључних проблема и појмова драмских уметности и медија, те позиционирање у оквирима савремених теорија и наука; индивидуално, самостално и иновативно промишљање о концептима и проблемима; активно учешће у критичким дебатама о савременој драмској уметности и медијима из различитих аспеката; евалуација теоријских премиса.

Др Драган Клаић

По завршеним докторским студијама и успешној одбрани докторске тезе, студент добија звање *доктор наука о драмским уметностима, медијима и култури*, а своју даљу едукацију може да настави на постдокторским студијама.

Садашњи чланови Катедре за теорију и историју успешно афирмишу научни приступ у бављењу драмским уметностима, што показује њихова активна укљученост у систем научних пројеката које подржава Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. У периоду од 2000. године до данас реализована су и реализују се три пројекта: *Медијска репрезентација националној и културној идентитету у Србији, Уметност и медији у функцији европских интеграција, Србија 2000–2010, Идентитет и сећање: транскултурални текстови драмских уметности и медија (Србија 1989–2014)*, чији је руководилац др Невена Даковић, ред. проф, а чланови истраживачког тима професори Катедре за теорију и историју, односно Катедре за менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе. У низу научних скупова и публикација везаних за пројекат посебно значајно место заузима међународни научни скуп *Образовање, уметност и медији у процесу европских интеграција* (2007), који је објединио национална истраживања и ТЕМПУС АДАМ пројекат (2005–2007), у чијем конзорцијуму је представник Факултета и Универзитета уметности била др Невена Даковић.

Чланови Катедре чине језгро научно-истраживачког рада на Факултету, а у оквиру Института за позориште, филм, радио и телевизију: кроз издавачку делатност ФДУ, учешће у научним пројектима и организовање научних скупова, као предавачи по позиву и гостујући професори на светским универзитетима.

Од научних скупова, у последњих неколико година, посебно се издвојила конференција *Драмско и постдрамско позориште: десет година после* (2009), на којој су учествовали неки од водећих светских и домаћих театролога и позоришних уметника, као што су др Ханс-Тис Леман, др Патрис Павис, др Елинор Фјукс, др Марко де Маринис, др Ана Вујановић, др Влатко Илић, Фалк Рихтер, Роналд Шимелфенинг, Оливер Фрљић и други. Конференцијом је председавао др Иван Меденица, а у организационом одбору биле су и др Александра Јовићевић и др Ениса Успенски.

Својим радовима и прилозима, наставници на Катедри за теорију и историју дају битан допринос домаћој и страниј стручној периодици. Њихов рад је пресудно утицао и на подизање научне референтности Зборника радова Факултета драмских уметности.

Крајем децембра 2013. Катедра за теорију и историју је радно, „отвореном седницом”, прославила педесет година од оснивања. На овој седници говорили су сви активни чланови Катедре. Свако из свог угла рекапитулирао је активности Катедре и покренуо питања важна за даље теоријско проучавање драмских уметности и то баш на уметничком факултету: важност тешњег повезивања мастер и докторских студија из области теорије, значај теоријског образовања за будуће уметнике, потреба да се покрене предмет *Теорија драме* на основним студијама, однос емпијских и теоријских истраживања у области драмских уметности, резултати и

перспективе научних пројеката Факултета... Састанак је, у духу критичког мишљања иманентног научном раду, осмишљен и реализован као отворена дискусија у којој су учествовали и гости – професори у пензији, колеге, сарадници, студенти и пријатељи. Дискусије, коментари и предлози су снимљени како би могли да послуже у процесу реакредитације Катедре и Факултета.

Чланови Катедре за теорију и историју су редовни професори др Љиљана Богоева Седлар, *Енглески језик* (1990–2013), др Тијана Мандић, *Психологија* (од 1975), др Невена Даковић, *Теорија филма* (од 1990), др Дивна Вуксановић, *Естетика* и *Теорија културе* (од 1997), др Небојша Ромчевић, *Историја јужнословенској позоришта и драме* и *Историја српској позоришта и драме* (од 1990); ванредни професори др Иван Медница, *Историја светској позоришта и драме* (од 1997), др Александар Јанковић, *Историја филма* и *Историја српској и јужнословенској филма* (од 2003) и др Ениса Успенски, *Руски језик* (од 1990) и доцент др Ирена Ристић, *Психологија* (од 2011).

Theory and History Department

Faculty of Dramatic Arts is primarily focused on educating students for specific artistic professions in theatre, film, radio and television, professions which are by nature a part of complex and team creative processes. However, the belief that the Faculty, being a university level institution, should also provide education based on theoretical and historical principles has been present since its founding days (i.e. Theatre Arts Academy, High School for Film Arts). In this way the Faculty of Dramatic Arts, besides its practical syllabi, offers this unique theoretical-historic perspective necessary to approach varied theatre and film creative practices analytically. Thus, education at the Faculty of Dramatic Arts gives students thorough grounding in humanities.

Theoretical education enables students to get prepared for the specific artistic professions, to view the phenomenon of theatre or film work, as well as their own contribution in its creation, from a wider, interdisciplinary aspect. Such an insight is, after all, necessary given the syncretic nature of these arts. Therefore, theoretical subjects have a special place in the framework of theatre and drama education even though there is not a separate study group on the undergraduate level that is focused on the study of theory of drama arts, media and culture. However, the Theory and History Department

organizes scientific master and doctoral degree studies (former MA and postgraduate studies). They are profiled as scientific studies and this is reflected in terminology – from theory to logos (theatrology, filmology) and to studies such as theatre and performance studies, film studies, media and culture studies. Majority of the professors teaching on these programs are the members of faculty staff at the Theory and History Department.

Just as the professors in artistic departments have been renowned Yugoslav and Serbian theatre and film artists, so are the professors at the Theory and History Department. The department's alumni comprises distinguished academics and leading art critics, among them: Miloš Đurić, PhD, Dušan Matić, Đuza Radović, Pavle Vasić, PhD, Dušan Stojanović, PhD, Predrag Ognjanović, PhD, Stanislav Bajić, Vladimir Petrić, PhD, Milan Damnjanović, PhD, Milan Ranković, PhD, Varteks Baronijan, Sreten Petrović, PhD, Mirjana Miočinović, PhD, Vladimir Pogačić, Petar Marjanović, PhD, Petar Volk, PhD, Dragan Klaić, PhD, Aleksandra Jovičević, PhD, Radoslav Đokić, PhD, Nikola Stojanović, PhD, and many more.

According to official data, the Theory and History Department was institutionalized in 1963, and the first Department Chair was professor Đuza Radović, who was also the Dean of the Academy for Theatre, Film, Radio and Television from 1963 to 1964.

The subjects taught at the Theory and History Department can be divided into three categories: specific historical and theoretical subjects (*Film History, World Theatre and Drama History, South-Slavic Theatre and Drama History, Serbian Theatre and Drama History, Film Theory...*); general humanities (*Psychology, Theory of Culture, Aesthetics, Art History*); and foreign languages (*English Language, Russian Language*).

As of 2007/08 academic year, the Department organizes Master Studies of Theory of Dramatic Arts and Media, and also doctoral scientific studies Theories of Dramatic Arts, Media and Culture.

The primary aim of the master studies programme Theories of Dramatic Arts and Media is to provide education relevant to current social demands, resulting from a growing need for theoretical, interdisciplinary study and valuation of drama arts and media.

The syllabus of doctoral studies programme Theories of Dramatic Arts, Media and Culture consists of general subjects and more contemporary approaches to studies of theatre, film, media, popular culture, screen arts, performance arts. Within these fields, faculty members chose to focus on particular segments trying to maintain subjects innovative, relevant and challenging.

Upon successful completion of the programme and after defending their doctoral thesis, a student gains the title of a PhD in Dramatic Arts, Media and Culture, and is eligible for further education at postdoctoral level.

Members of the faculty of the Theory and History Department are at the core of scientific-research work done at the Faculty of Dramatic Arts, and within the Institute for Theatre, Film, Radio and Television they take part in publishing activities of the Faculty of Dramatic Arts, scientific projects, and organization of professional meetings. They are often guest lecturers at universities worldwide. Their work contributes greatly to various scientific meetings and is published in journals, both in the country and internationally.

СПЕЦИЈАЛИСТИЧКЕ
АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ
РЕКЛАМА И МЕДИЈИ

---

*SPECIALIST ACADEMIC
STUDIES – ADVERTISING
AND MEDIA*

46

КОЛАРАЦ

КОЛАРАЦ

Специјалистичке академске студије Реклама и медији

На иницијативу и на основу елабората редовног професора мр Горана Пековића, Научно веће Факултета драмских уметности упутило је у априлу 2005. године Наставно-уметничком већу Факултета предлог за оснивање академских специјалистичких студија Реклама и медији. Веће Факултета је овај предлог усвојило и студије су званично почеле да се реализују у школској 2006/2007. години, а први студенти су уписани и настава је почела у фебруару 2007. године. Студије су представљале логичан наставак пројекта који је потекао у својеврсном инкубатору нових програма Ректората Универзитета уметности и при тадашњем Центру за професионални развој. Центар је био подржан од стране Министарства науке за пројекат *Инкубатор младих научника*, а од стране Министарства културе и Министарства просвете за пројекте из области професионалне едукације. Подршку су пружили и бројни страни универзитети, као што су Лион 2 (Lumière University Lyon 2), Универзитетски колеџ из Осла (Høgskolen i Oslo) и Лондонски градски универзитет (City University London), са којима је покренуто више пројеката специјалистичких студија, међу којима је био и пројекат *Оглашавање*, који је креирао професор мр Горан Пековић. Након што је две године овај пројекат реализован у Ректорату Универзитета уметности, сасвим је било природно да се ове студије „врате” на матични факултет, Факултет драмских уметности.

Академске специјалистичке студије Реклама и медији трају једну школску годину (два семестра) и носе 60 ЕСПБ, а могу се уписати са претходно остварених 300 ЕСПБ, односно након завршених мастер академских студија. Студије су настале из вишегодишње потребе да се дипломирани студенти Факултета драмских уметности додатно образују у области у којој су врло често били професионално ангажовани, а то је област оглашавања. Програм је такође настао из жеље да се прошири поље уметничког деловања студената као и актуелних потреба реалности с обзиром да велики број студената уметничких факултета попут продуцентата, глумаца, редитеља, драматурга, сниматеља, дизајнера звука са ФДУ; композитора и извођача са ФМУ; дизајнера са ФПУ или сликара и вајара са ФЛУ, већ годинама успешно ради у индустрији оглашавања и медијске продукције рекламних садржаја. Студије Реклама и медији су омогућиле студентима уметничких факултета али и осталима да развију своје креативне потенцијале и усмере се за рад у рекламној индустрији на креативним и стваралачким процесима. Како је основни циљ Факултета драмских уметности да образује професионалце у области драмских и аудио-визуелних уметности и медија, овај програм у потпуности представља логичну надградњу основних и мастер студија многих студијских

група: продукције, режије, драматургије, камере, менаџмента у култури и медијима, дизајна звука.

Атрактивност и посебност студија, квалитет предавача, висока стопа запошљавања након завршетка, као и брз напредак у хијерархији послова, учинили су у последњих девет година да овај програм постане популаран и код студената других факултета. У готово свакој генерацији је и неколико дипломаца економског факултета, који се одлучују да се стицањем специјализованих уметничких знања сврстају међу водеће стручњаке у области рекламе и медија.

За разлику од уобичајених курсева маркетинга или менаџмента, студије Реклама и медији нуде јединствени приступ изучавању оглашавања. Само оглашавања одавно превазилази контекст економије и маркетинга. Оно је пре свега комуникација која је успешнија и делотворнија уколико је креативна. Никада раније оглашавања није било толико блиско уметности као данас. С обзиром на значај оглашавања у економском, социолошком и културолошком смислу, студије пружају могућност да се студенти сретну са најновијим уметничким, стручним али и научним сазнањима из области оглашавања. У том смислу овај програм рекламне поруке посматра као уметничка остварења и пружа студентима ону врсту знања, посебних вештина и креативност која је неопходна за успешно бављење оглашавањем у савременим медијским контекстима.

Основни циљ студијског програма Реклама и медији је оспособљавање студената за интердисциплинарно уметничко и практично бављење медијима, оглашавањем, односима с јавношћу, док је секундарни – додатно теоријско образовање студената – остварен кроз групу предмета које прате током академских специјалистичких студија. Истовремено, циљ је и развијање уметничких способности студената у смислу самосталног примењивања технологије и стваралачких метода у оглашавању и медијској делатности.

Студијски програм Реклама и медији је обликован по узору на уметничке програме оглашавања који се предају на високошколским установама широм света. Он је конципиран да буде целовит и свеобухватан и да студентима пружи праву меру уметничких, теоријских и научних сазнања, практичних и уметничких метода неопходних за савремено бављење делатношћу оглашавања, односа с јавношћу и медијима. Већ неколико година уназад, бројне високошколске институције прихватају концепт оглашавања као специфичне модерне уметности.

Године 2008. овај студијски програм је добио акредитацију од стране престижне Међународне асоцијације оглашивача (IAA – International Advertising Association), најстаријег и најцењенијег професионалног удружења, основаног 1936. године у Њујорку. Специфичност ове асоцијације је у томе што осим маркетиншких агенција и привредних компанија окупља и високошколске установе које по идентичном програму едукују кадрове из области тржишних комуникација. Факултет драмских уметности је постао 55. високошколска институција која је добила ову престижну лиценцу и право да издаје IAA дипломе. Тиме, по завршеном студијском програму, студенти поред дипломе Факултета драмских уметности добијају и веома

цењену међународну диплому која им умногоме помаже при запошљавању у иностранству или у светским корпорацијама.

Током процеса акредитације у Србији, 2010. године, академске специјалистичке студије Реклама и медији су акредитоване у пољу уметности. Тако су се ове студије придружиле бројним студијским програмима у свету који се баве оглашавањем, а налазе се у пољу уметности. То су на пример: Универзитет уметности Сан Франциско, САД (Academy of Art University, San Francisco, USA) и Универзитетски колеџ Фалмут, Фалмут, Велика Британија (University College Falmouth Incorporating Dartington College of Arts, Falmouth, United Kingdom) са програмом Креативни адвертајзинг. Школа која је такође чланица IAA је Школа оглашавања, комуникације и маркетинга, Париз, Француска (Ecole Supérieure de Publicité, Paris, France), као и чувена италијанска школа у Милану Istituto Superiore di Comunicazione, која има специјалистичке студије из оглашавања за креативне директоре, што би било најприближније програму на нашем факултету. Ту су још и Напиер универзитет у Единбургу (Edinburgh Napier University, Edinburgh, United Kingdom), који такође има програм Креативни адвертајзинг, затим Нови универзитет Бакингемшир у Великој Британији (Buckinghamshire New University, Buckinghamshire, United Kingdom), Кингстон универзитет у Великој Британији (Kingston University, London, United Kingdom) и многи други. У већини случајева се ради о уметничким факултетима, а програм њихових основних студија као и једногодишњег мастера су у пољу уметности. У САД се, на пример, након једногодишњег мастера добија диплома MFA – Master of Fine Arts in Advertising.

На наградном конкурс за потребе Уједињених нација, који су заједно организовали IAA и Дентцу (Dentsu) – јапанска корпорација тржишних комуникација, студенти специјалистичких студија Факултета драмских уметности су учествовали четири године за редом, колико је такмичење и трајало. Прве године, наша студенткиња Вања Шибалић је својим

идејним решењем освојила друго место на свету. Већ следеће године у конкуренцији од 527 радова из 26 земаља Душан Симић осваја прво место и постаје светски шампион. Ову титулу и награду је примио у Њујорку, у згради Уједињених нација из руку подсекретара УН за комуникације, његове екселенције Акио Киосаке. Највећа потврда квалитета рада је тек уследила када је на трећем конкурс студенткиња Анђела Грабеж поновила успех из претходне године и постала светски шампион. Те године је Марко Јефтић био регионални европски победник. О Анђелином успеху и пријему награде у Њујорку су известили и светски медији. На последњем, четвртном конкурс наши студенти су поново постигли успех јер је рад Марине Брбаклић Тепавац проглашен најбољим радом из Европе. Коначно, овим су се студије Реклама и медији кандидовале за најуспешније светске студије из области оглашавања, што говори и о квалитету студија и о креативности студената.

На овом студијском програму, студенти се упознају са креативним концептом оглашавања и потпуно овладавају његовим елементима и применом. Предмети на овим студијама су: *Основи креативности, Принципи промоције, Стратегије промоције, Примењени ПР, Интегрисане маркетинг комуникације, Креативност у оглашавању, Оглашавања, медији и друштво, Основи медијског планирања, Теорија комуникације, Истраживање у оглашавању, Међународне маркетинг комуникације, Политика и медији, Историја уметности, Интерактивне комуникације, Основи маркетинга, Психологија у оглашавању и Међународни маркетинг.*

Поред професора Факултета драмских уметности: мр Горана Пековића, мр Зорана Поповића, др Милене Драгићевић Шешић, др Тијане Мандић, др Марине Марковић, Милоша Павловића, Драгана Веселиновића и Мирка Стојковића, ангажовани су и професори других факултета: др Галина Огњанов (Економски факултет у Београду), др Срђан Богосављевић

(Филозофски факултет у Београду) и др Славко Ковачевић. Школске 2011/2012. за доценте на овим студијама изабрани су Иван Станковић, дугогодишњи директор и власник компанија *Сачи и Сачи* и *Communis*, и дипломирани редитељ Борис Миљковић, уметнички директор Радио-телевизије Србије.

Од свог оснивања, студије Реклама и медији су гајиле јак концепт гостујућих предавача, сматрајући да само тако студенти могу стећи најновија сазнања и бити максимално укључени у савремене процесе у оглашавању. Гостујући предавачи су својим знањем и експертизом допринели богатству и разноликости знања које студенти ових студија добију. Тако су на студијама гостовали и професори из САД Џим Авери и Џек Холмс, те домаћи експерти: дипломирани редитељ Срђан Шапер, власник агенције *McCann & Erickson*; дипломирани редитељ и некадашњи доцент на ФДУ Слободан Скерлић, власник агенције *Сребрн шиш*; Дарко Броћић, власник агенције *AGB Nilsen*; Миша Лукић, власник агенције *Leo Burnett*; Жаклина Николић Кушић, власница агенције *Публицис*; Ања Петровски Раћић, продуцент и директор агенције *Публицис*; Александар Котхај; Владимир Чех; Борис Тадић, бивши председник Републике Србије... Координатор студија од њиховог оснивања је редовни професор мр Горан Пековић.

Након завршетка студија, студент поседује систематично, специјализовано уметничко знање из области рекламе и медија, као и темељна теоријска и емпиријска знања из области уметности и уметничке продукције. Способан је за суочавања са етичким дилемама професионалног бављења комерцијалним и политичким оглашавањем, односима с јавношћу, медијском продукцијом и презентацијом, те разуме методе и технике примењиве у емпиријским областима рекламе и медија и има способност самосталног деловања у планирању и реализацији медијске продукције и способност уметничког обликовања комерцијалне поруке.

Specialist Academic Studies – Advertising and Media

On the initiative of full-time professor, Goran Peković, MA, and based on his research, the governing bodies of the Faculty of Dramatic Arts and University of Arts adopted a proposal to establish specialist academic studies *Advertising and Media*. The program officially started in 2006/2007 academic year.

The study programme *Advertising and Media* takes one academic year (two semesters) and carries 60 ESPB. Students must have already gained 30 ESPB to be eligible for entry, i.e. they must have completed a master degree programme. *Advertising and Media* study programme addresses the need of students of the Faculty of Dramatic Arts, Faculties within the University of Arts and other Faculties to gain additional education in advertising, to further develop their creative potential and focus on finding employment in creative divisions of advertising industry.

The attractiveness and uniqueness of this study programme, quality of its professors, high rate of employment opportunities upon completion, as well as rapid advancement in the hierarchy of jobs have all made the programme very popular, even among students coming from other non-artistic Faculties. Almost every generation of students has graduates from the Faculty of Economics, who, by gaining this specialist artistic knowledge, reach their positions among leaders in advertising and media.

Advertising and Media study programme has been modelled after similar programmes in the renowned international schools. In 2008, the programme was accredited by the International Advertising Association – IAA, the oldest and most respected professional association in advertising, established in New York, USA, in 1936. In 2010, the programme was accredited in Serbia.

Upon successful completion of the study programme, students have gained systemized specialist knowledge of advertising and media, as well as theoretical and empirical knowledge in arts and artistic production. They have the ability and skills necessary to work in both commercial and political advertising, public relations, media production and presentation, to understand methods and techniques applied in advertising and media.

ДОКТОРСКЕ УМЕТНИЧКЕ
И НАУЧНЕ СТУДИЈЕ

---

*DOCTORAL ARTISTIC AND
SCIENTIFIC STUDIES*

QAV

Докторске уметничке и научне студије

Значајну новину у трансформацији српског високошколског образовног система у складу са потписаном Болоњском декларацијом представљало је увођење студија трећег степена – трогодишњих докторских студија.

За разлику од некадашњег образовног система, у коме је након завршених двогодишњих последипломских – магистарских студија и успешно одбрањеног магистарског рада, кандидат-студент стицао право да према предвиђеној процедури пријави тему докторске дисертације и у року од пет година заврши свој рад, други систем је поставио потпуно нове принципе и правила стицања академске титуле доктора наука.

Закон о високом образовању Републике Србије који је усвојен 2005. године, а потом више пута мењан и допуњаван, као један од основних циљева имао је усклађивање нашег високошколског образовног система са стандардима предвиђеним Болоњском декларацијом. Поред првог и другог степена, овај Закон дефинише и постојање студија трећег степена – докторских академских студија, чије је трајање три године, било да су у образовно-научном или образовно-уметничком пољу. Током ових студија студент остварује 180 ЕСПБ. По завршетку програма и свих обавеза које су њиме планиране, студент стиче назив доктора наука, односно доктора уметности из одређене области.

Пратећи наведене тенденције и усклађујући делатност са новим оквирима, Факултет драмских уметности се определио да прошири или боље речено заокружи своју делатност и организује студије трећег степена и то кроз један програм докторских студија у пољу уметности и два програма докторских студија у пољу друштвено-хуманистичких наука.

Концептуализација и почетак реализације програма докторских уметничких студија у области драмских и аудио-визуелних уметности резултирала су расписивањем првог конкурса за упис кандидата у школску 2008/2009. годину. Ова значајна иновација је по први пут уметницима пружила могућност да стекну титуле доктора уметности.

Када је реч о докторским научним студијама, Катедра за теорију и историју је иницирала покретање докторских студија Теорије драмских уметности, медија и културе, што је представљало добар спој претходних пракси и искустава наставника. С једне стране налази се још од седамдесетих година разрађивана концепција наставе уникатних магистарских студија у области драмских уметности, док се друго искуство односило на вођење менторстава са кандидатима у изради њихових докторских дисертација према одредбама старог закона.

Катедра за менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе покренула је други програм докторских студија: Менаџмент уметности и медија, односно Менаџмент културе и медија. Ове студије, дефинисане

као научне, повезују области менаџмента и бизниса, културологије, комуникологије и науке о уметности.

Кандидати који конкуришу за упис на научне докторске студије требало би да имају мастер диплому из области друштвено-хуманистичких наука, односно уметности, током којих су остварили најмање 300 ЕСПБ, или завршене основне студије према прописима који су важили до ступања на снагу Закона о високом образовању из 2005. године. Предуслов за упис је да су током претходних студија остварили просек оцена који није мањи од 8,5 на основним и мастер академским студијама и најмање оцену 9 на завршном, мастер раду. Изузетно, кандидати са просеком мањим од 8,5 могу конкурисати под условима прописаним Правилником о упису на други и трећи степен академских студија Универзитета уметности.

Први студенти на оба програма докторских научних студија уписани су школске 2007/2008. године, с тим што је Катедра за менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе своје докторске студије до школске 2010/2011. године реализовала под именом Менаџмент уметности и медија, да би их потом преименовала у докторске студије Менаџмент културе и медија.

Докторске уметничке студије у драмским и аудио-визуелним уметностима

Студијски програм уметничких докторских студија у области драмских и аудио-визуелних уметности представља логичан наставак основних, мастер и специјалистичких студија у наведеној области. Осим општих елемената на којима почивају ове студије – трогодишње трајање и обим од 180 ЕСПБ, које остварују уписани кандидати, значајно је да је захваљујући овом програму дошло до институционализације наставка образовања у области драмских и аудио-визуелних уметности и на трећем степену. Пратећи не само организациону логику Факултета драмских уметности, већ и реалну потребу уметничке специјализације у различитим областима драмских и аудио-визуелних уметности, ове студије предвиђају постојање осам модула: Глума, Позоришна и радио режија, Драматургија, Филмска и телевизијска режија, Камера, Монтажа, Филмска и телевизијска продукција и Снимање и дизајн звука, за које се студенти опредељују према свом дотадашњем образовном профилу и афинитету.

Током прва три семестра програмом је предвиђена настава из три обавезна, заједничка предмета: *Методе уметничкој истраживачкој рада*, *Методе анализе представљачких уметности* и *Технике писања теоријско-уметничкој рада*, уз које се бирају три од седам предмета из понуђеног изборног блока. У четвртом семестру студенти почињу рад на припреми докторског уметничког пројекта. Докторске уметничке студије се завршавају реализацијом и одбраном докторског уметничког пројекта, који

се састоји из практичног дела (позоришна представа, филм, телевизијско остварење, звучна или визуелна инсталација и друго) и теоријског рада чији је обим минимално 25 000 речи.

Циљ студијског програма докторских уметничких студија је да оспособи кандидата за дубинско разумевање и извођење уметничког процеса, од теоријског промишљања и обраде до реализације уметничко-истраживачког пројекта, дела, и његове презентације, промоције односно одбране као уметничког докторског рада.

Једна од основних особености студија и докторског уметничког рада је да омогуће студенту да оствари висококвалитетан и иновативан уметнички рад који показује висок професионални стандард из области драмских и аудио-визуелних уметности, препознатљив у локалној и међународној заједници.

Да би кандидат постао студент уметничких докторских студија у драмским и аудио-визуелним уметностима, требало би да је завршио основне и мастер уметничке студије са просечном оценом изнад 8,5 и оценом најмање 9 из главног уметничког предмета, као и да поседује изузетну склоност према уметничко-истраживачком раду. Ова склоност се посебно проверава кроз експликацију уметничког пројекта коју кандидат предаје приликом конкурса и представља пред комисијом за пријем.

По завршеним студијама, студент добија назив *доктор драмских и аудио-визуелних уметности*.

Школске 2008/2009. уписана је прва генерација, коју је чинио само један студент, да би до сада на докторске уметничке студије био уписан 51 кандидат.

Докторске научне студије Теорије драмских уметности, медија и културе

Докторске научне студије Теорије драмских уметности, медија и културе успостављене су школске 2007/2008. године као тематски троделне студије – драмске уметности, медији и култура и наставно-методолошки трипартитан систем предавања, вежби и истраживачких пројеката.

Основу студијског програма чине четири конститутивне подобласти – *позориште, филм, радио и телевизија* – сагледане као: драмске уметности и као медији, уклопљени у област савремене, популарне културе, али које се могу третирати и као области текстуалних и представљачких пракси. Од трећег семестра студент започиње интензиван истраживачки рад, најпре под супервизијом ментора, а потом самостално – израдом докторске тезе, чиме практично проверава и примењује стечена теоријска знања и даје оригинални научни допринос.

Сврха докторског програма Теорије драмских уметности, медија и културе је да кроз пажљиво осмишљен систем модула и курсева мапира научну област, путеве теоретизације и критике, и да омогући студенту да

артикулише сопствена интересовања као и да се оспособи за самостални научно-истраживачки, критички и педагошки рад према највишим стандардима. Од четвртог семестра снажно се инсистира на поставци оквира истраживачког рада студената и почетку менторског рада на пројекцији и извођењу предистраживања. За разлику од припреме и израде доктората према старом систему, у коме је кандидат одбраном докторске дисертације крунисао дотадашњи рад и мапирао место у научном пољу, израда докторске тезе у складу са новом законском регулативом само је иницијални корак којим се стиче право на улазак у научно поље. Тек будућа истраживања и радови, а посебно постдокторске студије, које све више постају обавезни елемент система научног и образовног рада, омогућавају му да обезбеди место у академској заједници и сфери научних истраживања.

Програм ових докторских студија има и изузетно изражену друштвену важност и сврсисходност која се читава у могућности да обезбеди академско образовање највишег степена и створи компетентне научнике и истраживаче у домену наука о драмским уметностима, медијима и култури. Интердисциплинарно осмишљен у три поља, програм представља јединствену комбинацију уникатних предмета, чиме обезбеђује интересовање не само будућих теоретичара већ и уметника који желе да се оспособе за теоријску артикулацију и интерпретацију своје стваралачке праксе (тзв. емпиријски теоретичари). Иако је у овом тренутку тек у зачетку, једна од идеја будућег развоја докторских студија ФДУ је у повезивању, на новосхваћени, интердисциплинарни начин, уметничких и научних докторских студија, које би се после прве, заједничке године наставе рачвале у уметничке и теоријске модуле.

По завршеним студијама студент добија звање *доктор наука о драмским уметностима, медијима и култури* и своје усавршавање може да настави на постдокторским студијама.

До сада, докторске тезе на овом програму одбранили су: Грег Декуир (Greg DeCuir), Владимир Коларић и Весна Миленковић.

Докторске научне студије Менаџмент културе и медија

Докторске интердисциплинарне студије Менаџмент културе и медија, према области изучавања и концепту, представљају јединствене студије не само на нашим, већ и на ширим просторима региона. Намењене су студентима који су дипломирали у области друштвено-хуманистичких наука, интердисциплинарних студија и уметности, а желе да се у свом даљем раду определе за бављење науком – основним истраживањима, или за примену науке у стручном раду – примењеним истраживањима.

Уз наведене формалне, основни услов за студије на овом докторском програму је положен пријемни испит, који се састоји из разговора са

Министар културе и информисања Предраг Марковић и ректор Универзитета уметности проф. др Љиљана Мркић Поповић на отварању Међународне конференције *Менаџмент културе и медија у друштву знања*, 2011. године

кандидатом о питањима која су везана за његов дотадашњи научни рад, истраживање које је спровео у мастер раду, мотивацију за даље бављење научним радом.

Сврха програма докторских студија Менаџмент културе и медија је да омогући развој научног истраживања и допринесе стварању релевантних знања, чијом се применом може унапредити културни и медијски систем, од локалног до међународног нивоа. Програм школује стручњаке за научно-истраживачки рад у домену менаџмента културе, уметности и медија, који се заснива на хуманистичкој традицији критичког мишљења и истраживања. Приступ је интердисциплинаран, јер кроз корпус обавезних и изборних предмета студент стиче знања из области наука о уметности, теорије менаџмента, културологије и комуникологије. Осим наставних предмета, значајно место у структури студијског програма заузима студијско истраживачки рад и активности везане за припрему прелиминарног истраживања као основе за будућу докторску дисертацију.

Централно место програма докторских студија Менаџмент културе и медија чине три предмета: *Савремени менаџмент медија*, *Савремени менаџмент позоришта* и *Менаџмент у култури*, као и група методолошких предмета – *Методе анализе продукционих модела*, *Академско писање* и *Архивско истраживање*, који су обавезни на првој години студија. На другој години студија студент бира један од три матична предмета, а потом и област и тему свог докторског истраживања и докторске тезе.

Завршним докторским радом студент показује да је овладао теоријским знањима, те да поседује способност самосталног научно-истраживачког рада и извођења нових теорија и модела. Резултат самосталног научно-истраживачког рада је докторска теза израђена под надзором ментора.

Звање које студент добија по завршеним докторским студијама је *доктор наука – менаџмент културе и медија* и своју едукацију може да настави на постдокторским студијама.

До сада, на овом студијском програму своје докторске тезе успешно су одбранили: Сања Петричић, Вук Вукићевић и Александар Бркић.

Doctoral Artistic and Scientific Studies

Introducing third degree studies – three-year doctoral studies – represented an important step in the transformation of tertiary education as set forth in the Bologna Declaration of which Republic of Serbia is a signatory. Doctoral Scientific Programme started in the 2007/2008 academic year, and Doctoral Artistic Programme was introduced in the 2008/2009 academic year.

Doctoral Artistic Studies in Drama and Audio-Visual Arts

The syllabus of Doctoral Artistic Studies in Drama and Audio-Visual Arts is a logical continuation of undergraduate, master and specialist studies in these fields. The aim of the programme is to enable candidates to

thoroughly understand and be able to execute an artistic process, from theoretical thinking and analysis to project realization, its presentation and promotion, i.e. to defend it as a doctoral thesis. Upon successful completion of the programme, a student acquires the degree of a PhD in Drama and Audio-Visual Arts.

Doctoral Scientific Studies in Theory of Dramatic Arts, Media and Culture

Doctoral Scientific Studies in Theory of Dramatic Arts, Media and Culture were established in the 2007/2008 academic year. The basis of the study programme comprises four foundational fields: theatre, film, radio and television – all approached as both drama arts and media, and also as constituents of contemporary, popular culture. At the same time, each is viewed and treated as both narrative and performance practice.

Being interdisciplinary, spanning across three fields and combining distinctive subjects uniquely, the programme appeals to the future theoreticians and practising artists who want to articulate their own creative practice in theory (empirical theoretician).

Upon successful completion of the programme, a student acquires the degree of a PhD in theory of Dramatic Arts, Media and Culture, and can continue their education at postdoctoral level.

Doctoral Scientific Studies in Management in Culture and Media

Doctoral Interdisciplinary Studies in Management in Culture and Media is a unique programme of studies not only in the country but also in the wider region.

The aim of the programme is to enable the development of scientific research and contribute to the corpus of knowledge in these areas, thus enabling the development of cultural and media systems on local as well as international level. The programme educates future specialists for research in the fields of management in culture, arts and media and is grounded in humanistic tradition of critical thought and research. The approach is multidisciplinary and through a selection of compulsory and optional subjects, students acquire knowledge in arts, theory of management, culturology and communicology. Apart from ex-cathedra subjects, scientific-research work and activities related to the preparation of preliminary research (as a basis for a future doctoral thesis) take an important place in the programme.

Upon successful completion of the programme, a student acquires the degree of a PhD in Management in Culture and Media, and can continue their education at postdoctoral level.

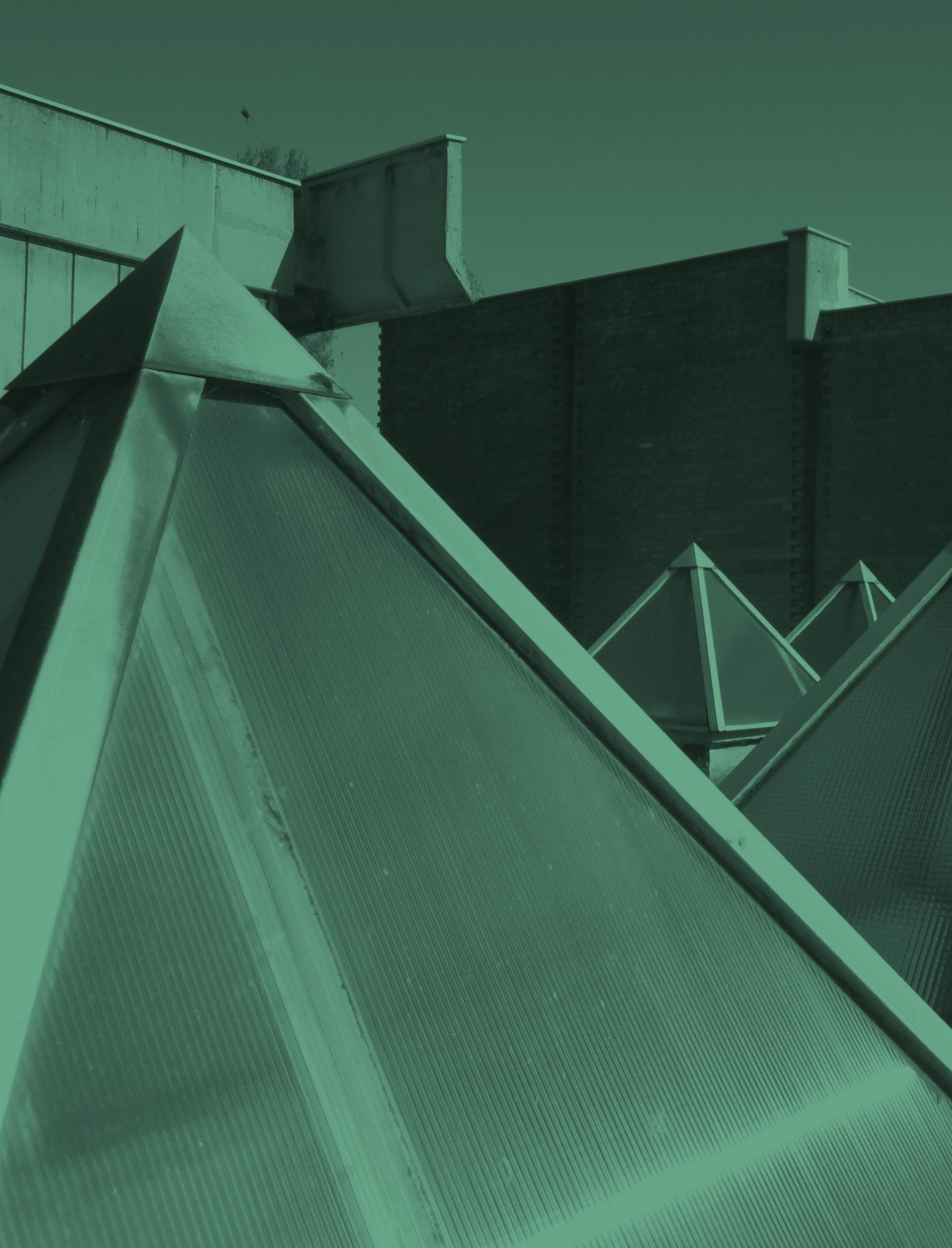

ИНСТИТУТ ЗА
ПОЗОРИШТЕ, ФИЛМ,
РАДИО И ТЕЛЕВИЗИЈУ

---

*INSTITUTE FOR THEATRE,
FILM, RADIO AND TELEVISION*

Институт за позориште, филм, радио и телевизију

Институт за позориште, филм, радио и телевизију Факултета драмских уметности у Београду основан је 1989. године на иницијативу др Дејана Косановића, редовног професора ФДУ. Пратећи савремене трендове у области високог образовања, Институт је основан са мисијом развоја научно-истраживачког и уметничко-истраживачког рада на Факултету.

Стратешки циљеви Института као организационе јединице ФДУ су: подстицање развоја и стварање услова за научни, теоријски и уметничко-истраживачки рад професора и сарадника Факултета; доношење стратегије и планова међународне сарадње у области науке, културе и уметности; интегрисање истраживача – научника и уметника у међународне оквире; подстицање развоја научног и уметничког подмлатка; развој и унапређење издавачке делатности; пласман и примена резултата истраживања и сарадња са комерцијалним сектором; успостављање научно-информативног и документационог центра Факултета.

Основна делатност Института везана је за развој научно-истраживачког и уметничко-истраживачког рада, и то кроз припрему дугорочних развојних планова и реализацију научних и уметничко-истраживачких пројеката. Институт покрива шири спектар активности, као што су: организација научних конференција, скупова и саветовања, међународна научна и уметничка сарадња, односи с јавношћу Факултета, издавачка делатност (Зборник радова, научне и уметничке монографије професора и сарадника), обрада и архивирање података у вези са научно-истраживачким и уметничко-истраживачким радом.

Управно тело Института је Научно веће Факултета драмских уметности, у чијем саставу су сви професори и сарадници са научним звањима, као и предавачи и ментори на дипломским и докторским научним студијама.

Први директор Института за позориште, филм, радио и телевизију Факултета драмских уметности био је др Дејан Косановић (1989–1990). Након њега ову функцију су обављали: др Милена Драгићевић Шешић (1990–1997), др Александра Јовићевић (1997–1999), др Радослав Ђокић (1999–2000), др Невена Даковић (2000–2004), др Дивна Вуксановић (2004–2006), др Мирослав Савковић (2006–2007), др Ениса Успенски (2008–2011) и др Мирјана Николић (од 2011).

Актуелни тим који је ангажован у раду и реализацији задатака Института чине мр Александра Протулипац, координатор за научно-истраживачки рад и шеф службе (од 1997), мр Горана Венцл, координатор за међународну научно-истраживачку сарадњу (од 2006) и Оливера Рашинац, координатор аудио-визуелних програма филмског смера (од 1985).

Од свог оснивања, Институт за позориште, филм, радио и телевизију Факултета драмских уметности у Београду као део своје редовне делатности континуирано реализује научно-истраживачке пројекте.

Први научно-истраживачки пројекти на Факултету драмских уметности почели су да се реализују од 1992. године, дакле и пре но што је основан Институт, мада његовим оснивањем ова делатност постаје системска и битна претпоставка за снажну сарадњу Факултета са министарствима надлежним за област науке. Континуитет у реализацији научних пројеката био је више него важан у процесу акредитације Факултета за научно-истраживачки рад (од којих је прва стечена 2007, а друга 2013. године).

Првим научним пројектом на Факултету драмских уметности, *Токови и својства позоришне комуникације*, руководио је др Радослав Ђокић, ред. проф, а пројекат је реализован у периоду 1992–1996. године. Након овог следили су научни пројекти саображени са специфичностима делатности и уметничких истраживања која су карактеристична за Факултет драмских уметности. Након пројекта *Историја српског позоришта (позориште и драма у Срба од 13. до 20. века)*, којим је руководио др Петар Марјановић, ред. проф. и који је реализован у периоду 1997–2001, научно-истраживачки рад наставника и сарадника Факултета добио је дугорочну подршку министарстава надлежних за област науке.

Међу најзначајнијим истраживачким пројектима свакако су: *Медији и образовање (2000–2003)*, руководилац др Милена Драгићевић Шешић, ред. проф; *Медијска рејрезенцијација националног и културног идентитета у Србији (2000–2004)*, руководилац др Невена Даковић, ред. проф; *Уметности и медији у функцији европских интеграција, Србија 2000–2010. (2005–2010)*, руководилац др Невена Даковић, ред. проф.

Тренутно се на Факултету драмских уметности успешно реализује пројекат *Идентитет и сећање: транскulturални текстови драмских уметности и медија (Србија 1989–2015)*, којим руководи др Невена Даковић, ред. проф.

Значајно место у деловању Института и у складу са образовном делатношћу Факултета у пољу драмских и аудио-визуелних уметности представља реализација уметничких и уметничко-истраживачких пројеката у овој области.

У овој групи истиче се уметнички пројекат *Карактером прошив насилља*, финансиран од стране Министарства омладине и спорта Републике Србије, чији је циљ био скретање пажње на губитак морала и у спорту и у животу и који је тежио повратку правих вредности. Серијом драмских, филмских и аудио-визуелних програма које су реализовали наставници и студенти Факултета скренута је пажња јавности на конкретни друштвени проблем. Овај пројекат је показао и посвећеност Факултета друштвено одговорном деловању, што ће се развијати и у осталим активностима, на пример: пројекат за инклузију слепих и слабовидних, кампања за помоћ деци са посебним потребама; еколошка кампања „Очистимо Србију”; пројекат за заштиту животиња који је реализован у сарадњи са организацијом Орка; пројекат којим се стимулише добровољно давање крви и сл.

Кроз рад Института сваке године се успешно реализује промоција годишњих уметничких радова студената и њихово позиционирање у институционалне оквиру савременог уметничког стваралаштва.

Други аспект истраживачког рада представља проналажење финансијске подршке за представљање у јавности и одлазак делегације студената и професора на смотре.

Стратегија ове врсте сарадње заснива се на успостављању односа између самог дела, теме и могућег даваоца финансијске подршке.

Организација различитих симпозијума, конференција и саветовања значајан је начин афирмације Факултета драмских уметности, у смислу промоције резултата научно-истраживачког рада, развоја међународне сарадње, као и повећања видљивости домета и остварених резултата. Од 1993. године активности на овом плану су све израженије, тако да је данас на Факултету одржано близу двадесет међународних конференција из области студија филма, студија позоришта, студија медија и културе. Престижно место свакако припада следећим конференцијама и скуповима: *Медији и образовање* (2003); *Театролошка мисао у Србији данас* (2006), *Јужнословенска авангарда и касна авангарда између Истока и Запада (драма, позориште, филм)* (2007); *Образовање, уметности и медији у процесу европских интеграција* (2007); *Драмско и постдрамско позориште: истраживање појмова, десет година касније* (2009); *Менаџмент културе и медија у друштву знања* (2011); *Уметник извођачких уметности – од улоге побуњеника до улоге звезде у свету познатих* (2012); *Педагогија и извођачке уметности* (2013); *Менаџмент драмских уметности и медија – изазови 21. века* (2013)...

Поред реализације научно-истраживачких пројеката и организовања научних скупова и саветовања, Институт се систематски бави издавачком делатношћу. Централно место у том смислу припада припреми и публиковању Зборника радова Факултета драмских уметности. Први Зборник радова изашао је из штампе 1997. године, уочи обележавања педесетогодишњице Факултета. Идеја о покретању Зборника потекла је од проф. др Петра Марјановића, главног уредника првог Зборника и проф. др Милене Драгићевић Шешић, тадашњег директора Института за позориште, филм, радио и телевизију. Тадашњи декан ФДУ, др Љиљана Мркић Поповић, подржала је идеју о покретању публикације у којој би се објављивали оригинални научни, прегледни, стручни радови, као и есеји наставника и сарадника факултета из области драмских уметности, медија и културе. До краја 2014. године из штампе ће изаћи 26. број Зборника радова ФДУ. Зборник је имао и своју развојну линију у смислу категоризације од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, тако да се тренутно налази у категорији водећих часописа националног значаја, М 51.

У издавачкој делатности Факултета драмских уметности успостављене су следеће едиције: *Култура, уметности, медији*, уредница др Милене Драгићевић Шешић, са двадесет пет наслова; *Менаџмент и маркетинг у уметности*, уредник мр Горан Пековић, са шест наслова; *Историја*, уредница др Драгана Чолић Биљановски, са пет наслова; *Универзитетски умови*,

уредница др Александра Јовићевић; *Уџбеници*, уредник Светозар Рапајић, са три наслова; *Тезе*, уредник др Мирослав Савковић, са три наслова; *Посебна издања*, уреднице др Невена Даковић и др Мирјана Николић, са четрнаест наслова, а заступљена су и издања појединачних катедара.

Институт за позориште, филм, радио и телевизију ФДУ делује на плану међународне сарадње и то кроз аплицирање и учешће у међународним научним пројектима, као и кроз различите облике институционалне и индивидуалне научне и уметничке сарадње, о чему сведоче многа гостовања значајних предавача, истакнутих уметника, теоретичара уметности и уметника из иностранства.

Као саставни део Универзитета уметности, Факултет и Институт били су носиоци неколико ТЕМПУС пројеката (TEMPUS – Trans-European Mobility Programme for University Studies).

Један од првих ТЕМПУС пројеката који су реализовали наставници и сарадници Факултета драмских уметности био је пројекат *Погришка демократском развоју: Ресурцирање програма последипломских студија у области уметности и медија*, који је реализован у периоду 2004–2007, у коме су осим ФДУ и Универзитета уметности учествовали и Универзитет у Малмеу (Шведска), Универзитет у Сијени (Италија) и Универзитет у Едимбургу (Велика Британија).

На конкурс четврте генерације ТЕМПУС пројеката, 2013. године Факултету драмских уметности, као носиоцу, одобрен је пројекат у области аудио-визуелног стваралаштва студената под називом *Развој високог образовања и друштва стварањем колаборативног окружења у области уметности и медија кроз регионалну студентску сарадњу у продукцији аудио-визуелног садржаја* (*Development of higher education and society by creating a collaborative environment in the field of arts and media through regional student partnership in production of audio/video content*), који се реализује у периоду 2013–2016. године.

Вредно је споменути и још један ТЕМПУС пројекат *Tempus ScenTec: Development & Implementation of Courses for Theatre Technicians and Stage Managers*, који се реализује у периоду 2012–2015. године, чији је носилац Универзитет у Новом Саду, а у коме уз Универзитет уметности и Факултет драмских уметности као партнери учествују четири универзитета из региона и Европе и професионална позоришта Србије. Захваљујући овом пројекту, набављена је најсавременија сценска аудио и расветна техника, која је инсталирана за потребе Сцене „Мата Милошевић” на Факултету драмских уметности.

Факултет драмских уметности је у протеклих неколико година интензивирао учешће у међународним научним пројектима. Током 2013. године приступљено је Европском програму за сарадњу у домену научних и технолошких истраживања (*European Co-Operation in the Field of Scientific and Technical Research*, COST). Научно-истраживачки тим ФДУ учествује у чак три COST акције: IS 1007 *Истраживање културне одрживости* (*Investigating Cultural Sustainability*), IS 1203 *У трагању за транскултурним сећањем у Европи* (*In Search of Transcultural Memory in Europe*) и IS 1307 *Нови материјализам* (*New Materialism: Networking European Scholarship*

on *'How Matter Comes to Matter'*). Досадашње учешће у COST акцијама пружио је научно-истраживачком тиму ФДУ значајне могућности за сарадњу са другим истраживачима, презентацију рада на међународном плану кроз објављивање у референтним међународним публикацијама, као и што равноправније повезивање са образовним, научним и развојним институцијама у Европи.

Институт за позориште, филм, радио и телевизију ФДУ има веома развијену институционалну сарадњу, посебно са уметничким академијама и факултетима, научно-истраживачким организацијама, као и институцијама републичке и локалне управе.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије је помаже научне пројекте и развој научних кадрова ФДУ; суфинансира боравак истраживача из иностранства у Републици Србији, као и учешће наставних и научних кадрова ФДУ на скуповима у иностранству; стипендира младе истраживаче и студенте докторских студија; суфинансира издавање научних часописа и монографија, колективних чланарина у међународним научним удружењима/организацијама, финансијски помаже одржавање научних скупова у Републици Србији.

Министарство културе и информисања Републике Србије пружа подршку у области развоја и унапређења културе и уметничког стваралаштва; истраживања у области културе; унапређење издавачке делатности и њену стимулацију кроз откуп издања Института ФДУ, помаже у стварању услова за приступ и реализацију пројеката који се финансирају из средстава фондова ЕУ, обезбеђује донације и друге облике развојне помоћи.

Факултет и Институт негују и дугорочну сарадњу са Скупштином града Београда, општином Нови Београд, као и са осталим локалним самоуправама у Србији. Такође се значајна сарадња остварује са установама културе: Студентски културни центар и Културни центар Београда, у сарадњи са којима се реализују трибински и промотивни програми као и презентације резултата рада наставника, сарадника и студената.

Посебно је значајна сарадња са уметничким академијама и факултетима, научно-истраживачким организацијама у земљи, региону и Европи, међу којима су најзначајније: Филмска и телевизијска школа академије извођачких уметности, Праг, Чешка (Filmová a televizní fakulta akademie múzických umění v Praze, FAMU), La FEMIS, Париз, Француска (École national Supérieure des Métiers de l'image et du Son, Paris, France); Федерално државно научно-истраживачко предузеће „Државни институт науке о уметности”, Москва, Руска Федерација (Государственный институт искусствознания (ГИИ) Москва, Российская Федерация), ВГИК Руски државни институт за кинематографију, Москва, Руска Федерација (Все-российский государственный университет кинематографии имени С. Герасимова (ВГИК), Москва, Российская Федерация); Атеље „Варан”, Париз, Француска (Atelier de Realisation Cinematographique, Paris, France); Одсек за филм и телевизију Универзитета у Тел Авиву, Израел (Tel Aviv University, Film and TV department, Ramat Aviv, Tel Aviv, Israel); Академија за позориште, радио, филм и телевизију, Универзитет у Љубљани, Словенија (Akademija za gledališče, radio, film in televizijo, Univerza v Ljubljana,

Slovenija); Академија драмске умјетности, Загреб, Хрватска; Академија умјетности Универзитета у Бањалуци, Република Српска.

У оквиру издавачке делатности, Факултет и Институт имају развијену сарању са издавачким кућама (*Клио*, *Чиоја штампа* и др.).

У свом раду Институт посвећује изузетно велику пажњу развоју научног и уметничког подмлатка кроз њихово ангажовање на пројектима, у којима се ангажују студенти докторских студија, често и стипендисти Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, који су уз то ангажовани и као сарадници у настави, са намером да се најквалитетнији и запосле на Факултету и буду ангажовани на истраживачким пројектима. Слична ситуација је са младим и афирмисаним уметницима који се укључују у наставу и уметничке пројекте тежећи да свој индивидуални уметнички развој интегришу у образовне и уметничко-истраживачке пројекте Факултета.

У предстојећем периоду планови Института за позориште, филм, радио и телевизију ФДУ односе се на: развој стимулативног амбијента за развој научно-истраживачког и уметничко-истраживачког рада наставника, сарадника и студената Факултета; постизање ефикаснијих и ефективнијих резултата међународне сарадње и Института и Факултета; комерцијализацију појединих пројеката, унапређивање традиционалног издаваштва и развој онлајн издаваштва; позиционирање Института у научној и уметничкој јавности, као и у међународној академској заједници.

Institute for Theatre, Film, Radio and Television

Faculty Of Dramatic Arts' Institute For Theatre, Film, Radio And Television was founded in 1989, at the initiative of professor Dejan Kosanović, PhD, a full-time professor at the Faculty of Dramatic Arts.

The Institute's main activities are: development of scientific and artistic work; promoting international co-operation in science, culture and arts; promoting development of scientific and arts youth; development and expansion of publishing activities; organization of scientific seminars and conferences; executing scientific-research projects. Special attention is given to engaging young people in various scientific-research projects undertaken by the Institute and the Faculty.

Among Institute's more important research projects are: *Media and Education*; *Media representation of National and Cultural Identity in Serbia (2000 – 2004)*; *Arts and Media in the Function of European Integration, Serbia 2000 – 2010 (2005 – 2010)*; *Identity and Memory: Dramatic Arts and Media Transcultural Texts (Serbia 1989 – 2015)*, led by full-time professor Nevena Daković, PhD.

An important way of affirming and promoting Institute's work is through organizing seminars, conferences and symposia. The Institute is particularly proud to have organized: *Media and Education (2003)*; *Theatrical Thought in Serbia Today (2006)*; *South Slavic Avant-Garde and Late Avant-Garde Between the East and the West (Drama, Theatre, Film) (2007)*; *Education, Arts and Media in the Process of European Integration (2007)*; *Dramatic and Post-Dramatic Theatre: Examining the Terms Ten Years Later (2009)*; *Management of Culture and Media in Knowledge Society (2011)*; *Performance Arts Artist: From the Role of the Rebel to the Role of Celebrity (2012)*; *Management in Dramatic Arts and Media – 21st Century Challenges (2013)*...

The Institute's publishing activity is realized through preparation and publishing of editions grouped in several categories. The most important publication is The Collection of Works by Lecturers and Associates of the Faculty of Dramatic Arts. The very first of these collections was published in 1997 to mark the 50th anniversary of the Faculty.

The Faculty of Dramatic Arts, through its Institute, remains very active in TEMPUS project of cooperation. In addition to this, in 2013 the Faculty, again via its Institute, joined the European Programme for Co-Operation in the Field of Scientific and Technical Research, COST.

ФИЛМСКИ И ТЕЛЕВИЗИЈСКИ СТУДИО

---

*FILM AND TELEVISION
STUDIO*

БІРГО 2021/2022

2021/2022

2021/2022

Филмски и телевизијски студио

Филмски и телевизијски студио Факултета драмских уметности је важна служба са широким спектром активности које се највећим делом односе на подршку образовном раду и уметничкој продукцији катедара филмско-телевизијске групације. С обзиром на квантитативно велику продукцију филмова, ТВ емисија, директних преноса, различитих аудио-визуелних форми, којима Факултет конкурише професионалним продукцијским кућама и телевизијским станицама, делатност Филмског и телевизијског студија је и неопходна и незаобилазна у укупној делатности Факултета. О томе сведочи и чињеница да је овај студио формиран већ 1966. године, пре Позоришног и радио студија и пре пресељења Академије у нову зграду на Новом Београду. Први шеф студија био је мр Сретен Јовановић, касније професор Филмске продукције и декан Факултета драмских уметности.

Факултет драмских уметности једна је од ретких високих филмских школа у свету на којој се школују сви уметнички и руководећи кадрови неопходни за реализацију филмских, телевизијских и аудио-визуелних

садржаја. У наставним плановима на катедрама филмско-телевизијског смера постоји велики број индивидуалних, групних и заједничких вежби различитих структура и степена сложености, које предвиђају употребу различитих техника снимања и обраде. Из ових разлога Филмски и телевизијски студио има значајну улогу у организацији индивидуалних и заједничких вежби и испита студената филмско-телевизијских смерова Факултета. У оперативном смислу, задатак Филмског и телевизијског студија је да студентима обезбеди све материјале (филмска трака, фото-материјали, касете различитих формата, картице за дигиталне камере), неопходну технику за реализацију вежби и испита, као и да пружи потпуну логистичку подршку у продукционом процесу. Истовремено, Студио има значајну улогу у припреми и организацији гостовања студената и професора на различитим смотрама, фестивалима и конгресима, у земљи и иностранству.

Жеља свих професора, асистената и радника Филмског и телевизијског студија је да студентима филмско-телевизијског усмерења омогуће рад који ће бити што приближнији условима професионалне продукције, као битног предуслова за остварење радова који задовољавају техничке стандарде и поседују високе уметничке вредности.

Основни задатак Филмског и телевизијског студија је да обезбеди координацију, технолошку и кадровску подршку настави и вежбама кроз рационално и координирано коришћење капацитета Факултета. Уз незнатне изузетке, комплетни планови вежби и практичне наставе који се реализују филмском технологијом (осим лабораторијских процеса) обављају се уз коришћење сопствених капацитета, док је у области видео-технологије тај процес комплетно заокружен.

Од 1979. године на Факултету драмских уметности редовно се организује програм „ФЕСТ на ФДУ”, који уз наставнике и сараднике реализују и запослени у Филмском и телевизијском студију. Овај програм је идеална прилика да се студентима представе најновија филмска остварења, упознају се са филмским ствараоцима и њиховим делима, од њих сазнају више о специфичностима професионалног рада.

Пратећи токове осавремењавања наставног процеса, технолошког развоја и увођење нових продукционих технологија, Филмски и телевизијски студио је захваљујући напорима руководства факултета, помоћи надлежног Министарства и неким од великих донација, каква је била јапанска донација (Japan Cultural Grant), за коју је уговор потписан 2003, а целокупна опрема испоручена 2005. године, израстао у програмско-производни центар, опремљен најсавременијом дигиталном технологијом, која је смештена у адекватне и наменске просторе. Ове иновације омогућиле су постављање техничке базе и техничког система за рад Филмског и телевизијског студија.

Интересантно је споменути пројекат који је реализован током 2011. године у коме је партнерски уз Факултет драмских уметности учествовао и Институт за књижевност из Лајпцига (Deutsches Literatur Institut Leipzig). Као резултат ове сарадње продуцирано је шест кратких филмова на основу сценарија немачких студената и уз комплетну креативну и

продукциону реализацију Факултета драмских уметности и незаобилазну оперативну подршку Филмског и телевизијског студија.

Све активности Филмског и телевизијског студија реализују: Александар Ивањиков, руководилац Студија (од 1992); Вишња Никитин, секретар-координатор (од 2011); Дејан Рајић, телевизијски техничар (од 1991); Небојша Смиљанић, телевизијски механичар, техничар (од 1989); Душан Кривец, фотограф-сниматељ (од 2013); Драган Павловић, расветљивач (од 1990); Сима Ђурковић, кинооператер (од 1995).

Film and Television Studio

Faculty of Dramatic Arts' Film and Television Studio is a support service to educational work and artistic production of the Film and Television Directing Department. Film and Television Studio was founded in 1966.

Film and Television Studio has an important role in organization of students' individual and group work related to film-television departments. Studio's main task is to supply all necessary materials (film tape, photo material, tapes of different formats, memory cards for digital cameras) and all other realia and logistic backing for the successful completion of students' work. In addition, Studio facilitates students' and teachers' guest appearances at various festivals and gatherings in the country and internationally.

ПОЗОРИШНИ И РАДИО СТУДИО

---

*THEATRE AND
RADIO STUDIO*

Позоришни и радио студио

Позоришни и радио студио Факултета драмских уметности формиран је 17. фебруара 1977. године, из потребе да на Факултету постоји стручна служба чији ће основни задатак бити организација пријемних испита, колоквијума, годишњих и дипломских испита, различитих „слободних” уметничких пројеката, првенствено студената глуме и позоришне и радио режије, као и реализације гостовања студентских представа у земљи и иностранству. Први шеф овог студија био је Константин Милић, дипломирани организатор уметничких делатности, који је иначе од 1950. године на Академији био запослен као референт за студентска питања.

Ако говоримо о данашњој позицији Позоришног и радио студија, његов основни задатак је да обезбеди продукциону координацију, технолошку, кадровску и организациону подршку за реализацију наставе и вежби са посебним фокусом на наставу и све активности катедара позоришне и радио групације.

Студио активно учествује у припреми и реализацији пријемних испита, колоквијума, семестралних, годишњих, дипломских, мастер и уметничких докторских испита студената Факултета. Истовремено, Позоришни и радио студио обезбеђује услове за несметану реализацију пројектне наставе, реализацију уметничких пројеката, представа, радиофонских остварења, сусрета, гостовања као и манифестација које су инициране од стране Факултета и део су наставног процеса, као што су на пример Сусрети медитеранских позоришних школа „Маслина” или Фестивал интернационалног студентског театра – ФИСТ.

Значајан део активности Позоришног и радио студија усмерен је на координацију програма који се одвијају на факултетској Сцени „Мата Милошевић”. Када је 21. фебруара 2000. године званично основана и почела са радом ова сцена, постојала је идеја да, осим што ће бити простор у коме ће студенти вежбати, припремати своје вежбе и испитне радове, ово буде и нова новобеоградска позоришна сцена која ће становницима ове београдске општине пружити нову и адекватну уметничку понуду. Од 2000. до 2002. године, Сцена „Мата Милошевић” је функционисала као позориште на чијем репертоару су се нашле дипломске представе и независни пројекти студената Факултета. Из године у годину, ова сцена је

све боље и боље технички опремљена и у правом смислу пружа могућност студентима да се адекватно припреме за будући професионални рад.

Уз све наведено, Позоришни и радио студио је ангажован и на организацији свечаности, промоцији књига, као и организацији прослава јубилеја Факултета и Универзитета уметности, а координација продукционих активности остварује се како за пројекте на простору Сцене „Мата Милошевић” тако и за пројекте у вежбаоницама Глуме, вежбаоницама Позоришне режије, у радио студију, као и у другим сценским просторима како на Факултету тако и ван њега, на пример када се пројекти неких дипломских представа планирају и реализују у професионалним позориштима.

Тим Позоришног и радио студија чине: Вељо Герасимовић, руководилац Студија (од 1984); мр Драгана Ђорђевић, стручни сарадник за административне послове (од 1988); мр Ксенија Марковић, стручни сарадник – костимограф (од 2007); Гордана Пантелић, осветљивач (од 1997); Братислав Василић, тон-мајстор (од 2004); Душан Поповић, реквизитер (од 2000) и Ана Милојковић, кројач-гардеробер (од 2003).

Theatre and Radio Studio

Faculty of Dramatic Arts' Theatre and Radio Studio was founded on February 17th 1977, with the aim of providing a specialist service with the task of organizing entry exams, colloquia, end-of-the-year and graduate exams, different art projects (namely those by students from the Acting and Theatre and Radio Directing Departments) and to facilitate guest performances of student productions in the country and abroad.

Today the main aim of the studio is to facilitate production and co-ordinate technical, professional and organizational support for lectures and practical work. The Studio primarily services Acting and Theatre and Radio Directing Departments.

The Studio is also engaged in facilitating various celebrations taking place at the Faculty either as the Faculty's or University of Arts' celebrations and special occasions. Co-ordination of production activities is provided for projects of "Mata Milosevic" Stage, for practical exercises and work in the Acting and Theatre and Radio Directing Departments' classrooms and workrooms, for Radio Studio and out-of Faculty theatres and performance spaces.

БИБЛИОТЕКА

LIBRARY

Библиотека

Оснивање Библиотеке Факултета драмских уметности везује се за оснивање Академије за позоришну уметност 1948. године.

Прва купљена књига, *Дјела* Марина Држића, према библиотечкој Књижи инвентара, датира од 29. септембра 1949. године.

Мада је основни начин стварања фонда Библиотеке у почетку била куповина књига, печат и душу Библиотеке чине поклони професора, културних и јавних радника, позоришта, библиотека, факултета, домаћих и страних културних центара.

За потребе наставе, осим монографија, библиотека је путем претплате прибављала домаће и стране часописе. Првих двадесетак година набављано је и до 15 наслова годишње. Временом, тај број се смањивао, да би данас тај број био сведен на 3 до 5 наслова годишње.

Библиотека расте пратећи развој Академије, односно Факултета и отварање нових одсека. Овај процес захтева брзо и стручно попуњавање фонда. Осим драмским делима, фонд се проширује и обогаћује литеатуром из области историје и теорије позоришта и драме, историје и теорије филма, дикције и технике гласа, музике, балета, плеса и сценског покрета, историје и теорије уметности, историје и теорије науке и културе, филмске и телевизијске организације и економије, филозофије, естетике и социологије, теорије и праксе медија и масовних комуникација, културологије, а пре свега књигама из области практичног, креативног рада у свим областима драмских уметности.

Библиотечка грађа захтева класификацију и обраду информација, што се постиже стварањем два кључна каталога – алфаветског и предметног каталога, за монографије и за периодичку. Осим постојећих, временом су установљени и нови каталози: каталог драмских дела, сценарија, годишњих радова студената Драматургије и дипломских радова студената Драматургије, Камере, Монтаже, Филмске и телевизијске продукције, Позоришне и радио продукције, односно Менаџмента у култури и Снимања и дизајна звука, магистарских и докторских радова, специјалистичких и мастер радова. Од 1995. године Библиотека прелази на компјутерску обраду података.

Данас Библиотека броји преко 40 000 књига, од чега је око 4000 студентских радова.

Важан део фонда Библиотеке и њене делатности односи се на чување и обраду седам легата професора Академије: Хуга Клајна (329 књига), Владете Лукића (222 књиге), Мила Ђукановића (97 књига), Мире Траиловић (177 књига), Мате Милошевића (788 књига), Душана Михаиловића (2090 књига) и Огњенке Милићевић (614 књига). Значајни су и поклони професора Мирјане Миочиновић, Борјане Продановић,

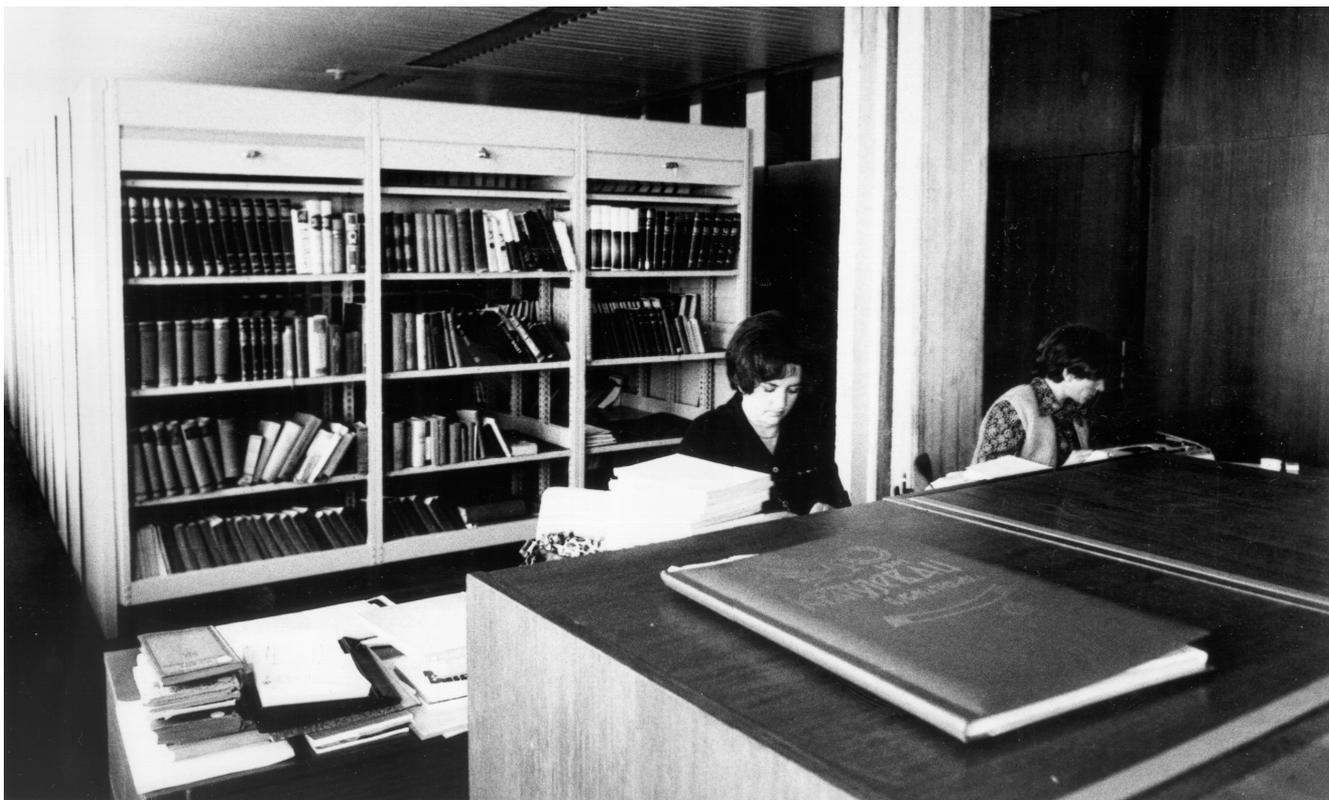
Љубише Ђокића, Саве Мрмка, Вјекослава Афрића, Јована Христића и Дејана Косановића.

Спецификум Библиотеке су нештампана (необјављена) драмска дела, тј. драмска дела у рукопису, које је Академија добијала од београдских позоришта: Народног позоришта, Југословенског драмског позоришта и Атељеа 212.

Још једна посебност Библиотеке, специјализоване за конкретне уметничке и научне области, јесте специфичан начин каталогизације. За глумце и редитеље значајан податак представља број ликова у драми и подела лица у драмском делу, због чега је саставни и битан део сваког каталошког листића напомена о броју лица и подели на мушка, женска и дечја. Ова грађа је од великог значаја за позоришне практичаре и теоретичаре. Залагањем запослених, прекуцани су стари, ретки и нечитки драмски текстови, тако да су сада доступни студентима за припрему испита.

Библиотека није само добијала књиге, већ је и сама била дародавац.

Тако је Факултету уметности Универзитета у Приштини поклоњено 960 књига; Академији умјетности у Бањалуци 1024 књиге; Универзитетској библиотеци у Крагујевцу 248 књига; Филолошкој гимназији у Београду 315 књига; Библиотеци манастира Хиландара 90 књига; Филозофском факултету на Палама 70 књига; Основној школи „Влада Обрадовић Камени“ у Београду 40 књига; Музичкој школи „Коста Манојловић“ у Земуну 14 књига.

Библиотека сарађује са Универзитетском библиотеком „Светозар Марковић” у Београду, која је и матична библиотека, са Народном библиотеком Србије, факултетским и позоришним библиотекама, са Музејом позоришне уметности Србије, Институтутом за филм Србије, страним културним центрима и осталим значајним институцијама у области културе и уметности.

У саставу библиотеке налази се читаоница са 40 места и рачунарима са приступом интернету. Осим за припрему испита и предиспитних обавеза, библиотека је и простор где се одржавају промоције књига професора Факултета и постављају студентске изложбе.

У Библиотеци су запослена два библиотекара: Биљана Косановић (од 2008) и Драгица Бјекић (од 1995) и један књижничар, Татјана Јовановић (од 1994). Библиотека је током свог дванаесточасовног радног времена, шест дана у недељи, стално отворена за рад са читаоцима.

У перспективи, библиотека ФДУ ће и даље пратити потребе наставе и научно-истраживачког рада и допуњавати фонд литературом из области које су предмет истраживања на Факултету. Посебно ће се инсистирати на набавци стране литературе и страних часописа, како би се ишло у корак са временом и најсавременијим уметничким и научним токовима. Такође, са укључивањем Факултета драмских уметности на академску мрежу 2012. године, планови за укључивање Библиотеке у националну виртуелну библиотеку (COBISS.SR) постали су реални.

Library

Faculty Of Dramatic Arts Library was established as a part of Theatre Arts Academy in 1948.

In addition to procuring monographs, books and publications to be used in teaching, it also obtains a wide selection of journals (domestic and international) as well as literature from other fields which are subject of primary and/or secondary research interest at the Faculty – history and theory of drama and theatre, plays, films, film theory and history, ballet, dance and stage movement, art history, film and television organization, economics, philosophy, aesthetics, sociology...

The Library has a reading room of 40 seats, and is equipped with computers with Internet access. Apart from being a place where students prepare for exams and lectures, it is also a space for holding book promotions and exhibition area for students.

The Library has more than 40 000 titles, out of which 4 000 are student works – graduate, master and doctoral theses, their art works and projects. Important parts of the collection are donations from prominent drama artists and professors, and unpublished works, i.e. still in handwritten form.

ДЕКАНИ И ПРОДЕКАНИ

DEANS AND VICE-DEANS

Декани и продекани

од 1948. до 2013. године

- Душан МАТИЋ, ректор и декан 1948–1959.
Обрад НЕДОВИЋ, продекан 1953–1959.
Вјекослав АФРИЋ, декан 1959–1963.
Ђуза РАДОВИЋ, декан 1963–1964.
Огњенка МИЛИЋЕВИЋ, продекан 1963–1964.
Станислав БАЈИЋ, декан 1964–1965.
Миленко МАРИЧИЋ, продекан 1964–1965.
Миленко МАРИЧИЋ, декан 1965–1967.
Др Бранивој ЂОРЂЕВИЋ, продекан 1965–1967.
Огенка МИЛИЋЕВИЋ, декан 1967–1969.
Дејан КОСАНОВИЋ, продекан 1967–1969.
Радош НОВАКОВИЋ, декан 1970–1973.
Предраг БАЈЧЕТИЋ, продекан 1970–1971.
Др Борислав ЈОВИЋ, продекан 1971–1973.
Др Дејан КОСАНОВИЋ, декан 1973–1975.
Љубиша ЂОКИЋ, продекан 1973–1975.
Љубиша ЂОКИЋ, декан 1975–1977.
Марко БАБАЦ, продекан 1975–1977.
Владан СЛИЈЕПЧЕВИЋ, декан 1977–1981.
Светозар РАПАЈИЋ, продекан 1977–1981.
Сретен ЈОВАНОВИЋ, продекан 1979–1981.
Слободан СЕЛЕНИЋ, декан 1981–1983.
Борјана ПРОДАНОВИЋ, продекан 1981–1983.
Сретен ЈОВАНОВИЋ, продекан 1981–1983.
Мирослав ДЕДИЋ, декан 1983–1985.
Светозар РАПАЈИЋ, продекан 1983–1985.
Бранислав ОБРАДОВИЋ, продекан 1983–1985.
Здравко ВЕЛИМИРОВИЋ, декан 1985–1987.
Светозар РАПАЈИЋ, продекан 1985–1987.
Др Драгослав ВОЈЧИЋ, продекан 1985–1987.
Светозар РАПАЈИЋ, декан 1987–1991.
- Славенко САЛЕТОВИЋ, продекан 1987–1991.
Војислав ОПСЕНИЦА, продекан 1987–1991.
Сретен ЈОВАНОВИЋ, декан 1991–1996.
Андрија ЂУКИЋ, продекан 1991–1992.
Др Радослав ЂОКИЋ, продекан 1991–1992.
Весна ЈЕЗЕРКИЋ, продекан 1993–1994.
Никола ЛОРЕНЦИН, продекан 1993–1994.
Др Љиљана МРКИЋ ПОПОВИЋ, декан 1996–2002.
Никола МАРИЧИЋ, продекан 1996–2002.
Дарко БАЈИЋ, продекан 1996–2002.
Предраг ПОПОВИЋ, декан 2002–2006.
Раденко РАНКОВИЋ, продекан 2002–2004.
Алиса СТОЈАНОВИЋ, продекан 2004–2005.
Милош ПАВЛОВИЋ, продекан 2004–2006.
Др Дивна ВУКСАНОВИЋ, продекан 2004–2006.
Мр Зоран ПОПОВИЋ, декан од 2006.
Др Марина МАРКОВИЋ, продекан од 2006.
Мр Андрија ДИМИТРИЈЕВИЋ, продекан од 2006.
Др Дивна ВУКСАНОВИЋ, продекан 2006–2007.
- Давор ТАТИЋ, студент продекан за школску
2005/2006. годину
Иван ВУКОВИЋ, студент продекан за школску
2006/2007. годину
Мирослав ШОКЧИЋ, студент продекан за
школску 2008/2009. годину
Вања АЋИМОВИЋ, студент продекан за школску
2009/2010. годину
Александра АЛАЧ, студент продекан за школску
2010/2011. годину
Милош КУВЕКАЛОВИЋ, студент продекан за
школску 2011/2012, 2012/2013. и 2013/2014.
годину

Deans and Vice-Deans

from 1948 to 2013

Dušan MATIĆ, Rector and Dean 1948–1959
Obrad NEDOVIĆ, Vice-Dean 1953–1959
Vjekoslav AFRIĆ, Dean 1959–1963
Đuza RADOVIĆ, Dean 1963–1964
Ognjenka MILIĆEVIĆ, Vice-Dean 1963–1964
Stanislav BAJIĆ, Dean 1964–1965
Milenko MARIČIĆ, Vice-Dean 1964–1965
Milenko MARIČIĆ, Dean 1965–1967
PhD Branivoj ĐORĐEVIĆ, Vice-Dean 1965–1967
Ognjenka MILIĆEVIĆ, Dean 1967–1969
Dejan KOSANOVIĆ, Vice-Dean 1967–1969
Radoš NOVAKOVIĆ, Dean 1970–1973
Predrag BAJČETIĆ, Vice-Dean 1970–1971
PhD Borislav JOVIĆ, Vice-Dean 1971–1973
PhD Dejan KOSANOVIĆ, Dean 1973–1975
Ljubiša ĐOKIĆ, Vice-Dean 1973–1975
Ljubiša ĐOKIĆ, Dean 1975–1977
Marko BABAC, Vice-Dean 1975–1977
Vladan SLIJEPČEVIĆ, Dean 1977–1981
Svetozar RAPAJIĆ, Vice-Dean 1977–1981
Sreten JOVANOVIĆ, Vice-Dean 1979–1981
Slobodan SELENIĆ, Dean 1981–1983
Borjana PRODANOVIĆ, Vice-Dean 1981–1983
Sreten JOVANOVIĆ, Vice-Dean 1981–1983
Miroslav DEDIĆ, Dean 1983–1985
Svetozar RAPAJIĆ, Vice-Dean 1983–1985
Branislav OBRADOVIĆ, Vice-Dean 1983–1985
Zdravko VELIMIROVIĆ, Dean 1985–1987
Svetozar RAPAJIĆ, Vice-Dean 1985–1987

PhD Dragoslav VOJČIĆ, Vice-Dean 1985–1987
Svetozar RAPAJIĆ, Dean 1987–1991
Slavenko SALETOVIĆ, Vice-Dean 1987–1991
Vojislav OPSENICA, Vice-Dean 1987–1991
Sreten JOVANOVIĆ, Dean 1991–1996
Andrija ĐUKIĆ, Vice-Dean 1991–1992
PhD Radoslav ĐOKIĆ, Vice-Dean 1991–1992
Vesna JEZERKIĆ, Vice-Dean 1993–1994
Nikola LORENCIN, Vice-Dean 1993–1994
PhD Ljiljana MRKIĆ POPOVIĆ, Dean 1996–2002
Nikola MARIČIĆ, Vice-Dean 1996–2002
Darko BAJIĆ, Vice-Dean 1996–2002
Predrag POPOVIĆ, Dean 2002–2006
Radenko RANKOVIĆ, Vice-Dean 2002–2004
Alisa STOJANOVIĆ, Vice-Dean 2004–2005
Miloš PAVLOVIĆ, Vice-Dean 2004–2006
PhD Divna VUKSANOVIĆ, Vice-Dean 2004–2006
MA Zoran POPOVIĆ, Dean since 2006
PhD Marina MARKOVIĆ, Vice-Dean since 2006
MA Andrija DIMITRIJEVIĆ, Vice-Dean since 2006
PhD Divna VUKSANOVIĆ, Vice-Dean 2006–2007

Davor TATIĆ, Student Vice-Dean 2005–2006
Ivan VUKOVIĆ, Student Vice-Dean 2006–2007
Miroslav ŠOKČIĆ, Student Vice-Dean 2008/2009
Vanja AĆIMOVIĆ, student Vice-Dean 2009/2010
Aleksandra ALAČ, student Vice-Dean 2010/2011
Miloš KUVEKALOVIĆ, student Vice-Dean
2011/2012, 2012/2013, 2013/2014

АЛУМНИ – СТУДЕНТИ
ФАКУЛТЕТА ДРАМСКИХ
УМЕТНОСТИ

---

*ALUMNI – STUDENTS OF
FACULTY OF DRAMATIC ARTS*

Студенти основних студија*

ШКОЛСКА 1948/1949. ГОДИНА

ГРУПА ГЛУМЕ СТОЈАН АРАНЂЕЛОВИЋ
ПОЗОРИШНА СТОЈАН ДЕЧЕРМИЋ
АКАДЕМИЈА ДУШАН ЈАКШИЋ
ПРЕДРАГ ЛАКОВИЋ
ОЛИВЕРА МАРКОВИЋ
ОЛГА СТАНИСАВЉЕВИЋ
ВЛАСТИМИР СТОЈИЉКОВИЋ
Властимир Велисављевић
Даница Аћимац
Етица Бертолаци
ВЕРА БЕЛОГРЛИЋ
БОСИЉКА БОЦИ
ДРАГУТИН БЛАЖЕКОВИЋ
Наташа Черњевски
Лидија Дебарлијева
Зорка Докнић
Вељко Ђорђевић
ЗВОНИМИР ФЕРЕНЧИЋ
Радмила Голубовић
РАДМИЛА ГУТЕША
Љубомир Јелчић
ЖИВОМИР ЈОКОВИЋ
Велибор Костић
Борис Ковач
Гордаан Ковачевић
Љубомир Ковачевић
Бранислав Крављанац
СТЕВАН МАКСИЋ
Владислав Матић
Татјана Никић
Љубомир Павловић
Кирил Попов
МИОДРАГ ПОПОВИЋ
Душан Петровић
МАРИЈА РАДОЈЧЕВИЋ
БЕЛОВИЋ
ЉУБИЦА СРЕМЕЦ
Војислав Станковић

МИХАЈЛО ВИКТОРОВИЋ
Нинко Вучковић
Борислав Вукић

ВИСОКА Јованка Арсић
ФИЛМСКА НАДА БОШКОВИЋ МАРКОВИЋ
ШКОЛА Рудолф Чивић
БУДИСЛАВА ДАПЧЕВИЋ
ЉУБИЦА ЂОКИЋ
ОЛГА ЈЕВТИЋ
ВЕРА ЈОКИЋ АНАФ
ЉИЉАНА ЈОВАНОВИЋ
НАДА КАПЕТАНОВИЋ
ВЕСНА ПРОДАНОВА
СВЕТИСЛАВ ПАВЛОВИЋ
БРАНКО ВОЈНОВИЋ
Вера Глигоријевић
Гроздана Иконовић
Борислав Кандић
Вања Краут
Радослав Млађеновић
Бранка Митић
Емилија Поповић
Драган Ракочевић
Роман Сафунђић
Радован Стојанов
Златибор Стојмиров
Миљенко Викић

ГРУПА РЕЖИЈЕ Коста Царина
ПОЗОРИШНА АЛЕКСАНДАР ЂОРЂЕВИЋ
АКАДЕМИЈА ДИМИТРИЈЕ ЂУРКОВИЋ
МИЛЕНКО МАРИЧИЋ
ТОДОРКА КОНДОВА
БОШКО ПИШТАЛО
ВЛАДИМИР ПЛАОВИЋ
ВАСИЛИЈЕ ПОПОВИЋ
СЛОБОДАН СЕДЛАР

* Имена студената исписана ВЕЛИКИМ СЛОВИМА – дипломирани студенти, малим словима – уписани студенти, италики – апсолвенти.

СЛАВОЉУБ СТЕФАНОВИЋ
ДУШАН ВЛАДИСАВЉЕВИЋ
Жика Данон
Драгиша Брауновић
Константин Данон
Младен Феман
Миодраг Гламочлија
Радојко Жежић
Мара Крмпотић
Мирко Мерле
Никола Обрадовић
Владимир Вукмировић
Анте Вуко
Јован Вагенхалс
Бруно Бејовић

ВИСОКА ФИЛМСКА ШКОЛА ИВАН ФОГЛ
Иван Хетрих
ДЕЈАН КОСАНОВИЋ
ИВАН БАЗЛЕР
БОШКО БОШКОВИЋ
ДУШАН ДОБРОВИЋ
МИРАН ХЕРЦОГ
ЈОСИП ЛЕШИЋ
МИЛЕНКО МИСАИЛОВИЋ
ДИМИРТИЈЕ ОСМАНЛИ
МАКС САЈКО
ВЕСЕЛИН СИМОВИЋ
ИВАН ШУРАН
БОШКО ВУЧЕНИЋ
Предраг Милисављевић

ГРУПА БАЛЕТА ПОЗОРИШНА АКАДЕМИЈА Јованка Бјегојевић
Јелена Хела Хорват
Милица Јовановић
Катарина Обрадовић
Бојана Перић
Косара Радивојевић
Марта Станковић
Душко Трнинић
Ксенија Улмански
Ксенија Глигорић
Бранка Ферендино
Јелка Анђелковић

ГРУПА ЗА ФИЛМСКУ КАМЕРУ ВИСОКА ФИЛМСКА ШКОЛА Ђорђе Човић
Драгиша Јокановић
Јован Јовичић
Бранко Косић
Милутин Лазић
Мирослав Миљковић

Миодраг Швабић
Анђелко Зеленика
Милан Житко

Напомена Школовање ове групе студената трајало је две године у Високој филмској школи, а после спајања Позоришне академије са Високом филмском школом група за филмску камеру је расформирана.

ШКОЛСКА 1949/1950. ГОДИНА

ГРУПА ГЛУМЕ ПОЗОРИШНА АКАДЕМИЈА ТОМА КУРУЗОВИЋ
ЉУБИВОЈЕ ТАДИЋ
БОРИВОЈЕ ТОДОРОВИЋ
МАРКО ТОДОРОВИЋ
АЗРА ЂЕМАЛОВИЋ
ДОБРИЛА ПЕТРОВИЋ
МИЛЕНА ВРСАЈКОВ
(ДАПЧЕВИЋ)
Милан Будимировић
Љиљана Ђукић Поповић
Јован Јуришић
Спасе Нелов
Љупка Нестова
Милован Рапајић
Ристо Стефановски
Душан Тадић
Ружица Вељковић
Рађислав Јовић
Слободан Перовић

ВИСОКА ФИЛМСКА ШКОЛА САВА МРМАК
Светислав Недељков
ЗДРАВКО ВЕЛИМИРОВИЋ
ВОЈДРАГ БЕРЧИЋ
МАРИЈА БРТКА
ПРЕДРАГ ДЕЛИБАШИЋ
МИЛО ЂУКАНОВИЋ
БРАНКО КАЛАЧИЋ
ДРАГУТИН КОСТИЋ
СТЕВАН ПЕТРОВИЋ
ДРАГОЉУБ СТОЈАНОВИЋ
ДРАГИША КОВАЧЕВИЋ
Вања Чечук
Милушин Косовац
Михајло Митић
Здравко Кајмаковић
Вефик Хаџисмајловић

ГРУПА РЕЖИЈЕ ПЕТАР ГОВЕДАРЕВИЋ
ПОЗОРИШНА БОРИСЛАВ ГРИГОРОВИЋ
АКАДЕМИЈА СЛОБОДАН ПОПИЋ

БОРЈАНА ПРОДАНОВИЋ
ДУШАН РОДИЋ
МИЛЕНКО ШУВАКОВИЋ
Кашарина Станчић Појовић
Ксенија Грбић Нешков
Здравко Катић
Владимир Младеновић
Радмила Савић
Весна Свете
Милан Тудоров

ШКОЛСКА 1950/1951. ГОДИНА

ГЛУМА ПЕТАР БАНИЋЕВИЋ
БОГИЋ БОШКОВИЋ
ДЕЈАН ЧАВИЋ
Велимир Дејановић
БРАНИСЛАВ ЈЕРИНИЋ
Јелена Јовановић (Жиџон)
ВАНЧА КЉАКОВИЋ
ДРАГАН ЛАКОВИЋ
СЛАВКА РУЖИЧИЋ (ЈЕРИНИЋ)
ЈЕЛЕНА АНАСТАСИЈЕВИЋ
РИСТО АНЂЕЛОПОЉ
ОЛГА БРАЈОВИЋ
НЕДА БРГИЋ
БОРИСЛАВ ГВОЈИЋ
ДЕСАНКА ГВОЗДЕНОВИЋ
ЉИЉАНА КОНТИЋ
ОЛИВЕРА КОСТИЋ
ЛЕПОСАВА НЕДИЋ
(ЈОВАНОВИЋ)
МИЛАН НЕШИЋ
НАДЕЖДА ПОДЕРЕГИН
ВЕРА ТОНИЋ (ДЕДИЋ)
МИЛОШ ТРИПКОВИЋ
СВЕТОЗАР УДОВИЧКИ
МОМЧИЛО ЖИВОТИЋ
ПАВЛЕ МИНЧИЋ
Сабина Бојуновић Мијашовић
Зорица Качаревећ
Олга Аксентијевић
Марија Деветак
Вера Димитријевић
Војислав Јанковић
Александар Калоперовић
Ивица Кукић
Олга Марјановић
Радмила Петровић
Роксанда Стефкова

ВАНРЕДНА КЛАСА
АПСОЛВЕНАТА
ГЛУМА БРАНКО ПЛЕША
Зоран Рисџановић
СТЕВАН ЖИГОН
ЉУБОМИР БОГДАНОВИЋ

РЕЖИЈА МИРОСЛАВ БЕЛОВИЋ
МИРОСЛАВ ДЕДИЋ
ОГЊЕНКА МИЛИЋЕВИЋ
ВЛАДИМИР ПЕТРИЋ
Мира Трајловић
ЉУБОМИР РАДИЧЕВИЋ
Миха Политео (прелаз са Високе филмске школе)

Напомена Ову ванредну класу сачињавали су млади уметници који су стицајем околности прекинули започето школовање у драмским студијима при Народном позоришту у Београду и Хрватском народном казалишту у Загребу, Високој филмској школи и позоришним институтима у Москви и Лењинграду. Од пријављених кандидата управа школе одабрала је 10 кандидата признајући им статус апсолвената, под условом да положи диференцијалне испите из глуме или режије.

ШКОЛСКА 1951/1952. ГОДИНА

ГЛУМА ЈОВАН ЈАНИЋИЈЕВИЋ
ВОЈИСЛАВ МИРИЋ
МИРЈАНА АЛЕКСИЋ
(ДИНУЛОВИЋ)
ЉИЉАНА БИЛУШ
Здравко Биоградлија
АНКИЦА ЦВИЈАНОВИЋ
Милан Дајин
ДАРИНКА ЂУРАШКОВИЋ
Љубица Голубовић
ТАМАРА МАРКОВИЋ
ДРАГУТИН МЕИЋ
ЗОРИЦА МИХАЈЛОВИЋ
НИКОЛА МОРАВЧЕВИЋ
МУРИС ОРУЧЕВИЋ
РАДОСЛАВ ПАВЕЛКИЋ
ПЕТАР ПЕРИШИЋ
ДУШАН ПОЧЕК

ДАНИЦА РОШУЉ
СЛОБОДАН СЛОБОДАНОВИЋ
ДОБРИВОЈЕ СТЕФАНОВИЋ
МИРОСЛАВА ВУКОВИЋ
МИЛАН ЖИВАНОВИЋ

ШКОЛСКА 1952/1953. ГОДИНА

ГЛУМА ТАТЈАНА БЕЉАКОВА

Душан Јанићијевић
МОРИС ЛЕВИ
Ташко Начић
Миодраг Радовановић
ОЛГА САВИЋ
АЛЕНКА СПАИЋ (РАНЧИЋ)
БРАНКО ВУЈОВИЋ
АЛЕКСАНДАР ГАВРИЋ
УРОШ ГЛОВАЦКИ
БИСЕРКА ЈАКИЋ
ДРАГОСЛАВ ЈАНКОВИЋ
Сава Јовановић
ЗАГОРКА МАРЈАНОВИЋ
БРАНИСЛАВ МИРЧЕТОВИЋ
БОРИСЛАВ ПОПОВИЋ
МИХАЈЛО ПОПОВИЋ
РАДОМИР ПОПОВИЋ
ОЛГА ПОЗНАТОВ
БОРИВОЈЕ СТОЈАНОВИЋ
МИОДРАГ ШАУРЕК
ДАРКО ТАТИЋ
ВЕРА ТОМАНОВИЋ
Љубица Вагнер
Олга Вељковић
ПОЛА ВУЛОВИЋ

РЕЖИЈА ПРЕДРАГ БАЈЧЕТИЋ
ЉУБИША ЋОКИЋ
Петар Џаџић
АЛЕКСАНДАР ГЛОВАЦКИ
АРСЕНИЈЕ ЈОВАНОВИЋ
ДУШАН МИХАИЛОВИЋ
БЛАГОЈ АНДРЕЕВ
Станислав Анђелковић
МИЛАН БОГОСАВЉЕВИЋ
ИРЕНЕЈ ЋЕНАН
Мира Димитријевић Раденковић
Вукашин Ераковић
Дивна Ивановић
ЋОРЋЕ ЈАЊАТОВИЋ
Александар Јанковић
Коломан Кунец
Милан Максимовић

Петар Маркуш
Александар Михајловић
Миливоје Милошевић
Градимир Мирковић
Милоје Петровић
Дејан Поморишац
ВЛАСТИМИР РАДОВАНОВИЋ
Димитрије Станчуловић
Војислав Станојчић
ЗОРА ТАНУРЦИЋ

РЕЖИЈА МИОДРАГ ГАЈИЋ
(ВАНРЕДНА ЉУБИНКА РАДОВАНОВИЋ
КЛАСА) ЈЕЛАШИН СИНОВЕЦ
МИРЈАНА САМАРЦИЋ
ФЕДОР ШКУБОЊА
Миха Полићео

Напомена Студенти уписани одмах у трећу годину студија режије, пошто су им признате претходне две године студија на Високој филмској школи.

ШКОЛСКА 1953/1954. ГОДИНА

ГЛУМА *Слободан Алиџрудић*
Драгомир Бојанић
МИЛУТИН БУТКОВИЋ
ОЛИВЕРА ГРАСТИЋ
Љиљана Милошевић
МИЛАН МИЛОШЕВИЋ
НАДЕЖДА МИЛОВАНОВИЋ
МИХАЈЛО МИРКОВИЋ
Мирјана Николић
ДРАГИЦА НОВАКОВИЋ
Растко Тадић
ЗИЈО ЗАГОРЧИЋ

РЕЖИЈА ДЕЈАН МИЈАЧ
ЗДРАВКО ШОТРА
АЛОЈЗ УЈЕС
Миодраг Александар
БРАНКО ЋУРИЧИЋ
Ђорђе Ћурђевић
ЈОВАН ЋУРИЋ
ЗВОНИМИР СИМОНОВИЋ
Љубомир Смиљанић
НИКОЛА ВАВИЋ

ШКОЛСКА 1954/1955. ГОДИНА

ГЛУМА РАДМИЛА РАДОВАНОВИЋ
(АНДРИЋ)
НИКОЛА СИМИЋ
РУЖИЦА СОКИЋ
АЛЕКСАНДАР АЛЕКСОВ
Мирјана Ђокић
РАДОЈКА ЂУРИЧИН
Фулвио Томица
ЗОРА ХУДАЛЕС
Велимир Живојиновић
БРАНИМИР ЈАНКОВИЋ
Драган Марковић
Љиљана Мишровић
Александар Стјеповић
Милан Тополовачки
Мирјана Ваџић

ШКОЛСКА 1955/1956. ГОДИНА

ГЛУМА БРАНКА ПЕТРИЋ
Данило Стојковић
ЗОРАН БЕНДЕРИЋ
КАТИЦА ДОРИЋ
Рахамин Коен
МИХАЈЛО КОСТИЋ
МАРИЈА МИЛУТИНОВИЋ
СЛОБОДАН МАРКОВИЋ
ВЕРА МИЛОВАНОВИЋ
Мирослав Пешиковић
МИЛКА ПАВЛОВИЋ
БРАНИСЛАВ ПЕТРОВИЋ
АЛЕКСАНДАР СИБИНОВИЋ
Радмила Теодоровић
МАРИЈА ТАРЈЕВИЋ
НЕНАД ШЕГВИЋ

РЕЖИЈА БОРА ДРАШКОВИЋ
СЕРГИЈЕ ХАРАШИЋ
ДУШАН МАКАВЕЈЕВ
Фрањо Бауц
Зоран Фехимовић
Александар Ковачевић
ЛЕВЧО ЗДРАВЧЕВ
Миливоје Радојичић
Слободан Томић
НИКОЛА ВЕСЕЛИНОВИЋ
Вук Вучо

ШКОЛСКА 1956/1957. ГОДИНА

ГЛУМА МАРИЈА ЧУЧКОВИЋ
ДЕЈАН ЂУРОВИЋ
БЕКИМ ФЕХМИУ
ЗОРАН РАТКОВИЋ
МИРЈАНА ФИЛИПОВИЋ
Власта Колар
Божидар Матковић
ДАРИНКА МИЈАИЛОВИЋ
Ђорђе Ненадовић
ВЛАДИМИР ПОПОВИЋ
ЉИЉАНА РИСТИЋ
Зоран Стојиљковић
НАДЕЖДА ВЕЛИКИЋ
Љиљана Вујичић

ШКОЛСКА 1957/1958. ГОДИНА

ГЛУМА ИВАН ЈАГОДИЋ
Зоран Радмиловић
МИРОСЛАВ БЈЕЛИЋ
НИКО ЈУРИЉ
СЛАВИЦА КНЕЖЕВИЋ
ИВАН КОСТИЋ
Зорица Лозић
ОЛГА МАРИНКОВИЋ
Божидар Матковић
Зораида Мијатов
ВЕСНА ПРЕДОЈЕВИЋ
РАДОСАВ РАДОЈКОВИЋ
Љубомир Ристановић
БОЖИДАР СТОШИЋ
Анка Шулентић
Реџеп Вуља
Зорка Вуковић

РЕЖИЈА ЉУБОМИР ДРАШКИЋ
Драгослав Лазић
ВУК БАБИЋ
Љубиша Георгијевски
ДЕЈАН ЂУРКОВИЋ
Живомир Јоковић
ЉУБОДРАГ МИЛОШЕВИЋ
ДУШАН НАУМОВСКИ
Тихомир Нешић
МИЛОВАН НОВЧИЋ
СТРАХИЊА РОДИЋ
Фрањо Термачић
Петар Теслић
Бранко Вујовић

ШКОЛСКА 1958/1959. ГОДИНА

ГЛУМА *Вера Чукић*
МИХАЈЛО ЈАНКЕТИЋ
ЉУБИША САМАРЦИЋ
Хранислав Драгутиновић
АЛЕКСАНДАР ЦУВЕРОВИЋ
АЛЕКСАНДАР ГРУДЕН
Зоран Јовановић
Гордана Максимовић
НЕВЕНКА НОВОВИЋ
Владимира Панцар
Бригита Пеко
РИСТО ШИШКОВ
Рагмила Урошевић

ШКОЛСКА 1959/1960. ГОДИНА

ГЛУМА *Ева Балаша (Рас)*
МИЛОШ ЖУТИЋ
Димитрије Бугарчић
Мира Доковић
МИРКО ЂЕРИЋ
Александар Хрњаковић
Зоран Јовановић
Милан Макарић
Александар Мићић
Јелица Милосављевић
ЗОРАН МИЛОСАВЉЕВИЋ
Гордана Петровић
Мила Станић
ВИДОЈЕ ВУЈОВИЋ

РЕЖИЈА РАДОСЛАВ ДОРИЋ
РАДОМИР ШАРАНОВИЋ
СЛОБОДАНКА АЛЕКСИЋ
Петар Богићевић (дипломирао I
степен)
Гордана Нелајлија
МИОДРАГ ГАЈИЋ
Александар Микић
ЖЕЛИМИР ОРЕШКОВИЋ
МАРИСЛАВ РАДИСАВЉЕВИЋ
Мирослав Ујевић

ШКОЛСКА 1960/1961. ГОДИНА

ГЛУМА Милена Дравић
ПЕТАР КРАЉ
СТАНИСЛАВА ПЕШИЋ
Оливера Петровић Вучо

Ђорђе Алексијевић
Невенка Бојковић
ДУШАН ГОЛУМБОВСКИ
НИКОЛА ЈОВАНОВИЋ
Томислав Лутовац
Ристо Мајсторов
Драган Петровић
Вукосава Рељић
Милорад Узелац
БРАНИСЛАВА ЗОРИЋ (ПЕШИЋ)

ДРАМАТУРГИЈА ВЕЛИМИР ЛУКИЋ
СЛОБОДАН НОВАКОВИЋ
ДРАГОВАН ЈОВАНОВИЋ
ОГЊЕН ЛАКИЋЕВИЋ
Ђорђе Лебовић
ЈОВАН МИХАЈЛОВИЋ
Александар Обреновић
МИОДРАГ ПЕТРОВИЋ
Катја Раганели
МИЛА СТАНОЈЕВИЋ
Божидар Тимотијевић
Бошко Трифуновић
Милан Туторов
Петар Васић

ШКОЛСКА 1961/1962. ГОДИНА

ГЛУМА *Никола Антеловски*
МИРЈАНА ПЕИЋ
ЈЕЛИСАВЕТА САБЛИЋ
Здравка Крстшуловић (прелаз из
Хрватске, са Академије за
казалишну умјетност из Загреб)
Иван Адрејевић
Миодраг Богић
Мирјана Цијан
ДАНИЛО ЧОЛИЋ
Зоран Ибишбеговић
ДРАГОСЛАВ ИЛИЋ
Злаша Јаковљевић
Адем Микуловић
МИОДРАГ МИЛОВАНОВ
ДРАГОСЛАВ НИКОЛИЋ
Светлана Новаковић
ЉИЉАНА РАДОСАВЉЕВИЋ
Радмила Теодоровић
Бисера Вукотић
ЕМА ЈУРИЧЕВ (прелаз из
Хрватске, са Академије за
казалишну умјетност из Загреб)

РЕЖИЈА РАДОСЛАВ ЛАЗИЋ
ВИДА ОГЊЕНОВИЋ
МИЛОШ РАДИВОЈЕВИЋ
СВЕТОЗАР РАПАЈИЋ
ЈОВАН РИСТИЋ
СВЕТЛАНА БАЈИЋ
МИРОСЛАВ ЈОКИЋ
Јован Јовановић
Звонимир Колар (дипломирао I
степен)
Драгослав Марковић
Момчило Мартиновић
Марко Марков
Слободан Секерез
Александар Стојковић
Зденко Мелоун (прелаз из Прага –
ЧССР)
Гордана Целајлија (дипломирала
I степен)

**ВАНДРЕДНИ
СТУДЕНТИ** Иван Јагодић
Тома Курузовић
МИОДРАГ СЕДЛАР
Небојша Комадина

ОРГАНИЗАЦИЈА ДРАГАН АНЂЕЛКОВИЋ
МИЛАН ЦВЕТКОВИЋ
Дино Димитријевић
БОГДАН ГЛОДИЋ
Петар Ивић (дипломирао I
степен)
Јован Јовановић
СРЕТЕН ЈОВАНОВИЋ
Драгиња Јовић
НЕНАД КРАЖИЋ
Часлав Момчиловић
Авдо Мујчиновић
РАДОМИР РАЈКОВИЋ
ДРАГОСЛАВ СИМИЋ
РАДОМИР СТЕФАНОВИЋ
КИРИЛ ВАСИЛЕВ
ЂОРЂЕ ЗОЈКИЋ
Радивој Ађански

**ВАНДРЕДНИ
СТУДЕНТИ** ИВАН БАЛОГ-МАЛЕШИЋ
Лидија Бешлић
МИЛИСАВ БРКИЋ
Драган Дробац
РАДЕНКО ЈЕВТИЋ
Ђорђе Костић
Сретен Мелентијевић
Љубинка Питић
Наил Рехић (дипломирао I
степен)

Александар Симоновић
Дринослава Стојановић
МИЛО СТОЈКОВИЋ
Ласло Вајнер
Борислав Вељковић
Милош Веселиновић
Радослав Зорановић
Предраг Жарковић

ШКОЛСКА 1962/1963. ГОДИНА

ГЛУМА ЉЕРКА ДРАЖЕНОВИЋ
ЗАФИР ХАЏИМАНОВ
СРБОЉУБ МИЛИН
Снежана Никшић
Неда Сјасојевић
Душица Жегарац
Мунтер Ал-Нури
Нада Андрејић
Марија Барановић
Зоран Бећић
Горги Бисерков
Љиљана Црвенчица
ДРАГОМИР ЧУМИЋ
МИЛИВОЈЕ ДАСКАЛОВИЋ
Душан Ђурић
Слободан Ђурић
МИЛКА ГАЗИКАЛОВИЋ
ДИМИТАР ГРОЗДАНОВ
Ратиборка Јанковић
ЗОРКА ЈОВАНОВИЋ
Миодраг Јуришић
Ратка Крстуловић
Милан Курабаса
Милош Милатовић
ВЕРИЦА МИЛОШЕВИЋ
Милорад Мирановић
Бојдан Михаиловић
Мирослав Павићевић
Никола Родић (завршио I степен)
Бранислава Станковић
Горги Стојановски
Бисера Вукотић
Владан Живковић
ДОНКА ИГЊАТОВИЋ
ЖИВКОВИЋ

**ВАНДРЕДНИ
СТУДЕНТИ** Загорка Исаковић
Мелита Јукић
Ђорђе Марјановић

ДРАМАТУРГИЈА ФИЛИП ДАВИД
ПРЕДРАГ ПЕРИШИЋ
ДРАГАН АЛЕКСИЋ
Михаило Блечић
ПРЕДРАГ ГОЛУБОВИЋ
МИЛУТИН МИШИЋ
МИЛОШ НИКОЛИЋ
СЛОБОДАНКА ПИСКУЛИДИ
ЗОРАН ПОПОВИЋ
СЛОБОДАН СТОЈАНОВИЋ

**ВАНДРЕДНИ
СТУДЕНТИ** Петар Ђурић
МИОДРАГ ИЛИЋ
Милисав Миленковић
Божидар Милошевић
ЈОВАН РАДУНОВИЋ
Михајло Васиљевић
Владимир Вукмировић

ОРГАНИЗАЦИЈА *Стеван Ацевски*
Радослав Бабић
Милан Ђирица
Дамир Икица
СЛОБОДАН ЂОРИЋ
ДРАГУТИН ГРДАНИЧКИ
Богдан Калафатовић
Гојко Касџрашковић
ДЕЈАН КОНСТАНТИНОВИЋ
Бесим Муламухић
РОДОЉУБ СТОЈКОВИЋ
Драгослав Жижич

**ВАНДРЕДНИ
СТУДЕНТИ** ИВАН БАЈИЋ
Филиј Банковић
БРАНИСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ
Дивна Илић
МИХАЈЛО ЈАНЧИКИН
Тома Јошановић (дипломирао I
степен)
ЉУБИША КАПИСОЗОВИЋ
БРАНКО КАРАКАШ
РАДКО КОВАЧИЋ
Вјечеслав Квасневски
Никола Јанковић
Борис Марковић
Светозар Мићуновић
Милан Поповић
ЂОРЂЕ РАДИШИЋ
Момчило Радовановић
ЉИЉАНА ВЛАЈНИЋ

ЛУТКАРИ МОМЧИЛО МАРТИНОВИЋ
Смиљана Радованчев
Мирослав Ујевић

ШКОЛСКА 1963/1964. ГОДИНА

ГЛУМА ГОЈКО ШАНТИЋ
ТАНАСИЈЕ УЗУНОВИЋ
ХАЈНАЛКА ВАРАДИ
Кирил Ангоновски
Миограј Андрић
Александра Бетинска
Радмила Бурсаћ
Карољ Фишер
МИРЈАНА МАРИЋ
Ненад Милосављевић
Десанка Милошевић
Љиљана Михајловић
Живко Николић
БОГОЉУБ ПЕТРОВИЋ
Томислав Станић
Војислав Станковски
Ласло Швиртлих
НАДЕЖДА ВУКИЋЕВИЋ
МИРОСЛАВ ЖУЖИЋ
ДРАГОМИР ЧУМИЋ

РЕЖИЈА ВЛАДИМИР АНДРИЋ
АЗРА ЂЕМАЛОВИЋ
Ратко Цицмил
Миограј Ђуричић
Вукан Јовановић
БОЖИДАР КАЛЕЗИЋ
Едвард Куперс
Амар Ласкри
Братислав Љубишић
Алма Михајл
БРАНИСЛАВ МИТИЋ
ДРЕНКО ОРАХОВАЦ
Борче Петровски
Станко Радовановић
СЛОБОДАН РАДОВИЋ
Драгоје Стрињик
ЛАЗАР СТОЈАНОВИЋ
ВЕРА СТОЈАНОВИЋ
СТЕВАН ШТУКЕЉА
ТИБОР ВАЈДА
НИКОЛАЈ ТРАЈКОВ

ШКОЛСКА 1964/1965. ГОДИНА

ГЛУМА ИВАН БЕКЈАРЕВ
 ФАРУК БЕГОЛИ
Ђурђија Цветић
 МИЛАН ГУТОВИЋ
 Јосиф Татић
Драган Зарић
 ДОБРИЛА ИЛИЋ
 СЛОБОДАНКА ЈАУКОВИЋ
 ГОРЈАНА ЈАЊИЋ
 Оливера Јовановић
 Радмила Китановић
 ВЕСНА ЛАТИНГЕР
 Војислав Милетић
 МИЛОРАД СТЕВАНОВИЋ
 ЗОРАН ПАУЉЕВ

ДРАМАТУРГИЈА ЕКРЕМ КРИЕЗИУ
Бојана Андрић Мирић
 МИОДРАГ НОВАКОВИЋ
 ВЕЉКО РАДОВИЋ
 НОВИЦА САВИЋ
 МИРОСЛАВ СРЕТЕНОВИЋ
 МИЛАДИН ШЕВАРЛИЋ
 ВЛАДИМИР СТОЈШИН
 ВИДОСАВА ТОМИЋ
 СТАНОЈЕ ЖИКИЋ ДАНКОВИЋ

**ВАНРЕДНИ
 СТУДЕНТИ** Светлана Велмар-Јанковић
 Слободан Филимоновић
 ТОМИСЛАВ ИРИЧАНИН
Зоран Јовановић
 УРОШ КОВАЧЕВИЋ
 Бранислав Лазић

ОРГАНИЗАЦИЈА НИКОЛА ЂУРЧИН
 ГАВРИЛО АЗИНОВИЋ
 МИЛАН БУДИМИРОВИЋ
 МИЛИСАВ ДУЧИЋ
 Ненад Јончић
 Милован Крстић
 Станоје Лукић
 ДРАГИША МИЛОЈЕВИЋ
 МОМЧИЛО ПАВЛОВИЋ
 Мирољуб Петровић
 АЛЕКСЕЈ РИКОВСКИ
 МОМЧИЛО СТАНИЋ
 Драгослав Стојановић
 СВЕТИСЛАВ ПРЕЛИЋ
 МИРОСЛАВ СРЕТЕНОВИЋ
 МИЛОШ ШЕВАРЛИЋ

**ВАНРЕДНИ
 СТУДЕНТИ** Бранислав Бојић
 МИЛОРАД ЧИТАКОВИЋ
 ЉУБОМИР ДИВЉАНОВИЋ
 ВЛАДИМИР ЈАЊИЋ
 ДРАГОМИР ЈЕРКОВИЋ
 Стојан Куциновић
 Душан Миљковић
 Миодраг Радовановић
 Перо Радовић
 Јелена Стефановић
 Миленко Веснић

ШКОЛСКА 1965/1966. ГОДИНА

ГЛУМА БРАНКО ЦВЕЈИЋ
Љиљана Газдић
 ВЕСНА ИЛИЋ
 Јово Провичало
 БОШКО ПУЛЕТИЋ
 Душан Тишма
 ИРИНА НОВИЋ
 ЉИЉАНА МИНОВИЋ
 СНЕЖАНА СТАМЕСКА
 АЛЕНКА ПИРЈЕВЕЦ – прелаз
 Словеније, из Љубљане

РЕЖИЈА БЛАГОТА ЕРАКОВИЋ
 ДЕЈАН КАРАКЛАЈИЋ
Мелиша Бајчевић
Боба Блајојевић
Марија Блајојевић
 Елица Котева
 Александар Ленголд
 Мате Марас
Тибор Молгваи
 АДЕЛА ПЕЕВА
 ДРАГОЉУБ ПЕТРОВИЋ
 ЗОРАН ПРЕДИЋ
 Предраг Стојовић
 ГОРГИ ТРАЈАНОВ
 ИВАНКА ВАСИЉЕВИЋ
 ЛИДИЈА ВЕЉАНОВА
 Јуриј Жиров
 БРАНКА БОГДАНОВ
 ЂУРА УДИЦКИ
 ВЛАДИМИР МАНОЈЛОВИЋ

**ВАНРЕДНИ
 СТУДЕНТИ** *Александар Ђорчев*
 БОЖО ЈАЈЧАНИН
Сима Крстиновић
 ЗОРАН ШАРИЋ
 Борислав Веснић

	Светислав Жикић ИШТВАН САБО	Едита Береш Тот МИРЈАНА ВУКОЈИЧИЋ ЗОРАН ЋОРЋЕВИЋ Васја Ковачевић Јелена Обрадов БОРИСЛАВ СТЈЕПАНОВИЋ ДОБРИЛА СТОЈНИЋ
ОРГАНИЗАЦИЈА	ИВО ЛАУРЕНЧИЋ ЗОРАН РАМБОСЕК Војислав Андрић ДРАГАНА ДИМИТРИЈЕВИЋ ТИХОМИР ГРУЈИН РАТКО ИЛИЋ МИОДРАГ ИГРИЋ Нада Петровић РАДОСЛАВ РАДИВОЈЕВИЋ ГРАДИМИР СТОЈАНОВИЋ МЛАДЕН ВРАНИЋ	РЕЖИЈА Мирјана Бешлин – ПОЗОРИШНИ ДИМИТРИЈЕ ЈОВАНОВИЋ СМЕР Тома Курузовић ВЛАДИМИР МИЛЧИН ЉУБИША РИСТИЋ ДИМИТРИЈЕ СТАНИШИЋ Мухарем Ђена
ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ	ДУШАН БЕЛИЋ Божа Цветичанин Имре Девић Бранислав Ћукановић Ћорђе Илијић МИЛИЈА ИВАНОВИЋ Анте Јакаша <i>Никола Кобешић</i> БРАНКО КОВАЧЕВИЋ АЛЕКСАНДАР МИЛОЈЕВИЋ АЛЕКСАНДАР МИЛОСАВЉЕВИЋ СЛОБОДАН НЕЦИЋ Славка Нинковић ТАТЈАНА ОЛУИЋ Јосипа Острогонац Олга Петков Ратко Рацић Мирјана Радошевић Миодраг Стајкић Родољуб Стаменковић Александар Стојановић Радмило Стојнић ОЛГА ТОМАШЕВ Александар Трмчић Звонко Вребец БРАНИСЛАВ СТЕФАНОВИЋ ОЛИВЕРА БАШТОВАНОВИЋ ВЕСНА ПАНТОВИЋ МАРИЈА МАКСИМОВИЋ ЋУРИЋ	ВАНРЕДНИ Драгослав Јанковић СТУДЕНТИ МИЛОРАД ВОЛИЋ РЕЖИЈА <i>Јован Аћин</i> – ФИЛМСКИ СМЕР БРАНКО БАЛЕТИЋ АЛЕКСАНДАР МАНДИЋ ЛЕОН КАСИДИ Ото Денеш СЛОБОДАН ЈОВАНОВИЋ Дмитар Милев ИВАН РАКИЦИЋ ЋОРЋЕ ТОКИН
	ШКОЛСКА 1966/1967. ГОДИНА	ДРАМАТУРГИЈА БОРКА ПАВИЋЕВИЋ МИРА САНТИНИ Зоран Бундало Стеван Ћирић <i>Десанка Чаировић</i> МИОДРАГ ЋУКИЋ Миодраг Мартинов ДУШАН МЛАДИНОВ <i>Мирјана Урошевић Војновић</i> МИРКО ЗАКИЋ БОЖИДАР ЗЕЧЕВИЋ БИСЕРКА ВИЋЕНТИЈЕВИЋ Радослав Павелкић ВЕРА ЈАНИЋИЈЕВИЋ
ГЛУМА	СВЕТЛАНА БОЈКОВИЋ ПЕТАР БОЖОВИЋ ЉИЉАНА ЛАШИЋ АЛЕКСИЈЕВИЋ БРАНИСЛАВ МИЛИЋЕВИЋ ЗОРИЦА ШУМАДИНАЦ	ОРГАНИЗАЦИЈА Љиљана Бајић Влаховић СЛОБОДАН ЈОЦИЋ БРАНИСЛАВ НОВЧИЋ АНИЦА МОРАЛИЋ АЛЕКСАНДАР ПЕТРОВИЋ СЛАВОЉУБ ПРОКИЋ Ћорђе Ристић

БОЖАНА СТЕФАНОВИЋ
Владимир Текић

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** Жељко Бркић
Павел Ђуреш
САВА ГЛАВОНИЋ
ВЕЛИМИР КОСТИЋ
МИРОСЛАВ КОСТИЋ
МАРИНКО МАТЕВЖ
Владимир Пантић
ВОЈИН РЕЉИН
РАДОСАВ СИМИЋ
Рефик Слабић
Миленко Влаховић
СЛОБОДАН КИШ
МИЛОРАД ЖЕРАВЧЕВИЋ
МИЛАН ТОМИЋ

ШКОЛСКА 1967/1968. ГОДИНА

ГЛУМА ВОЈИСЛАВ БРАЈОВИЋ
ВЛАДИМИР ЈЕВТОВИЋ
ТОНИ ЛАУРЕНЧИЋ
ЦВИЈЕТА МЕСИЋ
МАРКО НИКОЛИЋ
Небојша Анђелковић
ДОБРИЛА ЂИРКОВИЋ
ЈЕЛЕНА ЧВОРОВИЋ
ДАНИЦА МИРКОВИЋ
ДРАГАНА ПОПОВИЋ
Милија Вуковић

ГЛУМА АЛИ АХМЕТИ
– СТУДЕНТИ МЕЛЕХАТ ЂЕНА
АЛБАНСКЕ ЦЕВАТ ЂОРАЈ
НАЦИОНАЛНОСТИ Али Гојани
ФАИК ИМЕРИ
Рама Исмаил
АСЛАН ХАСАЈ

РЕЖИЈА СЛОБОДАН УНКОВСКИ
– ПОЗОРИШНИ СВЕТАНА АТАНАСОВА
СМЕР ВАСИЛ ЂОРТОШЕВ
ЛИЛИЈАНА ИВАНОВИЋ
Ђенђи Ковач
ДЕЈАН МИЛАДИНОВИЋ
ВЕЛИМИР МИТРОВИЋ

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** ЖИВОРАД МИТРОВИЋ
Дејан Пенчић Пољански
Михаило Тошић
Ружица Вељовић

РЕЖИЈА НИКОЛА ЛОРЕНЦИН
– ФИЛМСКИ СМЕР ХУАН КАРЛОС ФЕРО
ТОМИСЛАВ ГОТОВАЦ
Стоико Коинов
Љубомир Минев
ПРЕДРАГ ОБРАДОВИЋ
ТАТЈАНА ШУПУТ
ДРАГОМИР ЗУПАНЦ
МИРЈАНА ЖИВКОВИЋ
МИЛОРАД ЈАКШИЋ

ДРАМАТУРГИЈА ЗОРИЦА ЈЕВРЕМОВИЋ
(МУНИТИЋ)
МИЛИВОЈЕ МАЈСТОРОВИЋ
ТАТЈАНА ПАВИШИЋ ЂОКИЋ
СЛОБОДАН СТАНИШИЋ
ЉИЉАНА ТОПАЛОВ
СЛОБОДАН БОЖОВИЋ

ОРГАНИЗАЦИЈА ДУШАН ЂОКОВИЋ
МИЉА ВУЈАНОВИЋ
Веселин Автов
ДИМИТАР ЦОНКОВ
РАДОСАВ ЈАНКОВИЋ
Драгослав Миловић
БРАНКА МИНЧИЋ
СВЕТИСЛАВ НЕДЕЉКОВИЋ
МАРТИН ПАНЧЕВСКИ
МИРКО ПОПОВИЋ
СЛОБОДАН РАДОВАНОВИЋ

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** ДИМИТРИЈЕ АЋИМОВИЋ
Јован Црвенчанин
Живојин Денић
Петар Галовић
ЗВОНИМИР ИВКОВИЋ
Велимир Јаковљевић
НИКОЛА КНЕЖЕВИЋ
Дорошеа Кучера
Драгољуб Марковић
Родољуб Миленковић
ЖИВАН МИЛИЋ
Даворин Моро
СВЕТИСЛАВ НЕДЕЉКОВ
Драгиша Николић
Шемси Перани
Викторија Пижмош
Александар Поповић
Милан Поповић
БОЖИДАР САВИЋ
Жељко Слишурић
Драгољуб Тешмановић

Младен Тодић
ЉУБИВОЈЕ ВИДОСАВЉЕВИЋ
МИЛКА ЗОРИЋ

ШКОЛСКА 1968/1969. ГОДИНА

ГЛУМА ПРЕДРАГ ЕЈДУС
ВЕСНА МАЛОХОЦИЋ
ПРЕДРАГ МАНОЈЛОВИЋ
ДРАГАН МАКСИМОВИЋ
Горан Плеша
ВЕСНА ПЕЋАНАЦ
ГОРАН СУЛТАНОВИЋ
АЉОША ВУЧКОВИЋ
Славица Ђилас
РАДМИЛА ЂУРЂЕВИЋ
ВЛАДАН МИЛАШИНОВИЋ
МИЛАН МИХАИЛОВИЋ
НАДЕЖДА МИРКОВИЋ
ОГЊАНКА ОГЊАНОВИЋ
АНЂЕЛКА РИСТИЋ
БРАНИМИР ЗАМОЛО
СЛОБОДАНКА ЖУГИЋ

ПОЗОРИШНА РЕЖИЈА САЊА БАУМ
ПЕТАР ДИМОСКИ
СЛАВЕНКО САЛЕТОВИЋ
НАДЕЖДА БОГДАНОВИЋ
СРБОЉУБ БОЖИНОВИЋ
БРАТИСЛАВ ПЕТКОВИЋ
ВЛАДИМИР ПУТНИК

ФИЛМСКА РЕЖИЈА СТЕВО ЦРВЕНКОВСКИ
АНДРИЈА ЂУКИЋ
БРАНИСЛАВ КИЧИЋ
МИРЈАНА КЕСЕР
Миломир Мариновић
ВЛАДИМИР МОМЧИЛОВИЋ
ЗОРАН ПЕТРОВИЋ
ГОЈКО ШКАРИЋ
ТАТЈАНА ЖИВАНОВИЋ

ДРАМАТУРГИЈА ВЕСНА ЈЕЗЕРКИЋ
РАДОМИР ПУТНИК
МАРИО РОСИ
РУСОМИР БОГДАНОВСКИ
ДРАГАНА АБРАМОВИЋ
(ЈОВАНОВИЋ)
ДРАГАН КЛАИЋ

ОРГАНИЗАЦИЈА ЕМИЛ ГРАХОВАЦ
БРАНИСЛАВ СРДИЋ
ЗОРАН БРАНКОВИЋ
ЉИЉАНА ЦВЕТКОВИЋ
Спасоје Грдинић
МИЛИЦА КУЗМАНОВИЋ
Ђорђе Мартиновић
ЗОРАН МИЛИКИЋ
Панче Мижимаков
СЛОБОДАН ОРОВИЋ
Драгица Петровић

ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ *Ксенија Дињашки*
СЛОБОДАН ЂОРЂЕВИЋ
МАТЕ ГУЛИН
Крунослав Хајдлер
БРАНИСЛАВА ХРИСТИЋ
СЛОБОДАН ЈАНКОВИЋ
АЛЕКСАНДАР КОРАЋ
ВИБОРГ КРСТУЛОВИЋ
Даринка Медан
СПАСОЈЕ МЕДАН
Михајло Поповић
Владимир Папић
НИКОЛА ПЕРИЋ
ЂОРЂЕ РАДМИЛАЦ
МИЛИЦА РАДОВАНОВИЋ
ВОЈИСЛАВ РАДОВИЋ
Бранко Стојнић
ЈОВАН ВУЈОВИЋ
Петар Жижич

ШКОЛСКА 1969/1970. ГОДИНА

ГЛУМА Неда Арнерић
АЛЕКСАНДАР БЕРЧЕК
Марина Кољубајев
ВЕСНА МРКИЋ
ЉИЉАНА МРКИЋ
ЧЕДОМИР ПЕТРОВИЋ
ЖАРКО РАДИЋ
ФЕЂА СТОЈАНОВИЋ
МИРКО БАБИЋ
Јелена Петровић
ДРАГИЦА РИСТАНОВИЋ
ИВАН ШЕБАЉ
Бранимир Зојовић
МАРГИТА СИЛВИА ДЕ ДУЈШИН
БАРОН ПАРА – прелаз на III
годину из Чилеа

ПОЗОРИШНА РЕЖИЈА НИКОЛА ЈЕВТИЋ
СЛОБОДАН ЂУКИЋ
ВОЈИН КАЈГАНИЋ
ИВАНЧО МИТЕВСКИ
ГРОЗДАНА НЕДЕЉКОВИЋ
ЛУКИЋ
АХМЕТ ОБРАДОВИЋ
НАУМ ПАНОВСКИ
БОГДАН РУШКУЦ
БОРКО ЗАФИРОВСКИ

Дејан Обрадовић
Петар Перић
Јурица Перузовић
ДОБРОСАВ ПЕТКОВИЋ
Милорад Путник
Александар Радуловић
СЛОБОДАНКА СТАНОЈЕВИЋ
РАДМИЛО СТЕФАНОВИЋ
Гроздана Ћинкулов

ФИЛМСКА РЕЖИЈА МИЉЕНКО ДЕРЕТА
НЕБОЈША ЂУКЕЛИЋ
Јован Глигоријевић
ДРАГОСЛАВ ЛУТОВАЦ
СТОЈАН ПОПОВ
СЛОБОДАН РАТКОВИЋ

ШКОЛСКА 1970/1971. ГОДИНА

ГЛУМА ГОРДАНА МАРИЋ
ЗЛАТА НУМАНАГИЋ
ЗИНАИД МЕМИШЕВИЋ
РАДМИЛА ПРЕЂАШ
Даница Цоклин
МИРОСЛАВА ИЛИЋ
ЗОРИЦА МИРКОВИЋ
РАДОСЛАВ МАРЈАНОВИЋ
ДИАНА ШПОРЧИЋ
Предраг Јаковљевић
Светлана Петровић Поповић
СЛОБОДАНКА МАРКОВИЋ
ДРАГОЉУБ КРСМИЋ
НАДЕЖДА БЛАМ
Милан Ерак
ИРФАН МЕНСУР
ДАНИЛО ЛАЗОВИЋ

ДРАМАТУРГИЈА ПЕТРИТ ИМАМИ
ВЛАДИМИР АРСИЋ
БРАНКО ДИМИТРИЈЕВИЋ
Вукица Ћилас
МИЛАН ЖИВКОВИЋ
ВЕСНА ЈАНКОВИЋ
МИЛАН ЈЕЛИЋ
ДУШАН КОВАЧЕВИЋ
Зоран Станојевић

ОРГАНИЗАЦИЈА ФЕТИ ДАУТОВИЋ
ЕЛВИРА БОЖИНОВИЋ
МИОДРАГ ЂОРЂЕВИЋ
ДРАШКО КОСТИЋ
МИЛОРАД ЛАЗИЋ
МИРЈАНА МИЈОЈЛИЋ
Зоран Милошевић
Милена Ненадовић
Ивана Обрадовић
ВЕЛИМИР РАДОШЕВИЋ
НЕНАД РОМАНО
САНИЈА ИМЕРИ
ГОРДАНА ВУЧО
МИЛОШ ЖИВКОВИЋ

ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА ПРИМОЖ БЕБЛЕР
Јелена Манојловић
ОЛИВЕР ВИКТОРОВИЋ
ВИОЛЕТА ЦОЛЕВА
Биљана Ковачић
ОЛИВЕРА КОСТИЋ
ГОРАН ЦВЕТКОВИЋ

ФИЛМСКА РЕЖИЈА ВЕЛИМИР АБРАМОВИЋ
СЛОБОДАН ШИЈАН
ЉИЉАНА ИГИЋ
РУЖИЦА ЛУКИЋ

ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ МИЛАН ШПИЧЕК
Гроздана Коларић
Љубомир Лукић
Олга Макиједо
Душан Марковић
Петар Машић
МИЛОШ МИЛАТОВИЋ
Зоран Милатовић
Александар Митровић

ДРАМАТУРГИЈА ДЕАНА ЛЕСКОВАР
МИЛАН ОКЛОПЦИЋ
ТРАЈЧО ГАВРИЛОВ
СЛАЂАНА МАРКОВИЋ
ВЛАДИМИР ПРЕДИЋ
МИОДРАГ ЗУПАНЦ
Александар Обреновић

ОРГАНИЗАЦИЈА ЗОРАН ПОПОВИЋ
АЛЕКСАНДАР ИВАЊИКОВ
ЧЕДОМИР КОЛАР
МИЛАН МИЛОВАНОВИЋ
Борислав Мандић
Борислав Илић
ДУЊА КЛЕМЕНЦ ЛАЗИЋ
БОЈАНА СЕЛИМОВИЋ
МИРЈАНА ЋОРЂЕВИЋ
ВЕРИЦА ИЛИЋ
МИРА КАБЛАР
АЛЕКСАНДАР ШУКАЛО
ТРИВКО САВИЋ
НЕНАД ДУКИЋ
МИЛЕНКО КАШАНИН
ЉИЉАНА ВРАНЕШЕВИЋ

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** ЋОРЂЕ ОБРАДОВИЋ
Душан Рајичић
РИСТО СТЕФАНОВСКИ
Љубомир Шимуновић
БОРИСЛАВ БАЈИЋ
Драган Балаћ
Бранислав Милошевић
Дубравка Петровић
Север Шдику
ИНГРИД ЛОТАРИУС
КОНСТАНТИН МИЛИЋ
МИЛИЦА ПРОТИЋ
Градимиr Денић
Љерка Латиновић
Драгољуб Солујић
Ненад Цигановић
МАРКО ТАСИЋ
Димитрије Николајевић
ДРАГАН МУНИЖАБА
ЉУБОМИР СЕКУЛИЋ
ВЛАСТИМИР БРАНКОВИЋ

КАМЕРА БОЖИДАР НИКОЛИЋ
Миодраг Павловић
МИЛАН СПАСИЋ
Велисав Томовић
ВОЈИСЛАВ ВУЧЕНИЋ
ДРАГАН ЈОВАНОВИЋ
МИЛОРАД ГЛУШИЦА
Фатмир Нуши

ШКОЛСКА 1971/1972. ГОДИНА

ГЛУМА ТАТЈАНА БОШКОВИЋ
АЗРА ЧЕНГИЋ
ЉИЉАНА ДРАГУТИНОВИЋ

БРАНКО ЋУРИЋ
ГОРИЦА ПОПОВИЋ
ЈАДРАНКА СТИЛИН
МИЛАН ШТРЉИЋ
РАДОМИР ВУКОТИЋ
МИРАЛЕМ ЗУПЧЕВИЋ
ЈЕЛИЦА СРЕТЕНОВИЋ
(ЖИВАНОВИЋ)
РАДМИЛА ЖИВКОВИЋ
БРАНКО ЈЕРИНИЋ
ТАТЈАНА МИЛОВАНОВИЋ

**ПОЗОРИШНА
И РАДИО РЕЖИЈА** РОБЕРТ БАМБАХ
Алекса Ћилас
МИЛОШ ЛАЗИН
МИЛИВОЈЕ МИЛОЈЕВИЋ
БРАНИСЛАВ МИЋУНОВИЋ
Славко Ташић
СТОЈАН СТОЈАНОВСКИ – прелаз
из Софије
ДРАГАН ВЕЉАНОВСКИ – прелаз
из Софије
ДУШАН ЋОРЂИОСКИ – прелаз
из Софије
ТОМЧЕ СТОЈКОВ – прелаз из
Софије
Стефан Борота – прелаз у II
годину из Прага

ДРАМАТУРГИЈА ЗВЕЗДАНА ШАРИЋ (АСИЋ)
ЈЕЛИЦА ЗУПАНЦ (ЋЕРАНИЋ)
ДОБРИВОЈЕ ИЛИЋ
СВЕТИСЛАВ ЈОВАНОВ
НЕБОЈША ПАЈКИЋ
МЛАДЕН ПОПОВИЋ
ЋОРЂЕ ПУТИЋ
БОРКА ЖИВИЋ
Даница Србић

ОРГАНИЗАЦИЈА ГОРЈАН СТЕПАНОВИЋ
СЛОБОДАН СТЕФАНОВИЋ
АЛЕКСАНДРА МИЛЕНКОВИЋ
Предраг Брењо
МАЈА ПАНТИЋ
СЛОБОДАН ПАВИЋЕВИЋ
Милија Радевић
Мирослав Стојанов
Зоран Миловановић
ДАРКО АНТОВИЋ
МИЛАН ВИДОЈЕВИЋ
ЗОРАН ФИЛИПОВИЋ
Марија Букумировић

	ЖАРКО САМАРЖИЋ МИЛАН ПОТКОЊАК <i>Жељко Марић</i> МИЛОШ ПРЕЛИЋ СНЕЖАНА САВОВИЋ МАРКО КОВАЧЕВСКИ ЉИЉАНА ПОПОВ СЛАВИЦА ЋИЛАС		
ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ	Милош Букумировић ДОНКА ШПИЧЕК КСЕНИЈА ГАВРИК СТЕВАН ЈОВИЧИЋ Ивана Јовановић Радивоје Пејчиновић Владимир Лесковар <i>Александар Шојковић</i> Бојан Хрељац МИЛАН ШЕВИЋ Србислава Живковић Стојановић ВЕРА СТОЈАКОВИЋ ЋЕТКО ПЕЉЕВИЋ ДРАГОЉУБ ВОЈНОВ ПЕТАР РИСТИЋ Бранислав Костић СЛОБОДАН ЖУЈЕВИЋ СЛОБОДАН ПЕРИШИЋ Злата Мирковић Антон Бек Михаило Костадинов Јармила Добромиров Александар Стојановић	ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА	ЈЕЛИЦА ЂОКИЋ Слободанка Поповић Мирјана Рашковић МИРЈАНА ПРИЦА
			ШКОЛСКА 1972/1973. ГОДИНА
		ГЛУМА	СЛАВОЉУБ ФИШЕКОВИЋ МИЛОРАД ЈЕКИЋ РАДОШ БАЈИЋ БОГДАН ДИКЛИЋ ГОРДАНА КОСАНОВИЋ ГОРДАНА ПАВЛОВ ЗЛАТА ПЕТКОВИЋ ЉИЉАНА СТЕПАНОВИЋ ЛАЗАР РИСТОВСКИ СНЕЖАНА САВИЋ ИВАН КЛЕМЕНЦ СРЂАН ДЕДИЋ
		ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА	МИЛАН ПОПОВИЋ МИЛОРАД БЕРИЋ ДУБРАВКО БИБАНОВИЋ МИЛАН ПЛЕТЕЛ Јакша Злодре Петар Стојановић
		ДРАМАТУРГИЈА	ЗОРИЦА СИМОВИЋ Горан Стефановски ДУШАН ЈОВАНОВИЋ МИЛИЦА НОВКОВИЋ ЈАСМИНА ЊАРАДИ Милан Поповић
ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА РЕЖИЈА	СЛОБОДАН ГОЛУБОВИЋ МИЛЕНКО ГРГАР МИЛОРАД ЛАКОВИЋ БОРИВОЈЕ ЉУБИНКОВИЋ СРЂА ПЕНЕЗИЋ Марко Пешић – прелаз у III годину из Париза	ОРГАНИЗАЦИЈА	ДУШАН ЋЕВИЋ МИЛЕНА ДРАГИЋЕВИЋ РАДМИЛА СТИЈЕПИЋ СЛОБОДАН АЛИМПИЋ <i>Предраг Шарац</i> БОРИС КОСТОВ Слободан Кораћ <i>Павле Николић</i> ВЛАДАН ШКОРИЋ ПРЕДРАГ ТОМИЋ Ксенија Глоговчан СВЕТЛАНА БЛАГОЈЕВИЋ МАРИЈА КИРИЋ СЛОБОДАН СТОЈИЧИЋ ДУШАН ПАВЛОВИЧ МИЛАН ШАРАЦ
ФИЛМСКА КАМЕРА	<i>Драгољуб Ђорђевић</i> ВОЈИСЛАВ ОПСЕНИЦА СРЕТЕН СТАНОЈЕВИЋ ДРАГОЉУБ СТЕВАНОВИЋ <i>Милоје Шеванић</i> Видоје Вранешевић СВETИСЛАВ ВУЧКОВИЋ ИВАН ЗДРАВКОВИЋ БРАНКО КОСИЋ – у II годину		

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** Коста Царина
МИЛИЈАН МИЛОШЕВИЋ
Душан Јовановић
ДУШАН МАРУНИЋ
НАДИЦА ЗАКИЋ
ИВКО ШЕШИЋ
Бојан Маљевић
Недељко Јешић
Рудолф Рузман
Љерка Комар
НАДА ПЕРАЗИЋ РАДОВАНОВИЋ
ЗОРИЦА МИКЛИЋ
ДРАГОЉУБ МАТАНОВИЋ
ПЕТАР ДРАГОСАВЉЕВИЋ
ПЕТАР СТАНОЈЕВИЋ
Бранислава Лазић

**ФИЛМСКА
И ТВ РЕЖИЈА** МИЛЕНКО ЈОВАНОВИЋ
МИЛАН КУНДАКОВИЋ
ЛАЗАР НИКОЛИЋ
МИОДРАГ ЋЕРТИЋ
ПАВЛЕ ГРУЈИЧИЋ
МИРКО КОМОСАР
Радиша Лукић
СТАНКО ЦРНОБРЊА – прелаз у
III годину из Вашингтона

**ФИЛМСКА
И ТВ КАМЕРА** ДРАГАН ДАНИЧИЋ
ВЕСЕЛКО КРЧМАР
МИРОСЛАВ ВОРКАПИЧ
Мило Ћировић
ДАНИЛО МАРКОВИЋ

**ФИЛМСКА
И ТВ МОНТАЖА** СЛОБОДАН ЈАНДРИЋ
РАТИБОРКА ЋЕРАМИЛАЦ
ИВАН ОБРЕНОВ
ЉИЉАНА СТЕФАНОВИЋ

ШКОЛСКА 1973/1974. ГОДИНА

ГЛУМА МЛАДЕН БАРБАРИЋ
ГОРАН БУКИЛИЋ
ВЕСНА ЧИПЧИЋ
ВЕСНА ЂАПИЋ
ЉУБИЦА ГВОЗДЕНОВИЋ
ВЛАДИСЛАВ КАЋАНСКИ
МИОДРАГ КРСТОВИЋ
САЊА МИЛОСАВЉЕВИЋ
АЛЕКСАНДРА НИКОЛИЧ
НЕДЕЉКА ОСМОКРОВИЋ

ЈАДРАНКА СЕЛЕЦ
МИЛЕ СТАНКОВИЋ

**ПОЗОРИШНА И
РАДИО РЕЖИЈА** Весна Недељковић
ДУШАН САБО
МИРЈАНА ОЈДАНИЋ
ПЕТАР ЗЕЦ

ДРАМАТУРГИЈА ДРАГАНА БОШКОВИЋ
ДРАГОЉУБ БОКОЊИЋ
Љубиша Даниловић
Мирјана Дателић
РАДОСЛАВ ПАВЛОВИЋ
МИЛОШ РАДОВИЋ

ОРГАНИЗАЦИЈА ДАНКА МУЖДЕКА
ДРАГАН НИКОДИЈЕВИЋ
СТАНИСЛАВ МИЛИВОЈЕВИЋ
МИРОСЛАВ ТАТИЋ
ВЕСЕЛИН ГРОЗДАНИЋ
Дарко Глад
ИШТВАН ТОТ
ГОРАН ВРАЧАРИЋ
СЛОБОДАНКА ТУЦАКОВИЋ
ЋЕМАЈЛ СОКОЉИ
СЛОБОДАН СТУПАР
Слободан Милетић

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** ЈАСНА ЛАТИФИЋ
ОЛИВЕРА ДОСТАНИЋ
Слободан Петровић
ДРАГОШ СТОЈАНОВИЋ
ИШТВАН БОРОШ
ГОЈКО ЦЕРОВИЋ
ВЛАДИМИР СТОЈАНОВИЋ
Екрем Чизмић
Радослав Ђурић
Момчило Станишић
Драган Лековић
Зијад Ханџић
Андреј Гавриловић
БУДИМИР ШАРЕНАЦ
Борислав Милановић
МИРОСЛАВ САВКОВИЋ
СЛОБОДАНКА ЉУМОВИЋ
БРАНКА ДЕДОВИЋ ЧУЉИЋ
Јосип Блајић
РАДОЈКО ЈОКСИЋ
Миодраг Стефановић

**ФИЛМСКА
И ТВ РЕЖИЈА** АЛЕКСАНДАР ОСТОЈИЋ
ЗОРАН СОЛОМУН
МИХАИЛО ВУКОБРАТОВИЋ
ВЛАДИМИР БЛАЖЕВСКИ
ЖАРКО ДРАГОЈЕВИЋ
ЗОРАН АМАР
ДРАГАН МАРИНКОВИЋ

**ФИЛМСКА
И ТВ КАМЕРА** ЈАН-АЛЕКСАНДАР КОШЧАЛИК
СЛОБОДАН ЈОВАНОВИЋ
СЛОБОДАН ЛУКИЧИЋ
РАДЕ КОВАЧЕВИЋ
РАДОСЛАВ ВЛАДИЋ
Гордан Вунак – прелаз у III
годину из Загреб

**ФИЛМСКА
И ТВ МОНТАЖА** МИЛОРАД ЈЕВТИЋ
Пешар Марковић
ДАНКО ЂУРИЋ
СВЕТЛАНА НЕДЕЉКОВ
Снежана Брајовић
НЕНАД ЦИМЕША
ХОРХЕ МИКИЕЛИ

ШКОЛСКА 1974/1975. ГОДИНА

ГЛУМА ДРАГОЉУБ ДЕНДА
ДАРА ЦОКИЋ
ГОРДАНА ГАЦИЋ
ВЛАДО КЕРОШЕВИЋ
СОЊА КНЕЖЕВИЋ
БРАНИСЛАВ ЛЕЧИЋ
ДАНИЦА МАКСИМОВИЋ
Живослав Милорадовић
ЕНВЕР ПЕТРОВЦИ
ЛИДИЈА ПЛЕТЛ
Мирјана Зељковић

**ПОЗОРИШНА
РЕЖИЈА** ДРАГАН ЈАКОВЉЕВИЋ
Сретен Петковић
ЕГОН САВИН
ДРАГОСЛАВ ТОДОРОВИЋ

ДРАМАТУРГИЈА АЛЕКСАНДАР ЂАЈА
Драган Јовановић
ГОРАН МИТРОВИЋ
ДРАГОСЛАВ СИМИЋ
ДРАГАН УСКОКОВИЋ
ГОРАН ВУЈОВИЋ

**ОРГАНИЗАЦИЈА
ПОЗОРИШНИ
СМЕР** ДРАГО КРСМАНОВИЋ
Бранко Бреберина
Борислав Ђорђевић
СЛОБОДАНКА ПЕТРЕВСКА
Војислав Кајјанић
НАРЦИСА КНЕЖЕВИЋ
Владимир Раговић
СЛОБОДАН РАЛЕВИЋ

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** БРАНКО СУШАЦ
СЛОБОДАН КЉАЈИЋ
Љубица Лазић
Момчило Шундић
Драгослав Тешић
Бранислав Илић
ЈАСМИНА ЂОКОВИЋ (ДУКИЋ)
Аленка Даниловић
Славко Баршић
СЛОБОДАН ЈОКОВИЋ
МИЛОРАД СТЕВОВИЋ
Стојан Ристић

**ФИЛМСКА
И ТВ РЕЖИЈА** МИЛОШ РАДОВИЋ
МИЛАН КНЕЖЕВИЋ
Мирослав Лекић
МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ

**ФИЛМСКА
И ТВ КАМЕРА** ЗДРАВКО ИГЊАТОВИЋ
Драјан Јовановић
ДРАГАН ПЕЈИЋ
МИОДРАГ СТОЈЧИЋ
ДУШАН ИВАНОВИЋ
Јован Радовић
МИРКО НАНОВИЋ

**ФИЛМСКА
И ТВ МОНТАЖА** БОЖА СТАНКОВИЋ
СЛОБОДАН МИЧИЋ
БРАНИСЛАВ МИЛОШЕВИЋ
МИРЈАНА МИТРОВИЋ
ОЛГА ОБРАДОВ
ВЕСНА ДУЈМОВИЋ

**ОРГАНИЗАЦИЈА
ФИЛМСКО-
ТЕЛЕВИЗИЈСКИ
СМЕР** АЛЕКСАНДАР ЈАНКОВИЋ
НЕНАД СТЕВАНОВИЋ
МИОДРАГ СТЕВАНОВИЋ
РАНКО ГАК
Мила Ђорђевић
СНЕЖАНА ЛОЗАНИЋ
СЛОБОДАН ИВКОВИЋ
КАТАРИНА ПЕТРОВИЋ

КОСОВКА ИВКОВИЋ
МИРОСЛАВ МАЈСТОРОВИЋ

ШКОЛСКА 1975/1976. ГОДИНА

ГЛУМА БОРИС КОМНЕНИЋ
ДАНИЦА КОТОРЧЕВИЋ
ИАНА КРЖАНИЋ
МАРИНА МАРКОВИЋ
РАДОВАН МИЉАНИЋ
ВЛАДИСЛАВА МИЛОСАВЉЕВИЋ
Гордана Тасић
МЛАДЕН АНДРЕЈЕВИЋ

ПОЗОРИШНА РЕЖИЈА АБДЕЛАЗИЗ БУГАНМИ
НЕБОЈША БРАДИЋ
Александар Јовановић
МИХАЈИЛО НЕДЕЉКОВИЋ
РАЈКО РАКИЋЕВИЋ
Миленко Павлов
ИВАН РИСТИЋ
Денко Скаловски
Вук Јанић – прелаз у II годину
из Сарајева

ДРАМАТУРГИЈА БОЈАН ЂУКИЋ
Љубомир Јанковић
СВЕТЛАНА КЛУБИЧКО
БРАНКО ЛУКИЋ
МИЛОСАВ МАРИНОВИЋ
Ева Стевић
МАЈА ШКАРИЧИ

ОРГАНИЗАЦИЈА ПОЗОРИШНИ СМЕР СУЗАНА ЈОВАНИЋ
Ђорђе Јовановић
МИЛАН ОБРАДОВИЋ
ВОЈИСЛАВ ЈАНОШЕВИЋ
ЛАДА КАПИЧИЋ
ЛУКА БОЖОВИЋ
ДРАГАН РАДЕНКОВИЋ
ДРАГАН АНЂЕЛКОВИЋ

ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ Василије Марковић
Митар Стефановић
ЉИЉАНА ЛОНЧАР
Бранко Лозо
НИКША ЖУПА
ПЕРО ЂУРЋЕВИЋ
Мирољуб Поповић
Мирослав Балаћ

Стјефан Бјелица
ТАЊА КАНТАР
Закира Шпаравало Каравдић
Марко Павловић
БРАНИМИР БАРТА
ДРАГОЉУБ МИЛОЈКОВИЋ
ДРАГАН МИЛИНКОВИЋ
МИЛОМИР НЕДЕЉКОВИЋ
Добривоје Марински
Бранка Кара-Илић
ДУШАН ПЕТРОВИЋ
БОРИСЛАВ БАЛАЋ

ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА БРАНИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ
ИВАН КАЉЕВИЋ
БОРИС МИЉКОВИЋ
ВЛАДИМИР ПЕРОВИЧ
НЕЗИР СЕФАЈ
НЕНАД ДИЗДАРЕВИЋ – прелаз у
III годину из Париза

ФИЛМСКА И ТВ КАМЕРА БОРИС ВУКАСОВИЋ
МИЛАН ХРЕЦАК
БРАНКО ПЕЛИНОВИЋ
Мирослав Милановић
ДУШАН ИЛИЈИН
ЖИВОТА НЕИМАРОВИЋ
Ева Стевић

ФИЛМСКА МОНТАЖА МАРИЈА БАРБУ
МИЛАН РАДИЋЕВИЋ
ГОРДАНА ПЕТАКОВИЋ
РАДОМИР ТОДОРОВИЋ
РАТОМИР КУШИЋ

ОРГАНИЗАЦИЈА ФИЛМСКО-ТЕЛЕВИЗИЈСКИ СМЕР ДУШАН КАЛМИЋ
ЗОЛТАН САБОЛЧКИ
ЈАНОШ ЧАЛА
ВЕЛИМИР ДЕЈАНОВИЋ
Зоран Шћпановић
БРАНИСЛАВА МИЛУНОВ
Миодраг Станичић
ЖЕЛИМИР ХРЕН
ЈЕЛЕНА ВРАНИЋ
Александар Неџић
ЗОРАН ЈОВАНОВИЋ
Максим Иљачић
Весна Вукојевић
– прелаз у III годину из Прага

ШКОЛСКА 1976/1977. ГОДИНА

ГЛУМА	<i>Тихомир Арсић</i> ГОЈКО БАЛЕТИЋ ЖЕЉКА БАШИЋ ЉИЉАНА БЛАГОЈЕВИЋ СВЕТОЗАР ЦВЕТКОВИЋ ДРАГА ЧИРИЋ МЕРИМА ИСАКОВИЋ ЕРОЛ КАДИЋ Мирјана Кангрга ЉИЉАНА МЕЂЕШИ ПРЕДРАГ МИЛЕТИЋ Елизабета Начевска БРАНИСЛАВ ПЛАТИША ДРАГАНА ВАРАГИЋ МИЛЕНКО ЗАБЛАЋАНСКИ <i>Рајко Продановић</i>	Иван Буљовчић МИРКО ТАТАЛОВИЋ БРАНИСЛАВА БЛАГОЈЕВИЋ Михајло Жутић <i>Момчило Жиројића</i> Миодраг Ђорђевић ТОНЧИ МАТУЛИЋ Раде Матијаш ЉИЉАНА ИВКОВИЋ Анте Лаура Младен Недељковић МИРОСЛАВ ЈУРИЧАН Чедомир Љубиша ЗОРАН ЈАНКОВИЋ Љјиљана Дерк ЗДРАВКО МИЛАДИН Марко Ајваз
ПОЗОРИШНА РЕЖИЈА	ЖАРКО МИЛАДИНОВИЋ БРАНИСЛАВА СТЕФАНОВИЋ ЗЛАТКО СВИБЕН ИШТВАН ЛАЛИЋ ЉИЉАНА ТОДОРОВИЋ АЛЕКСАНДАР ВОЛИЋ	ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА РАДОСЛАВ МОСКОВЛИЋ НАРЦИСА ДОСТАНИЋ ЗОРАН ПОПОВИЋ РАДОСЛАВ ОГЊЕНОВИЋ ГОРАН МУСИЋ Огњен Гавански
ДРАМАТУРГИЈА	АЛЕКСАНДРА ЈОВИЋЕВИЋ СЛАВЕНКА МИЛОВАНОВИЋ БРАТИСЛАВ РАДУЛОВИЋ МИХАИЛО СЕКУЛИЋ ЗВОНИМИР СМАЈИЋ МАЈА ВОЛК	ФИЛМСКА И ТВ КАМЕРА МИЛОШ СПАСОЈЕВИЋ МИЛОШ МИТРОВИЋ МИОДРАГ МИЛОШЕВИЋ ЗОРАН ЈОВАНОВИЋ Љубомир Шашић ЗОРАН РОСИЋ ЗОЛТАН АПРО
ОРГАНИЗАЦИЈА ПОЗОРИШНИ СМЕР	МИЛЕНА ПЕТРОВИЋ Драгиша Радосављевић МИРОСЛАВА ЈОВАНОВИЋ МИРОСЛАВА РОКСИЋ ВЕСНА РАОС ЂОРЂЕ ЂОРЂЕВИЋ ЉИЉАНА ЂУКИЋ ДАНИЕЛ ВЕРБЕР ВОЈИН СРЕТЕНОВИЋ ЈАСМИНА РАДУЛОВИЋ ЗДЕНКА ВЕРШЕГИ МИОДРАГ МИЛУТИНОВИЋ МИЛАН МЕДИЋ	ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА <i>Војислав Анђковић</i> КСЕНИЈА КРИВОКАПИЋ КАТАРИНА КУЛЕША ПЕТАР ПУТНИКОВИЋ ДУШАН ТАТОМИРОВИЋ
ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ	Славко Круљевић Предраг Тодоровић УЗЕИР БУКВИЋ Никша Бендер	ОРГАНИЗАЦИЈА ФИЛМСКО-ТЕЛЕВИЗИЈСКИ СМЕР Марко Баћовић ГОРАН КОСТИЋ БОРИСЛАВ СТАНОЈЕВИЋ МИЛАН МИЛИЈАНОВИЋ АНЂЕЛИЈА ВЛАИСАВЉЕВИЋ ЗОРАН ЈОВАНОВИЋ ЗОРИЦА ТОШОВИЋ СНЕЖАНА РОДИЋ ВЕРИЦА ЧАПАКОВИЋ МИЛОРАД ПЕТРОВИЋ СТОЈАНКИЦА ПОП-ЦЕНИЋ

Мирослав Ђорђевић
Јелена Шкондрић
КАТАРИНА ЉУМОВИЋ
СРЂАН КНЕЖЕВИЋ
Миодраг Ђорђевић

Ненад Љубенковић
Будимир Миловановић

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** Милутин Јевђенијевић
МАЈА КОСТИЋ

ШКОЛСКА 1977/1978. ГОДИНА

ГЛУМА СТЕЛА ЂЕТКОВИЋ
БРАНКА СЕКУЛОВИЋ
(СТОЈКОВИЋ)
ЛЕПОМИР ИВКОВИЋ
МИРЈАНА КАРАНОВИЋ
МИЛУТИН КАРАЦИЋ
СЛОБОДАН НИНКОВИЋ
САВО РАДОВИЋ

**ПОЗОРИШНА
РЕЖИЈА** АЛЕКСАНДАР ЛУКАЧ
ЈОВИЦА ПАВИЋ
ВЛАДИМИР АЛЕКСИЋ
НЕНАД ИЛИЋ
МИЛАН ДУШКОВ
ИВАНА ВУЈИЋ

ДРАМАТУРГИЈА *Алма Абдузаимовић*
ДЕЈАН БОГИЋЕВИЋ
Томаш Человски
ИВАНА ДИМИЋ
СВЕТЛАНА ЈОВАНОВИЧ
ЈАДРАНКА (ДАША) КОВАЧЕВИЋ
МОМЧИЛО КОВАЧЕВИЋ
ЗОРАН РАИЧЕВИЋ

ТВ Приштина:
Абази Хамди
Јахи Јахиу
ДРИТОН МИФТАРИ
РАМАДАН ДЕМИРОВИЋ
Зећир Хамиџи

**ОРГАНИЗАЦИЈА
ПОЗОРИШНИ
СМЕР** НЕВЕНА ПОПОВИЋ
ВЕСНА ЂУКИЋ
БИЉАНА ПАРЛИЋ
АНКА АКСИН
Миодраг Јовановић
ЉУБОМИР ЂАКОВИЋ
ДУШАНКА ЈЕКИЋ
(МИЛИВОЈЕВИЋ)
СНЕЖАНА БРАДИЋ
ДУШАН САРАЧ
МИЛОШ ЛАЛИЋ
НАДА ВУЧКОВИЋ
СНЕЖАНА МИСИЋ

Ратко Главина
Слободан Станковић
АЛБЕРТ КАПОВИЋ
ЉИЉАНА ИЛИЋ
ЈОВИЦА ЈАШИН
Верољуб Андријанић
Десанка Станојевић
МИЛОВАН КОРАЋ
Светислав Цалић
Милоје Ивановић
Сретен Лекић
Димитрије Николић
БОШКО МАРКОВИЋ
БЕБА БАШЧАРЕВИЋ
Нада Огњановић
БОГДАН БАСАРИЋ
РАДА ЂУРИЋ
Светлана Ђуровић
РАДОМИР ЉУБИЧИЋ
МИРА ЖУНИЋ-МАТУЛИЋ
Борис Дворник

**ФИЛМСКА
И ТВ РЕЖИЈА** ДАНКО СТОЈИЋ
БОРИША АНТОНИЈЕВИЋ
ВЛАДИМИР ЖИВКОВИЋ
МИЛАН НИКОЛИЋ

ТВ Приштина:
ХУСЕИН ДУКАЈ
ФЕТАХ МЕХМЕТИ
АРТАН СКЕНДЕРИ
ЕМИН ХАЛИЛИ
ИСА ЋОСЈА
СЕЉАМИ ТАРАКУ

**ФИЛМСКА
И ТВ КАМЕРА** ПРЕДРАГ БАМБИЋ
ТЕФИК ЗУЈОВИЋ
БОРИС ГОРТИНСКИ
ЉУБОМИР АВРАМОВИЋ
ВЕЉКО ЂУРОВИЋ
Драган Томашевић
Агус Муљади
МИЛИВОЈЕ ЖИВОТИЋ
– у II годину из Загреба
ПЕТАР ЛАЛОВИЋ – у II годину из
Загреба
АЛИ РАЈАН – у II годину из
Загреба

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** Зорко Бешић
БОШКО ЖЕГАРАЦ
ИВАН МИЋУНОВИЋ
Ђорђе Николић
Зоран Николић
Миодраг Ракић
МИРОСЛАВ СУКДОЛАК
Ласло Хорват
БРАНКО БОШКОВИЋ
Горан Бурић Капетановић
Живојин Миловановић
Жељко Малић
АЛЕКСАНДАР ПАВЛОВИЋ
ПРЕДРАГ ТОДОРОВИЋ

ТВ Приштина:
Шукри Качанику
СУЛЕЈМАН КЛОКОЧИ
Хазми Хајрулаху
ФАТОС КАСТРАТИ
ЂОН МАРКУ
Рафет Елези
Синша Димитријевић

**ФИЛМСКА
И ТВ МОНТАЖА** *Слађана Васић*
ЈУГОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ
МИХАИЛО ЈОВАНОВИЋ
БРАНКО НЕШКОВ
СЛОБОДАН ЈАНЕЖИЋ
МИРЈАНА СТАНИШИЋ

ТВ Приштина:
Акиф Дургуши
Ђелај Добричани
Хајриз Забељи
Илијаз Фека
МАРЈАН ЉУБИЋ

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** КАТАРИНА КИСЛОВСКИ
Ева Векаш
КАТИЦА МИЛЕТИЋ
Павел Червељи
Вуксан Луковац

ТВ Приштина:
Африм Муља
Цаколи Скендер

**ОРГАНИЗАЦИЈА
ФТВ СМЕРА** РАДОСАВ ДРАВИЋ
СТОЈАН МАРКОВИЋ
Миомир Савић
ЗОРАН СИНОБАД
ВЛАДАН ШОБАЈИЋ

ЗОЛТАН ШУРАЊИ
Милан Осџојић
ЗЛАТКО ЗГОЊАНИН
МАРГАРИТА АНГЕЛОВА
ТАТЈАНА БАДАЊАК
РАДЕНКО РАНКОВИЋ
ГАФАР АБДЕЛГАФАР

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** Мирко Адам
Радован Димитријевић
Срђан Илић
Павле Кралили
СЛАВОЉУБ МАКСИМОВИЋ
Милован Радовановић
МАРИЈА СТАНЧУ
ВЛАДИМИР АМИЋ
ВОЈИСЛАВ ИВАНОВИЋ

ТВ Приштина:
АЗИЗ ИСЕНИ
ЕРОЛ БЕЈТУЛА
БАШКИМ МИЋОЛИ
Арсим Вокши
ЂОРЂЕ РОЂЕНОВИЋ

ШКОЛСКА 1978/1979. ГОДИНА

ГЛУМА Маро Браило
БРАНИМИР БРСТИНА
СВЕТИСЛАВ ГОНЦИЋ
ДУБРАВКА ЖИВКОВИЋ
ВЛАДИМИР ИЛИЋ
ОЛИВЕРА ЈЕЖИНА
ЖАРКО ЛАУШЕВИЋ
АНДРЕЈА МАРИЧИЋ
СУЗАНА ПЕТРИЧЕВИЋ
СОЊА САВИЋ
ЗОРАН ЦВИЈАНОВИЋ
ГОРДАНА ШУВАК

**ПОЗОРИШНА
РЕЖИЈА** МИОДРАГ МИЛАНОВИЋ
БОЖИДАР ДИМИТРИЈЕВИЋ
НЕНАД БОЈИЋ
Ивана Петровић
СУАДА КАПИЋ (ТАНОВИЋ)

ДРАМАТУРГИЈА МИЛОВАН ВИТЕЗОВИЋ
СИНИША КОВАЧЕВИЋ
СТЕВАН КОПРИВИЦА
МИЛОШ КРЕЧКОВИЋ
ЛАДА МАРТИНАЦ

МИРОСЛАВ ПЕНДЕЉ
РАДОМИР СТОЈАНОВИЋ

*Драгољуб Морача
Озрен Несџоровић
Часлав Пеџровић*

**ОРГАНИЗАЦИЈА
СЦЕНСКИХ И
КУЛТУРНО-
УМЕТНИЧКИХ
ДЕЛАТНОСТИ**

ГОРДАНА ЉУБИЋ САВИН
ДРАГАНА КАЛИЧАНИН
Ранко Маринковић
ДРАГИША ЂУРГУЗ
Милан Недучин
Бојан Кнежевић
ВЛАДИМИР ПРОТИЋ
*Марин Мреновић
Душан Југович*
ЗЛАТКО ВОЛАРЕВИЋ
ДРАГУТИН МАРКОВИЋ
РУКИЈА ДИВАНОВИЋ
РАТОМИР АНЂЕЛКОВИЋ
МИЛИЈАНА ЖИВАНОВИЋ

СТУДЕНТИ УЗ РАД: МИЛЕНКО ЈОВАНОВИЋ
ЧЕДО ФИЛИПОВИЋ
МИЛОРАД ТАПАВИЧКИ
Мирослав Станковић
Боривоје Вукмировић
Пал Сџрајнић
Миломир Јаснић

**ФИЛМСКА
И ТВ МОНТАЖА** АНДРИЈА ДИМИТРИЈЕВИЋ
СНЕЖАНА ЛАЛИЋ
РУЖИЦА МАРИЋ
ЈАСМИНА МАНДИЋ
ЗОРАНА РАШИЋ
СВЕТЛАНА ЦРЊАНСКИ

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** Бранка Јеричевић
Мирољуб Вучковић
Миленко Вујовић
Весна Чолић
Мира Лукић
Радивоје Недељковић
Мато Павићевић
Нада Замуровић
ЗОРАН ЧУЛИБРК
Лазар Павловић
ЈЕЛЕНА БОСНИЋ
Миленко Павлов
ДУШАН БОСНИЋ
Мирослав Арсенов
Драгица Маширевић
Слободан Вукшић
СМИЉА ЧУПИЋ
Петар Ерски
Мирослав Ескић
Петар Славица
САВА ЂУРИЧИЋ
Јован Царан
Радмила Перућица

СТУДЕНТИ УЗ РАД КОСТА БАБИЋ
Страшимир Павловић
КАТАРИНА КИСЛОВСКИ
КАТИЦА МИЛЕТИЋ

**ОРГАНИЗАЦИЈА
ФИЛМСКЕ И ТВ
ДЕЛАТНОСТИ** НЕБОЈША ГРГИЋ
ГРАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ
ВЛАДАН ПАНТИЋ
ЛАЗАР ВУКЧЕВИЋ
ЈЕЛЕНА КОСАНОВИЋ
ЈАСМИНА МАТИЋ
ЗОРАН ЈАВОРАН
Оливера Николић
Ђорђе Мојсиловић
МАРИНА ПАВЛОВИЋ
Стеван Вукмиров
БИЉАНА МАМУЛА
МИЛОШ СТАНОЈЛОВИЋ
Ненад Максимовић

**ФИЛМСКА
И ТВ РЕЖИЈА** ПРЕДРАГ АНТОНИЈЕВИЋ
БОЖО ВАСИЋ
НЕДЕЉКО ДЕСПОТОВИЋ
СВЕТЛАНА ПОПОВИЋ
ДАРКО БАЈИЋ
ДРАГАН ЂИРЈАНИЋ

СТУДЕНТИ УЗ РАД МИЛАН БОСИЉЧИЋ
Михаило Тодоровић
ЗЛАТАН ШАРАН
ЈОВАНКА МРКИЋ
Никола Вучинић
МИЛАН НЕДЕЉКОВИЋ
ЧАСЛАВ ПОПОВИЋ
Младен Ђукановић

**ФИЛМСКА
И ТВ КАМЕРА** ЈОВИЦА ВАСИЋ
Милан Димић
ЗЛАТОМИР ДУКИЋ

ГЛУМА БРАНКО ВИДАКОВИЋ
ВЛАДАН ГАЈОВИЋ

ШКОЛСКА 1979/1980.ГОДИНА

	ЕЛИЗАБЕТА ЂОРЕВСКА Звездана Јакшић МАЈА САБЉИЋ ЛАДА СКЕНДЕР ЉУБИВОЈЕ ТАДИЋ НЕНАД ЂИРИЋ СИНИША ЧОПИЋ	Ненад Бркић Лазар Вујановић ЕФТИМ КЛОКАНОВСКИ Драгослав Јовић Славиша Раденковић Момчило Павловић СНЕЖАНА БЕЋАРЕВИЋ Јован Ракић
ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА	БОЈАН ЛАЗОВИЋ СИЛВИЈЕ ВАДЛА БРАТИСЛАВ МЛАДЕНОВИЋ НЕНАД УРОШЕВИЋ	ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА ДРАГОСЛАВ БОКАН НИКОЛА ЈЕРЕМЕНКО МИЛОШ ПАВЛОВИЋ МИХАИЛО СТАНИЋ ЖАРКО РИСТИЋ ЗОРАН ТАНАСКОВИЋ ДИНКО ТУЦАКОВИЋ Сапутро Хади Ното Багаскоро АЛЕКСАДАР БОЈИЋ
ДРАМАТУРГИЈА	МИЛАН ДЕЛЧИЋ МИЛЕНА ЛАЗИЋ МОЛИНА УДОВИЧКИ ВЛАДАН РАДОСАВЉЕВИЋ БИЉАНА МАКСИЋ МИОДРАГ ЗИСТАКИС СРЂАН ПЕТРОВИЋ НЕНАД ПРОКИЋ ВИДА ЦРНЧЕВИЋ Синиша Станков ИВАНА ПЕТРОВИЧ	ФИЛМСКА И ТВ КАМЕРА Чеда Веселиновић АЛЕКСАНДАР ЗЛАТАНОВИЋ ЈОВИЦА КРСТИЋ ГОРАН ПАВИЋЕВИЋ БРАНИМИР РУЖИЋ АНДРА ПОЛЕТИ
ОРГАНИЗАЦИЈА СЦЕНСКИХ И КУЛТУРНО- УМЕТНИЧКИХ ДЕЛАТНОСТИ	ЈАСНА НОВАКОВ ОЛИВЕР ПОЛАК ТРИСТАН ХАРАШИЋ МИЛЕНА БУРИЋ ЉУБИЦА ПОТРЕБИЋ НАДА ВУКОВ СВЕТЛАНА ЦАУШЕВИЋ ХЕЛЕНА КРСТИЋ ЈАЊА ПОПОВИЋ СЛАВИЦА БРКОВИЋ ДРАГАНА ЧОЛИЋ Марија Латиновић Милован Марковић ЕДИН ЛОНИЋ МИЛЕНКО АДАМОВ <i>Злајко Марушић</i>	СТУДЕНТИ УЗ РАД <i>Драгомир Ђорђевић</i> МИЛЕНКО ЈОВАНОВИЋ Гојко Остојић Александар Станковић Славко Тодоровић Радослав Јоановић – у III годину
ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ	Никола Нешковић <i>Славица Мухић</i> Слободан Вујовић ИВАН ПАВЛОВИЋ ВЛАДИМИР АНЂЕЛКОВИЋ ДУШАН СТОЈАНОВИЋ <i>Милан Блајојевић</i> Бранислав Бикић РАДОЈЕ СТЕФАНОВИЋ РАДОСАВ ГАЗДИЋ	ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА ПЕТАР ЈАКОНИЋ НАТАЛИЈА НИКОЛИЋ ОЛГА ПАНТЕЛИНАЦ ИВАНКА ПРАВИЦА <i>Весна Тасић</i> Ирена Ђикеш
		СТУДЕНТИ УЗ РАД ДУШАНКА ЈАКОВЉЕВИЋ Иван Пеић Драган Ковачевић Алексо Бонески
		ОРГАНИЗАЦИЈА ФИЛМСКЕ И ТВ ДЕЛАТНОСТИ ЉУБИЦА МИРИЋ ДРАГАН АШАНИН АЛЕКСАНДАР ЗАЈЦЕВ <i>Драган Тошић</i> БРАНКО ТАШКОВСКИ ЗОРАН БАНКЕР

Зоран Павлак
ЉУБИСАВ ЂОРЂЕВИЋ
Миленко Миљеновић
Љубомир Церовић
СЛОБОДАН ПАВЛОВИЋ
ДУШКО МАРКОВИЋ

СТУДЕНТИ УЗ РАД Миле Бојић
Младен Церњак
СВЕТЛАНА БАНДИЋ
Радивоје Крављанац
Милутин Васовић
Димче Ефџески
СТОЈАН РАВЊАЧКИ
ЗОРАН ДАМЊАНОВИЋ
Стефан Богдановић

ШКОЛСКА 1980/1981.ГОДИНА

ГЛУМА ГОРДАНА БЈЕЛИЦА
ВАРЈА ЂУКИЋ
БИЉАНА ВУЈОВИЋ
АЛЕКСАНДРА СИМИЋ
Чедо Мартинић
БРАНИСЛАВ ЗЕРЕМСКИ
ДРАГАН НИКОЛИЋ
ЉУБИМИР ТОДОРОВИЋ

**ПОЗОРИШНА
И РАДИО РЕЖИЈА** РАДМИЛА ВОЈВОДИЋ
ВЛАДИМИР ЛАЗИЋ
СИНИША РАКИЋ
МИЛАН КАРАЦИЋ
МИРОСЛАВ ГИРИЋ

ДРАМАТУРГИЈА БОЈАНА БАБОВИЋ
КАТАРИНА ПЕЈОВИЋ
МАЈА ВЛАХОВИЋ
ДРАГАН ГАЛОВИЋ
Весна Илкић
ДРАГАНА КРШЕНКОВИЋ
СНЕЖАНА ГЊИДИЋ
ТАТЈАНА РАДУЛОВИЋ
ИРИНА ГИЛИЋ

**ОРГАНИЗАЦИЈА
СЦЕНСКИХ И
КУЛТУРНО-
УМЕТНИЧКИХ
ДЕЛАТНОСТИ** МАРИЈАНА РАДОВАНОВИЋ
ВЕСНА ДЕЛИЋ
СЛАВИЦА ТАТОМИР
Катарина Голубовић
ЉУБИНКА ТОМИЋ
ВЕСНА СТАНИЋ
Ивана Митић

ТАТЈАНА ЂОРИЋ
МИРКО САЈКОВ
МИРЈАНА ПЕТРОВИЋ
ВЕСНА СВИЛАНОВИЋ
Сузана Тасић
Горан Илић
Слободан Дедеић
Иван Трофимов
ДРАГУТИН БАЛАБАН
Милан Ковачевић
ЗОРАН ЈЕВРЕМОВИЋ
Славољуб Матић
БОЈАНА МИЛОВАНОВИЋ

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** ВЕСНА АНДРЕЈИЋ
Олга Горјанц
РАДОСЛАВ МАШИЋ
ЈАСМИНКА ШАРИЋ
Снежана Косџић
Јела Грдинић
Слободан Радошевић
Божидар Дапчевић
ВЕСНА ЗЕЛЕНОВИЋ
ЉУДЕВИТ ГРГУРИЋ
Олиџа Цвејанов
Зоран Вуловић
МИХРЕТА МИЉАНОВИЋ
Војислав Јевтовић
Атанас Јаневски
Предраг Станковић

**ФИЛМСКА
И ТВ РЕЖИЈА** ЗЛАТАН ОБАД
СРЂАН ШАПЕР
Иван Јанковић
СУНЧИЦА ЈЕРГОВИЋ
Владо Мојсиловић

**ФИЛМСКА
И ТВ КАМЕРА** АЛЕКСАНДАР КАЈЕВИЋ
НИКОЛА ЂУРИЋ
ЈОЗЕФ МАЂАР
Предраг Ђорђевић
Владан Елаковић
РОДОЉУБ ЈОВАНОВИЋ
Небојша Жигић

СТУДЕНТИ УЗ РАД МИРОЉУБ ПОПОВИЋ
Миле Лукић
Миодраг Арсић
ДРАГАН МОМЧИЋЕВИЋ
Вељко Јевтовић
Јован Николић
Драгомир Драгаш

ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА МИЛИЦА ЖИВОЈИНОВИЋ
СНЕЖАНА ИВАНОВИЋ
ДРАГОСЛАВ ВУЧЕКОВИЋ
РАДМИЛА ВЕСЕЛИНОВИЋ
СОЊА СТЕВАНОВИЋ
БРАНИСЛАВА ПЕТРОВИЋ
ИВОНА ЖИВКОВИЋ

ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ Јанез Брицел
Милош Митић
Ружица Тубић
МИРЈАНА ЂУРКОВИЋ
НАДА ТРАВИЦА
Милета Маневић
ВЕСНА ТРАИЛОВИЋ
Душан Животић

ОРГАНИЗАЦИЈА ФИЛМСКЕ И ТВ ДЕЛАТНОСТИ ЗЛАТА КАЛИЋ
БОЈАН ЛУКИЋ
СЛОБОДАН РОГОШИЋ
АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ
Никола Башић
ЗВОНКО ПОПОВИЋ
Драгана Констанциновић
ЈОВАН КРСТИЋ
НЕНАД КРНИЋ
МИЛОШ ДРАГОВИЋ

ШКОЛСКА 1981/1982. ГОДИНА

ГЛУМА Нина Мартиновић
ДРАГАН ПАНТИЋ
ЈАСМИНА РАНКОВИЋ
ОЉА БЕЋКОВИЋ
ОЛГА ОДАНОВИЋ
БОРИВОЈЕ КАНДИЋ
ТАТЈАНА СТЕПАНОВИЋ
МИЛАН МИЛОСАВЉЕВИЋ
АНДРИЈАНА ВИДЕНОВИЋ
МОМИР ГАЗИВОДА
ЛИДИЈА ВУКИЋЕВИЋ
Маја Лалевић
ВЛАДАН САВИЋ
ЖЕЉКА ЦВЈЕТАН
ВОЈКА ЧОРДИЋ
ДУБРАВКО ЈОВАНОВИЋ

ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА ТАТЈАНА ДИМИТРИЈЕВИЋ
АЛЕКСАНДАР ГАВРИЛОВИЋ
МИРХАД КУРИЋ
Аида Хозић
МИРОСЛАВ ТРИФУНОВИЋ

ДРАМАТУРГИЈА МИРЈАНА АЋИМОВИЋ
Виолета Ћосја
Александра Валожић
АНА ПАЉИЋ
ВЛАДИМИР ЂУРИЋ
АЛЕКСАНДАР КОСТИЋ
Љиљана Стошић

ОРГАНИЗАЦИЈА СЦЕНСКИХ И КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКИХ ДЕЛАТНОСТИ ДРАГАНА РОМИЋ
ТАТЈАНА ГЕРТИК
АЛЕКСАНДРА ПРОТИЋ
ИВАНА ГАЈИЋ
ВЕСНА БАЈИЋ
ГОРДАНА СТОЈАДИНОВИЋ
БРАНИСЛАВА АТАНАЦКОВИЋ
МИХАИЛО ЈАНКОВИЋ
ЗОРАН ЉУБОЈЕВИЋ
МАРИНКО ШКОНДРИЋ
АЛЕКСАНДАР ВОЛИЋ
Стеван Поповић
Ненад Павловић
СУЗАНА ЛАНИЦА
ЗЛАТКО ФРЛИЋ
ИВАН МИТИЋ
МИРКО САЈКОВ
ГОРАН ИЛИЋ

ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ ЗДЕНКО ПАЈНИЋ
Ђорђе Момчиловић
Бранислав Шибул
СРЂАН ВУКАДИНОВИЋ
ДРАГИ ИВИЋ
Миодраг Аћимовић
ЗОРАН ВУЧКОВИЋ
Јован Вучинић
Драгана Аранђеловић
Вишња Ерски
Бранко Кличковић
СЛАВИЦА МАРКОВИЋ
Маринко Мијатовић
Обрад Радуловић
ЈОВАНКА НИКОЛИЋ

ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА ДРАГАНА ДИСИЋ
Александар Танасијевић
МИРОСЛАВ ЖИВАНОВИЋ
МИЛУТИН ПЕТРОВИЋ
ИВАН ЈАНКОВИЋ

ФИЛМСКА И ТВ КАМЕРА МИЛОШ СОЛДАТОВИЋ
ВАСКО ВАСОВИЋ
ГОРАН БАСАРИЋ

	ЗОРАН ВЕЉКОВИЋ ДРАШКО ПЛАВШИЋ		АНА МИЛАКАРА СИМОНИДА ЂОРЂЕВИЋ
СТУДЕНТИ УЗ РАД	Борис Станић Хакија Топић Горан Кокот Мирослав Јеремић Миомир Јеремић Мегбел Сари Ал Шеик	ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА	ТАТЈАНА МАНДИЋ ЖЕЉКО ЂУКИЋ НЕВЕНА ЈАНАЋ НЕБОЈША ПЈЕВИЋ МИРОСЛАВ БЕНКА Борис Кеџман Драган Перишић
ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА	ИВАНА ИСАИЛОВИЋ СЛАВИЦА ЛАЛИЋ КАРИН МАРКОВИЋ СЕЛЕНА СТАНКОВИЋ СВЕТЛАНА КАТАНИЋ НЕБОЈША ПЕТРОВИЋ Жарко Калмић Маја Бошковић САИД ИБРАХИМ	ДРАМАТУРГИЈА	ДУБРАВКА КНЕЖЕВИЋ ТАТЈАНА СИМИЋ РАДИЦА ПАУНКОВИЋ РАДЕ РАДОВАНОВИЋ ЗЛАТАН ФАЗЛАГИЋ Ана Стојиљковић <i>Зоран Бачић</i>
СТУДЕНТИ УЗ РАД	РИХАРД МЕРЦ Кемаледин Демировић ЛАЗАР ПАКОВСКИ ДРАГАН СЕЛАКОВИЋ Радмила Савковић	ОРГАНИЗАЦИЈА СЦЕНСКИХ И КУЛТУРНО- УМЕТНИЧКИХ ДЕЛАТНОСТИ	СТЕВАН ПОПОВИЋ ВЕСНА ИЛИНЧИЋ МАРИЈА ЈЕЛИЧИЋ МАРИЈА ЦОЛИЋ Татјана Недељковић <i>Софија Ђерговић</i> ЛИДИЈА НОВИЋ МАРИЈА ЂИТИЋ АНЂЕЛКА АНТОНИЋ АЛЕКСАНДРА ДИВИЋ ИВАНА ПРАВИЦА Светлана Ђорђевић НЕДЕЉКО ПАТКОВИЋ ДРАГОЉУБ ЊЕГРУ АЛЕКСАНДРА КОСАНОВИЋ СТРИЖАК Вељко Пријић ДРАГАН БЕГОВИЋ <i>Бранка Ђурковић</i> СРЂАН СТОЈИЋ МИЛАН ВЛАДИСАВЉЕВИЋ ВИТОМИР АДАМОВИЋ БРАНИСЛАВА СИМОВИЋ СРЂАН БОШКОВИЋ БИЉАНА ИВАНИЋ ДИНА ЈОВАНОВИЋ (МЕШУЛАМ) МАРИЈА ПАНТИЋ
ОРГАНИЗАЦИЈА ФИЛМСКЕ И ТВ ДЕЛАТНОСТИ	САША МИЛИЋ <i>Милуџин Вучићевић</i> ДРАГАН ЈЕЛИЧИЋ ЛЕПОСАВА ГОЛУБОВИЋ ЈАСМИНА ЂОСИЋ МЛАДЕН ТИШМА ГОРАН ПЕКОВИЋ ДУШАНКА СТЕПАНОВ Бранислав Игњатовић Небојша Василић НИКОЛА БАШИЋ БОЈАН ЛУКИЋ		
	ШКОЛСКА 1982/1983. ГОДИНА		
ГЛУМА	МАРИЦА ВУЛЕТИЋ АНА СИМИЋ НЕНАД СРДЕЛИЋ МИЛЕНА ТРОБОЗИЋ ПРЕДРАГ БЈЕЛАЦ НАДИА ПОЛИМАЦ СЛОБОДАН БЕШТИЋ СРЂАН ПЕШИЋ СНЕЖАНА БОГДАНОВИЋ СВЕТЛАНА СИМИЋ НЕНАД НЕНАДОВИЋ	ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ	Вера Мартиновић Весна Стевановић Душко Раколевић ДРАГАН КОВАЧЕВИЋ- КУЗМАНОВИЋ

	<p>НОВАК ПИЉАК <i>Марјана Карић</i> Нада Гајер МИРЈАНА ВУЈОШЕВИЋ Дарко Камарит МИЛОВАН ЗДРАВКОВИЋ ЖИВОРАД ЈАНКОВИЋ Дарко Чубрило Предраг Стеванов АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ Предраг Перовић Љубомир Бараћ ВЕРА МАРЈАНОВИЋ КОСТА КУЗМАНОВСКИ Отокар Шифнер ПЕТАР АЈДУКОВИЋ</p>	<p>ОРГАНИЗАЦИЈА ИВОНА МИЛОВАНОВИЋ ФИЛМСКЕ И НЕВЕНА ДАКОВИЋ ТВ ДЕЛАТНОСТИ НЕНАД НИКОЛИЋ МИЛОШ ЂУРКОВИЋ Томислав Брковић <i>Драјан Видановић</i> Бранислава Мркић <i>Драјан Мрговић</i> ДОБРИВОЈЕ ИЛИЋ</p>
		<p>ШКОЛСКА 1983/1984. ГОДИНА</p>
<p>ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА</p>	<p>ВЛАДИМИР СЛАВИЦА АНА КАРАКУШЕВИЋ ИВАНА МАРИНКОВ ДЕЈАН КОВАЧЕВИЋ МИРОСЛАВ НИКОЛИЋ <i>Стеван Ђорђевић</i></p>	<p>ГЛУМА БИЉАНА МАШИЋ ДУШКО ПРЕМОВИЋ Гордана Лукић АНЂЕЛКА МИЛИВОЈЕВИЋ МИЛАН ПЛЕШТИНА ДРАГАНА МРКИЋ АРИЈАНА ЧУЛИНА АНИЦА ДОБРА ГОРАН РАДАКОВИЋ <i>Небојша Бакочевић</i> <i>Ђорђе Николић</i></p>
<p>ФИЛМСКА И ТВ КАМЕРА</p>	<p>РАДОМИР РАКИЋЕВИЋ – у VIII семестар БРАНИМИР ТУРКАЉ – у IV годину НЕНАД СТЕВАНОВИЋ ЗОРАН ПЕТРОВИЋ РАДАН ПОПОВИЋ</p>	<p>ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА ЈАГОШ МАРКОВИЋ Марта Милутиновић ГОРДАНА ЛЕБОВИЋ СУНЧИЦА МИЛОСАВЉЕВИЋ БРАНКО ПОПОВИЋ НЕНАД ПУРИЋ СЛОБОДАН ШУЉАГИЋ</p>
<p>ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ</p>	<p>Јосип Ујевић Назим Петраф ЖЕЉКО ИВАНЧИЋ СЛОБОДАН НИКОЛИЋ Милутин Здравковић <i>Слободан Чулић</i></p>	<p>ДРАМАТУРГИЈА ГОРДАНА МАРЈАНОВИЋ Сања Лончар САЊА ЋОСИЋ ВЛАДИСЛАВ МИЈИЋ ХРВОЈЕ ИВАНКОВИЋ БОРИС ТРБИЋ ЈАСЕН БОКО МИРЈАНА ЛАЗИЋ НЕБОЈША РОМЧЕВИЋ ТАТЈАНА ПЕТЕРНЕК БОЖО ШИБАЛИЋ</p>
<p>ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА</p>	<p>МИРЈАНА МАКСИМОВИЋ ВУКАШИНОВИЋ Мирослав Лукић ЗЛАТЈАН ЧУЧКОВ ГОРАН ТЕРЗИЋ ЈОВАНА КРСТАНОВИЋ</p>	<p>ОРГАНИЗАЦИЈА СЦЕНСКИХ И КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКИХ ДЕЛАТНОСТИ САЊА ТОПИЋ ВУКИЦА МИЛУНИЋ НАТАША ВУЧУРОВИЋ ДРАГАНА ЈОВАНОВИЋ ЈАСМИНА СТЕВАНОВИЋ СНЕЖАНА БУКАЛ ЗОРАН ШОШКИЋ</p>
<p>ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ</p>	<p>МИРЈАНА КРЕТИЋ <i>Владимир Миленковић</i> ТЕРЕЗА РЕМ-БОГУНОВИЋ МАРКО НИКОЛИЋ Драгослав Ивановић</p>	

	ГОРДАНА ЈАНКОВИЋ БРАНКО БЈЕЛАЈАЦ КАТАРИНА ДУПЕР СУЗАНА ТРБАРИЋ ЈОВАН ЂУКАНОВИЋ <i>Ненад Чолић</i> ОЛИВЕРА ЖИВКОВИЋ Славенко Човић НИКОЛА МАРИЧИЋ		СТУДЕНТИ УЗ РАД ДРАГАН МАРКОВИЋ ДРАГАН КАРАВЕНИЋ Бранко Салић МИОДРАГ ВУЧКОВИЋ
ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ	ЉУБОМИР МАНОЈЛОВИЋ Ана Апостолска ТАЊА ВУКОТИЋ ЉУБИША ТРИФУНОВИЋ ОЛИВЕРА СТЕФАНОВИЋ ДРАШКО БРАЈОВИЋ ШЕМСУДИН ГЕГИЋ БОРИСАВ ИЛИЋ АЛЕКСАНДАР РАЛЕВ Тихомир Векић СУЗАНА ЈОВАНОВИЋ Миле Перић ВЛАДАН ЧКРКИЋ Александар Милићевић Слободан Стојановић ЗОРАН ЛЕКОВИЋ		ОРГАНИЗАЦИЈА ФИЛМСКЕ И ТВ ДЕЛАТНОСТИ БРАНИСЛАВ МИЛИНКОВИЋ ДРАГАН ЈОВАНОВИЋ ИРИДЕЈ ФИЛИПОВИЋ КЕЗИЋ СПАСА БОШЊАК АНКИЦА ТОДОРОВ ТАЊА ПЕТРОВИЋ БРАНКО ДОДИГ ДРАГАН МАРИНКОВИЋ ДРАГАН БОШКОВ ДЕЈАН ХРИСТИЋ
			ШКОЛСКА 1984/1985. ГОДИНА
		ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА	ГЛУМА БРАНКА ПУЈИЋ СРЂАН ТОДОРОВИЋ ТАТЈАНА ВЕНЧЕЛОВСКИ ВЕСНА ТРИВАЛИЋ ДУШАНКА СТОЈАНОВИЋ ДАРКО ТОМОВИЋ ДРАГАН БЈЕЛОГРЛИЋ ВЕСНА СТАНОЈЕВИЋ МИРЈАНА ЈОКОВИЋ ДРАГАН ПЕТРОВИЋ МИЛОРАД МАНДИЋ
	ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА	Весна Дисич Јанош Гуљаш ДРАГАН ВЕСЕЛИНОВИЋ НЕНАД ОГЊЕНОВИЋ МИРОСЛАВ ПЕТКОВИЋ	
	ФИЛМСКА И ТВ КАМЕРА	ДЕЈАН ЈОВАНОВИЋ Сулејман Меденчевић АЛЕКСАНДАР КЕЛИЋ ГОРАН СТОИСАВЉЕВИЋ ТИХОМИР МИТРОВИЋ	ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА <i>Предрај Луцић</i> Александар Ђусић ДИЈАНА МИЛОШЕВИЋ ЈАДРАНКА АНЂЕЛИЋ Милош Младеновић
СТУДЕНТИ УЗ РАД	Петар Пајић БОЈАН РАКИЋ МИЛАН ТВРДИШИЋ ДАРКО БОГДАНОВИЋ Рудолф Клајн		ДРАМАТУРГИЈА МАРИНА БЈЕЛИЋ БОШКО МИЛИН <i>Снежана Голубовић</i> АНА ШАПКАЛИСКА <i>Игор Добричић</i> СЛОБОДАНКА ИЛИЋ ЈОВАН ПОПОВИЋ САША РАДОЈЕВИЋ Татјана Савић ДАРКО ТАДИЋ
ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА	ОЛИВЕРА ДАНИЧИЋ НАТАША ГОЛУБОВИЋ МУСТАФА ПРЕШЕВА НАДА ТАСИЋ АНА ЂУРКОВИЋ		

ОРГАНИЗАЦИЈА СЦЕНСКИХ И КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКИХ ДЕЛАТНОСТИ	ДИВНА ВУКСАНОВИЋ СИЛВА БРЕЗОВШЧЕК ЈАСНА РИСТАНОВИЋ ЉИЉАНА СИМИЋ ЈАСМИНКА СТОЈКОВИЋ ЈЕЛЕНА ОСТОЈИЋ АЛЕКСАНДРА РАЈИЋ АЛЕКСАНДРА ИЛИЋ ДУШКО МАРИЋ <i>Драјан Шћекић</i>	САЊА РАДИВОЈЕВИЋ Татјана Пујин Божидар Штимац ВИОЛЕТА КРОКЕР Владан Дујовић БОЈАНА КОВАЧЕВИЋ
ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА	ЈАНКО БАЉАК МИНА СТАНОЈЕВИЋ ПРЕДРАГ ВЕЛИНОВИЋ ВЛАДИМИР ПЕТРОВИЋ ГОРАН ЖУГИЋ ДРАГУТИН ЂУРОВИЋ ГОРАН ГАЈИЋ	ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА ГОРЧИН СТОЈАНОВИЋ ЛЕНКА УДОВИЧКИ ВАСИЛ ХРИСТОВ МЕЛИНА ПОТА Предраг Ђурчић НИКОЛА ПЕЈАКОВИЋ АЛЕКСАНДАР ДУЊБЕРОВИЋ ПАВЛЕ ЛАЗИЋ
ФИЛМСКА И ТВ КАМЕРА	СТЕВИЦА МИРИЋ АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ ЈОВАН МИЛИНОВ Душко Филиповић ОБРАД ЂЕШИЋ Владимир Маричић	ДРАМАТУРГИЈА ИВАН ЛАЛИЋ ВЛАДИМИР ГОРДИЋ ВЛАДИСЛАВА ВОЈНОВИЋ <i>Бранко Вукојевић</i> МАРИЈА СОЛДАТОВИЋ САША МАРКУШ МАША ЈЕРЕМИЋ АЛЕКСАНДРА ПОПОВИЋ
СТУДЕНТ УЗ РАД	Ненад Цветковић	ОРГАНИЗАЦИЈА СЦЕНСКИХ И КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКИХ ДЕЛАТНОСТИ ТОМИСЛАВ ТОШИЋ ДЕЈАНА ПРЊАТ ЕМИЛ ХОЛЦЕР СЛОБОДАН БАШИЋ МИРЈАНА ЂОРЂЕВИЋ МИРА ЂОРЂЕВИЋ АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ ВЕСНА АЊЂЕЛКОВИЋ <i>Љиља Штанојевић</i> ДРАГАНА БЕБИЋ
ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА	Јелена Ђорђевић ЗОРАН ЂОРКОВИЋ БОГДАНА ЂЕРАМИЛАЦ АНА МИЛОВАНОВИЋ МИЛЕНА АРСЕНИЈЕВИЋ	ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ Ђорђе Ђенић ВЕСНА НИКОЛИЋ Драгица Ранковић Драган Суботић Милан Трифуновић МИРЈАНА СТЕВАНОВИЋ АЛЕКСАНДАР ЉУБИЧИЋ Драган Златковић Драгољуб Бабић Слободан Бабић Дарко Булатовић Илија Станковић РАДМИЛА СТОЈАНОВИЋ
ОРГАНИЗАЦИЈА ФИЛМСКЕ И ТВ ДЕЛАТНОСТИ	АЛЕКСАНДРА ГАВРИК ВЕЉКО РАДОСАВЉЕВИЋ ТОНИ КОРОШЕЦ <i>Александар Јанковић</i> ДРАГИЦА ЂЕРАМИЛАЦ ДРАГАН ИВАНОВИЋ <i>Небојша Цоцић</i>	
	ШКОЛСКА 1985/1986. ГОДИНА	
ГЛУМА	АЛЕКСАНДРА ПЕТКОВИЋ РАДОМИР ЛАЗАРЕВИЋ ИВАНА ДЕСПОТОВИЋ ВЕСНА ЛОНЧАРЕВИЋ	

ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА	МЛАДЕН МАТИЧЕВИЋ Борислав Бузацић ДУШКО ГОВОРУША <i>Игор Комненић</i> ИВАН МАРКОВ Нораи Мохамед Реза <i>Ал-Саид Махмуд</i> <i>Бакерџур Реза</i>	ДРАГАН ЈОВАНОВИЋ Игор Первић ГОРАН ДАНИЧИЋ СЛОБОДАН ЂУСТИЋ ДЕЈАН МАТИЋ НАТАША ЛУЧАНИН СНЕЖАНА ОРБОВИЋ АЛЕКСАНДРА МИЉКОВИЋ ДУШИЦА СТЕВАНОВИЋ НЕБОЈША ЉУБИШИЋ АНА МРАКОВИЋ СРЂАН МИЛЕТИЋ
ФИЛМСКА И ТВ КАМЕРА	ДЕЈАН ЗДРАВКОВИЋ МИЛЕ ПАВЛОВИЋ Душан Тодоровић НЕБОЈША БАШИЋ	
СТУДЕНТИ УЗ РАД	НИКОЛА СЕКЕРИЋ Мирсад Херовић Славомир Матејић Ненад Пукмајстер Мирослав Ерцеговић Милена Ђурђевић Марко Дивчић	ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА ЛАРИ ЗАПИА АЛИСА СТОЈАНОВИЋ ДРАГАНА ЈОКСИМОВИЋ
ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА	ДРАГАН ЛУЧИЋ ДРАГАН ЖУЛОВИЋ ВЛАДИМИР ШОЈАТ ДУШАНКА ВУЈОВИЋ ЛИДИЈА ПЕКИЋ	ДРАМАТУРГИЈА ВЛАДИМИР ТАСИЋ <i>Душана Николић</i> ИВАНА ХРГА <i>Желько Ђорђевић</i> <i>Ивана Момчиловић</i> ИВАН ПАНТИЋ <i>Александар Алчин</i> ДУШАН ЈЕЛИЋ
СТУДЕНТИ УЗ РАД	МИРОСЛАВ ПЕЈОВИЋ ЗОРАН ГАВРАН ВЛАДО САРИЋ АЦО БОШКОВИЋ ЗИЈАД МЕХИЋ ЗОРАН ФИЛИПОВИЋ	ОРГАНИЗАЦИЈА СЦЕНСКИХ И КУЛТУРНО- УМЕТНИЧКИХ ДЕЛАТНОСТИ АЛЕКСАНДАР ЛАЛИЦКИ НАТАША ТАТИЋ АНА ГЛАВИНА ЈАСМИНА РАЂЕНОВИЋ (ЈЕЛИЋ) Виолета Мићић ВЛАДАН ЦЕРОВИЋ АЛЕКСАНДРА ВУКОВИЋ НАТАЛИЈА ОБРЕНОВИЋ
ОРГАНИЗАЦИЈА ФИЛМСКЕ И ТВ ДЕЛАТНОСТИ	Драган Вукмировић <i>Александар Јанковић</i> СРЂАН СТОЈАНОВИЋ <i>Владана Марковић</i> ПРЕДРАГ КАЈГАНИЋ <i>Јасмина Пећричић</i> МАРИЈА БЕРЕТА ВЛАДИСЛАВА ИВКОВИЋ	ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ Гордана Перуничкић Бранислав Ковачевић БРАНКА КОСТАДИНОВ Саша Драгић НЕНАД СТАНКОВИЋ Виктор Ђулибрк Милан Пантелић
	ШКОЛСКА 1986/1987. ГОДИНА	ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА ВЛАДАН ЗДРАВКОВИЋ ГОРАН КОВАЧИЋ ДУШАН ВАРДА НЕБОЈША ДИВЈАК РЕЉА МИРКОВИЋ ДРАГАН НИКОЛИЋ МИЛУН ВУЧЕНИЋ
ГЛУМА	ИВАНА ЖИГОН КАТАРИНА ГОЈКОВИЋ ДЕЈАН ПАРОШКИ НАТАША ВЛАХОВИЋ	

ФИЛМСКА И ТВ КАМЕРА	МИЛАДИН ЧОЛАКОВИЋ ДУШАН ЈОКСИМОВИЋ Амир Ријевац БОЈАН ТРАЈКОВИЋ	ШКОЛСКА 1987/1988. ГОДИНА
СТУДЕНТИ УЗ РАД	Славиша Бугариновић МОМИР МАТОВИЋ Радомир Радошевић Андреј Лупинц Зоран Радовић <i>Срећен Јеркић</i> <i>Корнеа Тибериу</i> Коста Крстић КОСТА НАУМОВИЋ ДРАГОМИР МИЛОШЕВИЋ Сташа Додочић БОЖИДАР ЛООС	ГЛУМА ЈЕЛЕНА ИВАНИШЕВИЋ Александра Турјак ТЕОДОРА СТАНКОВИЋ Уликс Фехмиу ВЈЕРА МУЈОВИЋ АНИТА МАНЧИЋ МАРКО СТОЈАНОВИЋ Никола Којо АЊА ПОПОВИЋ Милена Тодоровић Слободан Росић
ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА	ИВАНА РАДИЧЕВИЋ Предраг Станишић ВЕСНА ГАВРИК НЕБОЈША ПЕТРОВИЋ Ђорђе Лукић ГЕОРГИОС МОСХОВИТИС	ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА Александер Хавеман <i>Горан Головка</i> САША ЛАТИНОВИЋ РАДОСЛАВ МИЛЕНКОВИЋ – прелаз у II годину
СТУДЕНТИ УЗ РАД	ДРАГАН ГУЗИЈАН СЛОБОДАН ЖИЖОВИЋ ЖАРКО МИЛЕУСНИЋ МАРИН ЦВИЈЕТИЋ МИРАЛЕМ ЗУБЧЕВИЋ Мило Лекић СТЕВАН МИЛОШЧИН	ДРАМАТУРГИЈА ИСИДОРА БЈЕЛИЦА ЈАСМИНКА СТЕФАНОВИЋ СРЂАН КОЉЕВИЋ ДЕЈАН ГЛИГОРИЈЕВИЋ Диана Московљевић АЛЕКСАНДАР БАРИШИЋ <i>Весна Анђионович (Јовановић)</i>
ОРГАНИЗАЦИЈА ФИЛМСКЕ И ТВ ДЕЛАТНОСТИ	ТАТЈАНА КОСТИЋ <i>Срећен Мијовић</i> НЕНАД МИЛЕТИЋ МИЛАН КИЋЕВАЦ Наташа Радојчић ВЛАДАН ЦВЕТКОВИЋ Владимир Машић ВИОЛЕТА МОЛДВЕЈ ДРАГАН МАРИНКОВИЋ	ОРГАНИЗАЦИЈА СЦЕНСКИХ И КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКИХ ДЕЛАТНОСТИ БИЉАНА РАМИЋ КСЕНИЈА СЕИЗОВИЋ ЗОРАНА ЈАНКОВИЋ ВАЊА КАРАС КАТАРИНА ПЕТРОВИЋ <i>Гордан Цвешковић</i> СЛОБОДАНКА ТОДОРОВИЋ
СТУДЕНТИ УЗ РАД	ЖИВОРАД ЂОРЂЕВИЋ Дејан Петровић БОРИВОЈЕ МАКСИМОВИЋ ОЛИВЕРА ВАКИЋ ДЕЈАН МАЛЕШ Слободан Јакшић ДРАГАН ТИЦА МИРКО ШТАРК ЂОРЂЕ КАЋАНСКИ Брана Цекић	ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ Слободан Дачевић ЈЕЛИЦА СТЕВАНОВИЋ МИЛАДИН МАНОЈЛОВИЋ ТОМИСЛАВ КНЕЖЕВИЋ Срђан Праљак Луцијана Радивовић Гордан Врандечић ЉИЉАНА ОГЊЕНОВИЋ Предраг Николић Драган Јовић Крсто Капор Драгослав Благојевић

ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА	СРЂАН ДРАГОЈЕВИЋ <i>Круна Рас</i> МАРКО МАРИНКОВИЋ АЛЕКСАНДАР ТЕОДОРОВИЋ ДРАГИША ФИЛИПОВИЋ АЛЕШ КУРТ СЛОБОДАН СКЕРЛИЋ ЕЛИАС САРГОН Мехмед Каменех До	ОРГАНИЗАЦИЈА ФИЛМСКЕ И ТВ ДЕЛАТНОСТИ	ИВАНА КАСТРАТОВИЋ САНДРА КЕСЕР <i>Горан Павловић</i> СЛОБОДАН СИМОЈЛОВИЋ ТАТЈАНА БОДРОЖА ТАМАРА КНЕЖЕВИЋ
			ШКОЛСКА 1988/1989. ГОДИНА
ФИЛМСКА И ТВ КАМЕРА	ВЕЉКО ПАВЛОВИЋ РАДЕ КОВАЧ Јозо Лауренчић СПАСА ДАКИЋ <i>Славољуб Живановић</i>	ГЛУМА	ДРАГАН МИЋАНОВИЋ ДРАГАНА ЂУКИЋ ОЛГА ЗАМУРОВИЋ ТАМАРА ВУЧКОВИЋ <i>Ивана Милашиновић</i> Јасмина Стајковић ДУБРАВКА МИЈАТОВИЋ ЖЕЉКО МИТРОВИЋ ИВАНА МИХИЋ НЕБОЈША ДУГАЛИЋ ГОРАН ШУШЉИК МИРСАД ТУКА НЕНАД ГВОЗДЕНОВИЋ – у III годину РАДЕ МАРКОВИЋ – у II годину
СТУДЕНТИ УЗ РАД	Бранислав Јоксимовић ВУК ЂЕТКОВИЋ Драган Станојковић Бранко Митровић Душан Стакић Ђорђе Чубрило ЗОРАН СПАЛАЈКОВИЋ Александар Митровић МАРКО СТОЈАНОВИЋ СЛОБОДАН МОМЧИЛОВИЋ Периша Ђинђић <i>Алексадар Стивић</i> Братислав Марковић <i>Владимир Михајловић</i> Владимир Митић ДАНИЈЕЛ ПОПОВИЋ	ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА	ИВАНА АШКОВИЋ ИРЕНА РИСТИЋ
ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА	АНА ИЛИЋ СУЗАНА БАШКОВИЋ (СТЕВАНОВИЋ) МИОДРАГ МЕДИГОВИЋ ДРАГАНА ОБРАДОВИЋ НАДА ДОДИГ АЛЕКСАНДРА ВИРИЈЕВИЋ Оливера Дуброја	ДРАМАТУРГИЈА	НЕНАД МИЛИЋ МАЈА МАРСЕНИЋ МАРИНА МИЛИВОЈЕВИЋ НИВЕС ДЕЛЕТИШ ВЛАДИМИР ПОПОВИЋ ЗОРАН СТЕФАНОВИЋ <i>Бранислав Јаковљевић</i> – у II годину
СТУДЕНТИ УЗ РАД	Драган Симовић Андрија Пајић МИЛЕ ПЕТКОВСКИ ТИХОМИР ДУКИЋ БРАНИСЛАВ ГОДИЋ ИВАН ЧУНИХИН <i>Мићо Дијак</i> АЛЕКСАНДАР АНДРИЈЕВСКИ	ОРГАНИЗАЦИЈА СЦЕНСКИХ И КУЛТУРНО- УМЕТНИЧКИХ ДЕЛАТНОСТИ	СРЂАН МИХАИЛОВИЋ ДРАГАН ЂУРКОВИЋ АНДРЕА ПЕЈОВСКИ МИЛАН МАЂАРЕВ ЗОРАН РИСТИЋ АЛЕКСАНДРА ЂАКОВИЋ Јасмина Миловановић БИЉАНА ПЕТРОВИЋ САША САИЛОВИЋ СУЗАНА ЗЛАТАНОВИЋ

**ФИЛМСКА
И ТВ РЕЖИЈА** РАДИВОЈЕ АНДРИЋ
ЕДИ ОСГИАН
ОЛЕГ НОВКОВИЋ
Деана Шрајбер

МИЛУТИН ДАПЧЕВИЋ
Ненад Рацковић
МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ

**ФИЛМСКА
И ТВ КАМЕРА** НИКОЛА МАТКОВИЋ
ГОРАН ВОЛАРЕВИЋ
Ненад Младеновић
ЖЕЉКО МАНДИЋ
Љубиша Ристић

**ПОЗОРИШНА И
РАДИО РЕЖИЈА** ДУШАН ПЕТРОВИЋ
КОКАН МЛАДЕНОВИЋ
АНА МИЉАНИЋ

СТУДЕНТИ УЗ РАД Иво Јовановић
ЉУБИША ЈОВИЋ
Милан Влашки
ЈОВАН ЛОВИЋ
Владимир Вучинић
Ненад Тодоровић
СЛОБОДАН ГРЧЕ
Драган Машијевић

ДРАМАТУРГИЈА ПЕТАР ГРУЈИЧИЋ
КСЕНИЈА РАДУЛОВИЋ
Срђан Томовић
ЈЕЛЕНА МИЈОВИЋ
СИЛВИЈА ЈЕСТРОВИЋ
Тибор Живковић
Горан Мојсин
Биљана Гојковић

**ФИЛМСКА
И ТВ МОНТАЖА** НАТАША БОГОСАВЉЕВИЋ
МИЛИЦА ВЕЈНОВИЋ
Еленица Диневски
СИМО ДАКИЋ
Весна Дромићанин
Зоран Минић

**ОРГАНИЗАЦИЈА
СЦЕНСКИХ И
КУЛТУРНО-
УМЕТНИЧКИХ
ДЕЛАТНОСТИ** СНЕЖАНА СРЕДОЈЕВИЋ
БРАНКА ЈОВАНОВИЋ
Гордана Стојиновић (Хајиновић)
ЖЕЊА АНТИЋ
ЈЕЛЕНА ВУКОМАНОВИЋ
МАРИНА БОЧИЋ СТАНИШИЋ
ЈЕЛЕНА МИЛИСАВАЦ
Јелена Јововић
Небојша Поп Тасић
Раде Стојиљковић

СТУДЕНТИ УЗ РАД САША МАРКАНОВИЋ
Милан Антић
БРАНКО ЈЕРКОВИЋ
СЛОБОДАН БАЈКИЋ
Биљана Михаић
МОМЧИЛО МИЛИДРАГ

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** Вања Приморац
Нина Мудринић
Милорад Тадић
Горан Милићевић
ЈОВО МАРКОВИЋ
Марко Глигорић
Наташа Дацић Пиале
Иван Мародић
БРАНИСЛАВ МАРКОВИЋ
Душан Остојић
БРЕДА ЧОШ
Владимир Влаховић

**ФИЛМСКА
И ТВ ПРОДУКЦИЈА** ВОЈИСЛАВА ФИЛИПОВИЋ
ИВАНА КРОЊА
ТАТЈАНА ГАРЧЕВИЋ
ИВАНА ПЕТРОВИЋ
ВАЊА ШИБАЛИЋ
АНА ДАЛЕОРЕ
ГОРАН ЂОРЂЕВИЋ
Радојко Милкић
ИВАН МИЛОВАНОВИЋ

**ФИЛМСКА
И ТВ РЕЖИЈА** Душан Милић
Рајко Радовић
Радослав Павловић

ШКОЛСКА 1989/1990. ГОДИНА

ГЛУМА САНДРА НОГИЋ
ИРЕНА МИЧИЈЕВИЋ
ДАНИЈЕЛА СТОЈАНОВИЋ
БОЈАН ЖИРОВИЋ

**ФИЛМСКА
И ТВ КАМЕРА** ВЕСНА ПАВЛОВИЋ
ВЛАДАН ОБРАДОВИЋ
ПЕТАР ПОПОВИЋ
Оливер Мирић
НИКОЛА МАЈДАК

СТУДЕНТИ УЗ РАД ДРАГАН ЛАПЧЕВИЋ
АЛЕКСАНДАР ДЕСПОТОВИЋ
Милан Мелка
ДРАГАН МАРИЋ
АНАНДО НИКОЛИЋ
Горан Марковић
Миланко Ђорђевић
Александар Срдић
Саша Дукић
МИЛАН НЕШИЋ
Стеван Белић
Бранко Филиповић
Томислав Бојанић
Дејан Младеновић
Зоран Савић

**ФИЛМСКА
И ТВ МОНТАЖА** ГОРАН АЛЕКСИЋ
НЕНАД ВАСОВИЋ
ЈЕЛЕНА САМАЦ
СТЕВАН МАРИЋ
ЧАРНА ГАЈЕР
МАРКО ГЛУШАЦ

**ФИЛМСКА
И ТВ ПРОДУКЦИЈА** СЛАВИЦА МИТРОВИЋ
ЗОРАН ТРИФУНОВИЋ
ЈОВАНКА РАДОВИЋ
ТЕОДОРА ОГЊАНОВИЋ
Дарко Тодоровић
ИГОР ГОЈКОВИЋ
МИРОСЛАВ МАНДИЋ
Милена Јанковић

ШКОЛСКА 1990/91. ГОДИНА

ГЛУМА ДАНИЈЕЛА МИХАИЛОВИЋ
КАРОЛИНА МИХАЈЛОВИЋ
(ЦИМЕША)
Небојша Глоговац
Сергеј Трифуновић
ВОЈИН ЋЕТКОВИЋ
НАТАША НИНКОВИЋ
БОРИС ПИНГОВИЋ
ДАНИЈЕЛА УГРЕНОВИЋ
ДАНИЈЕЛА КУЗМАНОВИЋ

**ПОЗОРИШНА И
РАДИО РЕЖИЈА** ЗОРАН РАНГЕЛОВ
ВОЈИН ПАУНОВИЋ
Бранислав Кубуровић

ДРАМАТУРГИЈА МИЛИЦА ЖЕБЕЉАН
НИКОЛА ВИРЦБУРГЕР
Срђан Анђелић
ГОРДАН МАРИЧИЋ
МИРОСЛАВ МОМЧИЛОВИЋ
БРАНИСЛАВА ИЛИЋ
Владислава Гордић
ХАЈДАНА БАЛЕТИЋ

**ОРГАНИЗАЦИЈА
ПОЗОРИШНЕ,
РАДИО И
КУЛТУРНЕ
ДЕЛАТНОСТИ** АЛЕКСАНДРА ШУПИЋ
МИЛАН ЂУРИЋ
МИЛИНА РОСИЋ
СРЂАН ДЕЈОВИЋ
ИСИДОРА МИЛОШЕВИЋ
МАРКО МАРШИЋЕВИЋ
Марија Митић
Александар Рашков
ДЕЈАН КОМНЕНИЋ
Игор Мишковић
АЛЕКСАНДРА ВУКАШИНОВИЋ
ДРАГАНА ДРАГОСАВАЦ
ТАТЈАНА ДОЈЧИНОВИЋ
Драгана Игњатовић
Татјана Станковић

**ФИЛМСКА
И ТВ РЕЖИЈА** *Милош Пејтричић*
НАРЦИСА ДАРИЈЕВИЋ
МИЛАН КОЊЕВИЋ
ИВАН ЖИВКОВИЋ

**ФИЛМСКА
И ТВ КАМЕРА** *Александра Прлинчевић*
ВЛАСТИМИР ИЛИЋ
Андреја Лeko
Младен Васић
СУЗАНА ВАСИЉЕВИЋ
ВЛАДАН ПАВИЋ

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** Марјан Огненовски
Душан Ђорђић
Бранислав Антовић
Живојин Челић
Аднан Хохић
Светомир Пајић
Војислав Поповић
Мирослав Милић
Александар Горгиев
МИОДРАГ ВОРКАПИЋ
Милан Јакшић
Дарко Ђекић
Александар Прошев

ФИЛМСКА И ТВ, МОНТАЖА	ЉУБИЦА БУЛАТОВИЋ НЕБОЈША САВИЋЕВИЋ ВЕСНА ЂУРАНОВИЋ ЈЕЛЕНА МЕРЦ ЕМИН ГОЛУБОВИЋ АЛЕКСАНДАР ТАТАР Милан Цветковић МАЈА МИА ЖИВКОВИЋ	БОЈАНА ЗЕЧЕВИЋ МИЛИЦА МИХАЈЛОВИЋ ЈАСМИНА ВЕЧАНСКИ НЕНАД ЈЕЗДИЋ РАСТКО ЈАНКОВИЋ СРНА ЛАНГО
ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ	МИОДРАГ КОКЕЛИЋ ДУШАН ЗАЛОЖНИК ЗОРАН ПОПОВИЋ Сњежан Бајагић МАЈА МАРТИНОВИЋ МИЛОРАД МИЛИЋ ГОРАН ЂОКИЋ Горан Виденовић Фадил Комарица РАЦО НИКОЛИЋ	ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА ЂОРЂЕ МАРЈАНОВИЋ АЊА СУША ЈУГ РАДИВОЈЕВИЋ ЗЛАТКО ПАКОВИЋ
ФИЛМСКА И ТВ ПРОДУКЦИЈА	ДЕЈАН ШУШОВИЋ АЛЕКСАНДАР ПЕКОВИЋ САНДРА ШТАЈНЕР Јелена Грдинић МИЛАН ЈОВАНОВИЋ <i>Александар Јаковљевић</i> Зоран Стојановић ДАНИЦА ДАМЉАНОВИЋ САНДРА МРВОШЕВИЋ МАЈА МАРТИНОВИЋ – прелаз	ДРАМАТУРГИЈА ИВАН МЕДЕНИЦА МИОМИР ПЕТРОВИЋ БОБАН ЈЕВТИЋ ЂОРЂЕ МИЛОСАВЉЕВИЋ ВУК ПАВЛОВИЋ МИРОЉУБ СТОЈАНОВИЋ ИГОР БОЈОВИЋ БИЉАНА СРБЉАНОВИЋ МИЛАН ЛУЧИЋ
ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ	Ненад Петрић МИЛАН НИКОДИЈЕВИЋ Весна Пехарц Зоран Мркушић РАДОМИР МИЛОВИЋ НАДА БАЈИН ВЕСНА ШОЛАЈА РАТКО ВУЈЧИЋ МАРИНА БОШКОВИЋ (РИСТИЋ) РАДИВОЈЕ БРНОВИЋ Горан Маравић	ОРГАНИЗАЦИЈА ПОЗОРИШНЕ, РАДИО И КУЛТУРНЕ ДЕЛАТНОСТИ НАТАША НИКОДИЈЕВИЋ ДАВОР МИЛАДИНОВИЋ ЈЕЛЕНА СИМИЋ РАДОМИР МАРКОВИЋ САЊА БОШКОВИЋ УРОШ АЊЂЕЛКОВИЋ ЈЕЛЕНА ВУЈИЋ ЈЕЛЕНА ВУЧЕТИЋ <i>Таџјана Маџић</i> МИЛОШ ВИДОВИЋ
ШКОЛСКА 1991/1992. ГОДИНА		ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ Дубравка Марковић ВЕЉО ГЕРАСИМОВИЋ ЖЕЉКА СТЕВАНОВИЋ Љубомир Станојевић МИЛА НИКОЛИЋ Владимир Мијовић Оливера Станковић Жељко Јевтић МАРКО СТАНИЋ Драган Ђорђевић Горан Милисављевић
ГЛУМА	АНА СОФРЕНОВИЋ ИВАН ЗАРИЋ ИСИДОРА МИНИЋ РАСТКО ЛУПУЛОВИЋ БОЈАНА МАЉЕВИЋ КАТАРИНА ЖУТИЋ АЛЕКСАНДАР СРЕЋКОВИЋ	ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА ДЕЈАН ЗЕЧЕВИЋ СРДАН ГОЛУБОВИЋ ИВАН СТЕФАНОВИЋ НЕНАД ЈОВАНОВИЋ Владимир Милошевић

- Антеј Фаранц
– прелаз из Сарајева
ПРЕДРАГ НИКОЛИЋ
– прелаз из Прага
- ФИЛМСКА И ТВ КАМЕРА** ДАНИЛО ВАСИЋ
Милош Стефан Кресоја
АЛЕКСАНДАР ИЛИЋ
ДЕЈАН МИЛОВАНОВИЋ
ИВАН ШИЈАК
САВО ИЛИЋ
– прелаз из Загреба
МИЛЕ КЕСКЕНОВИЋ
– прелаз из Загреба
- ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ** Драган Бачић Томашевић
Драган Матовић
Лазар Илић
ДОБРИВОЈЕ МАРКОВИЋ
Срђан Цветичанин
ИВАН ДИМИТРИЈЕВИЋ
ВЛАДАН БУГАРСКИ
ВЛАДИМИР НИКОЛИЋ
Зоран Тошић
Јасмин Крехић
Велизар Вујичић
Бранд Феро
НИКОЛА НОВАКОВИЋ
– прелаз Книн
- ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА** ГОРАН МИЈАИЛОВИЋ
Игор Кушић
МАРИЈА БАРОНИЈАН
ТАНАСИЈЕ КУНИЈЕВИЋ
НИКИЦА УЗЕЛАЦ
МИРКО НЕНАДИЋ
МИЛОШ СТОЈАНОВИЋ
- ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ** ДАРА АРСЕНОВ
СИНИША БОКАН
Исток Шуц
ВЕСНА РАДМИЛАЦ
ШАНДОР ШЕТАЛО
Мирко Симић
Милан Сабиончело
Слободан Савић
Димитар Сензов
Елеонора Винокић
БРАНКО БОЈИЋ
ИЛИЈА ПАВЛОВИЋ
- ФИЛМСКА И ТВ ПРОДУКЦИЈА** НАЂА БОБИЋ
ДРАШКО РОГАНОВИЋ
ЗДРАВКО РЕЉАН
ЈЕЛЕНА МИЛЕНКОВИЋ
НОВАК НИКОЛИЋ
ГАЛА РАДОВИЋ
ИГОР ТУРЧИНОВИЋ
ОЛИВЕРА СТАНКОВИЋ
- ШКОЛСКА 1992/1993. ГОДИНА**
- ГЛУМА** МАРА РАДУЛОВИЋ
АЛЕКСАНДРА ЈАНКОВИЋ
КСЕНИЈА ЗЕЛЕНОВИЋ
САЊА МИКИТИШИН
ДАНУСЈА АТАЉАНЦ
Ана Стојановић
ДЕЈАН ЛУТКИЋ
БОРИС МИЛИВОЈЕВИЋ
АНАСТАСИЈА РАДОЈКОВИЋ
Ђорђе Кукуљица
ЈОВАНА ПЕТРОВИЋ
ИВАН ЈЕВТОВИЋ
БОЈАН ДИМИТРИЈЕВИЋ
БОЈАН ИВИЋ
НИКОЛА ЂУРИЧКО
ИГОР ФИЛИПОВИЋ
НАТАША КЛИЧКОВИЋ – прелаз из Сарајева
ЖАКЛИНА ОШТИР – прелаз из Сарајева
ТАТЈАНА ЖЕРАЈИЋ – прелаз из Сарајева
ТАТЈАНА КЕЦМАН – прелаз из Сарајева
Тихомир Вујић – прелаз из Сарајева
Александар Крстајић – прелаз из Сарајева
Сабина Бамбур – прелаз из Сарајева
МАЈА НОВЕЉИЋ – прелаз из Сарајева
Зумрета Ибрахимовић – прелаз из Сарајева
Анђелија Андрић – прелаз из Сарајева
- ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА** ДАРЈАН МИХАЈЛОВИЋ
МИЛОШ ЈАГОДИЋ
Маријана Вигњевић
ЉУБИША МАТИЋ
ДАВИД ПУТНИК

ДРАМАТУРГИЈА	<i>Дамир Вијук</i> СПАСОЈЕ МИЛОВАНОВИЋ ЛИДИЈА ЋОРЋЕВИЋ МИЛЕНА МАРКОВИЋ АЛЕКСАНДРА МИЛОШЕВИЋ ВОЈИСЛАВ САВИЋ ЖЕЉКО ХУБАЧ МИЛАН ПУЗИЋ АЛЕКСАНДАР САЈЦ	АЛЕКСАНДАР КОСТИЋ Александар Ратковић МИЛАН ГРБИЋ
ОРГАНИЗАЦИЈА ПОЗОРИШНЕ, РАДИО И КУЛТУРНЕ ДЕЛАТНОСТИ	НАДА СТАНИЋ МАРИНА ПАВЛОВИЋ ВУК МАРЈАНОВИЋ МИНА ВУЛЕТИЋ МИЛИЦА КАТИЋ СНЕЖАНА ЋОКИЋ ЈЕЛЕНА ЈЕВТИЋ ДРАГАН РИСТИЋ РАСТКО ПОПОВИЋ МИЛОРАД КОНРАД БРАНИСЛАВА ПЕТРАШ ТАТЈАНА РАП ИВАНА ЖИВОЈИНОВИЋ	Србислав Вељић <i>Александар Михајлов</i> ФЕДОР МУНИЖАБА Александар Луковић САША БРАЈЕВИЋ Зоран Вујовић ЗЛАТКО МИЛУТИНОВИЋ Стеван Васојевић Милан Јовановић <i>Душан Кривокајић</i> МИЛОРАД ЗУБОВИЋ Предраг Црвенковић Војкан Гостиљац Миомир Рајчевић Зоран Миленковић ДАРКО КОВИЋ ЖАРКО ПЕКЕЗ ВУЈАДИН МИЋУНОВИЋ
ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ	Милош Рајковић МОНИКА НОВИЧИЋ НАТАША МАКСИМОВИЋ ИВАНА ЗЕЧЕВИЋ Александар Глишић Сања Ћоковић Раде Ковачевић БРАНКИЦА КНЕЖЕВИЋ БРАНИСЛАВА РАДОВАНОВ Дубравка Милошевић НЕДА ШУТВИЋ Растко Радовановић АНТОН ДЕЛИЋ ЉУБИЦА ТУСИЋ Слободан Атанацковић МАЈА РИСТИЋ	ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА Невена Јеремић <i>Анђела Илић</i> Ирена Домазетовић БАРБАРА БОГАВАЦ БРАНИСЛАВ КРСТИЋ МИЛОШ ТОМИН АНА САВИЋ ИГОР ТОХОЉ САША ЈОКИЋ – прелаз из Загреба
ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА	ТАТЈАНА БРЗАКОВИЋ СРЋАН РАДОЈКОВИЋ ОЛЕГ ЈЕКНИЋ МАРИЈА ПЕРОВИЋ <i>Марко Мамузић</i> – прелаз из Сарајева	ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ ВИЛИБАЛД ЕРИЋ СЛОБОДАН СОФРОНИЈЕВИЋ Александар Кљајић ЉУБИША ШПЕГАР ПРЕДРАГ ЈЕРЕМИЋ Александар Јовановић ДРАГИША ЋОКИЋ ЉУБОМИР ЗДРАВКОВИЋ АНА ВАСИЋ ГОРАН ИВАНОВИЋ <i>Пеџар Влаисављевић</i> Мирослав Војиновић МИРОСЛАВ НИКОЛОВ АЛЕКСАНДАР ПОПОВИЋ <i>Драјан Јовеџић</i>
ФИЛМСКА И ТВ КАМЕРА	ЖАРКО АНЂЕЛИЋ САНДРА СТОЈАНОВИЋ СОНИ ДАРИЈЕВИЋ <i>Драјмир Милинковић</i>	ФИЛМСКА И ТВ ПРОДУКЦИЈА МАЈА ВУКАДИНОВИЋ <i>Срђан Лукић</i> НАТАША ВУЧКОВИЋ

МАЈА НИНИЋ
ПЕТАР ПАШИЋ
МАЈА МИТРОВИЋ
БИЉАНА ЦАРЕВИЋ
АРЛЕТА АЈДИЋ
ЈЕЛЕНА ЦИГАНОВИЋ
ВЛАДАН ВИТЕЗОВИЋ

ТАТЈАНА АЛЕКСИЋ
БРАНИСЛАВ НЕДИЋ
ЈАДРАНКА БАРЗУТ
АЛЕКСАДАР ЈАНКОВИЋ
ИРИНА КИКИЋ
БОГДАН ШПАЊЕВИЋ
АНА ЛАСИЋ

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** ЗОРАН ЋОРИЋ
ЈОВИЦА ВУЧКОВИЋ
Андраш Балаж
ЖАКЛИНА КОСТИЋ
Данијела Јевџић
Драган Ђорђевић
Драган Стојковић
Лазар Рајић
Мирко Вукомановић

**ПОЗОРИШНА
И РАДИО
ПРОДУКЦИЈА** АНА ВУЈАНОВИЋ
ТАМАРА ЈОКОВИЋ
ИВАНА КУКОЉ
ГОЈКО ДАВИДОВИЋ
НЕБОЈША МИСКОВИЋ
НАТАША РАДОВАНОВИЋ
Сузана Илијевски
НЕМАЊА СТАНКОВИЋ
АНА МОЈСИЋ
ВЛАДИМИР ДЕКИЋ
Драгољуб Петровић
Мирко Рагошевић

ШКОЛСКА 1993/1994. ГОДИНА

ГЛУМА НАТАША МАРКОВИЋ
ИВАН ТОМИЋ
НИКОЛА БУЛАТОВИЋ
АЛЕКСАНДРА МИЛКОВИЧ
ДИЈАНА МАРОЈЕВИЋ
ДАНИЈЕЛ СИЧ
АЛЕКСАНДРА ГУБЕРИНИЋ
ДАНИЦА ЗДРАВИЋ
ПАУЛИНА МАНОВ
ДАНИЈЕЛА ВРАЊЕШ
ВЛАДИСЛАВ МИХАИЛОВИЋ
НЕБОЈША ИЛИЋ
МИЛОШ ТИМОТИЈЕВИЋ
ДРАГАН КОЛУНЦИЈА – Книн
ЈОВО МАКСИЋ – Книн
ВЛАДИМИР РАШКОВИЋ – Книн
ДРАЖЕНКА ЧЕЛЕБИЧАНИН
– Книн
НАТАША МЕДИЋ – Книн
Дијана Ђилас – Книн
Слободанка Рапајић – Книн

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** Дарко Антић
МАША МИЛАНОВИЋ
НАТАША МОЈСИЛОВИЋ
АНА ЈЕЛИЋ
САЊА ДАШИЋ
НИНА ШАХБЕГОВИЋ
ТАТЈАНА АКСЕНТИЈЕВИЋ
ВИОЛЕТА СЛЕПЧЕВИЋ
МАША ЖИВАНОВИЋ
Селена Петровић

**ПОЗОРИШНА И
РАДИО РЕЖИЈА** НЕНАД ГВОЗДЕНОВИЋ
МИЛИЦА КРАЉ
ЖАНКО ТОМИЋ
НИНОСЛАВ ШЋЕПАНОВИЋ
ПРЕДРАГ СТОЈМЕНОВИЋ

**ФИЛМСКА И ТВ
РЕЖИЈА** Урош Стојановић
ВЛАДИМИР ПАСКАЉЕВИЋ
ИВАН АНДРИЈАНИЋ
АНА МАРИЈА РОСИ
ДРАГАН ЂИРЈАКОВИЋ

**ФИЛМСКА И ТВ
КАМЕРА** *Борис Мандић*
Душан Ђорђевић
Александар Мاستиловић
ИГОР КРАГУЉАЦ
Балша Рађеновић

**ВАНРЕДНИ
СТУДЕНТИ** ПРЕДРАГ МИЛОШЕВИЋ
Зоран Поповић

ДРАМАТУРГИЈА МИРКО СТОЈКОВИЋ
МАРИЈА СТОЈАНОВИЋ
ИГОР СТЕВАНОВИЋ

**ФИЛМСКА И ТВ
МОНТАЖА** МАТЕЈА РАЦКОВ
СРЂАН МИТРОВИЋ
АЛЕКСАНДАР ЈАЋИЋ
ВЛАДИМИР МАРЈАНОВИЋ

	Ђорђе Аранђеловић МАРИНА КОКИЋ БРАНКА ПАВЛОВИЋ <i>Александар Сџанојевић</i>	МИЛИЦА ПИЛЕТИЋ ИВАНА ГАВАРИЋ ЛАДИСЛАВ РАИЧЕВИЋ Ратко Радуновић
ФИЛМСКА И ТВ ПРОДУКЦИЈА	ИВАНА ПЕТКОВИЋ БОЈАН ТРИЧКОВИЋ БОРЈАН ЈОВАНОВИЧ НЕБОЈША ТАТОМИР Наташа Де Лука САЊА РАДАКОВИЋ НЕБОЈША ЦВЕЈАНОВ АНА ГРУДЕН <i>Урош Луковац</i> <i>Никола Сувачаров</i>	ПОЗОРИШНА И РАДИО ПРОДУКЦИЈА КАТАРИНА САВИЋЕВИЋ ВОЈИН ШАРЧЕВИЋ ИВАНА КРИВОКАПИЋ ТАМАРА ВАСИЉЕВИЋ Владимир Стијовић Дамир Миладин ДАРКО МИРКОВИЋ НЕМАЊА КОНСТАНТИНОВИЋ
ВАНРЕДНИ СТУДЕНТИ	ИГОР ШТИФАНИЋ ПРЕДРАГ ЖИВКОВИЋ СВЕТЛАНА ВАСИЋ ТИЈАНА ДИМИЋ ПАШИЋ Наташа Живојиновић	ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА ДУШАН ПОПОВИЋ ИГОР СТОИМЕНОВ ДЕЈАН КРАЉАЧИЋ МАРКО КОСТИЋ МАЈА НАДОР Кристин Брунер РАДОСЛАВ СТАНИШИЋ – прелаз из Прага ЈЕЛЕНА МАРКОВИЋ – прелаз из Москве ДАНКО СМУКОВ – прелаз из Москве
	ШКОЛСКА 1994/1995. ГОДИНА	
ГЛУМА	МИРЈАНА ЛАЗАРЕВИЋ ПАВЛЕ ПЕКИЋ ХАНА ЈОВЧИЋ ВЕСНА СТАНКОВИЋ НАТАША ШОЛАК Љубомир Бандовић НЕБОЈША МИЛОВАНОВИЋ <i>Дијана Павловић</i> МАРИЈА МИЛЕНКОВИЋ АНДРЕЈ ШЕПЕТКОВСКИ ОЛГИЦА ПЕШИЋ – прелаз из Приштине	ФИЛМСКА И ТВ КАМЕРА Бошко Бранковић Драгослав Живановић Марко Јоцић Димитрије Јоковић <i>Димитрије Јанковић</i>
ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА	ВЛАДИМИР ПОПАДИЋ ПЕТАР ПЕЈАКОВИЋ МАЈА МИЛАТОВИЋ ПРЕДРАГ ШТРБАЦ ИВАНА БОГИЋЕВИЋ ИВАНА БУЛАТОВИЋ ВЛАДИМИР ПОПАДИЋ	ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА МИРКО БОЈОВИЋ МИЛИЦА ЈОВАНОВИЋ НЕНАД МИЛАДИНСКИ ИВАН ЂОРЂЕВИЋ Ђорђе Анђелковић ЖАРКО ЖЕРЈАЛ
ДРАМАТУРГИЈА	ИВАН ПРАВДИЋ ЧЕДОМИР ЈОВАНОВИЋ НЕБОЈША КРИВОКУЋА ПРЕДРАГ ЈЕРОТИЈЕВИЋ ВУК РШУМОВИЋ УГЉЕША ШАЈТИНАЦ	ФИЛМСКА И ТВ ПРОДУКЦИЈА <i>Лариса Чуцуловић</i> БОРИС МАТИЈАШ АНА СТАНИЋ ЈЕЛЕНА МИЛИНКОВИЋ МЛАДЕН ПЕТРОВИЋ <i>Предраг Милојевић</i> <i>Јелена Машић</i> <i>Љиљана Сјевер</i> МАРЈАН ВУЈОВИЋ – прелаз из Прага

ШКОЛСКА 1995/1996. ГОДИНА

ГЛУМА ЛЉУБИНКА КЛАРИЋ
МИЛИЦА ЂУКИЋ
Слободанка Лађиновић
Марко Урошевић
Михајло Јовановић
Дина Прелевић
МИХАИЛО ЛАЂЕВАЦ
ГОРДАН КИЧИЋ
Саша Али

ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА СТЕФАН САБЛИЋ
НАТАЛИЈА МАТУНОВИЋ
ИВА МИЛОШЕВИЋ
БОЈАН МИЛОСАВЉЕВИЋ
ИВАНА ЂИЛАС

ДРАМАТУРГИЈА *Александар Радуловић*
Периша Перишић
АЛЕКСАНДРА ИЛИЋ
ВУК ВУКИЋЕВИЋ
ИВАНА МИЛАКОВИЋ
Мирјана Дрљевић
ВЛАДИМИР КОЛАРИЋ
ВЕЛИБОР ЧОЛОВИЋ
ОЛИВЕРА ПАНТОВИЋ
ЗОРАНА СПАСОЈЕВИЋ

ПОЗОРИШНА И РАДИО ПРОДУКЦИЈА ЈЕЛЕНА ЂУРОВИЋ
НАТАША МИЛОВИЋ
СНЕЖАНА ТРГОВЧЕВИЋ
Ведрана Тановић
МИЛОРАД ЈОВАНОВИЋ
Татјана Зиндовић
СВЕТЛАНА ПЛАТИША
КАТАРИНА ДАМЈАНОВ
САЊА ПАВЛОВИЋ
НЕВЕНКА ГОЈКОВИЋ
МИЛАН ГОВЕДАРИЦА
ГОРАН СТОЈИЉКОВИЋ

ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА ДРАГАНА МАРТИНОВИЋ
Исџок Торњански
ИВАН ПОПОВИЋ
Владимир Перишић
РАДОСАВ ПЕТРОВИЋ

ФИЛМСКА И ТВ КАМЕРА СНЕЖАНА НЕГОВАНОВИЋ
Марко Тодоровић
ВЛАДАН СТАНКОВИЋ
ДУШАН ИВАНОВИЋ
Миле Шутић
Вук Мијашиновић

ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА СРЂА ПЕРУНОВИЋ
ГОРАН МИЛАНОВИЋ
ЖИВОЈИН СТОЛИЋ
СРЂАН ВАСИЉЕВИЋ
ЈЕЛЕНА ЈЕВТИЋ МАРЈАНОВИЋ
РАДОСЛАВ ЂЕБИЋ
ИРЕНА ПЕТРИЧИЋ
СРЂАН РАДМИЛОВИЋ

ФИЛМСКА И ТВ ПРОДУКЦИЈА КАТАРИНА СИВИЋ
ФИЛИП ЂОРИЋ
ЈЕЛЕНА ЂОЛОВИЋ
МИЛА НИКОЛИЋ
УРОШ ЛАЗИЋ
Теа Крочић
МИЛОШ ЖИВКОВИЋ
Јелена Аврамовић
МИРОСЛАВ ЦОЛИЋ
ВАНА ВРАЖАЛИЋ
МАРТОН ЈАНКОВ

ШКОЛСКА 1996/1997. ГОДИНА

ГЛУМА МИЛЕНА ВАСИЋ
ЛАКО НИКОЛИЋ
МАРИНКО МАЏГАЉ
ЈЕЛЕНА СТУПЉАНИН
НОВАК СИМИЋ
МИЛА МАНОЈЛОВИЋ
АНА СТЕФАНОВИЋ
ВАЊА ЕЈДУС
РАДЕ БРЗАКОВИЋ
ТАМАРА КРЦУНОВИЋ

ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА АНА ЂОРЂЕВИЋ
БОЈАН ЂОРЂЕВ
СТЕВАН БОДРОЖА
ЈЕЛЕНА БОГАВАЦ
КАТАРИНА ПЕТРОВИЋ
Југослав Петровић – прелаз из
Москве

ДРАМАТУРГИЈА ВЕСНА ПЕРИЋ
ЈЕЛЕНА ЂОРЂЕВИЋ
АЛЕКСАНДАР РАДИВОЈЕВИЋ
ЈОВАНА ВИТАС
НЕНАД БЕКВАЛАЦ
Александра Зечевић
АНА ЈАНКОВИЋ
ДАНИЦА НИКОЛИЋ

**ПОЗОРИШНА
И РАДИО
ПРОДУКЦИЈА** АНА ТАСИЋ
Урош Бобић
Никола Таминџић
НЕБОЈША БРОЋИЋ
Михајло Наумовић
ВЛАДАН ПЕТКОВИЋ
МИЛИЦА ИЛИЋ
СВЕТЛАНА ЈОВИЧИЋ
МИЛЕНА МИЛОШЕВИЋ
ВОЈИСЛАВ ЖИВАНОВИЋ
ЈАНКО ЉУМОВИЋ
НЕНАД БОСИЉЧИЋ
БОГДАН ПЕТКОВИЋ
БОЈАН ПЕРИН – прелаз из Скопља

**ФИЛМСКА И ТВ
РЕЖИЈА** МАРКО ЂИЛАС
МАЈА УЗЕЛАЦ
Верџа Пашиновић
МАРКО СОПИЋ
АНДРИЈАНА СТОЈКОВИЋ
Милош Ђукелић
МАРКО ПОПОВИЋ – прелаз из
Прага
Милоје Поповић – прелаз из Прага

**ФИЛМСКА
И ТВ КАМЕРА** *Владан Јанковић*
Коста Глушица
МАРКО ГЛИГОРИЈЕВИЋ
УГЉЕША ДАПЧЕВИЋ
Дамјан Радовановић
ЖАРКО БОГДАНОВИЋ
Реља Ераковић
Милош Срдић
ФИЛИП ЈАСНИЋ
ДРАГОСЛАВ УЛИЋ – прелаз из
Москве

**ФИЛМСКА И ТВ
МОНТАЖА** ЂОРЂЕ МАРКОВИЋ
ДЕЈАН УРОШЕВИЋ
ТАЊА КОСТИЋ
АЛЕКСАНДРА ПЕШИЋ

ДРАГАН ДИМЧИЋ
МАРКО ДРАГОЈЕВИЋ
МАРИЈАН РУБЕША
Предраг Бојојевић
РИСТЕ СТАВРЕВСКИ

**ФИЛМСКА И ТВ
ПРОДУКЦИЈА** ДАМЈАН ДАМЊАНОВИЋ
ДАЛИБОР МИЛОЈЕВИЋ
ЗОРАНА ПОПОВИЋ
ТИЈАНА АНЂЕЛИЋ
АЛЕКСАНДРА ШАРЧЕВИЋ
ЉИЉАНА НЕШИЋ
Нашаши Вишић
Јелена Стефановић
Зорана Гудељ
МИРОСЛАВ КАМЕНКОВИЋ
АНА ПОПОВИЋ
СТЕВАН СТАНИЋ
Желимир Гудураш

ШКОЛСКА 1997/1998. ГОДИНА

ГЛУМА НЕНАД СТОИМЕНОВИЋ
ГОРАН ЈЕВТИЋ
ВУК КОСТИЋ
БОЈАНА СТЕФАНОВИЋ
ИВАНА ЈОВАНОВИЋ
АНА МАЉЕВИЋ
РАДИВОЈЕ БУКВИЋ
СОЊА КОЛАЧАРИЋ

**ПОЗОРИШНА И
РАДИО РЕЖИЈА** ГОРАН РУШКУЦ
НЕМАЊА САВКОВИЋ
ЂУРЂА ТЕШИЋ
УРОШ ЈОВАНОВИЋ
Јања Ракуш

ДРАМАТУРГИЈА Игор Павловић
СЛОБОДАН ВУЈАНОВИЋ
БИЉАНА СТАЈИЋ
СТЕВАН ВРАНЕШ
САЊА ЈОСИЋ
МАРИЈА КАРАКЛАЈИЋ
ИВАН МАКРАГИЋ
ФИЛИП ВУЈОШЕВИЋ
Никола Завишић – прелаз из
Прага

**ПОЗОРИШНА
И РАДИО
ПРОДУКЦИЈА** ВЕРА КНЕЖЕВИЋ
ЕМАНУЕЛА ПЕНЂЕР
Кашарина Никић
ЗОЈА ЋОРЂЕВИЋ
ГОРАНА ПЕТРОВИЋ
ТАМАРА ТОДОРОВИЋ
БРАНИСЛАВ ЦЕРОВИЋ
АНА ЋУРЂЕВИЋ
Борис Ћурић
ЈЕЛЕНА ЛАКИЋЕВИЋ
Бојан Колак
НЕВЕН МАРИНОВИЋ

**ФИЛМСКА
И ТВ РЕЖИЈА** Иван Петровић
СТЕФАН АРСЕНИЈЕВИЋ
НЕДЕЉКО КОВАЧИЋ
Стеван Рогоуља
МЛАДЕН ЋОРЂЕВИЋ

**ФИЛМСКА
И ТВ КАМЕРА** МИЛОШ КОДЕМО
БИЉАНА РИСТИВОЈЧЕВИЋ
МАЈА РАДУЛОВИЋ
ИГОР ГРЕГОВИЋ
Пабло Феро-Живановић
Горан Ковачевић
ЈЕЛЕНА СТАНКОВИЋ

**ФИЛМСКА
И ТВ МОНТАЖА** БРАНИСЛАВ ТОМИЋ
АЛЕКСАНДРА ПЕТРОВИЋ
КСЕНИЈА ОРОЗОВИЋ
НЕНАД ПОПОВИЋ
МАРКО ВУЧКОВИЋ
Слободан Стевановић
АНДРИЈА ДАБИЋ
Бојан Перишић

**ФИЛМСКА
И ТВ ПРОДУКЦИЈА** АНА СРЕЋКОВИЋ
ПЕТАР ИГЊАТОВИЋ
ВЛАДИМИР ЛАУШЕВИЋ
АНА ШТАМБУК
ДУШАН СТОЈАКОВИЋ
МАРИНА ФАФУЛИЋ
МАРИНА ЋУКИЋ
ЈОВАНА СПАСЕНОВИЋ
Мирјана Томић
ИВАН БАНАШЕВИЋ
ДАНИЦА ВЕЉАШЕВИЋ
Ирена Цалић

**СНИМАЊЕ
И ОБРАДА ЗВУКА** ОЛИВЕРА КРИСТИЋ
ДРАГУТИН ЋИРКОВИЋ
ВЕЛИБОР ХАЈДУКОВИЋ
Јовица Стојковић
Милош Ћукић
ДЕЈАН ПЕЈОВИЋ
НИКОЛА КОКОТОВИЋ
ЗОРАН МАКСИМОВИЋ
Данијел Милошевић
БЈАНКА ПАУНОВИЋ

ШКОЛСКА 1998/1999. ГОДИНА

ГЛУМА ЈЕЛЕНА ЈОВИЧИЋ
СРЂАН КАРАНОВИЋ
ПЕТАР МИХАИЛОВИЋ
НИКОЛА ВУЈОВИЋ
ЈЕЛЕНА ИЛИЋ
АНА БРЕТШНАЈДЕР
МАРКО СТЕПАНОВИЋ
НИНА ЛАЗАРЕВИЋ
МИЛЕНА СТОШИЋ
Лазар Стругар
КАТАРИНА ЕРИЋ
АНДРЕА СЕЊАНИН
Нина Павловић
МРЂАН ОГЊАНОВИЋ

**ПОЗОРИШНА И
РАДИО РЕЖИЈА** МИЛОШ ЛОЛИЋ
АЛЕКСАНДАР БОЖИНА
АНЂЕЛКА НИКОЛИЋ
МАРИЦА ВУЛЕТИЋ НАУМОВИЋ
Дара Шуковић

ДРАМАТУРГИЈА БОРЈАНА ВИЋЕНТИЈЕВИЋ
ИВА МИТРОВИЋ
Ана Недић
ВЛАДИМИР СИМИЋ
Павле Симјановић
АНА ПАУНОВИЋ
ТИЈАНА МАРКОВИНОВИЋ
ВЛАДИМИР ЋОСИЋ
МАРКО ПОПОВИЋ

**ПОЗОРИШНА
И РАДИО
ПРОДУКЦИЈА** АЛЕКСАНДРА МАРИНКОВИЋ
ПЕТАР РАДМАН
ИВАН ЋУРЂИЋ
АНА МАРТИНОЛИ
Војин Јовановић
КРИСТИНА СИРОТАНОВИЋ
МАЈА БОЉАНОВИЋ

	НИКОЛИНА ВУЧЕТИЋ Зорана Минчић НЕНАД ПЕРИЋ АЛЕКСАНДРА ХИНИЋ		ШКОЛСКА 1999/2000. ГОДИНА
ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА	БОЈАН ВУЛЕТИЋ АЛЕКСАНДАР АЦИЋ НЕНАД ПАВЛОВИЋ Марта Глигоријевић ТАМАРА ЂУКИЋ	ГЛУМА	МАРИЈА ВИЦКОВИЋ Катарина Радивојевић АНА ФРАНИЋ НЕНАД МАРИЧИЋ ЛЕАНА ВУЧКОВИЋ СЛОБОДА МИЋАЛОВИЋ БРАНИСЛАВ ТОМАШЕВИЋ ЗОРАНА БЕЋИЋ ИГОР ИЛИЋ Милош Влалукин МИЛОШ АНЂЕЛКОВИЋ Миодраг Фишековић
ФИЛМСКА И ТВ КАМЕРА	НЕМАЊА ЈОВАНОВ ГАВРИЛО МАСНИКОВИЋ ТАЊА МАЈДАК ДРАГОСЛАВ БОЈКОВИЋ ДУШАН КРИВЕЦ Милош Обрадовић Владан Мијаиловић	ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА	СЛАЂАНА КИЛИБАРДА АНА ТОМОВИЋ Иван Церковић Милан Ђукановић
ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА	Дарко Симић Милина Тришић НИКОЛА ГРУБИЋ АЛЕКСАНДАР БУРСАЋ БИЉАНА КУНИЈЕВИЋ ФИЛИП ДЕДИЋ Дејан Петровић	ДРАМАТУРГИЈА	МИЛАН МАРКОВИЋ АЛЕКСАНДАР НОВАКОВИЋ СОЊА МИЛОШЕВИЋ ЖЕРИЋ Маја Ценић Кристина Ђукановић Ана Јешић СЕНКА ПАЈИЋ МАЈА ПЕЛЕВИЋ
ФИЛМСКА И ТВ ПРОДУКЦИЈА	МИЛА ТУРАЈЛИЋ МАРИЈА ДУКИЋ СЛОБОДАН ЂУДУРОВИЋ ИВАНА ПОПОВИЋ ЗОРАНА КЛИЧКОВИЋ ГОРАН ПАВЛОВИЋ НЕДА МИЛУТИНОВИЋ ЈЕЛЕНА МИТРОВИЋ АЛЕКСАНДАР СКАКИЋ АНА СМИЉАНИЋ БОЈАН КУМОВИЋ	ПОЗОРИШНА И РАДИО ПРОДУКЦИЈА	ЈОВАНА КАРАУЛИЋ АЛЕКСАНДАР БРКИЋ ГОРАНКА ЈЕДНАК ИВА ПЛЕМИЋ ОЛГА РЕЗИЋ СЛАЂАНА ТАТАР Јелена Драгишић НЕВЕНА ВУЧКОВИЋ ТИЈАНА МОРАЧА ИВАНА КАЉЕВИЋ Дарко Николић СНЕЖАНА КРСТАНОВИЋ АНА ВАСИЉЕВИЋ Бранислав Стевановић
СНИМАЊЕ И ОБРАДА ЗВУКА	Игор Перовић ОГЊЕН ПОПИЋ Зоран Тешић ЗОРАН УЗЕЛАЦ Јелена Цветковић Јелена Ковачевић НОВИЦА ЈАНКОВ Миодраг Карајанковић Ана Поповић	ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА РЕЖИЈА	СОЊА БЛАГОЈЕВИЋ ЈАСМИН ЦВИШИЋ МИЛОШ ШКУНДРИЋ ЈОВАН ТОДОРОВИЋ – прелаз на II годину са Универзитета у Колумбији

**ФИЛМСКА И
ТЕЛЕВИЗИЈСКА
КАМЕРА** ИГОР ВУКОВИЋ
Дуња Бајић
ИВАНА ДОСТАНИЋ
Оливера Фришчић
ВЛАДИМИР СИМИЋ
Марко Крунић
НЕМАЊА ПЕТРОВИЋ
Иван Окановић

СОЊА ЖИВАНОВИЋ
ЖИВКО ГРУБОР

**ПОЗОРИШНА И
РАДИО РЕЖИЈА** Јелена Дакић
Јована Поповић
Петар Николић
БОРИС ТОДОРОВИЋ

**ФИЛМСКА И
ТЕЛЕВИЗИЈСКА
МОНТАЖА** ИГОР ПЕТРОВИЋ
Дуња Марковић
ИВАНА СПАСОЈЕВИЋ
Оливера КОМНЕНИЋ
ВЛАДИМИР СТОЈКИЋ
Марко МИЈИЋ
НЕМАЊА ОРЛАНДИЋ
СТОЈАНОВСКИ
Иван СТОЈАНОВ

ДРАМАТУРГИЈА ДИМИТРИЈЕ ВОЈНОВ
ЈЕЛЕНА ПОПАДИЋ
МИЛИЦА КОНСТАНТИНОВИЋ
ИВАН ЈОВАНОВИЋ
МИЛЕНА БОГАВАЦ
МИЛЕНА ДЕПОЛО
ТАТЈАНА ИЛИЋ
Борис Велков
Игор Бракус
ВЕСНА РАДОВАНОВИЋ

**ФИЛМСКА И
ТЕЛЕВИЗИЈСКА
ПРОДУКЦИЈА** ИВАН КАРЛ
НЕВЕНА МАЏАРЕВИЋ
Огњен Јанковић
МИХАИЛО ГВОЗДЕНОВИЋ
ИВАН АРАНЂЕЛОВИЋ
БОЈАНА ПЕПИЋ
ЈЕЛЕНА КРАСИЋ
МАРИЈА КАРАН
АЛЕКСАНДРА ЛОРЕНЦИН

**ПОЗОРИШНА
И РАДИО
ПРОДУКЦИЈА** МИЛИЦА ШЕВАРЛИЋ
НЕМАЊА РАЛИЋ
Душан Васић
ЉИЉАНА РОГАЧ
МИЛОШ ЛАЗИЋ
Слободан Левићанин
ЈЕЛЕНА ЛАЛЕВИЋ
ЛАНА ГОЛУБОВИЋ
Урош Михаиловић
САЊА ДИМИТРИЈЕВИЋ
АЛЕКСАНДРА НЕМЕТ

**СНИМАЊЕ И
ОБРАДА ЗВУКА** Растко Чолић
Ненад Шћибан
МИРОСЛАВ БАБИЋ
Александар Перишић
Немања Мосуровић
ВЕЉКО ПЕТРИЧКОВИЋ
Александар Протић
Александар Перовић
БОЈАНА ТОМАШЕВИЋ

**ФИЛМСКА И
ТЕЛЕВИЗИЈСКА
РЕЖИЈА** МИРОСЛАВ СТАМАТОВ
ЗЛАТКО СТОЈИЛОВИЋ
МАЈА МИЛОШ
ДАНИЛО БЕЋКОВИЋ
КОСТА ЋОРЋЕВИЋ
СРЂАН ШАРЕНАЦ

ШКОЛСКА 2000/2001. ГОДИНА

ГЛУМА МАРКО ЈАЊИЋ
Милутин Милошевић
МАРИЈА ДАКИЋ
ИВАНА ЈОВАНОВИЋ
Христина Поповић
Стефан Капичић
СОФИЈА ЈУРИЧАН
ВУК САЛЕТОВИЋ
АЛЕКСАНДАР ГРУЈИЋ
БОЈАНА МИЉАНИЋ

**ФИЛМСКА И
ТЕЛЕВИЗИЈСКА
КАМЕРА** ЈЕЛЕНА ПЕТКОВИЋ
Војислав Милутиновић
НАДА ПЛЕСКОЊИЋ
Бојана Анђелковић
Катарина Величковић
МИХАЈЛО САВИЋ
Никола Лалић
МИЛОШ ЈАЋИМОВИЋ
МИХАЈЛО ТОДОРОВИЋ
САРА МАРИНКОВИЋ
МАЈА МЕДИЋ

ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА МОНТАЖА СТЕВАН ФИЛИПОВИЋ
Урош Николић
НАТАША ВРАЊЕШ
САША АНТИЋ
Дарко Мартиновић
НЕМАЊА БАБИЋ

ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА ПРОДУКЦИЈА АЊА ПЕТРОВСКИ
АЛЕКСАНДРА МИТРИЋ
ЈАСМИНА ЂОРОВИЋ
ВИШЊА ЧУПИЋ
МИЛОШ ШЋЕПАНОВИЋ
Душица Рујевић
Андрија Луцић
МИЛАН ТОДОРОВИЋ
МИЛЕНА ТОМИЋ
АНА ВАСИЉЕВИЋ
Илија Милошевић
ОГЊЕН РАКЧЕВИЋ
Лука Богосављевић
Вукота Брајовић
ДУШИЦА ЈОКОВИЋ

СНИМАЊЕ И ОБРАДА ЗВУКА ДОБРИВОЈЕ МИЛИЈАНОВИЋ
Давор Татић
ИВАН УЗЕЛАЦ
Горан Штифанић
Немања Новичић
ЖЕЉКО ЂОРЂЕВИЋ

ШКОЛСКА 2001/2002. ГОДИНА

ГЛУМА НАДА МАЦАНКОВИЋ
КАЛИНА КОВАЧЕВИЋ
РАДОВАН ВУЈОВИЋ
МАРИЈА КАРАН
НИКОЛА РАКОЧЕВИЋ
МИЛЕНА НИКОЛИЋ
АНА МАРКОВИЋ
МАРИНА ЛАЗАРЕВИЋ
Милош Ђуричић
НЕМАЊА ЈОКИЋ

ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА ВЛАТКО ИЛИЋ
ИВОНА ШИЈАКОВИЋ
БРАНИСЛАВ ЂАКОВИЋ
Марко Манојловић
ВУКАШИН НИКИТОВИЋ
– прелаз са Цетиња

ДРАМАТУРГИЈА Маша Певац
НЕДА РАДУЛОВИЋ
МИЛЕНА ГВОЗДЕНОВИЋ
Јелена Вуксановић
ПЕТАР МИХАЈЛОВИЋ
Наташа Дракулић
ЈОРДАН ЦВЕТАНОВИЋ ИЛИЈАС
Гордана Смуђа
ДРАГАН НИКОЛИЋ

ПОЗОРИШНА И РАДИО ПРОДУКЦИЈА НЕВЕНА ПАУНОВИЋ
Стефана Јанићијевић
ЕМИЛИЈА ДАКС
Срђан Обреновић
ЈЕЛЕНА ЂЕТКОВИЋ
Тијана Церовић
САША ПЕТКОВИЋ
ТИЈАНА ПУЗИЋ
Александар Ненадовић
МАРИНА ФИЛИПОВИЋ
ЈОВАНА КРСТИЋ

ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА РЕЖИЈА Владимир Ђукелић
ПАВЛЕ ВУЧКОВИЋ
МИЛИЦА МИТРОВИЋ
Урош Томић
МИНА ЂУКИЋ

ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА КАМЕРА Ђорђе Арамбашић
Обрад Кокотовић
АЛЕКСАНДАР МИЈАИЛОВИЋ
Ђорђе Крстић
Бранислав Јешић

ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА МОНТАЖА ВЛАДИМИР БОЈЧИЋ
ВЛАДИМИР ВИДИЋ
АНДРИЈАНА АРСЕНИЈЕВИЋ
ЂОРЂЕ СТАМЕНКОВИЋ
СРЂАН ТОПАЛО
МИЛИЦА ЗЕЦ
СОЊА БОЖИЋ

ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА ПРОДУКЦИЈА ВЕРА НОВАКОВИЋ
ИВАНА ВЕСЕЛИНОВИЋ
ТИЈАНА МАШИЋ
ЛУКА ДЕЈАНОВИЋ
ВЕСНА ДИНИЋ
МАРКО ОБРЕНОВИЋ
Вукан Радош

МАРКО ОБРОВИЋ
ЛУКА ЈЕЛИЋ

**СНИМАЊЕ И
ОБРАДА ЗВУКА** Никола Живковић
МИЛОШ КИЋЕВИЋ
Огњен Милошевић
ДРАГАНА МИРКОВИЋ
СЛОБОДАН КОСТИЋ
ВЛАДИМИР БОЖИЋ

ШКОЛСКА 2002/2003. ГОДИНА

ГЛУМА МИХАИЛО ЛАПТОШЕВИЋ
Ђорђе Марковић
ВИКТОР САВИЋ
Иван Николић
ЈАНА МИЛИЋ
БОРКА ТОМОВИЋ
Ивана Ђорђевић
МАРИНА ВОДЕНИЧАР
КАТАРИНА МАРКОВИЋ

**ПОЗОРИШНА И
РАДИО РЕЖИЈА** СТАНИСЛАВА КОПРИВИЦА
ИВАНА КОРАКСИЋ
Сања Бештић
Маја Шимић

ДРАМАТУРГИЈА Горан Миленковић
МАРИЈА ЦВЕТКОВИЋ
ЗОРИЦА ЦВИЈЕТИЋ
Сања Николић
Радослав Коминац
ДРАГАН БАТАНЧЕВ
Јелена Марковић
БОЈАНА ПАВИЋЕВИЋ
НЕМАЊА НИКОЛИЋ

**ПОЗОРИШНА
И РАДИО
ПРОДУКЦИЈА** Реља Бобић
АЛЕКСАНДАР ФИЛИПОВИЋ
МИЛИЦА КРЧМАР
АЛЕКСАНДРА ДЕЛИЋ
МИНА ШОХАЈ
Миља Ђурић
Радован Самолов
ЈЕЛЕНА ГАВРИЋ
Јована Миросављевић
ЈЕЛЕНА КНЕЖЕВИЋ
ВУК МИЛЕТИЋ

**ФИЛМСКА И
ТЕЛЕВИЗИЈСКА
РЕЖИЈА** ЈЕЛЕНА ТВРДИШИЋ
ИВАН ИКИЋ
МАРКО ЈЕФТИЋ
ВЛАДИМИР МАНЧИЋ
Марко Чворовић
ИВАНА ХРЕЉА

**ФИЛМСКА И
ТЕЛЕВИЗИЈСКА
КАМЕРА** Владимир Шћепановић
БРАНКО СУЈИЋ
Иван Тодоровски
АНДРЕЈА ХАМОВИЋ
Душан Петковић
ВЛАДИМИР ИЛИЋ
ЈАСНА ПРОЛИЋ

**ФИЛМСКА И
ТЕЛЕВИЗИЈСКА
МОНТАЖА** МАРИЈА АРАНЂЕЛОВИЋ
ВАЊА КОВАЧЕВИЋ
Стефан Спасић
Драган Петровић
ИВАН ВАСИЋ
ДРАГАН МИШИЋ

**ФИЛМСКА И
ТЕЛЕВИЗИЈСКА
ПРОДУКЦИЈА** ГОРАНА ГРОЗДАНИЋ
Милан Стојановић
МАЈА ПОПОВИЋ
Владимир Васиљевић
Александар Радош
Јелена Стојановић

**СНИМАЊЕ И
ОБРАДА ВУКА** Војин Ристивојевић
МИЛОШ ДРНДАРЕВИЋ
ВЛАДИМИР ЖИВКОВИЋ
ВЛАДИМИР УСПЕНСКИ
ЕВА МЕЗЕИ
НЕБОЈША НЕЋАК

ШКОЛСКА 2003/2004. ГОДИНА

ГЛУМА Петар Бенчина
Милена Предић
ЈЕЛЕНА ПЕТРОВИЋ
ИВАНА ПОПОВИЋ
Небојша Ђорђевић
Владан Милић
Жарко Степанов
САЊА ПОПОВИЋ
ДАНИЈЕЛА ШТАЈНФЕЛД
НЕМАЊА ОЛИВЕРИЋ

ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА МАРИЈА КРСТИЋ
ФИЛИП ГРИНВАЛД
ВЕЉКО МИЋУНОВИЋ
БОЈАНА ЈАНКОВИЋ

ДРАМАТУРГИЈА Ива Брдар
Дуња Петровић
СЛОБОДАН ОБРАДОВИЋ
Дарко Марјановић
МИНА САБЛИЋ
ЈЕЛЕНА МИЛОШЕВИЋ
АНА ВУЧКОВИЋ

МЕНАЏМЕНТ И ПРОДУКЦИЈА МАРКО РАДЕНКОВИЋ
АНА СТЕВАНОВИЋ
У ПОЗОРИШТУ, РАДИЈУ И КУЛТУРНИМ ДЕЛАТНОСТИМА НИКОЛА ГРУЈИЋ
ЈОВАНА ПОПОВИЋ
ИВАН ПЕКАС
АСТРЕА ПЕЈОВИЋ
МИЛЕНА ЛАЗОВИЋ
ИВА МЛАДЕНОВИЋ
НАДА НОВАКОВИЋ

ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА РЕЖИЈА ФИЛИП АЦОВИЋ
МАРТА ПОПИВОДА
НИКОЛА ЛЕЖАИЋ
Александар Јанковић
РАСТКО ПЕТРОВИЋ

КАМЕРА Петар Бенчина
Милена Предић
ЈЕЛЕНА ПЕТРОВИЋ
ИВАНА ПОПОВИЋ
Небојша Ђорђевић
Владан Милић
Жарко Степанов
САЊА ПОПОВИЋ
ДАНИЈЕЛА ШТАЈНФЕЛД
НЕМАЊА ОЛИВЕРИЋ

ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА МОНТАЖА МАРИЈА ЈАЋИНОВИЋ
Дарко Андонов
Никола Морача
Борис Томић
НЕНАД ЏОДИЋ
Немања Јевтић
ЗОРИЦА ЈОВИЋ
ЗОРИЦА БЛАГОЈЕВ

ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА ПРОДУКЦИЈА СОЊА СТУПАР
ИВА КЉАКИЋ
ДАНКА ТРБОЈЕВИЋ
ВЕДРАНА МАЏАР
ЈОВАНА ТИРНАНИЋ
СРЂАН ТОШИЋ
ЈОВАНА ЂАК

СТУДЕНТИ УЗ РАД Виктор Ђулибрк
ДРАГОСЛАВ НИКОЛИЋ
ДРАГИЦА БАРОВИЋ
ЂУРО ВУКОБРАТ
Петар Милошаковић
Весна Мацура
ЗОРАН РАЈОВИЋ
Светлана Перовић
Гордана Стојановић
СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ
СТОЈАН ИЛИЋ
Горан Радић

СНИМАЊЕ И ДИЗАЈН ЗВУКА НЕБОЈША ДРАГИЋЕВИЋ
СПАСОЈЕ ТУФЕГЦИЋ
СРЂАН ФИЛИПОВИЋ
Јања Лончар
МАРКО СТОЈАНОВИЋ
Ивана Митић
НИКОЛА ЖИВОЈИНОВИЋ
СЛОБОДАН СТАНКОВИЋ
МИЛАН ЂОРЂЕВИЋ
Александар Зоричић
ДЕЈАН ИВАНОВИЋ

ШКОЛСКА 2004/2005. ГОДИНА

ГЛУМА АНДРИЈАНА ТАСИЋ
МИЛАН ТУБИЋ
ВЛАДИМИР ТЕШОВИЋ
АЛЕКСАНДРА ТОМИЋ
МИХАИЛО МАКСИМОВИЋ
АМРА ЛАТИФИЋ
РАДЕ ЋОСИЋ
ТАШАНА ЂОРЂЕВИЋ
ЈЕЛЕНА ТРКУЉА

ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА ЈОВАНА ПАПОВИЋ
ИВАН ВУКОВИЋ
СНЕЖАНА ТРИШИЋ
МИЛАН НЕШКОВИЋ

ДРАМАТУРГИЈА ЈОВАНА ЛАЗИЋ
МИЛА МАШОВИЋ
Марина Ћетковић
КОСТА ПЕШЕВСКИ
ОЛГА ДИМИТРИЈЕВИЋ
АНА ИВАНОВИЋ
Иван Велисављевић
Васја Станковић

МЕНАџМЕНТ И ПРОДУКЦИЈА ДРАГАНА ЈОВАНОВИЋ
У ПОЗОРИШТУ, ДАРЈА БАЈИЋ
РАДИЈУ И ЈЕЛЕНА СТОЈАНОВИЋ
КУЛТУРНИМ ЗИНА АЛ-САТТАФ
ДЕЛАТНОСТИМА АНДРЕЈА КОРШИЧ
САНДРА ШОЛАЈА
Марко Грубач
ДИНА ВУКОВИЋ
Марко Јованов
БОЈАНА КАРАЈОВИЋ
АЛЕКСАНДРА БАЈОВИЋ
СРЂАН НОВАКОВИЋ

ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА РЕЖИЈА НИКОЛА ЉУЦА
МАША НЕШКОВИЋ
МИЛОШ АЈДИНОВИЋ
ЗОРАН ЋУДУРОВИЋ
ИВАН БУКВИЋ
ВАСИЛИОС БЛИУМИС

КАМЕРА ВЛАДИМИР ПАВИЋ
АНА ЈЕЛИЋ
МАЈА РАДОШЕВИЋ
Иван Грујић
ИВАН СПАСОЈЕВИЋ
ГОРАН ЈАНКОВИЋ
ВУКАШИН ВЕЉИЋ
Милица Којић

ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА МОНТАЖА Наташа Дамњановић
МИЛЕНА ВАСИЋ
ЉУБОДРАГ СТАРОВЛАХ
БРАНИСЛАВ НАКИЋ
РОМАНА ВУЈАСИНОВИЋ
МАРИЈА ШАРАЦ
ТАМАРА ШАБАН

ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА ПРОДУКЦИЈА МИЛОШ НЕШОВИЋ
ПЕТАР ДАКОВИЋ
Мирослав Шокчић
КАТАРИНА ТАДИЋ

БОЖИДАР ЋОКИЋ
ТИЈАНА ШЕЋЕРОВ
Бојан Пиваш
Небојша Пријић
МАРИЈА ЖНИДАРЧИЋ

СНИМАЊЕ И ДИЗАЈН ЗВУКА Дамјан Дашић
АНДРЕЈ СИНКЕВИЋ
ТАМАРА МАРЈАНОВИЋ
ПРЕДРАГ СТАМАТОВИЋ
МИЛАН КОВАРБАШИЋ
Никола Радивојевић

ШКОЛСКА 2005/2006. ГОДИНА

ГЛУМА ДРАГАНА МИЛОШЕВИЋ
ТАЊА ПЕТРОВИЋ
ПАВЛЕ ЈЕРИНИЋ
ИВАН ЗЕКИЋ
МИЛАН ВУЧКОВИЋ
НАЂА МАРШИЋЕВИЋ
ТЕОДОРА ЖИВАНОВИЋ
БОЈАН КРИВОКАПИЋ
ДАНИНА ЈЕФТИЋ
МИЛОШ ПЈЕВАЧ

ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА ЈАНА ПРЕНТИЋ
МАРКО МИСИРАЧА
Ивана Војт
МИЛОШ ПАУНОВИЋ

ДРАМАТУРГИЈА ДАНИЦА ПАЈОВИЋ
ЗОРКА ОБРЕНИЋ
КАТАРИНА ТОДОРОВИЋ
Јован Ковачевић
СТАША БАЈАЦ
ВЛАДИМИР ЋУРЋЕВИЋ
ТАМАРА БИЈЕЛИЋ
ЈЕЛЕНА ЋОКИЋ
Тамара Радојчић
ПРЕДРАГ ЋУРЋЕВИЋ

МЕНАџМЕНТ И ПРОДУКЦИЈА У ПОЗОРИШТУ, ВУК ВУКОВИЋ
РАДИЈУ И МИЛЕНА ЛУКАЧ
КУЛТУРНИМ МАЈА МАРКОВИЋ
ДЕЛАТНОСТИМА МИЛИЦА НОВКОВИЋ
Немања Костић
ЈОВАНА ЈАЊИЋ
Војислав Бећир
Бојан Глишић

	Немања Ђорђевић ЈЕЛЕНА ПИЉИЋ Миљан Пељевић	ЖЕЉКО МАКСИМОВИЋ НИКОЛА ЈОВАНОВИЋ БОЈАНА ГРАБОВАЦ КАТАРИНА ИЛИЋ ДАНИЈЕЛ КОРША КАТАРИНА ДИМИТРИЈЕВИЋ МИЛОШ ЛАЗИЋ
ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА	РАШКО МИЛАТОВИЋ СЕНКА ДОМАНОВИЋ ПЕТАР РИСТОВСКИ ПРЕДРАГ СТОЈИЋ ИВАН ПЕЦИКОЗА	ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА АНА ГРИГОРОВИЋ Ђорђе Макаревић АЛЕКСАНДАР НИКОЛИЋ АНА КОНСТАНТИНОВИЋ ИВАН БАЛЕТИЋ
КАМЕРА	ДАВИД ПАВЛАШЕВИЋ Бојан Велован МИЛАН РОМАЊУК ЛАЗАР БОГДАНОВИЋ Иван Вукчевић Далибор Тонковић МАРКО НИКОЛИЋ	ДРАМАТУРГИЈА ТАМАРА БАРАЧКОВ Милица Марковић МАРИЈАНА ВИЋЕНТИЋ Јелена Палигорић Јелена Илић ЂОРЂЕ СТАНОЈЛОВИЋ ТАМАРА ЈОВАНОВИЋ Нина Стојановић Јелена Тодоровић МАРИЈАНА ЋОСИЋ
ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА	НЕНАД МЛАДЕНОВИЋ БРАНИМИР ЖИВКОВИЋ АНА РАДОЈИЧИЋ МАРИЈА ЛОРЕНЦИН ИСИДОРА РИСТИЋ Миодраг Цицовић Александар Шмит	МЕНАЏМЕНТ И ПРОДУКЦИЈА ПОЗОРИШТА, РАДИЈА И КУЛТУРЕ АНЂЕЛКА ЈАНКОВИЋ АНА ЈОВАШЕВИЋ МИНА ПАДЕЖАНИН Андрија Стојановић НИНА МИХАЉИНАЦ Јелена Миладиновић Ксенија Ђуровић Ђорђе Костић Невена Поповић МИЛИЦА КАНТИЋ АДРИАНА ТАНАСКОВИЋ Наташа Попсавић БРАНКО ГЕРАСИМОВИЋ КРИСТИНА ОБРАДОВИЋ
ФИЛМСКА И ТВ ПРОДУКЦИЈА	АНА БЕЛОПАВЛОВИЋ ВИШЊА НИКИТИН МАРКО МРЂЕНОВИЋ ИВОНА МИТРОВИЋ АНА УЗУНОВИЋ ЗОРАН РАДИЋ ЗОРАН НИКОЛИЋ Вукашин Павличек	ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА ОГЊЕН ГЛАВОНИЋ ОГЊЕН ИСАИЛОВИЋ ДАНЕ КОМЉЕН МИЛИЦА ТОМОВИЋ ДАМИР РОМАНОВ
СНИМАЊЕ И ОБРАДА ЗВУКА	КОЧА КАШТАВАРАЦ БРАНКО СТОЈАНОВИЋ ЗДРАВКО МАЉКОВИЋ Филип Јовановић ЈАКОВ МУНИЖАБА НИКОЛА МЕДИЋ ДАВОР ДУБОКА Душан Ђукић АЛЕКСАНДАР РАНЂЕЛОВИЋ	КАМЕРА МИКША АНЂЕЛИЋ Никола Мрдаљ Реља Илић ДАНИЕЛ МАТЕИЋ
	ШКОЛСКА 2006/2007. ГОДИНА	
ГЛУМА	АЛЕКСАНДАР РАДОЈИЧИЋ ВИШЊА СРЕТЕНОВИЋ ТАМАРА БЕЛОШЕВИЋ	

	Даниела Димић Александар Јаконић МИХАЈЛО СПАИЋ Бранимир Миловановић КРИСТОФЕР КЛЕМ БЕРГЕРРСЕН	ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА	ВЛАДАН ЂУРКОВИЋ МАРКО ЂУРИЋ АЛЕКСАНДРА ПАВЛОВИЋ Милош Радаковић
ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА	ЈЕЛЕНА РОСИЋ Ана Стојановић ВЛАДИМИР РАДОВАНОВИЋ ЈЕЛЕНА МАКСИМОВИЋ ДРАГАН УЗЕЛАЦ МАЈА ВЕЉИЋ Предраг Јеленић АНИКА ТЕСЛА АНА ЛАГАТОР	ДРАМАТУРГИЈА	ТАЊА ШЉИВАР ГОРАНА БАЛАНЧЕВИЋ Емил Дестани НИКОЛА ЈЕЛАЧИЋ САЊА САВИЋ КАТАРИНА НИКОЛИЋ ГОРАНА ДОМИЋ ТАМАРА БОСАК МАРИЈАНА АРАЦКИ ВИШЕСЛАВ РАДЕНКОВИЋ
ФИЛМСКА И ТВ ПРОДУКЦИЈА	ИВАНА ПЕРНЕ Вања Аћимовић ВЛАДИМИР БОРКА Наталија Нешковић Душан Мичета КСЕНИЈА ЂОРЂЕВИЋ НЕВЕНА СТАНОЈЛОВИЋ ВАЊА ПОПОВИЋ ДОРОТЕА РАКИЋ СВЕТЛАНА СТОЈАНОВИЋ	МЕНАџМЕНТ И ПРОДУКЦИЈА ПОЗОРИШТА, РАДИЈА И КУЛТУРЕ	АНДРЕЈ ГАМСЕР ЂОРЂЕ ПЕТРОВИЋ НЕМАЊА СТАНОЈЕВИЋ КРИСТИНА НИКОЛИЋ ЉУБИЦА ПАШИЋ СОФИЈА ДРЕЦУН Неда Шорак САЊА ЧОЛАКОВИЋ АНА ЈОВАНОВИЋ САЊА УГРИНИЋ АНДРЕА КРНДИЈА ЈОВАНА ЧУМИЋ МИЉАНА КРАШИЋ АНЂЕЛА СИМИЧИЋ ЈОВАНА ЖИВКОВИЋ ИВАНА ДАМЊАНОВИЋ КОНСТАНТИН ЈОВИЋ ИВАНА БАЛАЋ Татјана Богданов
СНИМАЊЕ И ДИЗАЈН ЗВУКА	Дејан Чеко ДИНО ДОЛНИЧАР СРЂАН БАЈСКИ МАРКО ЂУКИЋ ТИЈАНА МУРГАШКИ Мирјана Гвозденовић		
	ШКОЛСКА 2007/2008. ГОДИНА	СТУДЕНТИ УЗ РАД	МИЛАН ЛЕПЕР ЈОВАНА СТЕФАНОВИЋ КАТАРИНА СТОЈАНОВИЋ
ГЛУМА	СТОЈАН ЂОРЂЕВИЋ МИЛОШ БИКОВИЋ АЛЕКСАНДРА АЛАЧ ТАМАРА ДРАГИЧЕВИЋ АНКА ГАЂЕША НИНА ЈАНКОВИЋ МИОДРАГ РАДОЊИЋ МАТЕЈА ПОПОВИЋ УРОШ ЈАКОВЉЕВИЋ ИВАН МИХАИЛОВИЋ МИЉАНА ГАВРИЛОВИЋ ЈЕЛИСАВЕТА ОРАШАНИН	ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА РЕЖИЈА	ИВАН СТОЈИЉКОВИЋ МИЛИЦА ЂЕНИЋ Соња Антанасијеви ВЛАДИМИР ТАГИЋ НЕБОЈША НЕНАДИЋ Милан Рогановић ЛУКА ПОПАДИЋ
		КАМЕРА	Јелена Прекајски Стефан Момиров Бојана Обрадовић

	Милош Митровић Стефан Милосављевић Марина Перовић ИВАН СТЕПАНОВИЋ СТЕФАН ВУЧКОВИЋ	ШКОЛСКА 2008/2009. ГОДИНА
СТУДЕНТ УЗ РАД	НИКОЛА ПАЛАМАРЕВИЋ	ГЛУМА МИЛИЦА ЈАНКЕТИЋ НЕВЕНА РИСТИЋ ДЕЈАН ДЕДИЋ САРА ЈОКСИМОВИЋ МАЈА ЛУКИЋ МИЛИЦА ЈАНКОВИЋ Никола Ранђеловић МИЛОШ ЛАЛОВИЋ МАРИЈАНА ПЕЈАТОВИЋ ЛАЗАР ЂУКИЋ Вук Јовановић МАРКО МАК ПАНТЕЛИЋ
МОНТАЖА	Милош Ачански Бојан Косовић Никола Пурић Јована Филиповић Наташа Пантић НИКОЛА УСПЕНСКИ Феђа Хацић Милан Марић	ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА АЛЕКСАНДАР ШВАБИЋ АНА ПОПОВИЋ ТЕА ПУХАРИЋ МАРИЈА ЛИПКОВСКИ
ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА ПРОДУКЦИЈА	АНДРИЈА СУДАРСКИ ДУШАН РАДЕНКОВИЋ ТАТЈАНА ЖЕЖЕЉ АЊА ДИМИЋ ЈУЛИЈА НОВАЕС ЋИРЈАНИЋ ЈАКОВ ПЕТРОВИЋ АЛЕКСАНДРА ЋОРЋЕВИЋ Марија Стојановић МИЛОШ КОСТИЋ АНА ЖИВАНОВИЋ	ДРАМАТУРГИЈА ЛУКА КУРЈАЧКИ ПАША ПЕТРОВИЋ САРА РАДОЈКОВИЋ МАЈА ТОДОРОВИЋ ДОРОТЕЈА ТЕА ГАЈИЋ ТАМАРА АНТОНИЈЕВИЋ ВУК БОШКОВИЋ Магдалена Динић Владан Максимовић ПРЕДРАГ ЈАКШИЋ
СТУДЕНТИ УЗ РАД	НЕМАЊА МИЋИЋ ЋОРЋЕ ИГЊАТОВИЋ ГОРДАНА ЈАНКОВИЋ СЛАЂАНА ТОМИЋ ЈЕЛКА ГУК ВЛАТКОВИЋ НЕНАД ГОЛУБОВИЋ АЛЕКСАНДАР СИМОНОВИЋ НЕБОЈША ОПАЧИЋ	МЕНАЏМЕНТ И ПРОДУКЦИЈА ПОЗОРИШТА, РАДИЈА И КУЛТУРЕ МИЛИЦА СПАСОЈЕВИЋ Лука Кијевчанин СОЊА СТЕГИЋ МИЛА ШИЈАН Жарко Комар УНА СТЕВАНОВИЋ КРИСТИЈАН ВОЈИНОВИЋ ВИРЦИНА ЋЕКОВИЋ АНА КОЊОВИЋ СЕНКА САВИЋ ИВАНА ЗДРАВКОВИЋ ЈЕЛЕНА СИМОВИЋ Милица Николић АЛЕКСАНДРА СТАНКОВИЋ ТАМАРА ЧИЧИЋ МАРКО ПОПОВИЋ
СНИМАЊЕ И ДИЗАЈН ЗВУКА	АЛЕКСАНДАР РАНЧИЋ СРЋАН МИЛОВАНОВИЋ Вукашин Лекић МИЛАН СИМИЋ ПЕТАР СТОЈИЧИЋ Иван Бранисављевић МИХАИЛО СТЕВАНОВИЋ МАРКО СТОЈАНОВИЋ ЛОУИС	ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА РЕЖИЈА ТЕА ЛУКАЧ МИЛОШ МИЛОВАНОВИЋ КОСТА РИСТИЋ НЕМАЊА ВОЈИНОВИЋ
СТУДЕНТИ УЗ РАД	ГОРАН МИЛОШЕВИЋ НИКОЛА ПЕЈОВИЋ СЛОБОДАН КРСТИЋ ВЛАДИЦА БУДИЋ	

МАРКО ЂОРЂЕВИЋ
АРОН СЕКЕЉ
ЈЕЛЕНА ГАВРИЛОВИЋ

СОЊА КОВАЧЕВИЋ
ИВАН ЗАБЛАЋАНСКИ
ВАЈА ДУЈОВИЋ
МАТИЈА ЖИВКОВИЋ
МАРИЈА СТОКИЋ

КАМЕРА ИГОР ЂОРЂЕВИЋ
САРА ПРERAДОВИЋ
АЛЕКСАНДАР КАРАУЛИЋ
ИРИНА ДРАГОЈЕВИЋ
Лука Јовановић
ИВАН МАРКОВИЋ
Марија Кнежевић
Урош Милутиновић
АЛЕКСАНДАР КАЛЕЗИЋ
СЛАВЕНКО СМИЉАНИЋ
ГОРАН ТОДОРИЋ

ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА ИГОР ВУК ТОРБИЦА
ПЕТАР ПОПОВИЋ
ЈОВАНА ТОМИЋ
МАЈА МАЛЕТКОВИЋ

ДРАМАТУРГИЈА Теодора Будимир
МИЛИЦА ЖИВАНОВИЋ
МАША СЕНИЧИЋ
Милица Матић
МИША ПРЕМОВИЋ
Марко Марковић
Никола Скупајић
ЉУБИЦА ЛУКОВИЋ
УНА ЧОЛИЋ
Милош Илић

МОНТАЖА ДАВОР БОСАНКИЋ
МАЈА МАРКОВИЋ
МАРИЈА КРСТИЋ
Никола Павловић
Андрија Радосављевић
УРОШ ЛАШИЋ
Станко Миловановић
БОГДАН ЧУРГУЗ

МЕНАЏМЕНТ И ПРОДУКЦИЈА ПОЗОРИШТА, РАДИЈА И КУЛТУРЕ ЈОВАНА РАДОВАНОВИЋ
ТАТЈАНА НИКОЛИЋ
АЊА АРАНЂЕЛОВИЋ
Сандра Томић
АНА ГЛИШИЋ
НЕВЕНА ДЕСИВОЈЕВИЋ
КРИСТИНА ЂУРАСИНОВИЋ
Милош Кувекаловић
БОЈАНА МИЛАШИНОВИЋ
НЕМАЊА ЈОВАНОВИЋ
Јелена Брозовић
ТИЈАНА МАРИЋЕВИЋ
Валентина Вагнер
АНА МИРКОВИЋ

ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА ПРОДУКЦИЈА ИРЕНА ЂОРЂЕВИЋ
САЊА КОСАНОВИЋ
УРОШ СТАНКОВИЋ
Малена Селић
МАРИЈА ЛЕРО
МАРКО МАНДИЋ
Софија Пајкић
САРА АНДРЕЈЕВИЋ
ЈЕЛЕНА РАДЕНКОВИЋ
АЛЕКСАНДАР ПАПАЈИЋ

СНИМАЊЕ И ДИЗАЈН ЗВУКА СТЕВАН МИЛОШЕВИЋ
Матија Бабовић
Милица Лукић
БОРИС ЗАБОРСКИ
ПРЕДРАГ АДАМОВИЋ
Амир Незировић

ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА РЕЖИЈА Лука Бурсаћ
МАРКО ГРБА СИНГХ
НЕНАД ТЕСЛА
СТЕФАН ИВАНЧИЋ
ЂУРЂИЈА РАДИВОЈЕВИЋ
МИЛАН СМИЉАНИЋ

ШКОЛСКА 2009/2010. ГОДИНА

ГЛУМА ИВА СТЕФАНОВИЋ
МИЛАН МАРИЋ
МАРИЈА БЕРГАМ
МИЛЕНА ЖИВАНОВИЋ
НЕМАЊА СТАМАТОВИЋ

КАМЕРА ИГОР МАРОВИЋ
Душан Грубин
Страхиња Марковић
Мирослав Малетић
МАРИЈА МОМИЋ
ЛАЗАР РАДИЋ

	БРУНО РАНКОВИЋ БОЈАН МАРОЈЕВИЋ		ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА	ИСИДОРА ГОНЦИЋ АНДРЕЈ НОСОВ Миленија Стаменковић Павле Ђукић Кристина Дамњановић Опсеница
МОНТАЖА	Милица Јелача Жарко Бреџ Иван Милосављевић МИНА НЕНАДОВИЋ МИЛОШ КОРАЋ Урош Максимовић ЈОВАНА ЖИЦА Никола Павловић		ДРАМАТУРГИЈА	Бојана Бабић Драган Јокановић ДРАГАНА ЈАКОВЉЕВИЋ Катарина Јанковић ЈЕЛИЦА ЈЕРИНИЋ НИНА ЦУВЕР СОФИЈА ЈОВАНОВИЋ Иван Станчић Милица Петровић ЈЕЛЕНА МАЈСТОРОВИЋ
ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА ПРОДУКЦИЈА	ЈЕЛЕНА ЂУЛИБРК МИЛА ЂЕЛИЋ ЈЕЛЕНА ЂУРИЋ АЊА ЈЕЛИЋ ЈОВАНА ЂУРИЋ Виктор Вилотијевић Бојан Перовић ТИЈАНА МЕДИГОВИЋ ПАВЛЕ СТЕВАНОВИЋ Мирослав Пештерац МИЛА ЈАЊИЋ НАТАША ЈАНКОВИЋ МИЛЕНА ВУКЧЕВИЋ ДОБРИЛА КАРАУЛИЋ		МЕНАџМЕНТ И ПРОДУКЦИЈА ПОЗОРИШТА, РАДИЈА И КУЛТУРЕ	ТАМАРА КОЈИЋ ЕМИЛИЈА МИЛИЋЕВИЋ ЈОВАНА ЂУРИЧИЋ НИКОЛЕТА ПАВЛОВИЋ ВЕРИЦА ЂУКИЋ АЛЕКСАНДРА СТОЈАНОВИЋ ТЕОДОРА ПЕТРОВИЋ СОФИЈА МУШИЦКИ ЈЕЛИСАВЕТА МИЛЕТИЋ ЉИЉАНА ИЛОВАЧА ЈЕЛЕНА ПРАНИЋ ВЛАДИМИР ЈАКШИЋ МАРКО АНЂЕЛКОВИЋ ТЕОДОРА ВУЛОВИЋ Кристијан Шујевић ОЛЕГ МИСИРАЧА Марко Бајагић МИА МАШИЋ – прелаз из Тузле
СНИМАЊЕ И ДИЗАЈН ЗВУКА	ПАВЛЕ ДИНУЛОВИЋ НИКОЛА ЛУКИЋ СОФИЈА ЈОВАНОВ ЛУКА МАТКОВИЋ МИХАЈЛО РАДОВИЋ МЛАЂАН МАТАВУЉ ВЛАДИМИР МАКСИМОВИЋ АЛЕКСАНДАР МАЊА МИЛАН АНЂЕЛОВИЋ		ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА РЕЖИЈА	Душан Јанковић Рашко Миљковић Деан Радовановић СТРАХИЊА САВИЋ Филип Мартиновић АНА КРСТИЋ
	ШКОЛСКА 2010/2011. ГОДИНА		КАМЕРА	Петар Ковачевић МАРИЈА ЂОКОВИЋ СТАША БУКУМИРОВИЋ Милан Петковић Александра Мартиновић Исидора Пејовић
ГЛУМА	МИЛОШ ЂУРОВИЋ ИВА КЕВРА СТЕФАН РАДОЊИЋ Јована Гавриловић ЈЕЛИСАВЕТА КАРАЦИЋ ДУШАН МАТЕЈИЋ АНИТА СТОЈАДИНОВИЋ Ивана Дудић БРАНКИЦА СЕБАСТИЈАНОВИЋ БОГДАН БОГДАНОВИЋ			

	БОРИС ШЕБЕЗ МИЛИЦА ДИМИТРИЈЕВИЋ САШО ШТИХ НЕНАД СУРЧУЛИЈА СРЂАН СРЂЕНОВИЋ	Јована Пантић Вучић Перовић
МОНТАЖА	Сара Сантини Софија Будимир Стефан Биљановски Немања Ђеранић Тамара Крстановић Мина Петровић Милорад Ћитић Иван Вагнер	ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА Ђорђе Филиповић Марко Торлаковић Миљана Ћосић Наташа Радуловић Страхиња Антонић
ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА ПРОДУКЦИЈА	МИЛИЦА ЈОКИЋ МАРИЈА КУЉАНИН Софија Саљников Бојана Грујичић ДИНА СТИПАНИЋ НЕВЕНА ПАВЛОВИЋ ВЛАДИМИР ДУДАР ПЕТАР ШАПИЋ Павле Суботић САРА ЂУРОВИЋ АЛЕКСАНДАР НЕЂАКОВ	ДРАМАТУРГИЈА Марко Имшир Саша Петровић Огњен Обрадовић Борис Гргуровић Тиса Милић Василија Антонијевић Павле Лазаревић Дијана Карановић
СНИМАЊЕ И ДИЗАЈН ЗВУКА	ДИМИТРИЈЕ ЦВЕТКОВИЋ МАТИЈА ЛЕКОВИЋ ДОРА ФИЛИПОВИЋ НИКОЛА ЈАНКОВИЋ ДАНЕ ВЛАИСАВЉЕВИЋ ПРВОСЛАВ ЖИВАНОВИЋ ДРАГОСЛАВ ОСТОЈИЋ ДЕЈАН ЂОРЂЕВИЋ ДРАГАН БОШЊАК СЛОБОДАН ВАСИЋ	МЕНАџМЕНТ И ПРОДУКЦИЈА ПОЗОРИШТА, РАДИЈА И КУЛТУРЕ Кристина Крспогачин Јанко Димитријевић Милош Радичевић Даница Бојић Маја Јовановић Јелена Радовановић Весна Гајић Тамара Миловановић Душан Синђић Никола Секулић Стефан Тодоровић Немања Бошков Ивана Митровић Милена Дебељковић Павле Јакичић Предраг Маџаревић Татјана Перић
	ШКОЛСКА 2011/2012. ГОДИНА	ФИЛМСКА И ТЕЛЕВИЗИЈСКА РЕЖИЈА Лука Пређа Никола Здравковић Катарина Мутић Исидора Веселиновић Горан Николић Мартина Шчавничар
ГЛУМА	Тамара Алексић Анђела Јовановић Марко Грабеж Ђорђе Стојковић Јована Стојиљковић Марта Бјелица Михајло Јовановић Страхиња Блажић Нина Нешковић Владимир Вучковић	КАМЕРА Стефан Ђорђевић Маја Планинац Немања Веселиновић Богдан Бабовић Ана Даниловић Ивана Рајић

Павле Павловић
Матеј Округлић

Александар Кецман
Михаило Глишовић
Теа Гјоргиоска
Александар Ристоски

МОНТАЖА Мишо Ждињак
Андријана Крчмар
Тијана Тодоровић
Тара Вуловић
Ђорђе Станковић
Бојан Симић
Рајко Ристановић
Звездан Дамјановић

**ПОЗОРИШНА И
РАДИО РЕЖИЈА** Александар Марковић
Југ Ђорђевић
Исидора Филиповић
Тијана Васић
Ана Вучелић

**ФИЛМСКА И
ТЕЛЕВИЗИЈСКА
ПРОДУКЦИЈА** Вукота Антуновић
Јован Вукашиновић
Анастасија Замахажев
Андреа Ждрња
Мирослав Ђурђевић
Рамона Плазинић
Никола Репија
Нада Савић
Кристина Марковић
Александра Павловић
Ана Костић
Драгана Голочевац
Катарина Поповић
Марко Бацковић

ДРАМАТУРГИЈА Страхиња Мацаревић
Андрија Лакић
Тијана Грумић
Борко Митровић
Галина Максимовић
Бранко Лилић
Маша Радић
Милош Бојовић
Тамара Јаковљевић
– исписана 14.12.2012. (1209/1)

**СНИМАЊЕ И
ДИЗАЈН ЗВУКА** Даница Вујошевић
Сања Ђуричић
Жолт Вираг
Богдан Милошевић
Жолт Ваштаг
Ана Буњак
Јован Марић
Јован Вучур
Милош Броћета
Лазар Керезовић
Зоран Мандић
Милан Богић

**МЕНАЏМЕНТ И
ПРОДУКЦИЈА
ПОЗОРИШТА,
РАДИЈА И
КУЛТУРЕ** Тања Митић
Дуња Бабовић
Александра Лозановић
Маријана Стефановић
Милица Бошковић
Катарина Младеновић
Ева Шкорић
Тамара Миловановић
Матија Илић
Наталија Јевтић
Оливера Милисављевић
Јелена Михајловић
Андрија Динуловић
Тијана Поповић

ШКОЛСКА 2012/2013. ГОДИНА

ГЛУМА Вања Ненадић
Григорије Јакишић
Милица Сужњевић
Александар Вучковић
Татјана Димитријевић
Новак Радуловић
Дуња Стојановић
Никола Малбаша

**ФИЛМСКА И
ТЕЛЕВИЗИЈСКА
РЕЖИЈА** Катарина Кољевић
Петар Пешут
Маша Шаровић
Богосав Апостоловић
Милош Чолић
Ана Требше

КАМЕРА Милица Дракулић
Ђорђе Стојиљковић
Марко Миловановић
Јована Радовановић
Страхиња Лукић

Никола Вученовић
Ненад Вељовић
Марко Младеновић

МОНТАЖА Лав Григорије Пајкић
Ана Сремац
Матија Новаковић
Невена Бакић
Ана Жугић
Тамара Костић
Стефан Величковић
Александра Гамбић Касагић
Константин Булатовић
Александар Корићанац
Никола Шобат

**ФИЛМСКА И
ТЕЛЕВИЗИЈСКА
ПРОДУКЦИЈА** Невена Томић
Милена Арсенић
Маја Јовановић
Невена Лазић
Марија Марковић
Михаило Милић
Никола Спасић
Мартина Кривокапић
Александар Трифуновић
Ања Стевановић
Јована Тошковић
Марко Мудрић

**СНИМАЊЕ И
ДИЗАЈН ЗВУКА** Павле Перић
Александар Теодоровић
Лазар Арсовић
Лука Барајевић
Ненад Марковић
Никола Карановић
Лидија Мировић
Богдан Браковић
Никола Бјелица

ШКОЛСКА 2013/2014. ГОДИНА

ГЛУМА Мина Обрадовић
Драган Секулић
Александра Бибић
Милена Радуловић
Јоаким Тасић
Ања Кнежевић
Андреа Ржаничанин
Никола Станковић
Миодраг Драгичевић

**ПОЗОРИШНА И
РАДИО РЕЖИЈА** Тара Манић
Невена Рајковић
Максим Милошевић
Јована Стојановић

ДРАМАТУРГИЈА Сара Ђуровић
Филип Јокановић
Неда Гојковић
Мина Ђирић
Марко Марчец
Милица Јевтић
Огњен Лазаревић

**МЕНАџМЕНТ И
ПРОДУКЦИЈА
ПОЗОРИШТА,
РАДИЈА И
КУЛТУРЕ** Вук Кукањац
Јован Буковала
Вања Сенеши
Марио Перовић
Јована Трајковић
Катарина Станисављевић
Андрија Божовић
Видан Лалић
Сања Савковић
Тијана Дракулић
Катарина Ивакић
Нинослав Спасић
Марија Милосављевић
Кристина Лалић Спирковић
Тијана Маровић
Ана Вуковић

**ФИЛМСКА И
ТЕЛЕВИЗИЈСКА
РЕЖИЈА** Ленка Јовановић
Милена Грујић
Давид Слеччевић
Милутин Шарчевић
Тијана Миленковић
Видан Миљковић

КАМЕРА Лука Трајковић
Урош Петров
Бошко Ђорђевић
Милан Радојчић
Ана Милентијевић
Мирослав Мишић
Видоје Вујатовић

МОНТАЖА Петар Милић
Стефан Радовановић
Алекса Парезановић
Милош Радуловић

Алекса Пантић
Марија Вранић
Матија Ђукановић
Михајло Ковачевић Кузмановић

ФИЛМСКА И Ивона Ђурић
ТЕЛЕВИЗИЈСКА Тијана Марковић
ПРОДУКЦИЈА Нађа Вујић
Богдан Стефановић
Ведрана Вукојевић
Дуња Нешовић
Лука Марковић
Нина Пантић

Софија Дробац
Мина Стојадиновић
Слободан Вујичић

СНИМАЊЕ И Марко Буквић
ДИЗАЈН ЗВУКА Теодора Радовић
Селена Богдановић
Лука Ожеговић
Илија Ђорђевић
Лука Милосављевић
Марина Прокић
Александар Јеремић
Сара Чавић
Новица Радић

Студенти мастер студија

ШКОЛСКА 2006/2007. ГОДИНА

СТУДИЈЕ Ана-Миа Милић
ПОЗОРИШТА Снежана Манасић Ракоњац
ЈЕЛЕНА ПОПАДИЋ
Ђорђе Марковић
Милена Деполо
ЛИДИЈА ЈАКШИЋ
Сандра Јанковић
Драгана Рајачић

СТУДИЈЕ ГОРАН ТРПЧЕВСКИ
ФИЛМА И Андро Мартиновић
МЕДИЈА МАША ВУЈОШЕВИЋ
Бојан Воркапић
Војин Чворовић
Никола Пантелић
Марија Радибратовић

ПРОДУКЦИЈА Милијан Димитријевић
ДРАМСКИХ ЖЕЉКО АНЂЕЛКОВИЋ
УМЕТНОСТИ И Горан Павловић
МЕДИЈА Дарко Парадиновић
Марко Вусић
Александра Митрић Штифанић
ВАСИЛИОС БЛИОУМИС
Далибор Мариновић
ЛАНА ГОЛУБОВИЋ
Весна Дамјанић
Мирјана Јевтовић
Лука Јелић
БИЉАНА РАДОВИЋ
ДЕСАНКА КОЗАРЕВ
Ана Бацковић

ШКОЛСКА 2007/2008. ГОДИНА

ТЕОРИЈА Милан Тодоровић
ДРАМСКИХ Јелена Петровић
УМЕТНОСТИ, Неда Радуловић
МЕДИЈА И ДАРА АРСЕНОВ ЈАЈИЋ
КУЛТУРЕ Обрад Ненезић
МАРКО ПРОКИЋ
Данило Лазовић
МАРИНА БУКВИЧКИ
ЈУЛИЈА ЈОВАНОВИЋ
Ана Пећанац
Коста Ђорђевић
Милан Миљковић
ВИОЛЕТА КЕЦМАН
МАРКО СУХАРЕВСКИ
ЗОРАН КОСЈЕРИНА
Зоја Марјановић
ИВАНА КОЉЕНШИЋ
Ана Милић
СЕНКА ПЕТРОВИЋ
НАЂА СТОЈКОВИЋ

ШКОЛСКА 2008/2009. ГОДИНА

ТЕОРИЈА АТИЛА АНТАЛ
ДРАМСКИХ ДУЊА ПЕТРОВИЋ
УМЕТНОСТИ И Петар Радман
МЕДИЈА ПРЕДРАГ СОЛОМУН
АНА Р. ВУЧКОВИЋ
АЛЕКСАНДАР ЋИНЋИЋ
ИВАН ЋОРЂЕВИЋ
Ивана Кочи
Борјанка Љумовић
Михаило Максимовић
БОЈАНА ИВАНОВ ЋОРЂЕВИЋ
ТАТЈАНА МИЛАНОВ
ТАШАНА ЋОРЂЕВИЋ
Албин Салиховић
МИРОСЛАВ ВИЋЕНТИЈЕВИЋ
МИЉАНА КРАВИЋ

ШКОЛСКА 2009/2010. ГОДИНА

ТЕОРИЈА Срђан Ковачевић
ДРАМСКИХ Драган Батанчев
УМЕТНОСТИ И ГОРАН ДУЈАКОВИЋ
МЕДИЈА Драгана Јовановић
 САНЕЛА ЈАНКОВИЋ
 Ивана Недељковић
 АНА КАЛАБА
 Марија Црногорац
 НАТАША ДЕЛАЧ
 ХАСАН А. А. ЕЛАСФАР

ШКОЛСКА 2010/2011. ГОДИНА

ФИЛМСКА И НЕБОЈША НЕНАДИЋ
ТЕЛЕВИЗИЈСКА Иван Стојиљковић
РЕЖИЈА ВЛАДИМИР ТАГИЋ
 Милан Рогановић
 МИЛИЦА ЋЕНИЋ
 САЊА ЖИВКОВИЋ

КАМЕРА ЈЕЛЕНА ПРЕКАЈСКИ
 СТЕФАН МОМИРОВ
 МАРИНА ПЕРОВИЋ
 НЕБОЈША ВАСИЋ
 МИЛОШ МИТРОВИЋ
 ДАЛИБОР ВУЧКОВИЋ

МОНТАЖА Наташа Пантић
 Никола Пурић
 ЈОВАНА ФИЛИПОВИЋ
 Милош Ачански
 Бојан Косовић
 ВЕСНА ГРБА
 Феђа Хаџић
 БРАНИСЛАВ ПОПОВИЋ
 СНЕЖАНА ЛУЧИЋ
 Марко Роксандић

ТЕОРИЈА СЛАВЕН ТРЕБОВАЦ
ДРАМСКИХ
УМЕТНОСТИ И
МЕДИЈА

ШКОЛСКА 2010/2011. ГОДИНА

ГЛУМА Тамара Драгичевић
 АНКА ГАЂЕША
 МИЛОШ БИКОВИЋ
 ИВАН МИХАИЛОВИЋ
 Матеја Поповић
 Јелисавета Орашанин
 Нина Јанковић
 Миодраг Радоњић
 СТОЈАН ЂОРЂЕВИЋ
 Миљана Гавриловић
 АНДРИЈА ДАНИЧИЋ
 Бранко Јанковић
 ИВАНА ТЕРЗИЋ

ПОЗОРИШНА И ВЛАДАН ЂУРКОВИЋ
РАДИО РЕЖИЈА

ДРАМАТУРГИЈА ТАЊА ШЉИВАР
 САЊА САВИЋ
 ВИШЕСЛАВ РАДЕНКОВИЋ
 ГОРАНА ДОМИЋ
 Никола Јелачић

МЕНАЏМЕНТ Андреј Гамсер
КУЛТУРЕ И Немања Станојевић
МЕДИЈА ИВАНА ИВАНОВИЋ
 ЈОВАНА ЧУМИЋ
 КАТАРИНА СТОЈАНОВИЋ
 Бојана Ковачевић
 ЈОВАНА ЖИВКОВИЋ
 ЈОВАНА СТЕФАНОВИЋ
 Тијана Чакар
 ЈЕЛЕНА ЈЕВТОВИЋ
 ЗОРАНА ПЕТРОВИЋ
 Констанца Голубовић
 АНА МИЋОВИЋ

ФТВ РЕЖИЈА Саша Хајдуковић

КРЕАТИВНА Александар Ђорђевић
ФТВ Душан Раденковић
ПРОДУКЦИЈА Милош Костић
 Андрија Сударски
 СЛАЂАНА ТОМИЋ
 АЊА ДИМИЋ
 Татјана Жежељ
 Ана Живановић

	ГОРДАНА ЈАНКОВИЋ МАРИЈАНА ЂОРЂЕВИЋ МЛАДЕН СТОЈАНОВИЋ Немања Мићић МАРИНА ДАНИЋ ДУЊА БИБИЋ ИВАНА СТАРЧЕВИЋ	МАЈА ТОДОРОВИЋ Васко Раичевић
СНИМАЊЕ И ДИЗАЈН ЗВУКА	Срђан Миловановић Михаило Стевановић Милан Симић НИКОЛА ПЕЈОВИЋ Марко Чокулов	МЕНАЏМЕНТ КУЛТУРЕ И МЕДИЈА КРИСТИЈАН ВОЈИНОВИЋ Вирџинија Ђековић Александар Станковић Соња Стегић УНА СТЕВАНОВИЋ МИЛИЦА СПАСОЈЕВИЋ Сенка Савић ИВАНА ХОСТНИК Данка Игњатовић Селена Крчевинац Марија Миловановић Дамјан Петровић МИЉАН ПЕРОВИЋ Андреј Ивањиков
ТЕОРИЈА ДРАМСКИХ УМЕТНОСТИ И МЕДИЈА	ВАЛЕНТИНА ПОПОВИЋ ДЕЈАН ЧАНЧАРЕВИЋ ДРАГИЊА МИЛЕУСНИЋ МИРЈАНА МИЛЕНИЋ МАРИЈА СТОЈИЋ Ана З. Вучковић Бојана Вујовић Миљана Ђорђевић МАЈА БАНОВИЋ	ФТВ РЕЖИЈА МИЛОШ МИЛОВАНОВИЋ ТЕА ЛУКАЧ Немања Војиновић МАРКО ЂОРЂЕВИЋ ЈЕЛЕНА СТОЛИЦА
	ШКОЛСКА 2012/2013. ГОДИНА	КРЕАТИВНА ФТВ ПРОДУКЦИЈА Урош Станковић МЛАДЕН ЂУКИЋ Марко Мандић Сања Косановић ДУШКО МАЗАЛИЦА МИЛОШ ЉУБОМИРОВИЋ Маша Чумић Јелена Гавриловић Лука Јововић ИВАНА МАТКОВИЋ Данило Лазовић Дамир Бучевић
ГЛУМА	МИЛИЦА ЈАНКЕТИЋ Дејан Дедић Сара Јоксимовић МАРКО МАК ПАНТЕЛИЋ Лазар Ђукић МАЈА ЛУКИЋ Маријана Пејатовић НЕВЕНА РИСТИЋ Милош Лаловић Лазар Томић МАРИЈА РАДОЈЕВИЋ Јелена Томић	КАМЕРА Александар Караулић Иван Степановић СТЕФАН ВУЧКОВИЋ МАТИЈА МУЊИЗА ПЕТРОВИЋ Ерол Зубчевић
ПОЗОРИШНА И РАДИО РЕЖИЈА	Марија Липковски МАРКО ЂУРИЋ	
ДРАМАТУРГИЈА	ПРЕДРАГ ЈАКШИЋ ЈОВАНА БОЈОВИЋ ВУК БОШКОВИЋ Сара Радојковић Никола Јелачић Тамара Антонијевић Паша Петровић	МОНТАЖА Милан Јакшић Марија Крстић
		СНИМАЊЕ И ДИЗАЈН ЗВУКА СТЕВАН МИЛОШЕВИЋ МАРКО СТОЈАНОВИЋ ЛУИС

Предраг Адамовић
БОРИС ЗАБОРСКИ
Петар Стојичић
БОРИС ШУРЛАН

**ТЕОРИЈА
ДРАМСКИХ
УМЕТНОСТИ И
МЕДИЈА** Ана Поповић
ДАВОР БОСАНКИЋ
Александар Јованчић
БОШКО ШТУЛИЋ
Маја Костић
Марија Цекић
Марија Леро

ШКОЛСКА 2013/2014. ГОДИНА

ГЛУМА Марија Бергам
Соња Ковачевић
Ива Стефановић
Матија Живковић
Марија Стокић
Милена Живановић
Ваја Дујовић
Немања Стаматовић
Иван Заблаћански
Јелена Граовац

**ПОЗОРИШНА И
РАДИО РЕЖИЈА** Маја Малетковић
Игор Вук Торбица

ДРАМАТУРГИЈА Ружица Васић
Бојана Мијовић

**МЕНАџМЕНТ
КУЛТУРЕ И
МЕДИЈА** Татјана Николић
Јована Радовановић
Ивана Стојковић
Бојана Милашиновић
Видосава Величковић
Ања Аранђеловић
Немања Јовановић
Весна Станимировић
Ана Глишић
Страхиња Бошковић

ФТВ РЕЖИЈА Стефан Иванчић
Лука Попадић
Милан Смиљанић

Марко Сингх Грба
Милица Филиповски

**КРЕАТИВНА
ФТВ
ПРОДУКЦИЈА** Јована Ђурић
Милена Вукчевић
Јелена Ђурић
Тијана Медиговић
Наташа Јанковић
Мила Јањић
Ања Јелић
Александар Папајић
Павле Стевановић
Ирена Ђорђевић
Тијана Марићевић
Зоран Галић

КАМЕРА Марија Момић
Бојан Маројевић
Перо Павловић

МОНТАЖА Јована Жица
Урош Лашић

**СНИМАЊЕ И
ДИЗАЈН ЗВУКА** Павле Динуловић
Александар Мања
Бранко Топаловић
Млађан Матавуљ
Софија Јованов
Лука Матковић
Владимир Максимовић
Никола Лукић
Михајло Радовић
Милан Анђеловић

**ТЕОРИЈА
ДРАМСКИХ
УМЕТНОСТИ И
МЕДИЈА** Лука Курјачки
Миша Премовић
Маша Сеничић
Милица Живановић
Кристина Ђурасиновић
Љубица Луковић
Горан Станић
Јована Мијовић
Владимир Палибрк
Ана Коњовић
Марија Јовановић
Сава Јакшић
Марко Рајковић
Александра Арсовић

Специјалистичке академске студије Реклама и медији

ШКОЛСКА 2005/2006. ГОДИНА

Мирослав Цветковић
ИВАН МАНДИЋ
ДРАГАНА СМИЉАНИЋ
Варвара Љешковић
КАТАРИНА ХРКАЛОВИЋ
МАРКО ПЕТРОВИЋ
МАРИНА МАТЕКОВИЋ
БИЉАНА ГАГИЋ ЈЕВЂОВИЋ
ЗОРАНА ВРАНЕШ
БОЈАНА ГУТЕША
МАЈА (ВУКОИЧИЋ) УЗЕЛАЦ
АНДРЕА СТАМЕНИЋ

ШКОЛСКА 2006/2007. ГОДИНА

Катарина Савић
СЛОБОДАН БАШИЋ
АНА БАЈОВИЋ
НИКОЛА ВУЈОТИЋ
ЈЕЛЕНА ГРАХОВАЦ
АНА ЂУЗОВИЋ
ИВАН ЈЕВЂОВИЋ
ИВАНА (МИЛИНКОВИЋ) ВУКОТИЋ
Драган Петровић

ШКОЛСКА 2007/2008. ГОДИНА

ИГОР СТОЈАНОВИЋ
ВАЊА ШИБАЛИЋ
ЛУКА МЕДЕНИЦА
МАРИЈА ПАНТЕЛИЋ
ВЛАДИМИР ПЕТРОВИЋ
Лиљана Петрезанова
ЈОВАНА САВИЋ
ЉИЉАНА БАЛИЋ
ДАНКА ТРБОЈЕВИЋ
ИВАН БУЉУГИЋ
БРАНКА ИЛИЋ
НЕДА БАСТАЈИЋ
САНДРА РАКИЋ
МАРИНА ГАЂАНСКИ
ДУЊА САВЧИЋ
Един Јабукович

ШКОЛСКА 2008/2009. ГОДИНА

ИГОР ПЕТРОВИЋ
Милица Комад
БОБАНА НИКОЛИЋ
БОЈАНА РАЈИЧИЋ
ДУШАН СИМИЋ
ОГЊЕН РАДУЛОВИЋ
МИРЈАНА ПРАВИЦА
МИЛОШ СИБИНОВИЋ
БРАТИСЛАВ МИЛЕНКОВИЋ
МАРИНА МАРЧИЋЕВ
ИРЕНА НЕШОВИЋ
СНЕЖАНА ПЕНЕВ
РАДА СТЕВАНОВИЋ
АНДРЕЈА МИЛКИЋ
Петар Биберчић
АЛЕКСАНДАР НИКОЛИЋ
ДЕЈАНА ПОПОВИЋ
Бојан Качавенда

ШКОЛСКА 2009/2010. ГОДИНА

МИРНА ЗАРИЋ
АНА УЗУНОВИЋ
ТИЈАНА ШЕЋЕРОВ
МАРИЈА АРСЕНИЈЕВИЋ
Милош Милошевић
ВАЛЕНТИНА МАЦУРА
Вук Белић
ВАСИЛИОС БЛИОУМИС
АНЂЕЛА ГРАБЕЖ
ПРЕДРАГ СТАНКОВИЋ
МАРТА ЈАКИЋ
МАША МИХАИЛОВИЋ
ЈЕЛЕНА СИМИЋ
ГОРАН КОВАЧИЋ
КРИСТИНА БЕОЧАНИН
АНА ЧОЛАКОВИЋ
МАРКО ЈЕВТИЋ
АЛЕКСАНДРА СЕКУЛИЋ
Сања Перишић
МАРИЈАНА ГАЈИЋ
АДРИЈАНА ЛИПЦАЈТ
МАРИНА АШКОВИЋ

ШКОЛСКА 2010/2011. ГОДИНА

Неда Николић
АНДРИЈАНА МАЛИКОВИЋ
ИВАНА ПЕТРОВИЋ
НИКОЛИНА БОБИЋ
Анђелија Вујадиновић
МАРИНА БРБАКЛИЋ ТЕПАВАЦ
КАТАРИНА МАРУНИЋ ПЕТРОВИЋ
ЈАСНА ЦУЏЕЛИЈА
Милош Миросавић
МАРИЈА МИЧИЈЕВИЋ
Бојан Сарић

ШКОЛСКА 2011/2012. ГОДИНА

СЛАЂАНА ОЛИЋ
Марија Петровић
АНЂЕЛА БАНИЋЕВИЋ
ЈУГОСЛАВ ШКАРИЋ

ЈОВАНА РАДЕНОВИЋ
ДРАГИЦА МЛАДЕНОВИЋ
РАДИСЛАВ АНТУНОВИЋ
СТЕЛА РАЧУНИЦА
Никола Попмихајлов
КАТАРИНА ПАНИЋ
НЕМАЊА КИСИЋ
Милорад Пауновић

ШКОЛСКА 2012/2013. ГОДИНА

Милош Димитријевић
Јелена Острогонац
Сања Радловачки
ТАМАРА ТАТИЋ
Наташа Кустурић
Бојан Панић
Немања Алексић
Ивана Остојић

Магистри наука и магистарске тезе одбрањене на Факултету драмских уметности

- 1. Дејан Миладиновић**
Развој ојерске режије у Београду и Новом Саду од 1920. године, 1976, ментор др Рашко Јовановић
- 2. Миодраг Станисављевић**
Ејика и грама – неки проблеми преводјења ејских народних пјесама, 1976, ментор Јован Христић
- 3. Предраг Голубовић**
Југословенски филм и револуција – грамске и јојске ознаке и вредности југословенске револуције, 1977, ментор Ратко Ђуровић
- 4. Сретен Јовановић**
Кинематографија у Загребу 1917–1923. године са посебним осврћом на методолошки кристали историји југословенске кинематографије, 1977, ментор др Борислав Јовић, коментори др Дејан Косановић
- 5. Љиљана Грујић Еренрајх**
Елементи плумачке вокалне шехнике, 1978, ментор Предраг Милошевић
- 6. Фети Даутовић**
Рейродуктивна кинематографија у Југославији између два рата, 1978, ментор др Дејан Косановић
- 7. Александар Драгојловић**
Прилој проучавању вокалне личности на радију, 1978, ментор др Смиљка Васић
- 8. Мирослав Костић**
Мојћност ушницаја радија на културу слободной времена у савременим југословенским условима, 1978, ментор др Борислав Јовић
- 9. Борка Павићевић**
Нереалистичка драма у Србији између два рата, 1978, ментор Слободан Селенић
- 10. Ненад Романо**
Ушницај звучной филма на кинематографију Југославије до Другој светској рата, 1978, ментор др Дејан Косановић
- 11. Станко Црнобрња**
Живој као информација – јочешак алтернативних шелевизијских система, 1978, ментор Сава Мрмак
- 12. Зехра Крехо**
Драме Момчила Насшасијевића, 1980, ментор Јован Христић
- 13. Зоран Поповић**
Организационо обликовање ТВ делашности применом дивизионой метода, 1980, ментор др Борислав Јовић
- 14. Милена Драгићевић Шешић**
Институционални систем културне јолишке Француске, 1981, ментор др Борислав Јовић
- 15. Ненад Дукић**
Представљачка уметност – начин јосшојања; јојавни и организациони облици, 1981, ментор др Борислав Јовић, коментори др Милан Дамњановић и Алојз Ујес
- 16. Љиљана Мркић Поповић**
Функционалност остварених акценатских облика у јоворной реализацији, 1981, ментор др Ђорђе Живановић
- 17. Александар Р. Јанковић**
Кинематографија на тлу Југославије у време Другој светској рата на страни окујашора, 1982, ментор др Сретен Јовановић
- 18. Ђемајл Сокољи**
Развој кинематографије на Косову, историја југословенске кинематографије, 1983, ментор др Дејан Косановић
- 19. Данка Манџука**
Планирање као конститутивни елемент организације јозоришне делашности, 1984, ментор Алојз Ујес
- 20. Драган Никодијевић**
Организационо-културолошки методи сировођења културне јолишке у домовима ЈНА, 1984, ментор др Борислав Јовић
- 21. Ђорђе Славнић**
Антички мошиви у савременој југословенској драми, 1984, ментор Јован Христић
- 22. Дарко Антовић**
Улоја организације за елементарну дифузију културе у условима ојштенародной одбрамбеној

- раша*, 1985, ментор др Борислав Јовић, коментор др Драгослав Војчић
- 23. Василије Марковић**
Условљеност организације рада и планирања начином стицања дохотка у београдским позориштима, 1985, ментор Алојз Ујес
- 24. Маја Волк**
Драме Жан Пол Сартра и њихово извођење на југословенским сценама, 1986, ментор Слободан Селенић
- 25. Андрија Димитријевић**
Савремена обрада звука у постпродукцији, 1986, ментор Бранислав Обрадовић
- 26. Љубомир Керкез**
Заједнички интереси шелевизије и кинематографије – југословенски ТВ филм, 1986, ментор Филип Давид
- 27. Наум Пановски**
Революционарно позориште Војдана Черногринској, 1986, ментор Благоје Иванов
- 28. Даша Ковачевић**
Бекешова шпатедија, 1988, ментор Јован Христић
- 29. Младен Дражетин**
Специфичност настанка и деловања Дойисној позоришта у Новом Саду, са пројекцијом галериј у савршавања, 1989, ментор Алојз Ујес
- 30. Весна Ђукић**
Културолошки чиниоци развоја сеоској туризма у Југославији, 1989, ментор мр Милена Драгићевић Шешић, коментор др Ђорђе Чолић
- 31. Сулеиман Мохиден**
Обликовање ауторској поршреша Томислава Пиншера, са освршом на дела из периода 1960–1980. године, 1989, ментор Никола Мајдак
- 32. Мирослав Савковић**
Филмска информативна делатност са посебним освршом на југословенске „Филмске новости“, 1990, ментор др Сретен Јовановић
- 33. Дарко Лукић**
Историјска траћа и традња историје у драмама „Смрш мајке Јуовића“ и „Лазарево васкрсење“ Ива Војновића, 1991, ментор др Марта Фрајнд
- 34. Биљана Словић**
Функција смеха у драма Милушина Бојића „Краљева јесен“, 1991, ментор др Бранивој Ђорђевић
- 35. Драгана (Ромић) Ђорђевић**
Америчка историја XIX века у бродвејском мјузиклу, 1992, ментор Светозар Рапајић
- 36. Никола Маричић**
Организациони аспекти радија у Србији, период 1945–1990. године – институционални модели, 1992, ментор Александар Кораћ
- 37. Данко Стојић**
Невербална комуникација у филмској нарацији, 1992, ментор др Тијана Мандић
- 38. Анђелија Поликарпова**
Документарност као естетски присшуй у филмовима Душана Макавејева у периоду 1958–1968. године, 1992, ментор Живојин Павловић, коментор др Велимир Абрамовић
- 39. Бранко Бјелајац**
Организациони модели радио програма и њихов развој у Београду од 1929. до 1990. године, 1993, ментор Александар Кораћ
- 40. Дивна Вуксановић**
Постмодерна и феномен синкретизације жанрова у југословенском позоришту до 1991. године, 1993, ментор др Борис Сенкер
- 41. Радован Кнежевић**
Функција језика у драма „Код вечите славине“ Момчила Настасијевића, 1993, ментор др Мирјана Миоциновић
- 42. Гордана Марић**
Развој и примена Стразберовој метода у школовању глумаца, 1993, ментор др Владимир Јевтовић
- 43. Сања Топић**
Деловање позоришних уметника руске емиграције у Народном позоришту у Београду 1918–1941, 1993, ментор Алојз Ујес
- 44. Перо Ђурђевић**
Звездара шеашар као модел позоришне организације, 1994, ментор Алојз Ујес
- 45. Зорана Јанковић**
Оснивање и рад Српској народној позоришта у Тороншу 1992–1994. године, 1994, ментор Алојз Ујес
- 46. Бојан Лукић**
Однос лишерашуре и филмске нарације у филму „Аникина времена“ снимљеном према историјској приповеци Иве Андрића, 1994, ментор др Дејан Косановић
- 47. Горан Пековић**
Менаџмент у функцији маркетиншкој обликовања комерцијалне шелевизије, 1994, ментор мр Зоран Поповић
- 48. Небојша Ромчевић**
Драматургија Косше Трифковића, 1994, ментор др Петар Марјановић

49. **Драгана (Чулић) Каличанин**
Радио њропааанда, 1995, ментор др Милена Драгићевић Шешић
50. **Дубравка Кнежевић**
Фраіменшарна драмашуртіја, драмашуртіја фраіменшарноі, 1995, ментор Слободан Селенић
51. **Радослав Машић**
Условљеності развоја орґанизаціоноі аспекта радіја од шехничко-шехнолошкоі нивоа, 1995, ментор Александар Кораћ
52. **Филип Младеновић**
Алшернашівно ѡзоришше у Југославији осамдесетіих (Има ли алшернашівна ѡшкулштура власшшше, аушентшичне жанрове?), 1995, ментор др Милена Драгићевић Шешић
53. **Русомир Богдановски**
Кочичне драмске форме у македонским обредима и обичајима у време некршшених дана, 1996, ментор др Петар Марјановић
54. **Милица Кузмановић Јанковић**
Помаћање филмске ѡроизводње у Србији ѡреко Рейубличке заједнице кулшуре (1971–1990), 1996, ментор др Дејан Косановић
55. **Александар Мандић**
Злашшо доба шелевизије – шелевизија ѡре ѡјаве мајнешоскоја, 1996, ментор мр Сретен Јовановић
56. **Раденко Ранковић**
Југословенска кинемашоѡрафија у админисшрашівном ѡериоду, са ѡсебним освршшом на њене орґанизаціоне обликe, 1996, ментор мр Сретен Јовановић
57. **Милица Зипаловић Цукић**
Улоа електронских средсшва комуникације у унајређењу музеолошке делашшности, 1997, ментор др Милена Драгићевић Шешић
58. **Марија Јеличић**
Пословање маркетині атенција у кулшурним делашшностима, 1997, ментор др Милена Драгићевић Шешић
59. **Саша Маркуш**
Поешшка Педра Алмоговара, 1997, ментор др Велимир Абрамовић
60. **Марина Миливојевић**
Фаншасштика у грамама Владимира Јанковића, 1997, ментор др Петар Марјановић
61. **Исидора Бјелица**
Техно-шрилер као савремени облик шраѡедије, 1998, ментор др Велимир Абрамовић
62. **Александра (Протић) Ђуричић**
Жанрови и соціјални конштекст ојерскоі либреша у двадесетшом веку, 1998, ментор др Александра Јовићевић
63. **Владан Здравковић**
Значај и уѡшреба рачунара у филму бугућности, 1998, ментор др Велимир Абрамовић
64. **Ивана Кроња**
Музички видео сшшш у Србији деведесетіих: есшештика филмскоі језика као носилац сшшила неофолк кулшуре, 1998, ментор др Милена Драгићевић Шешић
65. **Милан Мађарев**
Креашівна драма – ѡроцес драмскоі сшваралашшва у Шкозоришшцу, 1998, ментор др Милена Драгићевић Шешић
66. **Љубица Ристовски**
Пројекција Дечјеі ѡзоришша Gyermekszinhaz у Субошшци, 1998, ментор др Данка Муждека Манцука, коментор Алојз Ујес
67. **Мирко Таталовић**
Домови кулшуре у Војводини као орґанизаціони облици амашерскоі кулшурно-умешничкоі сшваралашшва, 1998, ментор др Радослав Ђокић
68. **Драгана Чолић Биљановски**
Дела Јована Сшерије Пойовића на сценама Србије од 1945. до 1996. ѡдине, 1998, ментор др Петар Волк
69. **Драгана Абрамовић**
Лик дешеша у ишраним ѡрограмима Телевизије Беоѡраг, 1999, ментор Слободан Стојановић
70. **Сања Живановић**
Драмашуртіја чудесноі у делима Сшевана Пешића „Гуска на Месецу“, „Бор висок до неба“, „Чудесни виноѡраг“, 1999, ментор др Петар Марјановић
71. **Душко Марић**
Примена маркетинта у националном ѡзоришшцу на ѡримеру Народноі ѡзоришша у Беоѡрагу, 1999, ментор др Драгослав Јокић
72. **Јасна Новаков**
Анализа сшша и пројекција промена орґанизаціоне сшрукшуре ѡзоришша Ашелеа 212, 1999, ментор др Данка Муждека Манцука, коментор Алојз Ујес
73. **Миомир Петровић**
Дела савремених домаћих драмских ѡисаца у ѡзоришшцу Ашелеа 212 у раздобљу 1967–1987. ѡдине, 1999, ментор др Петар Марјановић
74. **Милорад Рикало**
Јован Сшерија Пойовић – „Родољуйци“ (Исшоријско-соціолошки конштекст; драмски шекст као ѡредложак ѡредсшаве „Родољуйци“ на сценама Србије), 1999, ментор др Петар Марјановић
75. **Ненад Ристић**
Позоришни живош у Заводу за ѡринудно васшшшање омладине у Паланци (Смед.) 1942–1944, 1999, ментор др Петар Марјановић

76. **Даница (Ненин) Аћимовић**
Полиџика ауџора примењена у анализи докуменџарној филма, 2000, ментор мр Андрија Димитријевић
77. **Јасмина Врбавац**
Миџ у драмама Љубомира Симовића, 2000, ментор др Петар Марјановић
78. **Миодраг Медиговић**
Диџиџална филмска произвођња, 2000, ментор Јелена Ђокић, коментор Александар Тодоровић
79. **Бошко Милин**
Ране драме Јосиџа Кулунџића, 2000, ментор Јован Христић
80. **Маријана Петровић**
Сергеј Обраџцов – џумац с луџком, 2000, ментор др Владимир Јевтовић
81. **Ксенија Радуловић**
Реџије Дејана Мијача на сцени Југословенској драмској џозориџта: национална драма, 2000, ментор др Петар Марјановић
82. **Зорица Станковић Дуковић**
Свечаносџ – сџенски риџуали и иденџиџеџиџ (џозориџна уметносџ у меморијалном ценџру Слободиџте, Крушевџа), 2000, ментор др Милена Драгићевић Шеџић
83. **Никола Вукчевић**
Уџиџај филма на реџиџелско џозориџте џрве џоловине ХХ века (Мејерхољд, Пискаџор, Ајзенџтајн и Брехџ), 2001, ментор др Александра Јовићевић
84. **Велимир Дејановић**
Предисџорија џелевизије у Србији, 2001, ментор мр Зоран Поповић
85. **Ивана Ђокић**
Идеја Евроџе у евроџском филму: Киџиџоф Кјешловски: Три боје: Плаво, Бело, Црвено, 2001, ментор др Невена Даковић
86. **Петар Јовановић**
Орџанизџација и облици инсџиџуџионалних и неинсџиџуџионалних модела раџија у Новом Саџу, 2001, ментор мр Никола Маричић
87. **Петар Јончић**
Филмски језик Желимира Жилника, 2001, ментор др Невена Даковић
88. **Јелена Кундрат**
Необарок у француској кинемаџоџрафији осамдесетих и анализа филма „Пеџи елеменџи“ Лика Бесона, 2001, ментор Чедомир Васић, коментор др Маја Волк Живковић
89. **Мирјана Николић**
Насџанак и тенеза раџио-џифузије у Србији у џериоџу 1924–1941. џоџине, 2001, ментор мр Никола Маричић
90. **Алеш Павлин**
Улоџа и значај филмске џисџрибуџије као основне делатносџи кинемаџоџрафије – на џимеру џисџрибуџије филма „Гладијаџор“ у Словенији, 2001, ментор мр Зоран Поповић
91. **Биљана Рамић**
Моџућносџи и дометџи сџонзорсџтва у кулџури као џео маркеџинџких сџраџеџија уџтанова кулџуре и џривредних џредузеђа, 2001, ментор др Милена Драгићевић Шеџић
92. **Весна Анђелковић**
La Comedie Francaise као модел савременој узорној драмској националној џозориџта (1680–2000) и моџућносџи џримене џеџових искуџтава у осамређавању нашеј националној џозориџта у Беоџраџу, 2002, ментор др Данка Манџука, коментор Алојз Ујес
93. **Александар С. Јанковић**
Филмске аџаџиџације романа Пеџар Пан (Неџођија као археџиџи џмаџинарних месџта на филму), 2002, ментор Невена Даковић
94. **Зоран Копривица**
Драмаџуриџки џроблеми филмске аџаџиџације Шексџировој „Хамлеџа“, 2002, ментор др Маја Волк Живковић
95. **Иван Меденица**
Реконсџрукџија као модел реџиџелске инсџерџреџиџације драмске класике, 2002, ментор др Александра Јовићевић
96. **Ана Вујановић**
Посџсџрукџуралисџџичка маџеријалисџџичка џеорија извођачких уметносџи, 2003, ментор др Милена Драгићевић Шеџић
97. **Драгољуб Јовичић**
Иденџиџикаџија кича у сфери граниџној са визуелним уметносџима, 2003, ментор др Радослав Ђокић
98. **Катарина Кржељ**
Херман Глазер као креџиџор кулџурне џолиџике и модела кулџурној менаџменџа џраџа Нирнберџа, 2003, ментор др Милена Драгићевић Шеџић
99. **Мирјана Мијојлић**
Однос сџуџиџске и независне произвође џуџометраџној џираној филма у САД, 2003, ментор мр Зоран Поповић
100. **Антон Делић**
Уџрављање Националним џозориџтем џрименом савременој менаџменџа, на џимеру Народној

- позоришта у Београду, 2004, ментор др Драгана Чолић Биљановски, коментор Алојз Ујес
- 101. Александар Кајевић**
Дигитална слика – филмолошки аспекти комјутерске анимације и композиција, 2004, ментор мр Андрија Димитријевић
- 102. Јанко Љумовић**
Програмски и продукциони аспекти радио-дифузије јавног сервиса, 2004, ментор др Никола Маричић
- 103. Александра (Вуковић) Протулипац**
Пројекат новој организационој модела мјузикла на београдској сцени, 2004, ментор др Данка Манџука
- 104. Саша Саиловић**
Нови облици организовања и финансирања институционалној позоришта у складу са принципима пројектној менаџмента на примеру позоришној система Београда, 2004, ментор др Данка Манџука
- 105. Радослав Т. Станишић**
Рајко Ђуровић, родоначелник филмске драматургије у Црној Гори, 2004, ментор др Маја Волк Живковић
- 106. Невена Витошевић Ђеклић**
Драматургија простора сценске бајке, 2005, ментор Светозар Рапајић
- 107. Милован Здравковић**
Функција маркетинга у савременом националном театру – на примеру Народне позоришта у Београду, 2005, ментор др Драгана Чолић Биљановски
- 108. Наташа Миловић**
Школа за слуге: компаративна анализа једној феномена у делима „Краљ Лир“ Вилијама Шекспира, „Лир“ Едварда Бонда и филму „Институти Бенџаменша“ Браће Квеј, 2005, ментор др Љиљана Богоева Седлар
- 109. Мелиха Рамусовић**
Поетика Андреја Тарковској, 2005, ментор др Невена Даковић
- 110. Сања Бошковић**
Утицај мониторинга на менаџмент радио станица – студија случаја радио станица пиротској округа, 2006, ментор др Мирјана Николић
- 111. Ана Далеоре**
Значај сценар система у холивудској продукцији дојаве говорној филма, 2006, ментор др Никола Стојановић
- 112. Милица Ђукић**
Марлен Дитрих и Лени Рифенштал, 2006, ментор др Мирослав Савковић
- 113. Јулијана Ефимова Милуновић**
Програмске и продукционе специфичности телевизијске драме, 2006, ментор мр Зоран Поповић
- 114. Драгана Ковачић**
Евројска филмска авангарда двадесетих година: утицаји ликовних уметности, 2006, ментор др Невена Даковић
- 115. Александар Новаковић**
*Словени као *dramatis personae* у грамама енглеској говорној подручја (1878–1990)*, 2006, ментор Светозар Рапајић
- 116. Ненад Перић**
Медија планирање у Србији – стање и перспективе, 2006, ментор мр Мирјана Николић
- 117. Марија Петричевић**
Балетски уметник Милош Ристић, заборављени јрвак балета Народне позоришта у Београду, 2006, ментор Светозар Рапајић
- 118. Радмила Стојановић**
Позориште „Двориште“ као организациони облик алтернативној театра (1976–1987), 2006, ментор др Драгана Чолић Биљановски
- 119. Драган Стојменовић**
Ејска фантастика у српском ираном филму, 2006, ментор др Мирослав Савковић
- 120. Дарко Тадић**
Телевизијска реклама као пројектно средство, 2006, ментор Филип Давид
- 121. Стефан Џепароски**
Нова савремена британска драма (проблеми сценске/режисерске интерпретације), 2006, ментор Светозар Рапајић
- 122. Шандор Шетало**
Феноменологија механичке трансформације покрета на филму, 2006, ментор мр Андрија Димитријевић
- 123. Сандра Штајнер**
Продукционе специфичности и правци развоја информативној ТВ канала – на примеру Фокс Њуз Канала (Fox News Channel), 2006, ментор мр Зоран Поповић
- 124. Златко Грушановић**
Драматургија Љубомира Симовића, 2007, ментор др Небојша Ромчевић
- 125. Дубравка Дружанић**
Режија мјузикла на београдској сцени, 2007, ментор Светозар Рапајић
- 126. Светлана Јовичић**
Културне индустрије и инструменти културних политика у функцији културној и економској

- развоја земаља у транзицији, 2007, ментор др Милена Драгићевић Шешић
127. **Младен Калпић**
Феномен серијала „Радови звезда“/„Star Wars“ (естетска и медијска анализа), 2007, ментор мр Фети Даутовић
128. **Владимир Марјановић**
Јеванђеље на филму, 2007, ментор др Невена Даковић
129. **Ана Мартиноли**
Стратегија програмирања комерцијалној радија, 2007, ментор др Никола Маричић
130. **Љубомир Маширевић**
Филм и насиље, 2007, ментор др Мирослав Савковић
131. **Марко Павловић**
Рејозиција фестивала Град шеатар Будва – иницијатива за нову стратегију културне политиике града Будве, 2007, ментор др Милена Драгићевић Шешић
132. **Весна (Даниловић) Бајић**
Пословна политика институција културе, 2008, ментор др Милена Драгићевић Шешић
133. **Силвана Грујић**
Мелодрамска обрада мотива „Даме с камелијама“ у драмским, музичко-сценским и филмским делима, 2008, ментор др Невена Даковић
134. **Драган Јовићевић**
Римејк јапанских хорор филмова: анализа жанра, 2008, ментор др Невена Даковић
135. **Предраг Кајганић**
Пројектни модел ТВ станице – са посебним освртом на ТВ продукцију, 2008, ментор мр Зоран Поповић
136. **Светлана Матовић**
Сценска музика као драмски елементи у структури представе (кроз примере стваралаштва Зорана Ерића), 2008, ментор Светозар Рапајић
137. **Александра Миловановић**
Филмски простор ван кадра и рецеиција филма: теоријски модел, 2008, ментор др Невена Даковић
138. **Виолета Митровић**
Психолошки тест у техници плуме Михаила Чехова и технике рада на оклоу Вилхелма Рајха, 2008, ментор др Владимир Јевтовић
139. **Горан Митровић**
Анализа српској авангардној филма на примеру филма „Сила медуза“, 2008, ментор др Невена Даковић
140. **Сандра Николић**
Модел нарације савременој холивудској филма („Слон“, „21 грам“ и „Пуш дроје“), 2008, ментор др Невена Даковић
141. **Зорана Поповић**
Од пашронства ка партнерству: међународна медијска помоћ југоисточној Европи (у фокусу: Босна и Херцеговина), 2008, ментор мр Горан Пековић
142. **Јелена Раденовић**
Филмски мјузикл 1995–2005: трансформација жанра, 2008, ментор др Невена Даковић
143. **Јелица Стевановић**
Однос позоришне критике и сценској живојој представе (на примеру поставки комедија Бранислава Нушића „Госпођа министарка“ на сцени Народној позориштој у Београду), 2008, ментор Светозар Рапајић
144. **Ана Тасић**
Трешман шела/шелесности у Новој бруталистичкој драми и позоришту, 2008, ментор др Александра Јовићевић
145. **Наталија Тривић**
Маркетиншко обликовање јавној сервиса шелевизије Републике Српске, 2008, ментор мр Горан Пековић
146. **Мирослав Цолић**
Летислаивни аспекти емисиовања шелевизијској програма у Сједињеним Америчким Државама, 2008, ментор мр Зоран Поповић
147. **Љиљана Чекић**
Ток као индивидуални аспекти плумачке креативности, 2008, ментор др Александра Јовићевић
148. **Александра (Јагодић) Шипетић**
Јован Коњовић у Српском народном позоришту у Новом Саду од 1944. до 1957. године, 2008, ментор Светозар Рапајић
149. **Данијела Шћепановић**
Електронски медији у функцији ошвореној учења и образовања на даљину и модел националној ценшра за развој образовања на даљину, 2008, ментор мр Горан Пековић
150. **Урош Анђелковић**
Улога и значај електронских медија у пословању рекламних агенција, 2009, ментор др Никола Маричић
151. **Драган Веселиновић**
Неуромаркетинг као нови пристоји маркетиншким дисциплинама, 2009, ментор мр Андрија Димитријевић

- 152. Ђорђе Гргић**
Филмски ојус *Сема Пекинџа*, 2009, ментор мр Андрија Димитријевић
- 153. Александар Грујић**
Губишак ауре уметничкој дела: *страшешки циљ позоришне теорије и праксе Бертолда Брехта*, 2009, ментор др Дивна Вуксановић
- 154. Ана Ђурковић**
Социјална субверзија у документарним филмовима *Дејана Ђурковића „За и прошив за“* и *„Истина на Теразијама“*, 2009, ментор др Никола Стојановић
- 155. Ксенија Зеленовић Јовановић**
Неопор у савременој холивудској продукцији: начела обнове класичног поета, 2009, ментор др Невена Даковић
- 156. Ана Јанковић Пиљић**
Нове репрезентације „женској“ и „вечно женској“ у филмовима *Риглија Скоша* и *Лика Бесона*, 2009, ментор др Мирослав Савковић
- 157. Јелена Ковачевић**
Генеа схватања позоришне етике у делу *Томаса Ричардса* и раду *Радног центра Жежија Грошовској* и *Томаса Ричардса*, 2009, ментор др Александра Јовићевић
- 158. Бојан Кумовић**
Филмско стваралаштво јесника *Мирослава Аншића*, 2009, ментор мр Раденко Ранковић
- 159. Биљана Лукић**
Продукција и менаџмент позоришта за децу на примеру позоришта *лушака „Пинокио“*, 2009, ментор др Драгана Чолић Биљановски
- 160. Николина Милатовић Поповић**
Концептуализација телевизијског програма у јавном сектору, 2009, ментор др Милена Драгићевић Шешић
- 161. Спасоје Миловановић**
О драмском стваралаштву др *Војислава М. Јовановића Марамбоа*, 2009, ментор др Небојша Ромчевић
- 162. Сунчица Милосављевић**
Креативна драма као уметнички процес у функцији социо-културног развоја, 2009, ментор др Милена Драгићевић Шешић
- 163. Весна Перић**
Меморија и филмска романтична комедија: *деконструкција нарашћивне шематалности*, 2009, ментор др Невена Даковић
- 164. Вељко Радосављевић**
Црни шалас у српској кинематографији, 2009, ментор др Мирослав Савковић
- 165. Тијана Ђук Петковић**
Елементи музичке структуре у драматургији *антидраме Јонеска* и *Бекета*, 2009, ментор Светозар Рапајић
- 166. Марија Ђапић Живковић**
Менаџмент и маркетинг модне ревије као сценској, музичкој и естетској пројекта, 2010, ментор Алојз Ујес
- 167. Биљана Јелић**
Филмска историја: *постмодерно редефинисање улоге музике у филму 1980–2000*, 2010, ментор др Невена Даковић
- 168. Данило Јелић**
Филмски маркетинг на примеру серијала *„Рашови звезда“ Џорџа Лукаса*, 2010, ментор мр Раденко Ранковић
- 169. Драгана Китановић**
(Де)конструкција идентитета у филмовима Вима Вендгера, 2010, ментор др Невена Даковић
- 170. Дејан Николај Краљачић**
Баз Лурман: потенцијал постмодернизма, 2010, ментор др Маја Волк
- 171. Војо Лучић**
Функционални механизми за примену *историјативног мониторинга* и *евалуације* у култури на примеру *позоришног система трага Крајујевића*, 2010, ментор мр Весна Ђукић
- 172. Драгана Марић**
Хамлет на филму (*Inokentije Smoktunovski, Laurence Olivier, Keneth Branagh*), 2010, ментор др Владимир Јевтовић
- 173. Радомир Марковић**
Организационо обликовање независне ТВ продукције у Србији *од 1991. до 2005. године*, 2010, ментор мр Зоран Поповић
- 174. Милан Милосављевић**
Моћност оснивања и начин функционисања специјализоване информативне ТВ станице у Србији, 2010, ментор мр Зоран Поповић
- 175. Ненад Николић**
Модел функционисања маркетинга националне ТВ као јавног сервиса – пример РТС, 2010, ментор мр Зоран Поповић
- 176. Давор Павловић**
Пројекта у филмовима бивших југословенских република на тему *грађанског рата (1990–1996)*, 2010, ментор др Невена Даковић
- 177. Лидија Пекић Мирковић**
Принципи кинестезије у акционим сценама *Бруса Лија* и *Аниа Лија*, 2010, ментор мр Андрија Димитријевић

- 178. Драгољуб Радушки**
Нови механизми финансирања позоришта и њихов утицај на савремено стваралаштво у позоришном систему Београда, 2010, ментор мр Саша Саиловић
- 179. Стевица Смедеревац**
Европско право у области електронских медија и заштити националног интереса, 2010, ментор др Никола Маричић
- 180. Марина Фафулић**
Филмски хит као продукциона и естетска категорија у савременој српској кинематографији, 2010, ментор мр Раденко Ранковић
- 181. Вања Шибалић**
Специфичности правног регулисања телевизијске делатности у оквиру активности европских организација – Савешта Европске уније, 2010, ментор мр Горан Пековић
- 182. Снежана Алексић**
Југословенски филм за децу од 1945. до 2000. године, 2011, ментор др Мирослав Савковић
- 183. Душан Ч. Јовановић**
Режије Слободана Унковског у Југословенском драмском позоришту (Слободан Шнајдер „Хрватски Фауст“; Пјер Корнеј „Позоришне илузије“; Дејан Дуковски „Буре барута“), 2012, ментор Светозар Рапајић
- 184. Јасминка Марић**
Анализа онтолошких аспеката у Шекспировој трагедији „Хамлет“, 2012, ментор др Дивна Вуксановић
- 185. Бранислав Радовановић**
Поп/рок видео спот у Србији (1991–2001), 2012, ментор др Мирослав Савковић
- 186. Бошко Бута**
Улога и значај продукције православне духовне музике – студија случаја: Радио Нови Сад, 2013, ментор др Никола Маричић
- 187. Весна Вукајловић**
Продукција српског дуометражног ираног филма заснованог на роману, 1991–2005, 2013, ментор мр Раденко Ранковић
- 188. Оливера Мићуновић Влајковић**
Феноменологија рекламних брендова и њихов утицај на децу и омладину, 2013, ментор мр Горан Пековић
- 189. Теодора Анастасија Станковић**
Између Фројда и Хичкока – историја једне болести, 2013, ментор др Невена Даковић

Доктори наука и докторске дисертације одбрањене на Факултету драмских уметности

- 1. др Јосип Лешић**
Позоришни животи Сарајева (1878–1918), 1972, ментор др Милорад Павић
- 2. др Душан Стојановић**
Филм као превазилажење језика, 1974, ментор др Милан Дамњановић
- 3. др Радослав Ђокић**
Друштвена функција уметности у схватањима пољских марксистичких теоретичара културе и уметности педесетих и шездесетих година, 1979, ментор др Милан Ранковић
- 4. др Вера Икономова**
Ушлицај публике на савремене организационе облике позоришта, 1980, ментор др Борислав Јовић
- 5. др Олга Милановић**
Развој сценографије и костимографије у београдском Народном позоришту до 1941. године, 1981, ментор др Павле Васић
- 6. др Дејан Косановић**
Почеци кинематографије на територији Југославије 1896–1918, 1983, ментор др Петар Волк
- 7. др Мирослав Аврам**
Говор на сценама босанскохерцеговачких позоришта у односу према стандардном српскохрватском језику, 1985, ментор др Бранивој Ђорђевић
- 8. др Петар Волк**
Историја југословенског филма од 1896. до 1982. године, 1986, ментор Ратко Ђуровић
- 9. др Владимир Јевтовић**
Глумац у позоришној лабораторији, 1987, ментор др Мирјана Миочиновић
- 10. др Љиљана Мркић Поповић**
Сферност сигнала говорног језика, 1990, ментор др Бранивој Ђорђевић
- 11. др Светлана Безданов Гостимир**
Југословенска филмска култура и развој филмског израза, 1991, ментор др Петар Волк
- 12. др Маја Волк Живковић**
Драматургија Аугуста Стриндберга у светлу његових позоришних теорија, 1991, ментор др Јосип Лешић
- 13. др Зоран Јовановић**
Позоришно стваралаштво Михаила Ковачевића, 1992, ментор др Петар Волк
- 14. др Срђан Кнежевић**
Филмске представе пушпујних приказивача као поетични облик кинематографске делатности на територији Југославије (1896–1900), 1992, ментор др Дејан Косановић
- 15. др Невена Даковић**
Холивудска мелодрама 1940–1960, 1992, ментор др Душан Стојановић, коментор др Петар Волк
- 16. др Мирослав Савковић**
Кинематографска делатност на територији Србије током Другог светског рата, 1992, ментор др Дејан Косановић
- 17. др Бранимир Стојковић**
Европски културни идентитети и уметничко стваралаштво (искуства Европског савеза), 1992, ментор др Радослав Ђокић
- 18. др Дарко Антовић**
Кошорско позориште у XIX вијеку, 1995, ментор Алојз Ујес
- 19. др Весна Ђукић Дојчиновић**
Ушлицај организације културних делатности на обликовање културног идентитета села, 1995, ментор др Милена Драгићевић Шешић
- 20. др Василије Марковић**
Позоришни животи у Београду за време окупације 1941–1944. године, 1995, ментор др Бранко Прњат
- 21. др Драган Милинковић**
Роман у југословенском филму, 1996, ментор Ратко Ђуровић
- 22. др Драгана Чолић Биљановски**
Бранислав Нушић као организатор позоришне делатности у Срба, 2000, ментор др Данка Муждека Манџука, коментор Алојз Ујес
- 23. др Никола Маричић**
Функционисање шржишног радија уз примену савременог менаџмента, 2001, ментор др Милена Драгићевић Шешић

24. **др Никола Стојановић**
Процес стваралачке синтeze у редитељском постојуйку Акире Куросаве (оншојенега уметности филмске режије), 2001, ментор др Радослав Ђокић
25. **др Небојша Ромчевић**
Ране комедије Јована Стерије Појовића, 2002, ментор др Петар Марјановић
26. **др Даница Аћимовић**
Документарни филм на телевизији (шешика, ешика, технолоија, ешешика), 2004, ментор др Никола Стојановић
27. **др Ана Вујановић**
Сташуси и функције теоријске праксе у свету извођачких уметности крајем XX и почетком XXI века, 2004, ментор др Александра Јовићевић
28. **др Станко Црнобрња**
Естетско кодификовање телевизије (теорија медија масовних комуникација), 2004, ментор др Милена Драгићевић Шешић
29. **др Сања Живановић**
Бановић Страхуња у историји јужнословенске драме, 2006, ментор др Петар Марјановић
30. **др Иван Меденица**
Актуелизација и реконструкција као модели редитељске интерпретације драмске класике, 2006, ментор др Александра Јовићевић
31. **др Јасна Пиљић**
Темељи и тенденције развоја америчке драме са посебним освртом на дојринос Јуџина О'Нила и Тенеси Вилемса америчкој психолошкој драми, 2006, ментор др Маја Волк Живковић
32. **др Александар С. Јанковић**
Билси као културни архефаки, 2007, ментор др Невена Даковић
33. **др Лука Кеџман**
Пешар Кочић на сцени Народној позоришћа Републике Српске, 2007, ментор др Маја Волк
34. **др Боро Мајданац**
Позоришна политика у Србији 1941–1944, 2007, ментор Алојз Ујес
35. **др Наташа Глишић**
Тема мића о Електри у драмама XX века, 2008, ментор др Маја Волк
36. **др Зоран Копривица**
Редитељска поетика Живка Николића, 2008, ментор др Никола Стојановић
37. **др Милан Мађарев**
Тешар покрајина Јожефа Нађа, 2008, ментор др Александра Јовићевић
38. **др Марина Миливојевић Мађарев**
Редитељски стилови: Дејан Мијач, Слободан Унковски и Душан Јовановић у Југословенском драмском позоришћу, 2008, ментор др Петар Марјановић
39. **др Мирјана Николић**
Проблеми и перспективе трансформације радија у транзицији – радио у Србији 1989–2006. година, 2008, ментор др Никола Маричић
40. **др Срђан Вукадиновић**
Савремено национално позориште у Црној Гори, у другој половини XX вијека, 2009, ментор др Петар Марјановић
41. **др Милован Здравковић**
Позоришни животи Земуна у XIX веку, 2009, ментор др Драгана Чолић Биљановски
42. **др Ивана Кроња**
Родне теорије авангардној и неоавангардној филма, 2009, ментор др Невена Даковић
43. **др Радослав Т. Станишић**
Ирани филмски ојус Рајка Ђуровића у сирези са режиским постојуйком Велимира Стојановића, 2009, ментор др Маја Волк
44. **др Дарко Тадић**
Протагонисти филма: миш или стварност, 2009, ментор др Маја Волк
45. **др Драган Веселиновић**
Рекламни сити и филмски језик (1992–2001), 2010, ментор др Небојша Ромчевић
46. **др Невена Витошевић Ђеклић**
Улога и значење бајки у лушкарском позоришћу (Позориште лушака Пинокио 1972–2008), 2010, ментор др Владимир Јевтовић
47. **др Ана Мартиноли**
Трансформација радија као медија и радијској аудијоријума под утицајем нових технолоија, 2010, ментор др Мирјана Николић
48. **др Арафат Муфтах Мајуф**
Компаративна анализа програма либијске сателитске телевизије и сателитских станица арајској свешта, 2010, ментор др Дивна Вуксановић
49. **др Маја Ристић**
Позоришна публика музичкој позоришћа у Београду (Позориште на Теразијама и Ојера и тешар Мадленианум 2000–2009), 2010, ментор др Милена Драгићевић Шешић
50. **др Ђемајл Сокољи**
Развој покрајинској Народној позоришћа у Приштини (1945–1985), 2010, ментор др Милена Драгићевић Шешић

51. **др Радмила Стојановић**
Савремено ишчишћавање драмске класике у редитишељском и драмашуршком поштуйку Пејтра Зеца, 2010, ментор др Маја Волк
52. **др Елма Шабановић**
Електронски медији и њихова улога у мултикултуралној комуникацији у Санџаку након 2001, 2010, ментор др Дивна Вуксановић
53. **др Оливера Ерић**
Представљање жена у дигиталним медијима у Србији крајем 20. и на почетку 21. века: ишћања савремених феминистичких теорија интeрeтшације, 2011, ментор др Дивна Вуксановић
54. **др Светислав Јованов**
Субјект и жанр у романшичарској драми, 2011, ментор др Небојша Ромчевић
55. **др Владимир Кривошејев**
Менаџмент регионалних музеја у Србији са посебним освршом на организацију пошeнцијала културног туризма, 2011, ментор др Весна Ђукић
56. **др Мина Мајсторовић**
Улога уметничких руралних колонија у развоју културног туризма, 2011, ментор др Весна Ђукић
57. **др Алеш Павлин**
Продукција ираних и рекламних филмова у Словенији од 1991. године, 2011, ментор др Мирослав Савковић
58. **др Маријана Прпа Финк**
Значај и ушциј диомеханике Мејерхоља на позориште ХХ века (Грошовски, Барба, Брук), 2011, ментор др Владимир Јевтовић
59. **др Грег Декјур (Greg DeCuir, Jr)**
Yugoslav Black Wave: Polemical cinema from 1963-72. in the Socialist Federal Republic of Yugoslavia (Југословенски црни шалас: полемички филм у периоду 1963-72. у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији), 2012, ментор др Милена Драгићевић Шешић
60. **др Марина Марковић**
Интeрдисциплинарност у методици наставе комуникацијских вештина у области менаџмента у култури, 2012, ментор др Милена Драгићевић Шешић
61. **др Ана Миловановић**
Значај глумачки анимиране лушке у шелевизијским програмима за децу (у продукцији Радио шелевизије Србије до 1990. године), 2012, ментор др Владимир Јевтовић
62. **др Александар Новаковић**
Странци као dramatis personae у грамама српских аутора (1734–1990), 2012, ментор Небојша Ромчевић
63. **др Сања Петричић**
The effects of conductor's style on orchestra's artistic quality (Ефекти диригентшовой стила руковођења на уметнички квалитет оркестра), 2012, ментор др Милена Драгићевић Шешић
64. **др Јелена Раденовић**
Глума у холивудском мјузиклу („Певајмо на киши“, „Коса“, „Мама Миа“), 2012, ментор др Невена Даковић
65. **др Саша Саиловић**
Организациони модел националног позоришта у функцији остварења циљева културне политике на примеру Народне позоришта у Београду, 2012, ментор др Милена Драгићевић Шешић
66. **др Ана Тасић**
Ушциј и употреба електронских медија у пошдрамским позоришту, 2012, ментор др Александра Јовићевић
67. **др Рита Флеис**
Дојринос Рагослава Лазића теорији драмских уметности у области естетике режије, 2012, ментор др Маја Волк
68. **др Александар Бркић**
Културна политика као основа за (ре)конструкцију националних и наднационалних идентитета: Балкан и Европска унија (Cultural policy frameworks (re) constructing national and supranational identities: Balkan and European Union), 2013, ментор др Милена Драгићевић Шешић
69. **др Маја Вукадиновић**
Медијска култура: звезде и публика у савременом пошрошачком друштву, 2013, ментор др Милена Драгићевић Шешић
70. **др Вук Вукићевић**
Садржаји нових медија и могућности њихове примене у остваривању циљева јавних радио-шелевизијских сервиса, 2013, ментор др Мирјана Николић
71. **др Владимир Коларић**
Трансформација књижевне шекста Ф. М. Достоевског у филмовима Живојина Павловића, 2013, ментор др Ениса Успенски
72. **др Александра Кузмић**
Позоришне драме Душана Ковачевића (1972–1997), 2013, ментор др Небојша Ромчевић
73. **др Весна Миленковић**
Нови медији у Србији у функцији политичке пројатанге, 2013, ментор др Дивна Вуксановић
74. **др Александра Миловановић**
Модели нарације у жанру: филмски жанрови и жанрови шелевизијских серија, 2013, ментор др Невена Даковић

75. др Ксенија Радуловић

*Драмска дела Јована Стерије Поповића у режији
Дејана Мијача, 2013, ментор др Небојша Ромчевић*

76. др Виолета Симјановска

*Possible new model of cultural policy in Republic of
Macedonia within its multicultural context (Мојџи
нови модел македонске културне политики у
мултикултурном друштвеном контексту), 2013,
ментор др Милена Драгићевић Шешић*

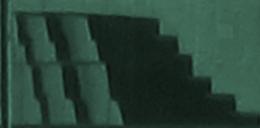
ВАННАСТАВНО ОСОБЉЕ

NON-TEACHING STUFF

Ф Д У
11.12.1948.

Ваннаставно особље

ОПШТА СЛУЖБА

Весна Јањетовић
Секретар Факултета

Оливера Трајковић
Сарадник за наставу и мајстарске студије

Светлана Ђукић
Референт за ошће послове

Љиљана Спасић Перишић
Секретар Декана

Весна Обрадовић
Референт за студентски стандард и ошће послове

Љиљана Колунџић
Референт за студентски стандард и ошће послове

Весна Александрић
Сарадник за студентска питања

Бранка Мажибрада
Референт за административно-техничке послове

Милица Вучковић
Умноживач материјала – курир

СЛУЖБА ЗА ФИНАНСИЈСКЕ ПОСЛОВЕ

Зорка Крнета
Руководилац службе за финансијске послове

Љиљана Панџић
Референт за финансијске послове

Јелена Спасић
Књиговођа анализичар

Златана Икач
Блајајник

Марко Николић
Књиговођа кониста

Марко Божовић
Референт набавке – матационер

ТЕХНИЧКА СЛУЖБА

мр Радослав Машић
Технички директор ФДУ

Радомир Новаковић
Стручни сарадник за аудио-видео и рачунарску опрему

Драган Божовић
Пословођа радионица

Милош Крајновић
Водоинсталатер

Марко Димић
Домар

Драган Муљаић
Шолар

Драгољуб Петровић
Шолар декоратер

Петар Ђурчин
Електричар

Горан Радуловић
Електричар

Братислав Славковић
Референт службе обезбеђења и заштите од пожара

Дејан Видаковић
Радник обезбеђења зграде

Милан Тасић
Радник обезбеђења зграде

Милан Манчић
Радник обезбеђења зграде

Братислав Перишић
Ноћни чувар

Фатима Селими
Телефониста

Радован Адамовић
Руководилац машинама за одржавање зеленила

СПРЕМАЧИЦЕ

Бесира Спахи
Спремачица

Анка Ченић
Спремачица

Марта Дишић
Спремачица

Славица Ненадовић
Спремачица

Мирјана Садриу
Спремачица

Љиљана Смиљанић
Спремачица

Мирјана Манчић
Спремачица

Вања Алексић
Спремачица

ФАКУЛТЕТ ДРАМСКИХ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ

Издавач
Факултет драмских уметности, Београд

За издавача
мр Зоран Поповић, декан

Одговорни уредник
Светозар Рапајић, професор емеритус

Главни уредник
др Мирјана Николић

Превод
Маја Марсенић

Лектура и коректура
Биљана Митровић
Драгана Китановић

Графичко обликовање корица
Мирјана Живковић

Технички уредник
Дејан Тасић

Фотографије
Архива ФДУ

Штампа
Чигоја штампа

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

378.6:791/792(497.11)

ФАКУЛТЕТ драмских уметности (Београд)
Факултет драмских уметности = Faculty of Dramatic Arts / [одговорни
уредник Светозар Рапајић ; превод Маја Марсенић]. – Београд : Факултет
драмских уметности, 2015 (Београд : Чигоја штампа). – 389 стр. : фотогр. ; 28 см

Упоредо срп. текст и енгл. превод. – Тираж 500. – Стр. 9–13: Реч декана /
Зоран Поповић. – Библиографија: стр. 77.

ISBN 978-86-82101-57-4

а) Факултет драмских уметности (Београд)
COBISS.SR-ID 219483148